

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 22 / Sayı: 258 / Haziran 2003

PİŞMAN DEĞİLİZ

KÜRT SORUNUNDA TAKVİM 1 EYLÜL'E KİLİTLENDİ

● Halk üzerindeki polis baskısı vahşet düzeyindedir. Hükümet sözde pişmanlık kanunu çıkarıyor. Buna karşı biz de toplumsal barış için demokratik katılım yasasından söz ediyoruz. Ancak basına yansıyan vahşete bakılarak, öyle bir nizamın içine girmek yerine, dağ başında yaşam daha fazla tercih edilir bir durumdur. Bu kadar insanlık düşmanı, vahşi, faşist bir zihniyet ve yapılanma içindeki bir polis düzenine kimse girmek istemez. Karşı tarafın saldırısı bu düzeydedir. Ateşkesi resmen sürdürüyoruz, ama fiili durum ateşkesin sürdürülmesine izin vermiyor. Bu durumda biz de kendimizi yeniden yapılandırmaya çalışıyoruz.

Devamı 3'de

HALKLARIN ÇÖZÜM ALTERNATİFİ demokrasi ve özgürlük çizgisindedir

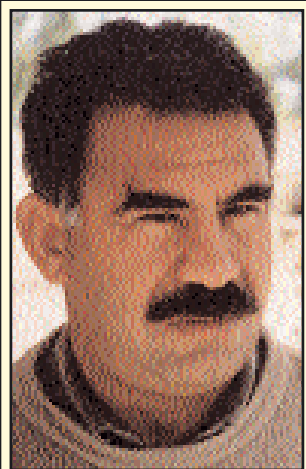
● Türkiye, savaş sonrasında, Kürt sorunundan dolayı telaş içerisinde ABD'nin daha önce oluşmuş isteklerini pişmanlık yasasıyla gündemleştirerek, aradaki çelişkinin mücadeleye dönüşmesini engellemeyi hedefliyor. Pişmanlık yasası; ABD baskısını nötralize etmeyi, boşluğa düşürmeyi, etkisizleştirmeyi hedeflemektedir. Bazı görüşler dile geliyor, tartışılıyor, ama bu olgu Türkiye'nin kendi içinden çıkmadı, kendiliğinden gündeme gelmedi. ABD-Türkiye çelişki ve mücadelesinin ortaya çıkardığı bir üründür. Türkiye bunu, ABD'nin Kürt sorunu üzerinden kendisine baskı yapma durumuna karşı koz olarak kullanmak üzere elinde tutuyor.

Devamı 6'da

TOPLUMSAL BARIŞ DEMOKRATİK KATILIM

● Meşru Savunma Kuvvetleri kendi varlıklarını demokrasinin güvencesi olarak görmektedirler. Demokrasi gelişip Kürt sorunu çözülmeden, bu duruşlarının devam edeceğini söylüyorlar. Kürt kimliği kabul edilmeden demokratik siyasal yaşama katılmaları ve silah bırakmaları mümkün değildir. Öte yandan Türkiye'nin sorunu çözümsüz bırakması, gerillanın savaşa ara vermesini anlamsız hale getirmektedir. Çünkü gerilla demokratikleşme ortamını sağlamak için savaşı durdurmuştur. Bu kampanya, bu nedenle bir "savaş engelleme kampanyası" olarak da görülmelidir.

Devamı 2'de

Başkan Apo'nun Atina Mahkemesi'ne sunduğu savunma

ÖZGÜR İNSAN SAVUNMASI

— ABDULLAH ÖCALAN —

İdeolojik dönüşümümde netlik kazanan, zor içeren tüm hiyerarşik toplum biçimlerinden kopuş bir zihniyet devrimi değerindedir. Bu, devrimin doğa ve toplumun özündeki akla dayandırılması, tükenmek bilmeyen bir çözüm gücüne ulaştırılması anlamına da gelmektedir. Artık kendine güvenen ve hakim kişilik paradigmamda köklü tıkanmalara ve çözüm bulama-

ma endişelerine yer yoktur. Büyük acılar ve büyük kötülükler, eğer öldürmezlerse, büyük gerçeklere ve güçlendiren özgür yaşama götürür. Hakim dünya sisteminin, ona hizmet eden kişilik özelliklerini iflasa götürmesini ve bu yönlü alternatifine yol açmasını yeniden doğuş ve ideolojik devrim olarak değerlendirmek doğrudur.

16'da

İçindekiler

Bölgedeki gelişmeler ve entelektüel duruş	9'da
14 TEMMUZ düşmanı	
kendi şahsında yenme militanlığıdır	11'de
Atina davası ve maskeleri düşen komplocular	13'de
"Okulumuzun hedefi yeni Mazlumları ve Semaları ortaya çıkartmaktır"	20'de
Ortadoğu Rönesansı'nın öncü gücü	23'te
sanat hareketi olacaktır	26'da
Tüm basın yayın çalışanlarına (YRD talimatı)	26'da
DİNO özgürlük savaşçısıydı ve hep öyle kalacak	34'te

TOPLUMSAL BARİŞ DEMOKRATİK KATILIM

Başlatılan *Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım Yasası Kampanyası*, bölgedeki ve Türkiye'deki siyasal gelişmelere cevap verecek niteliktedir. Bu kampanyanın başarı ya da başarısızlığı gelecekteki siyasal gelişmeleri etkileyecektir. Bu yönüyle Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım Yasası Kampanyası siyasal sürece bir müdahaledir.

Ortadoğu'da çok şey değişiyor. Irak'ta rejim yıkıldı. Bunun sonuçları bölgenin tümünü etkilemektedir. Mevcut sistem I. Dünya Savaşı sonrası kurulmuştu. Ulusal, toplumsal ve kültürel gerçekleri dikkate alan bir kuruluş değildi. Büyük devletlerin çıkarına göre şekillenmişti. Soğuk savaş sürecinde bölgedeki rejimler daha da katılaşılarak varlıklarını sürdürdü. Bunun sonucunda bugün de olumsuzlukları görülen bir siyasal zihniyet oluştu.

Şimdi hem gelişen bilimsel teknik devrimin yarattığı yeni siyasal, sosyal ve kültürel anlayış, hem de bölge sistemini kuran büyük devletlerin bu sistemi artık çıkarlarına uygun görmeyişi, eski sistemin devam etmesi koşullarını ortadan kaldırdı. En önemlisi de mevcut sistemin üzerine kurulu olduğu "Kürt'ü yok sayma" politikasını sürdürmek artık mümkün değildir. Kürt halkı on yıllardır mücadele vererek güçlü biçimde siyasal dengelerde mutlaka hesaplanması gereken düzeye ulaştı. Artık bölgede Kürt halkının ulusal demokratik haklarının kabulüne dayalı yeni bir sistemin kuruluşu zorunlu hale geldi.

Türkiye açısından da bu durum geçerlidir. Türkiye, Kürt inkarını Sovyetler ve Avrupa arasındaki siyasal dengeler üzerine kurmuştu. Soğuk savaş ortamında da böyle sürdürdü. 20. yüzyılda varolan bu siyasal durumun jeopolitik konumunu önemli kılmasından sürekli yararlandı. Türkiye, bütün iç ve dış dengelerini bunun üzerine kurdu. Bunun yarattığı imkanlar ve kolaylıkla dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen bir inkar politikası yürüttü.

Bugün bu stratejik konumunun eski düzeyde öneminin kalmadığı ortaya çıktı. Öte yandan dünyada gelişen demokratik kültürün ulusal, etnik ve dinsel toplulukların inkarına imkan vermemesi söz konusudur. Türkiye toplumu da demokrasi istemektedir. Demokratikleşme olduğunda ise Kürt inkarı sürdürülemez.

Ancak Türkiye'deki oligarşik sistem eski zihniyet kalıplarını aşmayarak, Kürt inkarcılığını sürdürmek istemektedir. Bu durumun Türkiye ile Kürt halkını her an şiddetli bir çatışmaya karşı karşıya getirme riski vardır.

Türkiye, kırk yıldır sürekli bir iç çatışmayı yaşadı. Türkiye'deki bu çatışmalı ortam içerisinde yer almayan hiçbir toplumsal kesim ve siyasal akım kalmadı. Sağ da, sol da, aleviler de, Kürtler de islamcılar da, laik kemalist çevreler de bu çatışmanın bir tarafı oldu. Oligarşik yönetim dış güçlerden destek alarak, aynı zamanda içerde de bazı güçleri kullanarak kendini ayakta tutmaya çalıştı. Bir dönem MHP'yi, bir dönem Hizbullahı kullandı.

Türk oligarşik yönetimin artık bu yöntemleri de kullanma imkanı azaldı. Kaldı ki Türkiye toplumu da, siyaseti de bu çatışmalar içinde yorgun düştü. Artık huzurlu bir ortam istiyor. Demokrasi içinde refahı yaşamak istiyor.

Çatışmalar demokrasiyi de, refahı da getirmiyor! Son 15 yıllık savaş Türkiye'ye çok pahalıya mal oldu. Yalnız ekonomik olarak değil, siyasal olarak da kurda kuşa muhtaç hale getirdi. Bu savaştan Kürt de, Türk de çok acı çekti.

PKK artık Kürt sorununun açığa çıktığını, inkarın artık sürdürülemeyeceğini, bir demokratik çözümün Kürt için de, Türk için de faydalı olacağını düşünerek silahlı güçlerini Türkiye'nin dışına çıkardı. Türkiye'ye demokratik çözüm için bir fırsat verdi. Bu fırsat, çatışma ortamını tümenden ortadan kaldırmayı sağlamaya yönelikti. Gerilla ve KADEK, bu süreçte güçlerini koruyarak ve güçlendirerek demokratik bir çözümün zorunluluğunu göstermek istedi. Kürt halkı da bu dört yıllık süreçte örgütlülüğünü sürdürerek demokrasi ve özgürlük bilincini derinleştirerek bu çözümün gelişmesini sağlamak istedi. Bazı olumlu gelişmeler olsa da bu ne çözümü getirdi, ne de savaş koşullarını tümenden ortadan kaldırdı. Her dönemde savaşa yol açan nedenler büyük oranda varlığını korudu.

Kürt kimliği kabul edilmeden silahları bırakmak mümkün değildir

Kürt halkı artık sorunun çözümünü istemektedir. Irak'ta yaşanan değişimler de sorunun çözümsüz kalamayacağını ortaya çıkardı. Türkiye, kendi Kürt sorununu çözemediği takdirde artık ne dünyada, ne de

layısıyla Türkiye'nin yeni stratejik çizgisi, demokratikleşerek güçlenmiş Türkiye olabilir. "Demokratik Katılım Yasası" bunu amaçlıyor. Türkiye'nin yeni bir stratejiye kavuşmasının önünü açmak istiyor.

Cezaevlerinde on bine yakın insan var. On bin gerilla var. Yine gerilla olmayan, ama on binlerce yasaklı insan Türkiye sınırları dışında yaşıyor. Bu siyasi güçler, Kürt sorunu çözülmediği takdirde dün olduğu gibi bugün de siyasal mücadelelerini sürdüreceklidir.

Eğer demokratik reformlar olur ve Türkiye'deki siyasal yaşama engelsiz, özgürce katılabilirlerse Türkiye hem demokratikleşecek, hem de bu güçler demokratik siyasal yaşama katılarak demokratik ortamda demokrasinin derinleşmesine çalışacaklardır.

Meşru Savunma Kuvvetleri kendi varlıklarını demokrasinin güvencesi olarak görmektedirler. Demokrasi gelişip Kürt sorunu çözülmeden, bu duruşlarının devam edeceğini söylüyorlar. Kürt kimliği kabul edilmeden demokratik siyasal yaşama katılmaları ve silah bırakmaları mümkün değildir. Öte yandan Türkiye'nin sorunu çözümsüz bırakması, gerillanın savaşa ara vermesini anlamsız hale getirmektedir. Çünkü gerilla

gelme de, belki bazı gerekçeler vardı. Baskı koşulları güçlerini birleştirme ve harekete geçirmede engeller çıkarıyordu. Bugün bunların fazla öne sürülmesi de söz konusu olamaz. Eğer bugün demokratikleşmede rollerini oynayarak bu savaşı engelleyemezlerse, tarihi bir vebal altında kalacaklardır.

Pişmanlık yasası ile tasfiye amaçlanıyor

Demokrasi, devletten ve hükümetten beklenemez. Ancak demokratik güçler etkili olursa, devlet ve hükümet bazı adımlar atmak ve kendini değiştirmek zorunda kalır. Devleti suçlamak, demokrasi istememektir. Gerekleri yerine getirilirse o zaman devlet ve rejimin eleştirilmesi anlamlı olur. Türkiye'de demokrasi güçleri sürekli eleştiren bir güç pozisyonunda kaldı. Yıllarca meleyip de süt vermeyen koyunlar gibi beklentilere cevap veremedi.

Şimdi bu yanlışlığı düzeltme zamanıdır. Bunun koşulları fazlasıyla vardır. Kesinlikle koşulların yetersizliğinden söz edilemez. AKP bile "demokratikleşme ve değişim" söylemiyle hükümet oldu. Demokratik güçlerin söylemini kullandı. Eski partilerin ve sistemin iflas ettiği koşullarda politika ürete-

luk içindedirler. AKP örneğinde ortaya çıktığı gibi, bağnaz dincilerden daha kalıpcı ve dogmatiklerdir. Aslında savunulan ilkeler değil, geri yönlerdir.

Demokratik Katılım Yasası Kampanyası onlar için de, kalıplarını kırma ve daha geniş yelpazede demokrasi mücadelesine girme fırsatı veriyor. Kürt demokratik hareketi ve Türkiye'deki demokrasi güçleri karşılıklı hatalar nedeniyle bugüne kadar tam buluşamadı. Zaman zaman bir araya gelinse de bu kesintili oldu. Bu kampanya bunu gidermenin zemini yapılmalıdır.

Demokratik reformlar yapılmazsa, bunun yeni bir çatışma dönemi başlatacağı tek tek insanlara kadar gidilerek anlatılmalıdır. Bu konuda bir tartışma başlatılmalı, tüm topluma yayılmalı ve kitleler harekete geçirilmelidir. En büyük ekmek mücadelesi, yeni bir gerilim ve savaş ortamını önlemektir. Bir savaş başlarsa herkesin geliri birden bire yarı yarıya düşer. İşçi de, memur da fakirleşir. Türkiye'nin şimdi dış güçlere muhtaç hale geldiği söyleniyor. O zaman daha fazla muhtaç hale gelecektir. Dolayısıyla çok somut örnek ve sonuçlar ortaya konularak, kitlelerin bu kampanyaya katılımını sağlamak mümkündür.

Biz demokratik hareketlenmenin gerçekleşmemesinin Türk halkından ve emekçilerinden kaynaklandığına inanmıyoruz. Sorun, bir türlü harekete geçmeyen ve her şeyi allahtan "bekler" gibi bekleyen demokrasi güçlerinden kaynaklanmaktadır.

Genel belirlemeler yapmak, doğruları ortaya koymak da yetmez. Her demokratik kurumun, çevrenin ve bireyin önüne somut görevler konulmalıdır. Her demokratik kuruma, çevreye ve bireye yapacakları dayatılmalıdır. Şunu şunu yapın demek önemlidir. Her kurumun, irade ve karar gücü olduğu doğrudur. Ancak kaçınmaya çağrı, yok demeyeceği somut görevler koymak gerekir. Hatta şu eylemleri yapabilirsiniz denilebilir. Çünkü çoğu zaman bunlar doğru denilip, ama sonuçta da hiçbir şey yapılmamaktadır.

Türkiye'nin en temel sorunu, demokratik güçlerin bir doğrultuda yönlendirilememesidir. Yalnızca bazı siyasi güçlerin ve sivil toplum örgütlerinin bir araya gelmesi yetmiyor. Toplumun tüm demokratik güçlerinin koordinasyonu yapılması gerekir. Ancak o zaman demokratikleşmede gerçek bir inisiyatif kazanılabilir. O zaman demokratik güçlerin kendine güveni artabilir ve kazanmak için daha fazla çalışma içine girebilir.

Bu kampanyada herkese bir rol verebilirsek, her demokratik kurum bir rol oynarsa, **Demokratik Toplum Koordinasyonu'nu** oluşturmanın zemini daha da olgunlaşmış hale gelir. Dolayısıyla bu dönemde tüm demokratik kuruluşlarla ilişkili önem kazanmaktadır.

Devletin, tutukluların bırakılması ve silahlı güçleri silahtan arındırmak için pişmanlık yasası hazırladığı söyleniyor. Bunun da sorunun kaynağına inmek ve demokratik reformla Kürt sorununu çözmek olmadığı açıktır. Yalnızca bir tasfiye amaçlanıyor. Kürtlerin talepleri ve bunun için verdikleri mücadele, demokratikleşmenin çözmesi gereken bir sorun olarak görülmüyor. Demokratik güçler, bunun bir zaman kaybetme olduğunu ortaya koyarak, ertelenemez bir çözümü dayatmalıdırlar.

Devami sayfa 32'de

"Demokratik reformlar yapılmazsa, bunun yeni bir çatışma dönemi başlatacağı tek tek insanlara kadar gidilerek anlatılmalıdır. Bu konuda bir tartışma başlatılmalı, tüm topluma yayılmalı ve kitleler hareket geçirilmelidir. En büyük ekmek mücadelesi, yeni bir gerilim ve savaş ortamını önlemektir. Bir savaş başlarsa herkesin geliri birden bire yarı yarıya düşer. İşçi de, memur da fakirleşir."

"Tam demokrasi ve tam düşünce özgürlüğünün olmadığı bir yerde siyasetin ve mücadelenin yasadışı olmaya devam edeceğini ortaya koymalıdır demokratik güçler. Silahlı mücadelenin, hakların ve özgürlüklerin başka türlü elde edilmesinin olmadığı koşullarda ortaya çıktığını tüm kamuoyuna açıklamalıdırlar. Ve bunu tek tek değil, ortak irade ve tavırla ortaya koymalıdırlar."

bölgede etkili bir güç olabilir. Eski strateji ile artık ne iç, ne dış ihtiyaçlara cevap verebilir. AB'ye girme çalışması ve bazı reformlar bir açılım gibi görülse de, Kürt sorununu çözemediği takdirde bunun bir sonuç vermesi düşünülemez. Çünkü, Türkiye'nin temel sorunu olan Kürt sorunu çözülmeden Türkiye kendini hiçbir stratejinin içine oturtamaz. Do-

demokratikleşme ortamını sağlamak için savaşı durdurmuştur.

Bu kampanya, bu nedenle bir "savaş engelleme kampanyası" olarak da görülmelidir. Dolayısıyla en fazla da Türkiye'deki demokrasi güçlerini ilgilendirmektedir. Türkiye'deki demokrasi güçleri, savaş zamanında üzerine düşen sorumluluklarını yerine getiremediler. Yetersizliklerini kabul etmek anlamına

rek ve ittifaklar kurarak başarılı oldu.

AKP'nin homojen olmadığı biliniyor. Ortak bir program etrafında çok geniş bir kesim içinde yer aldı. Sol ve demokratik güçlerin başaramadığı da budur. İdeolojik söylemle ve bazı kalıplar içinde kendini tutarak bir araya gelineemedi. Demokratik ittifakların kurulamamasının sorumlusu, demokratik sol güçleridir. Bu konuda tam bir sorumsuz-

KÜRT SORUNUNDA TAKVİM 1 EYLÜL'E KİLİTLENDİ

İçerisinden geçtiğimiz süreçte siyasi ve askeri olaylarda çok yönlü bir yoğunluk yaşanıyor. Bu durum, dışımızdaki gelişmeler açısından geçerli olduğu gibi, bize ilişkin gelişmeler açısından da böyledir. Önderlik, önümüzdeki sürece ilişkin taktikler belirleme ve farklı politikalar uygulama yönünde somut tespitler yaptı. Buna karşılık bazı çevrelerden çok açık olmasa da, yanıt olabilecek ya da en azından bir karşıt olarak etkisini zayıflatabilecek girişimler oldu. Halkımız bu mesajı önemli oranda aldı. Başbakan ve Dışişleri Bakanı birer açıklama yaparak eylül ayına kadar 'Avrupa Birliği'yle Uyum Yasaları' olarak adlandırılan yasal hazırlığı yapmak zorunda olduklarını belirttiler. Hatta hükümet sözcüsü, yıl sonuna kadar Avrupa ile tümünden uyumlu hale gelmeyi hedef koyduklarını belirtti.

Bir de bunları uygulama durumlarına bakmak lazım. Eğer gerçekten ciddi bazı adımlar atmaya yönelirlerse, bu bir cevap olarak değerlendirilebilir. Böyle olup olmayacağı henüz net değil. Yapılan açıklamalar farklı bir amaç güdüyor olabilir. Örneğin Önderliğin yaptığı çağrının etkisini azaltmak, boşluğa düşürmek ve karşıt bir durumu geliştirmek amacıyla böyle davranıyor olabilirler. Yani "bizden kaynaklanan herhangi bir eksiklik yok" mesajını vererek kendilerini kurtarmaya çalışabilirler. Bu, Türkiye'nin en çok kullandığı yöntemdir. Demokratikleşmeyi istiyorlarmış ve bazı adımlar atacaklarmış gibi bir hava yayıyor, hatta yasal ve hukuksal düzlemde bu yönlü bazı değişiklikler yapıyorlar. Fakat bunlar göstermelik oluyor. Pratikte bir şey değişmiyor, yapılan düzenlemeleri uygulamaya koymuyorlar ve karşı tarafı hep bir beklenti içinde tutuyorlar. Mevcut durumda da hükümet değişimin gereğini kavramış gibi bir hava yayıyor, ama pratikte bunun gereğini yerine getirmiyor. Böylece karşı tarafı beklenti içinde, dolaısıyla politika yapamaz, karar alamaz bir duruma düşürüyorlar. Bu biçimde, süreci uzatıyorlar. Önderlik buna daha önce "çürütme politikası" demişti. Yine böyle yapabilirler, gündem buna açıktır.

Türkiye'de hükümetin ve devletin diğer organlarının daha net ve kesin tutum almasını sağlayacak, pratikte zorlayıcı olacak tutum zayıftır. Türkiye'nin aydın ve demokratik çevreleri son dönemlerde kısmen etkinlik göstermeye çalışıyorlar, ama siyasi sürecin gerektirdiği, Önderliğin planlama olarak ortaya koyduğu düzeye denk olmaktan çok uzaklar. Aydınlar dilekçe verdiler, demokrasi platformları deklarasyon yayınladı. Daha çok Amed'deki platform buna öncülük ediyordu, ama bu 250'ye yakın sivil toplum örgütünün imzaladığı bir deklarasyon idi ve önemli bir etkisi oldu. Ancak bu adım, gerek yürütme politikasını, gerekse ortada bırakma veya aldatıcı adımlarla kendini kurtarmak üzere değişik çevrelerden güç almayı amaçlayan girişimleri tümünden boşa çıkartmıyor. Devletin etkili çevrelerine demokratikleşmeyi mutlak surette dayatmıyor.

Halkta önemli bir gelişme var. Bu durum, daha çok etkinliklerde görülüyor. Kadın ve gençliğin serhildan mücadelesinde çok yönlü bir gelişme yaşanıyor. Bu hareketliliklerle, serhildan hareketinin daha iyi bir örgütlenme olsa, hedefi doğru ve tam belirlense, yine geniş bir ittifaka dayansa çok güçlü bir biçimde gelişmeye aday olduğu, açıkça görülüyor. Yalnız Kuzey'de değil, Kürdistan'ın diğer parçalarında ve yurtdışında da böyle bir eylemsellik var. Mücadeleden çekilme gibi bir durum yok; tam tersine, daha duyarlı, dirençli olma durumu var. Bu durumda halkın bu potansiyelini ve enerjisini daha çok birleştirecek, sonuç alıcı hedeflere bağlayacak, örgütleyecek ve yönlendirecek bir hareket, yani bir öncülük gerekiyor. Önderlik bu ön-

cülüğü "demokratik toplum koordinasyonu" olarak tanımladı. Bu yönlü adımlar atmada zayıflıklar var. Demokrasi platformu var, emek platformu da var. Ancak Türkiye'nin çok acil, artık ertelenemez ihtiyacı haline gelen demokratik dönüşümü kesinlikle dayatacak ve gerçekleştirecek bir genel blok; programı, stratejisi, yönlendirmesi ve yönetimiyle oluşmuş değildir. Atılan adımlar parçalı veya kendine göre kalıyor. O nedenle toplumun değişik çevrelerinin demokratik enerjisi tam birleşmiyor ve bütünlüklü bir biçimde eyleme akamıyor. Son dönemlerde bunlara yönelik bir tartışma var. Örneğin kongre yapıldı. Kongrenin temel mesajı, böyle bir öncülüğü yaratmaya yönelikti. Ancak o da tam bir sonuç vermedi, pratikte etkili olamıyor. Mesajlar güzel, ama ona denk bir pratik yok. Eylemde, örgütlenmede ve değişik çevrelerle ilişkilenede bunlar görülüyor. Herkes güzel

Ortadoğu oluşacak" diye kafasında soru işaretleri oluşturduğu bir ortamda biz, nasıl bir Ortadoğu'nun oluşması gerektiğini ortaya koyan bir proje sunduk. Bu etkili oldu. Savaş öncesi ve savaş sürecinde çok etkili bir pratik girişimimiz olmasa bile, savaşın ardından Ortadoğu'nun yeniden şekillenmesine dair sunduğumuz projeler, bir siyasi müdahale anlamına geldi ve başta ABD olmak üzere Avrupa ve Ortadoğu üzerinde etkili oldu. Herkes tutum açıklamaya mecbur kaldı. Ortadoğu'nun temel çelişkileri nedir, çözüm nasıl gelişebilir? Herkes bu konuda somuta biraz daha yaklaşmak zorunda kaldı. Bu anlamda, etkili bir girişimdi.

Önderliğin mevcut çağrısı ise bir süreç son vererek, yeni bir taktik süreci net olarak başlatmayı ifade ediyor. Son vermek istediği süreç nedir? Son dört-beş yıllık kapsayan, Kürt sorununun çözümü-

konular, fazlasıyla aydınlatıldı. Olumlu veya olumsuz, çok yönlü görüşler belirtildi.

Yapılan çağrı ile, Önderliğin bu tartışma dönemine bir son vermek gerektiği kararına vardığı ortaya çıkıyor. Önderlik, Kürt sorununun çözümünde ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde gerekli pratik adımların atılma zamanının geldiğini belirtiyor. "Kürt sorununun çözümü için somut yol haritasının çizilmesi" olarak belirlendiği, budur. Daha fazla tartışmakla bir çözüm ortaya çıkarmak, mümkün değildir. Mevcut tartışma düzeyi, aydınlatıcı bir içeriğe fazlasıyla sahiptir. Artık daha ileri gitmek gerekiyor. O da çözüm adımlarını atmaktır. Somut, pratik adımlar atmak, pratik adımlar attıracak politikalar belirlemek ve uygulamak gerekiyor. Önderliğin herkese çağrısı bu temeldedir.

Irak Savaşı ve Irak'taki rejimin çözülüşüyle birlikte böyle bir sürecin gündeme

"Pratik bakımdan da, son dönemde yaşanan olaylar fazla umut verici değil, tam tersine tehlikeler içeren niteliktedir. Türkiye politikası belirsizdir. Bazen bir ılımlılık görülüyor, bazı tartışmalar yapılıyor, hatta yeni yasalar çıkarma yönünde adımlar atılıyor. Bazen bu durum değişiyor; tam tersine, baskı ve şiddet çok üst düzeye çıkartılıyor, en küçük bir talep bile şiddetle karşılanıyor. Tam bir netsizlik var, gelgit politikası hakim."

şeyler söylüyor, ama biraz kendi kulvarından söylüyor. Diğerlerini görme, anlama, onları birleştirmenin yol ve yöntemlerini bulma durumu yoktur. Zayıflık, esasta burada yaşanıyor. Fakat yine de yaşanan gelişmeler, Kürt ulusal demokratik hareketinin gelişimi açısından önemlidir.

Kürt sorununun çözümünde yeni taktik sürece girilmiştir

Önderliğin yaptığı çağırısı herkesten önce ele alıp üzerinde durmakla yükümlü olan, biziz. Nisan ayında gerçekleşen Yönetim Kurulu Toplantımızın kararları ve yayınladığı bildirgeler Önderlik çağrısına uygundu. Önemli bir süreci karşılamak açısından, bir çözüm çerçevesi ortaya koyuyordu. Bunun ardından Önderliğin daha somutlaşmış, zamana bağlanmış planlaması geldi. Önderlik, yol haritasının hazırlanması gerektiğini belirtiyordu. Mevcut ortama daha somut ve uygulanabilir bir çözüm planı sunmak durumundayız. Yönetim Kurulu Toplantımızla, Irak Savaşı'nın sonuçlanması zamanlama olarak birbirine denk geldi ve Yönetim Kurulu olarak savaş biterken herkesin "ne oldu, bundan sonra ne olacak, nasıl bir

nün ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesinin nasıl olacağı yönünde yürütülen teorik tartışmalar veya hazırlık dönemidir. Bu süreç, zaman zaman çok yoğun yaşandı. Türkiye, çeşitli Arap devletleri ve İran bu konuları tartıştı. Kürtler tartıştı. Herkesen fazla da biz tartıştık ve tartışmaları yönlendirmeye çalıştık. Bu tartışma sürecine en fazla Önderlik görüşleri yön verdi, bu temelde gelişen PKK'nin stratejik değişim ve yeniden yapılanma süreci bu tartışmaların odağında yer aldı. Bu süreçte hem kendi yeniden yapılanmamızın nasıl olması gerektiğini tartıştık, hem de bu konuda ulaştığımız sonuçlar temelinde Ortadoğu'nun değişim sürecini tanımlamaya ve geniş çevreleri aydınlatmaya çalıştık. Teorik aydınlatma, aynı zamanda ideolojik mücadeleyi içerdi. Olabilecekler değerlendirildi, engeller ortaya konuldu. Hemen herkes görüş belirtti. Mevcut durumda her zamankinden fazla açığa çıkartılmış bir Ortadoğu gerçekliği var. Ortadoğu nedir, ne değildir? Tarihsel geçmişi nedir, güncel durumu neyi ifade ediyor? Düşünsel olarak anlamı nedir, yine ekonomik ve siyasi yapısı ne durumdadır? Kültürel düzeyi nedir, insan yapısı neyi ifade ediyor? Temel çelişkileri nelerdir ve nasıl çözülebilir? Bu

girdiğini nisan ayında gerçekleşen Yönetim Kurulu Toplantımız da değerlendirmişti. Bildirilerimiz, aslında bu sürecin temel değişim karakterini ve özelliklerini içeriyordu. Önderlik bunun daha da somutlaştırılmasını, herkesin sorumluluk duyarak böyle bir değişim sürecine girmesini ve çözüm için adım atmaya hazır hale gelmesini; eğer bu demokratik yöntemlerle olmuysa, bunun önünde engeller veya tıkatıcı güçler varsa, onların aşılmasını istiyor. Hangi yöntemle olursa olsun, artık bu taktik süreç aşılmalıdır. Tercih, bunun demokratik yöntemlerle gelişmesidir, fakat bu, gösterilen tek yanlı çabaya ve tercihe rağmen gerçekleşmiyorsa, hangi yöntem çözüm üretecek güce sahipse, o yönteme başvurulup çözüm üretilmelidir. Önderlik herkesi son bir kez daha somutlu davranarak değişim sürecine katılım göstermeye, çözümleyici projeler ortaya koyarak katkı sunmaya davet ediyordu. Bu çağrı önemlidir. Tabii herkesten önce bizim gerekli değeri verip üzerimize düşen çalışmalarını yapmamız gerekiyor.

Önderlik ateşkesin eylüle kadar sürmesini istedi. O karara bağlı kalınacağını yönetimimiz teyit etti. Nisan ayında yayınladığımız bildirileri somutlaştıracak,

bir takvime bağlayacak, yol haritası olarak çözümün aşamalarını adım adım belirleyecek bir planlama yapmaya ihtiyacımız var. Önderlik çağrısına herkesten önce gerekli yanıtı vermekle yükümlüyüz. Büyük bir ciddiyetle, çözümleyicilikle, oldukça somut ve gerçekçi bir yaklaşım temelinde çözüm projemizi ortaya koymak durumundayız.

Diğer çevreler ne yaparlar? Kürt sorunuyla ilgili olan güçlerin yaklaşımı nasıldır? Önderlik çağrısı ne tür bir etkide bulundu? Bunları izliyoruz ve anlamaya çalışıyoruz. Çeşitli politik adımları değerlendirmeye ve onlara göre politik tutum geliştirmeye çalışıyoruz. "Çok nettir, hemen şöyle olacak" demek, gerçekçi olmaz. Öte yandan fazla zaman olmadığı da açıktır. Önderlik, takvimi oldukça somut belirledi. Belirsizliğin tümünden aşılmasını, tam bir netliğin ortaya çıkmasını istiyor. Böyle bir netlik oluşur mu? Bunu önümüzdeki süreçte yaşanacak gelişmeler gösterecek. Türkiye'nin çeşitli çabaları var. Ama bu çabalar her yöne açıktır. Her şey iç içedir, yani hala netlik oluşmuş, bir yön çizilmiş değil. Eylüle kadar AB'nin gerektirdiği demokratikleşme adımlarının atılacağı, yıl sonuna kadar da AB'nin gerekli gördüğü bütün değişikliklerin yasal planda yapılacağı açıklandı. Acaba bunlar Önderliğin çağrısına bir yanıt olabilir mi? Yanıttır ya da değildir demek için erken. Bunu yapmak, gerçekçi olmuyor. Bir yandan Önderlik çağrısına bir cevap gibi görünüyor; diğer yandan yapılan yasal düzenlemelerin uygulaması yönünde atılan pratik adımlara bakıldığında, umutlu olmak için halihazırda fazla neden olmadığı görülüyor. Ciddi bir pratikleşme adımı yok. Bırakalım demokratikleşmeyi, baskı süreci daha fazla geliyor.

Rejim yürütme politikasıyla sonuç alamaz

2002 yılının ağustos ayında da yönlü kararlar alınmış ve kanunlar yapılmıştı. Ama onların pratikleşmesi yönünde gerekli adımlar atılmadı. Kanunlar, kağıt üzerinde duruyor. AB, "kanun çıkarıldı, ama uygulamayı göreceğiz" demişti. Gerçekten de ciddi bir pratikleşme durumu söz konusu olmadı; tam tersine, bir yıla yakın bir süreç geçmişte tekrarlayan bir biçimde geçip gitti. Sahtelikler var. Mevcut durumda da demokratikleşmeye ve Kürt sorununun çözümüne dair bir paket hazırlanıyor. 7. Paketin hazırlanarak, başta MGK olmak üzere yönetimi düzenleyecek kanunlar çıkarılacağı belirtiliyor. Hükümet, bir takım çalışmalar yapıyor, ama bunlar ne kadar pratikleşiyor? Bu soruya gerekli cevabı bulamıyoruz. Pratiğe baktığımız zaman, durumun ters olduğunu görüyoruz.

Kürtçe eğitim yönünde harcanan çabalar baskıyla karşılaştı. Bırakalım eğitim yapmayı, eğitim yapmak isteyenlere bile izin verilmiyor. Kürtçe yayıncılık açısından da durum öyledir. TRT'nin Kürtçe yayın için yoğun bir hazırlıkta olduğu propagandada ediliyordu. Oysa ki beş ay önce Danıştay'a başvurarak 3 Ağustos kararları kendisine Kürtçe yayın yapma mecburiyeti getiriyor diye, bunun değiştirilmesini istediği basına yansıdı. MHP'nin Danıştay'dan alamadığı sonucu almak için iptalde bulunmuş. Demek ki yayın için hazırlanmak gibi bir durum söz konusu değil.

Pratik bakımdan da, son dönemde yaşanan olaylar fazla umut verici değil, tam tersine tehlikeler içeren niteliktedir. Türkiye politikası belirsizdir. Bazen bir ılımlılık görülüyor, bazı tartışmalar yapılıyor, hatta yeni yasalar çıkarma yönünde adımlar atılıyor. Bazen bu durum değişiyor; tam

tersine, baskı ve şiddet çok üst düzeye çıkartılıyor, en küçük bir talep bile şiddetle karşılanıyor. Tam bir netsizlik var, gelgit politikası hakim. Eskiden bunlar uzun süreli oluyordu. Şimdi süre gittikçe kıaldı; neredeyse birkaç haftada bir durum değişiyor. Bir bakıyorsun, umut vaat eden bir Türkiye var; demokratikleşmeyi tartışıyor, kanunlar çıkartıyor, anti demokratik tutumlar mahkum ediliyor. Kısa bir süre sonra bir bakıyorsun, her şey tersine dönmüş; en küçük bir demokratik talep bile, büyük bir şiddet ve polis baskısıyla ezilmeye çalışılıyor, demokratik davranışa, küçük bir imkan sunulmuyor. Bu durum, son dönemlerde daha belirgin oldu. Netleşmeme veya belirsizlik olarak nitelenen durum budur. Türkiye, gerçekten ne yapacağına tam karar vermiş değil. Karar vermediği husus demokratikleşme yönünde değişime girmektir. Yoksa demokratikleşme istemlerini tasfiye etme konusundaki kararlılığını sürdürüyor. Bu gelgit politikasıyla biraz umut vererek ama daha çok beklenti içinde bırakarak, hiçbir zaman da onun gereklerini pratikte yerine getirmeyerek demokrasi mücadelesini tasfiye etmeye çalışıyor. Son olaylar bunu gösteriyor. Bu durumda kanun çıkmış olması önemli değildir. Bu yapıldığı halde onu uygulaması gereken güç uygulamak üzere hazırlık yapmak yerine, kanunun yürürlükten kaldırılması için çaba harcıyor. Dolayısıyla bazı kanunların çıkarılmasını bir demokratikleşme adımı olarak göremeyiz.

Önderliğin, seçimlerden sonra durumun netleşmesi gerektiği yönünde yaptığı çağrı karşısında çürütme politikasına son verme yönünde adım atılmadığı gibi, baskı ve şiddet artırıldı, tecrit geliştirildi. Irak Savaşı bahane edilerek gerillayı ve demokrasi kuvvetlerini ezecek bir sürece girilmek istendi. Fakat bu gerçekleşmedi. Buna karşı direnç oldu. Savaş Türkiye'nin istediği gibi olmadı, zaten olması da mümkün değildi. Türkiye, 11 Eylül sürecini doğru okuyamamıştı, yanlış düşünce içindeydi. Dolayısıyla Irak Savaşı'na etkili giremezdi, nitekim giremedi de. Sonuç, istediklerinin gerçekleşmemesi oldu. Bir sürü gerçeğin açığa çıkma durumu yaşandı. Sahte Amerikan dostluğu, Ortadoğu'da ABD ile stratejik müttefik olmak gibi gerçeklikle alakası olmayan yaklaşımların gerçek yüzü ortaya çıktı. Türkiye, gerçeklerin ortaya çıkmasıyla ciddi bir biçimde sarsıldı. Mevcut stratejinin Türkiye'yi uçuruma götürdüğü herkesçe görüldü.

Barış tek taraflı olmaz

Bütün bunlar, Türkiye için demokratikleşme sürecinin başlangıcı olabilir miydi? Doğrusu, olması gereken oydu. Halklar yararına olacak olan ve Türkiye'yi selamete taşıyacak olan da oydu. Demokratikleşme yeniden tartışılmaya başlandı, baskılar azaldı. Önderliğe birkaç görüşme yaptırıldı, halk üzerindeki polis baskısı biraz azaltıldı. Önderlik Irak Savaşı arkasından, Türkiye'nin savaş içerisinde yüz yüze geldiği durumun değerlendirilmesini yaparak, bunun anlaşılması temelinde bir çıkış olması için demokratikleşme projesini sundu. Dikkat edilirse, burada bir dayatma olmadığı görülür. Sadece *“herkes görüşünü somutlaştırın, somut tartışalım ve adım atalım”* talebi var. Buna rağmen, Önderliğin çağrısı biraz tepkiyle karşılandı, erte-si hafta görüşme yaptırılmadı. Diğer yandan halk ve gerilla üzerinde baskı uygulanıyor. Bunlar önemlidir. Yaz ortasında, hiçbir kanun gerekçeye dayanmaksızın, keyfi bir tutumla Önderlikle görüşme yaptırılmaması küçümsenemez. Bu noktada “zaten tutuklanmış, istediğini yapar” denemez. Öyle olursa demokrasiden, hak ve hukuktan bahsedilemez. Bu durumda “orman kanunları geçerli, başka bir kanuna veya kurala gerek yok” demek gerekir. Ama dünyanın böyle olması gerektiğini, insanlığın önemli bir gelişme düzeyi yakaladığını ifade ediy-

ruz. Demek ki, cezaevinde de olsa insanların hakları vardır ve herkesin buna riayet etme sorumluluğu vardır.

Halk üzerindeki polis baskısı vahşet düzeyindedir. Hükümet sözde pişmanlık kanunu çıkartıyor. Buna karşı biz de toplumsal barış için demokratik katılım yasasından söz ediyoruz. Ancak basına yansıyan vahşete bakılarak, öyle bir nizamın içine girmek yerine, dağ başında yaşamının daha fazla tercih edilir bir durum olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür. O kadar vahşi bir görüntü var. Polisin tutumu, alçakça bir tutum olarak tanımlanabilir. Tam düşmanca bir yaklaşım var. Eğitilmiş bir güçtür, bu çok açık. Bu kadar insanlık düşmanı, vahşi, faşist bir zihniyet ve yapılanma içindeki bir polis düzenine kimse girmek istemez. Önderlik, “öldürse-

kanunlar, aldatmak içindir. Kadın hareketi bu sahtekarlığı biraz açığa çıkarıyor, barış ve özgürlük istemi ile sistemin bamteline basıyor, bunun üzerine ortada barış veya demokrasi diye bir şey kalmıyor. En vahşi Sümer sisteminin saldırısı gibi, neredeyse tutukları yerde asıp kesecekler. Bu bir gerçektir. Böyle bir rejimin demokratik değişim yaptığından söz edilir mi? Asla söz edilemez.

Önderlik ateşkesin 1 Eylül'e kadar sürmesi yönünde bir açıklama yaptı, ama bu sadece bizim istemimizle olmaz. Beş senedir tek yanlı ateşkesi sürdürüyoruz, ama savaşı bir güç değil, iki güç yapıyor. Dolayısıyla bir gücün istemiyle ne ateşkes sürer, ne de barış olur. Nitekim bu kadar çalışmamıza rağmen, barışa ulaşamadık. Her yerde savaş var: Dersim, Bingöl ve

gördük. Bu, şu demektir: Türkiye operasyonlarına devam ederse, başlamış olan çatışmalar azalmayacak, gittikçe artacaktır. Ne yaparsak yapalım, tedbirlerimiz çatışmaları engellemeye yetmez. Tek yanlı ateşkes durumunu daha fazla sürdürüremeyiz. Türkiye sadece Önderliğe ve halka baskı uygulamıyor, gerillaya karşı da savaş yürütüyor. Genelkurmay Başkanı gerillaya saldırmıyorlar diye Avrupa ve Amerika'yı terörist ilan etti. Bu kadar gözü kalarlar. Neden Saddam'a saldırmışlar da, HPG'yi tasfiye etmiyorlar? Onların genel ölçütü budur. Demek ki 11 Eylül'den bekledikleri, diğer güçlerle ittifak yapmaya çalıştıkları husus buymuş. Böyle bir ortamdan yararlanarak gerillayı tasfiye etmek, böylece inkar politikasını yürütmek asıl hedefleriymiş. Gerilla ortadan kalktıktan

bir baskı dönemi gelmiştir. Türkiye istediği kadar yasa yapsın, bunların uygulanırlığı yoktur. Halkı ezecek, kadına baskı uygulayacak, gerillayı imha edecek, Önderlik üzerinde tecrit uygulayacaksınız; ondan sonra da “AB’ye girmek için demokratik değişiklikler yapıyorum” diyeceksin! Demokrasiyi ezdikten sonra demokrasiyi kazanacaksınız! Bu, bir diktatörün kendisini demokrat olarak kabul ettirme çabasını yansıtır. Türkiye’de demokrasi isteyen güçler çoktur. Halkın barış ve demokrasi talebi genişledi, demokrasi güçleri önemli ölçüde gelişti. Ancak devleti elinde tutan yönetim gücünün eski politikayı yüzde yüz sürdürmeye çalıştığı kesindir. O konuda herhangi bir değişiklik yoktur, inkar ve imha sistemi değişmemiştir. Mevcut yönetim bunu değiştirmek için herhangi bir karar vermiş değil.

Türkiye’de değişiklik, aslında bir zihniyet ve sistem sorunudur. Bir defa, zihniyet devrimi gereklidir. Karşımızda öyle bir zihniyet var ki, kendine her şeyi yüzde yüz hak görürken, öbürü için “olmaz” diyor. Kıbrıs için bile göz göre göre her şeyi istiyorlar. Fakat Kürt sorununa yaklaşımları farklıdır. Mecliste kanun tartışmaları var. Bir taraf resmi televizyonların yayın yapmasını isterken, diğer taraf bunu kabul etmiyor ve özel televizyonların yapması gerektiğini söylüyor. Böylelikle birbirlerini boşa çıkartıyorlar. Muhtemelen hiçbirinin olmaması konusunda anlaşacaklar. Resmen öyle olmasa bile fiilen “gelin birini yazalım, ama ikisini de uygulamayalım” diyecekler. Zaten hep öyle yaptılar. Kürt sorunu üzerinde böyle gayri resmi bir anlaşma var. Kürt sorunu, dolayısıyla demokratikleşme konusu hassas bir konu olarak varlığını sürdürmeye devam ediyor. Mevcut durumda zihniyet değişimi olmadığı gibi, sistem değişimi de yoktur. Tartışmalar oldu, toplum içerisinde belli bir düşünce gelişimi yaşanıyor. Demokratik güçler daha gerçekçi düşünüyor ve çözüm üretir hale geliyorlar. Ancak devlet yönetimini elinde tutan güçler, eski zihniyetten bir milim sapmamışlardır. Diğer yandan mevcut düzenlemeler, bir sistem değişikliğini içermiyor. Zihniyet ve sistem değişikliği olmadan Türkiye’de hiçbir demokratikleşmenin kalıcı olarak gerçekleşeceğini beklememek gerekir. 12 Eylül Anayasa’sıyla demokrasi olmaz. Bu, askeri bir anayasadır, faşisttir. Dolayısıyla sağını solunu yamayıp yamalı bohçaya çevirmekle, oradan demokratik yasal bir sistem çıkarılamaz. Demokrasi için asgari ölçüt, yeni bir anayasa yapmaktır. Sorun sadece bazı maddelerin değişmesi değil; ruhunun, yani oraya sinmiş zihniyetin değişme sorunudur. Zihniyet inkarcıdır. Satır aralarına girmiş olan anlayış baskıcı ve imhacıdır. Bunun değişmesi gerekiyor. Dolayısıyla mevcut düzenlemelerin köklü bir demokratikleşmeyi ortaya çıkaracağını beklememek gerekir.

Şu sonuç ortaya çıkıyor: Türkiye çürütme politikasını yeni biçimler altında sürdürmeye çalışıyor. Değişiklik yapacağını dile getirerek umut vaat ediyor, değişim isteyen güçler biraz ilerleyince de baskı yapıyor, onları eziyor, tırpanlıyor. Baskı ve şiddet çoğalıp dıştan uyarılar geldi mi, yaklaşımlarını biraz yumuşatıyor, tekrar umut ve beklenti yaratıyor. Böylelikle zaman kazanıyor. Zaman kazandıkça ve kendi egemenliğini sürdürdükçe tabanda çürüme ve yozlaşmanın olacağını, demokrasi güçlerinin eriyip yok olacağını hesap ediyor. Çürütme politikası denen durum, budur. Mevcut durumda Türkiye rejimi bunu sürdürmeye çalışıyor ve bunda ısrarlıdır.

Pişmanlık yasası

ABD’ye karşı gündeme gelmiştir

Pişmanlık kanunu aslında bize yönelik çıkarılması düşünülen bir kanun değildir. Bazıları bunu ciddiye aldılar. Örneğin hiç suçu olmayanlar bile televizyona çıkıp, “suç işlemedik, pişman olmuyoruz” diyorlar. Oysa ki gerçekte kendilerine “gelin, pişman olun” diyen bile yoktur. O, as-

“Kadınlar barış istiyorlar diye yapmadıklarını bırakmadılar. İstanbul’dan Bingöl’e ve Amed’e kadar bir haftadır hiçbir ölçü; ne kanuni hak, ne insani hak, ne burjuva yaklaşımı var. Bu sistem, burjuvazinin saygınlığını kaybetmiş, feodalizmin yaklaşımını da içermiyor. Tam bir vahşet ve gözü dönmüslük var. Kadın hareketi sistemin sahteliklerini göstererek gerçek yüzünü açığa çıkarıyor. Bu, onları çılgına döndürüyor. Demek ki demokratikleşme yönündeki bütün söylemler veya çıkarılan kanunlar, aldatmak içindir.”

“Türkiye çürütme politikasını yeni biçimler altında sürdürmeye çalışıyor. Değişiklik yapacağını dile getirerek umut vaat ediyor, değişim isteyen güçler biraz ilerleyince de baskı yapıyor, onları eziyor, tırpanlıyor. Baskı ve şiddet çoğalıp dıştan uyarılar geldi mi, yaklaşımlarını biraz yumuşatıyor. Böylelikle zaman kazanıyor. Zaman kazandıkça tabanda çürüme ve yozlaşmanın olacağını, demokrasi güçlerinin eriyip yok olacağını hesap ediyor. Çürütme politikası denen durum budur.”

ler, Barzani'nin devletinde yaşamam” diyordu. Mevcut Türkiye devletinde de yaşanmaz. Bu zihniyet ve sistem devam ettikçe, yaşanacak bir durum yoktur.. Emekçiler hak istiyordu, saldırdılar. Gençler biraz eylem yapıyordu, onlara da saldırdılar. Mevcut durumda da Kadın özgürlük hareketi biraz kendilerini tehdit eder hale geldi, sistemi zihniyet olarak da, yapılanma olarak da temellerinden sarsıyor; bunun verdiği büyük korku ile hiçbir ölçü tanımadan saldırıyorlar. Demokrasiye bu kadar karşılar, özgürlükten bu kadar korkuyorlar. Barış düşmanlarıdır. Kadınlar barış istiyorlar diye yapmadıklarını bırakmadılar. İstanbul'dan Bingöl'e ve Amed'e kadar bir haftadır hiçbir ölçü; ne kanuni hak, ne insani hak, ne burjuva yaklaşımı var. Burjuva sistem kadına biraz saygılı davranır, bunlarda onu da göremiyoruz. Bu sistem, burjuvazinin saygınlığını kaybetmiş, feodalizmin yaklaşımını da içermiyor. Tam bir vahşet ve gözü dönmüslük var. Kadın hareketi sistemin sahteliklerini göstererek gerçek yüzünü açığa çıkarıyor. Bu, onları çılgına döndürüyor. Demek ki demokratikleşme yönündeki bütün söylemler veya çıkarılan

Botan'da operasyonlar var. İran sınırı boyunca, Türkiye ile İran'ın ortak operasyonları var. Türkiye ile İran ittifak halinde, bize karşı savaş yürütüyor. Eğer savaş çok büyümüyorsa, biz savaşmadığımız, çatışmalar olmasın diye, en ileri düzeyde tedbir geliştirdiğimiz içindir. Tedbiri biraz azalttığımız yerde, çatışma oluyor. Biraz “bu kadar da olmaz” desek, çok şiddetli bir savaş ortaya çıkar. Karşı tarafın saldırısı bu düzeydedir. Ateşkesi resmen sürdürüyoruz, ama fiili durum ateşkesin sürdürülmesine izin vermiyor. Bu durumda biz de kendimizi yeniden yapılandırmaya çalışıyoruz. Çatışmaların adım adım büyüyeceği görülüyor. Mevcut mevzilenmemiz aktif pratik çalışma sürecinin değil, geri çekilme ve stratejik değişim döneminin mevzilenmesi idi. Dolayısıyla, geçen yıldan bu yana, bu durumu değiştirmek için bir yığın karar aldık, hazırlıklar yaptık. Son olarak Yönetim Kurulu Toplantımızda bu durumu yeniden değerlendirdik ve Önderliğin istemleri doğrultusunda, Irak'taki gelişmelere cevap olacak şekilde Kürdistan'ın tümünde ve bölge çapında gerektiğinde aktif savunma yapacak şekilde mevzilenmemizi gözden geçirmeyi uygun

sonra, bir baskı gücü kalmayacak.

Türkiye İran ve Suriye'yi de buna ortak ediyor. İran ile tam bir ortak savaş yürütüyorlar. Amerika'ya baskı yaptılar. “Niye Saddam vuruldu, İslami örgütlere füze atıldı da, PKK'ye atılmadı? Demek ki PKK ile işbirliği var” diyerek bir sürü dedikoduyla veryansın ettiler, ortalığı karıştırmaya çalıştılar. Bu da yetmedi, provokasyonlar geliştirmeye çalışıyorlar. Muhtemelen KDP ve YNK'yi de İran gibi ortak operasyona çekmek için zorladılar, ancak kabul ettiremediler. KDP'nin operasyon yapacak gücü kalmamıştır, varolduğu kadarıyla da İran ve ABD'nin emrinde bir güçtür. ABD'nin izni olmadan, kendi başına hareket edemez. Bunun üzerine bir sürü provokatif olay yapıyorlar. Gerilla elbiseleri giyip KDP'nin Batı'daki karakoluna təciz ateşi yapan gruplar oldu. Yine bazı gruplar birkaç çobanı dövdüler, birini de öldürdüler. Bunların hemen ardından da “PKK vurdu” diye yayıyorlar. Bizi KDP ile çatışır hale getirmek için her türden girişimi yapmaya hazır bir duruş var.

Bütün bunlardan ne sonuç çıkıyor? Yeni bir saldırı dönemi var. İki hafta öncesinin biraz ılımlı ortamı gitmiş, yerine sert

İlinda ABD'ye karşı yapılan bir düzenlemeydi. Yasayı savaş yasası olarak tanım-layanlar oldu. Gerçekten de yapılmak istenen, savaş döneminin yasal düzenlemesidir. Irak Savaşından önce ABD ile Türkiye anlaşmaya çalışırken, Türkiye “*Saddam Hüseyin rejimiyle beraber PKK'yi de hedef yapalım*” demişti. Bu, ABD'nin işine gelmedi. Savaşı dağa taşıırsa, Saddam Hüseyin bundan yararlanırdı, dolayısıyla içinden çıkamayacağı bir savaşa girebilirdi. Onun için Türkiye kendisini zorlayınca “*dört yıldır savaşmıyorlar, çok savaş yanlışları değiller. Bir af kanunu çıkarırsanız savaşı bırakabilirler. Savaşla değil, afla çözebilirsiniz*” dedi. ABD kendisini Türkiye'nin baskılarından kurtarmak için böyle yaptı. Türkiye, ABD'nin bu talebini boşa çıkarmak için yöntem aradı ve sonuçta pişmanlık kanununu buldu. Güya pişmanlık kanunu çıkaracak, elbette kimse gitmeyecek, bunun üzerine ABD'ye “görüyorsunuz, ben kanun çıkardım, kimse gelmedi. Ne yapmalı? O zaman vurmali, ezmeli, füzelerin yönünü gerilla kamplarına çevirmeli” diyecek. Yani pişmanlık kanunu, Türkiye'nin ABD'yi etkisiz hale getirmek için bulduğu çare idi. Savaşa gerekçe bulmak için bunu hazırlıyorlar. Biz gideceğimizi açıklasak bile, Türkiye bizi karşılamaya hazır olmadığı için, sınırları kapatır ve bize “gelmeyin” der.

Demek ki gerillayı o biçimde eritmeye niyeti yoktur, ezmek istiyor. Eski zihniyeti hala değişmemiş. Gerillayı ezmek için fırsat yakalamak, bazı güçlerin desteğini almak istiyor. Pişmanlık kanunu ile ABD'nin baskılarını boşa çıkartarak desteğini almak istiyor. Yine Uyum Yasalarını çıkartarak Avrupa'nın desteğini almak istiyor. Avrupa'yla uyumlu olacak bir hukuk düzenlemesi yapmaktan ziyade, Avrupa'nın ABD ile çelişkilerinden yararlanarak kendisine yeşil ışık yakma durumları var. Bunun için paket üstüne paket güdeme getiriyorlar. Böylelikle Avrupa'nın Kürt sorununa baskısını azaltacak, desteğini alacak ve o desteğe dayanarak demokrasi güçleri ile gerillayı ezecekler. Bunlar demokratikleşme adımları değil; demokrasi güçlerini tasfiye etmek ve gerillayı ezmek için çeşitli iç ve dış çevrelerin desteğini alma çalışmalarıdır. Türkiye'nin böyle bir noktada olduğu, net olarak açığa çıkmıştır.

Şu gözüküyor: Mevcut yönetim gücü değişme değil, kendisini değiştiriyor gibi göstererek değişim taleplerini tasfiye etme ve yürütme politikasında ısrarlıdır. Demokratik değişimi gerçekleştirmeye yönünde bir kararlaşma ortaya çıkmamıştır. AKP hükümeti bunu yapamadı, öyle bir programı yoktur. CHP, ondan daha fazla devletçidir. Tayip Erdoğan “bürokratik oligarşi” derken CHP'yi kastetti. Nitekim bu söze en önce, CHPliler tepki gösterdi. Bürokratik oligarşinin sivil kanadı CHP, asker kanadı da ordudur. Bu çok açık bir gerçektir. Erdoğan “*iktidar olamıyoruz*” diyerek içerisinde bulunduğu durumu itiraf etti. Öyle anlaşılıyor ki, bu sistemi kökten değiştirmeksizin iktidar olmak mümkün değildir. Sadece oligarşinin memuru olunabilir, oligarşiye memur düzeyinde hizmet edilebilir. Mevcut durumda AKP bunu yapıyor. Kendisi rant alıyor ve askeri oligarşiye hizmet ediyor. Ordu ile AKP arasında böyle bir uzlaşma var. Demokrasi güçlerine karşı yönetim etkinliğini böyle sürdürüyorlar. Bundan öteye geçmiş bir yanı yoktur.

Yönetim çevresi böyleyken, Türkiye'nin genel yapısı da bunu aşmış değildir. Demokratik güçler geliştiler, önemli bir tartışma oldu, halkın demokratik değişim istemi çok fazla var. Ancak bütün bunları bir programa kavuşturan, bir blokta birleştiren ve eyleme döken bir güç yok. Bu noktada zayıflık var. Yönetici çevreler yürütme politikasında ısrarlılar, ama demokratik güçler de birlik olmayarak ve pratikleşmeyerek o sistemin bir uzantısı oluyorlar. Parça parça mücadele ediyorlar, ama birlikte mücadele ederek sistemi zorlayan ve giderek dönüştüren duruma girmiyorlar. Parça parça vurarak bu sistemin

ayakta kalmasının bir tarafı oluyorlar. Kıpırdanmalar çok, emekçiler mücadele ediyorlar. Örneğin aydınlar, değişim bildirisi yayınladılar. Yine demokrasi platformu, iki yüz elli civarında sivil toplum örgütünün imzaladığı “*Barış ve demokratik değişim deklarasyonunu*” yayınladı. Bir yığın tartışma var. Bunlar, önemli mücadelelerdir. Ama şu da bir gerçek ki, bütün bunlar zihniyet ve sistem değişikliğini gerçekleştirmeye yetmiyor. Bu anlamda, demokrasi güçlerinin de görevlerini tam olarak yerine getirdiklerini söylemek mümkün değil.

Demokratik hareketin gelişimi noktasında, Kürt ulusal demokratik hareketinin öncülük etme ve toparlayıcı olma misyonunu üzerinde çok duruldu. Yeniden yapılanma çalışmaları var, bir kongre yapıldı ve orada önemli mesajlar verildi. Fakat bunlar rejimin yürüttüğü baskı ve saldırılar karşısında etkisizdir. Birçok çalışma yürütülüyor, ama siyasi sürece yön verecek bir çalışma haline gelinmiyor. Bir demokrasi öncülüğü olamadı, emek ve demokrasi-den yana olan tüm güçleri birleştiren bir blok oluşturan ve bu temelde herkesin mücadelesini birleştirerek siyaset kanalına akıtan bir gelişmenin sahibi değildir. Burada ciddi zayıflıklar var ve düzen bundan yararlanıyor. Biraz kendi başına mücadele etmek istiyor, hemen baskılarla karşılaşıyor. Politik olarak etkisiz konumda olunursa, ilerleme olmaz.

Neden birleşme durumu olmuyor? Aslında sorumluluk korkusundan dolayı olmuyor. Birlik olunursa, siyasi gündemi daha fazla etkilemek mümkün olur. O zaman, sadece cılız bir sesle “ben istiyorum” diyen konumda değil, yapan konumda olmak gerekecek. Yapmak, sorumluluk yüklüyor. Siyasette bu husus önemlidir. Başarılı olursan iktidar olursun, başarısız olursan insanı idam ediyorlar. DEP milletvekillerini on senedir cezaevinde tutuyorlar. Böylelikle yenilerin yönetim olmaya cüret etmelerini önlemeye çalışıyorlar. Bu durumun çalışınlar üzerinde psikolojik ve siyasi olarak ne kadar etkisi var? Mesela legal parti birleştirmiyor, hatta diğerinden daha fazla daralttı. Mevcut durumda da kendisine “ne kadar sağlam örgüt oldum” diyor. Öyle oldu, ama bu durum biraz Nasrettin Hoca'nın işine benzeyebilir; kanadını kolunu kuşa döndürmek gibi bir sonuç yaratabilir. Sorun, demokrasi güçlerinin birleştirilmesi, bir demokrasi bloğunun oluşturulması ve mevcut siyasi yapının değişime zorlanması idi. Böylelikle demokratik siyasi iktidar alternatifinin yaratılması gerekiyordu. Ancak kamuoyu yoklamaları Genç Parti'nin AKP'nin karşısı olduğunu ortaya koyuyor. Bir tane çete başı ortalığa çıkmış; sermaye sahibidir, biraz sermaye yatırmış, tam bir lümpen gibi sağı solu suçluyor ve toplumda rağbet görüyor. “Bundan yönetim sorumludur, çeteciliğe destek veriyor” denebilir, bu doğrudur, ama gerçeğin hepsi değildir. Gerçeğin bir yanı da, demokratik siyaset yapan güçlerin zayıflığıdır. Niye halkı bilinçlendirmiyor, eğitmiyor ve örgütlemiyoruz? Niye halka umut yaratacak bir demokratik siyasi akım olarak ortaya çıkmıyoruz? Şu görüldü: Zihniyet değişimi, aslında demokratik güçlerde de tam yaşanmadı. Başkan Apo zihniyet devrimini boşuna bir görev olarak belirlemedi. Bu husus çok sık tekrar ediliyor, ama bu devrim, söylemekle gerçekleşmiyor. Bunun yapılması gerekiyor.

Sorumluluk duygusunda ve iş yapmada zayıflıklar var. Sadece istiyoruz; bildiri yayınlıyor, güzel isteklerimizi ortaya koyuyoruz. İyi, güzel de, kimden istiyoruz? Devletten istiyoruz. Devletçi zihniyet çok fazla var. Önderlik o yüzden devlet üzerinde bu kadar çok duruyor ve temel farklılığı devlet anlayışında görüyor. Bu konuda leninizmi eleştirdi. Sınıflı toplum sisteminin devletle bağıını ortaya koydu, dolayısıyla sınıflı toplum uygarlığını aşmak açısından devletçi zihniyetin aşılmasının büyük önemi olduğuna vurgu yaptı. Mevcut durumda ortaya çıkan isteme yaklaşımı, tam bir devletçi yaklaşımdır. Devleti yönetenler kendilerine en demokratım diyenlerin bile, devletten istediklerini görür-

yorlar. Bunun üzerine “istesin istesin, dur-sun; nasıl olsa yapacakları bir şey yok” diyorlar. Yani yönetim kendini tehdit altında veya değişmekle yüz yüze görmüyor, güvenli görüyor. Demek ki, mevcut duruş, devlet yönetimini zorlayıcı bir duruş değildir. Zayıflık var, bunu görmemiz gerekli. Tam bir değişiklik olmadı. Demokrasi güçleri, gerçekten siyasi sorumluluk üstlenmek istemiyor, siyasetten kaçıyorlar. Korkutuluyor, baskı ve şiddetle sindiriliyorlar. Onları aşacak bir bilinç düzeyine, kararlılığa ve örgütlülüğe ulaşmadılar.

Kadınlar propagandayla, bir de ezilmişliğin verdiği hisle biraz harekete geçtiler, şimdi de onları ezmek istiyorlar. Sistem mantığı, uygarlık mantığı çok net görülüyor. Yine egemenlik nasıl kurulmuş, mevcut egemenlikle kadın köleliği arasındaki ilişki nedir; bütün bunları son dönemlerdeki Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da yaşananlarda çok net ve somut görür olduk. Bunlar önemlidir. Devlet deyip geçmemeliyiz, yine kadının köleleştirilmesi deyip geçmemeliyiz. Basit bir olgu, sıradan bir eşitsizlik değil, bir uygarlık düzeninin üzerinde kurulduğu temel bir olgudur. Bu böyle görülmez ve anlaşılmazsa doğru yaklaşmak, dolayısıyla doğru çözümler üretmek de mümkün olmaz.

Türkiye rejimi demokrasi güçlerinin ve Kürt ulusal demokratik hareketinin zayıflıklarından güç almaya, bu konuda hala birçok çevreyi aldatmaya çalışıyor. ABD, Avrupa ve bölgedeki güçlerle ilişkileri böyledir. İlişkiler sistematiğinde tümüyle kullanmaya yönelik bir çaba var. İran ve Suriye ile ittifak halindeler. Güya Irak'taki gelişmeleri dengelemeye çalışıyorlar. Esas olarak da Kürtler üzerinde denetimi kaybetmemeye çalışıyorlar. Bunu askeri eyleme de döküyorlar. Bununla birlikte Türkiye, ABD ile ilişkilerini düzeltmeye çalışıyor. Bu noktada her türlü tavizi vermeye açıktır. “Irak'ta olmadı, ama İran'a karşı birlikte hareket edebiliriz” diyorlar. Oysa ki İran'la birlikte Kürtlere karşı ortak savaş yürütüyorlar. ABD, bu nedenle Türkiye'yi uyardı. Türkiye bunlarla birlikte Avrupa ile ABD arasındaki çelişkilere de dayanarak Avrupa ile ilişkilerini bir biçimde geliştirmek ve oradan güç almak istiyor. Yasal düzenlemeleri de bu mantıkla yapıyor. Yani bütün yaklaşımlarını demokratikleşme baskılarını boşa çıkartmak için güç toplama üzerine kurmuştur. Türkiye üzerinde dıştan yoğun bir baskı uygulanıyor. Türkiye'nin ne durumda olduğu, Irak Savaşı'nda net ortaya çıktı. Bundan sonra, bu durumu çok fazla sürdürmesi mümkün değil.

İran, yeni bir sivil toplum hareketine gebe

İran'daki durum, biraz daha hareketlidir. Bir süredir öğrenci hareketleri gelişiyor. Bunlar, sistemi oldukça zorlayan hareketlerdir. ABD destekli olduğu dile getiriliyor. Aslında rejim, hareketleri böyle nitelendirerek öğrencileri kendisinden daha çok uzaklaştırmış oluyor. ABD'nin Irak üzerinden İran'a yönelik baskısı var. Halkın Mücahitleri'ni sınıra yerleştirdiği şeklinde bilgiler basına yansıyor. İ-KDP ile ilişkilidir. Çeşitli örgütleri silahlandırarak İran üzerinde baskı uyguluyor. Mevcut rejim zor durumdadır. Hamaney, bu duruma çok sert tepki gösterdi ve taviz vermeden ezeceklerini dile getirdi. Bu da zor durumda olduklarını gösteriyor.

Öğrenci hareketleri sadece bir kanada dayanmıyor; hem Ali Hamaney kanadını, hem de Hatemi kanadını eleştiriyorlar. Baskıcı rejim uygulamakla Hamaney'i eleştirirken, Hatemi'yi de demokrasi getirme sözü verip de yerine getirmemekle, kendilerini aldatmakla eleştiriyorlar. Böylece bu hareket, rejimi toptan karşısına alıyor. Sloganları da “*acil demokratikleşme ya da aşılma*” şeklindedir. Böylelikle mevcut İran rejiminin başka alternatifinin kalmadığını belirtiyorlar. İran'da sivil toplum önemlidir. İçerisinden geçtiğimiz süreci Musaddık dönemiyle karşılaştıranlar var. 1950'lerin başında Musaddık iktidarını Şah

yıkımtı. Bu, bir CIA darbesi idi ve oldukça ilginçti: Tahran'da bir caddede yürüyüşe geçen dört beş kişinin, caddenin sonunda bir milyona ulaştıkları, ancak bunların her tarafa dolar dağıtarak ilerledikleri belirtiliyor. Bu belki bir gerçektir, belki de bir benzetmedir, ama İran'ın hareketli bir alan olduğu, hatta Ortadoğu'da sivil toplumun hareketli olduğu tek alan olduğu açıktır. Sivil toplum iradesi İran'da var. Ortadoğu'da sivil halkın devrim yaptığı, iktidar kurduğu tek sahadır. Böyle bir durum ne Türklere, ne de Araplarda yaşanmıştır.

Dolayısıyla İran'da gelişen öğrenci hareketlenmesi önemlidir. Gençliği ve kadını harekete geçirebilir. Zaten demokratikleşme sağlayacak diye yüzde yetmiş oyla, Hatemi'yi iktidara getirenler gençler ve kadınlardı. Eğer mevcut durumda ondan uzaklaşıyorlarsa, bu demektir ki, İran gerçekten yeni bir sivil toplum hareketine gebe. Böyle bir durum gelişmiştir. ABD'nin öğrenci hareketiyle ne kadar ilişkisinin olduğu bilinmez, ama bu durumdan yararlanıyor olabilir. Özellikle İ-KDP ve Halkın Mücahitleriyle ilişkili olunca, öğrenci hareketiyle de ilişkili olabilir. Yoksa bile ilişkisi varmış gibi gösterebilir.

Bu mücadelenin önemli bir yanı da Avrupa-ABD çelişkisinin hala devam ettiğini göstermesidir. ABD destekli olarak Halkın Mücahitleri, KDP ve YNK sınıra yerleşince, içte de öğrenci hareketi başlayınca, Fransız yönetimi Halkın Mücahitleri'ne karşı büyük bir operasyon başlattı. Halkın Mücahitleri Saddam ile müttefik iken Fransa devleti onların hem liderlerini, hem de birçok militanını kabul etmişti. O zaman iyiydiler, hepsine yer verdiler, mülteci olarak aldılar. Savaş sonrasında ise ilişkiler değişti. Savaş sürecinde ABD Halkın Mücahitleri'ni vuruyordu, savaştan sonra ise anlaşıp onları İran'a karşı silahlandırmaya başladı. Bunun üzerine bu kez Fransa yönetimi, onlara terörist kabul edip operasyonlara başladı. Fransa'da yüz elli üst düzey yöneticileri tutuklanınca Avrupa'da gösteriler gelişti, insanlar Fransız hükümetinin baskılarını protesto etmek için kendilerini yaktılar. Burada önemli olan şudur: ABD-Avrupa çelişkisi ve çatışması Ortadoğu'ya ne kadar yansıyor? Bu güçler, Ortadoğu'daki her hareketi nasıl kendi çıkarlarına kullanmak istiyorlar? Bütün bu hususlar ortaya çıkıyor. Halkın Mücahitleri kendilerine hizmet ederse iyidir, desteklenmelidir; etmezse teröristtir, ezilmelidir. Yaklaşık bu kadar değişiyor.

Sonuçta İran'ın, hem kitle hareketi hem de çatışmalar yönünden giderek daha hareketli bir dönem yaşayacağı kesindir. Böyle bir sürece girilmiştir ve artık kimse bunu durduramaz. Bu hareketlilik nereye gider, nasıl sonuçlanır henüz bir şey belirtmek mümkün değil. Ama yeni bir çelişki ve çatışma sürecine girdiği kesindir.

Son bir aylık süreçte Irak'taki durum fazla değişmedi. Haziran ayında bir yönetim şekillenmesinin gerçekleşeceği söylenmiş, program ona bağlanmıştı. Fakat o yönlü somut pratik adımlar atılmadı, tartışmalar hala sürüyor. Mevcut durumuyla ABD'nin Irak üzerinde bir askeri denetimi var, o da her yerde gerçekleşmiş değil. ABD'nin askeri duruşuna muhalefet var, her gün çatışmalar yaşanıyor. ABD'nin, savaş sırasında verdiği kayıp kadar, savaştan sonraki çatışmalarda da verdiği söyleniyor. Hemen her gün değişik yerlerde Amerikan askerleri öldürülüyor. Mevcut duruma karşı muhalif bir duruş ve iç örgütlülük var. ABD, buna karşı operasyonlar yaptı; ezdi, katletti ve tutuklamalara başvurdu. Aslında askeri denetim sağlamak zorlanıyor. Siyasi bakımdan da hükümet kurmak ya da yönetim sistemleri geliştirmek yönünde herhangi bir adım atılmış değil. Bazı çevreler tarafından bu adımların erkenden atılacağı dile getiriliyordu. Oysaki bu hem ABD çıkarına değildi, hem de Irak'ın iç durumu ona uygun değildi. O düşüncenin ne kadar gerçek dışı olduğu, yaşanan pratikle çok net görüldü. İç güçler de bir hükümet olmaya, böylece iktidar sorununu çözmeye yatkın

değiller. ABD ise sorunu sadece bir Irak sorunu olarak ele almadı. Öyle olsaydı, tüm gücünü Irak'ta bir siyasi yapılanma ve hükümet oluşturmaya verirdi. Oysa bunu yapmıyor.

ABD için gerekli olan, öncelikle Irak'ta bir askeri mevzi kazanmaktır. Bunu yaptı. Şimdi de bölgedeki bütün ABD karşıtlıklarıyla mücadele ediyor. Buna dayanarak mücadelesini sürdürecektir. Irak'ta siyasi iktidar yaratma konusunda hiç acele etmiyor. Bu duruma dayanarak Türkiye'ye yönelik eleştirilerini, Suriye ve İran üzerindeki baskısını sürdürüyor. Hatta neredeyse çatışma durumuna kadar varılacak. ABD, Filistin-İsrail çatışmasında biraz güç kazanarak Suriye'yi batıdan da kuşatmak istedi. Bush Ortadoğu'ya giderek bütün Arap ülkeleriyle görüştü, fakat Suriye ve Lübnan ile görüşmedi. Bu, aslında Filistin devleti temelinde, Filistin-İsrail çatışmasını zayıflatarak Suriye'yi batıdan da daraltmak ve değişime zorlamak içindi. Bu durum, devam ediyor. Bunu boşa çıkartmak için girişimler olmuştur. İsrail-Filistin çatışması durmadığı gibi, daha da şiddetlendi. Çatışmaları şiddetlendiren güçler var. Hatemi Lübnan ve Suriye'ye giderek devletlerle ve örgütlerle görüştü. Aslında barışa izin verilmiyor. Birçok güç, çatışma halindedir. Yani çatışma, aslında sadece Filistinlilerle İsraililerin yürüttüğü bir çatışma değil. Bu durum, devam edeceğe benziyor. Amerika, oradan sonuç olarak Suriye'yi değişime zorlamaya çalışıyor.

İrak'ta güç olmak halka somut çözüm sunmakla mümkündür

Bütün bunlardan çıkartılması gereken bazı sonuçlar var: Birincisi, bölgenin ne kadar çelişik ve çatışmalı bir durum arz ettiği açık ve gözle görülür bir durumdur. Çelişkiler çatışma dönemine girdi ve bu çatışma süreci, bölgedeki mevcut statükoyu, siyasi yapıyı tamamen değiştirecektir. Irak'taki durum, sadece oraya özgü değildir. Yalnız başına Irak'ta çözüm olmaz. Bir bölgesel mücadele ve değişim süreci yaşanıyor. Irak, bunun başlangıcını oluşturuyor. Mücadele sadece Irak'ta değil, bölgenin her tarafında var. Dolayısıyla değişim sadece Irak'ta değil, bütün bölgede yaşanıyor. Türkiye ve İran'da, hatta bütün Arap sahasında çok köklü ve ciddi bir değişim mücadelesi veriliyor.

İkinci önemli sonuç, bu değişim sürecine halklar açısından ve demokrasi lehine müdahale etme imkanının olduğu-dur. İran'da sivil toplum hareket edebilecek durumdadır. Irak'ta, Saddam rejimindeki durumu kat kat aşacak düzeyde örgütlenme ve mücadele etme imkanı doğmuştur. Türkiye ve Suriye açısından da durum böyledir. Bunları değerlendirmek önemlidir. Bundan şu sonuçları çıkarıyoruz: Bir, durdurulamaz bir biçimde değişim süreci yaşanıyor; iki, bunun demokrasi lehinde olma ihtimali fazlasıyla var. Demokratik güçler müdahale eder ve süreci yönlendirirlerse, değişimi halkların demokratik gelişimi yönünde yürütebilirler. Bu açıdan, içerisinden geçtiğimiz dönemin çalışmaları önemlidir.

Nisan ayında gerçekleştirdiğimiz Yönetim Kurulu Toplantımızın ardından bildireler yayınlarken, aynı zamanda onlara uygun bir çalışma süreci başlattık. O bildireler önemliydi. İlk defa Ortadoğu'da Kürt sorununun bölgesel düzeyde nasıl çözümleneceğine dair somut bir proje sunduk. Önderliğin Savunmalarda ortaya koyduğu teorik belirlemeleri çözüm projesi haline getirerek açıkladık. Bunu, ancak Irak'taki savaşın ardından yapabildik. Savaş olmasa ve Saddam Hüseyin rejimi çözülmeseydi, öyle bir bildiri dağıtamazdık. Biz hep genel olarak Türkiye, İran, Suriye ve Irak'a ilişkin makul çözümler bulunması gerektiğini belirtiyorduk, ama bunun hangi ilkeler ve hedefler temelinde olacağı konusunda bir talep sunamıyorduk. İlk defa bunu yaptık. Mevcut gelişmeler ve Irak üzerindeki çatışmalar bize o gücü verdi.

Halkların çözüm alternatifi demokrasi ve özgürlük çizgisindedir

Irak'taki rejimin çözülmesinin ardından yaşanan güncel olaylarla da, sorunun sadece bir Irak sorunu olmadığı kanıtlanıyor. Mesele; Saddam Hüseyin ya da onun yönetimi değildi, uluslararası boyutları olan Ortadoğu çapında bir sorundu. Dolayısıyla Saddam Hüseyin rejiminin çözülmesi için başlatılan müdahale ile gündemleşen değişim süreci, hızından hiçbir şey kaybetmeksizin devam ediyor. Onu hızla Filistin-İsrail çatışmasına bağladılar. ABD'nin siyasi planda orada çözüm aramak için Irak'a yaptığı askeri müdahalede etkisi hiç de az olmayan müdahaleleri, bölgesel girişimleri devam ediyor. Bu süreçte İsrail ile, ABD başkanlığı, savunma bakanlığı, dış işleri bakanlığının, hatta müttefiki olarak İngiltere'nin de çok yoğun siyasi girişimleri yaşandı. Tüm bunların Irak müdahalesiyle bağlantısı var. ABD'nin; yeni bir bölge sistemi yaratma arayışını sürdürmek, ilerletmek, bu noktada çözümler yaratmak amacına yönelik çabaları sürüyor.

ABD başkanının Arap ülkelerine yaptığı son ziyaretini bu kapsamda ele almak gerekir. Bu ziyaret, G-8 Toplantısının ardından gerçekleşti. Bu süreci, Irak'a müdahale ederken karşısına çıkan bütün dünya güçlerini yedeklemiş olarak devam ettiriyor. Demek ki, uluslararası politika yürüten güçler arasındaki gergin, çatışmalı mücadeleli ortamdan; uzlaşma yanı ağır basan ortama geçildi, geçiliyor. Dünyaya hakim olan büyük devletler ya da emperyalist güçler arasında zaman zaman uzlaşma yanı ağır basan, zaman zaman çelişki çatışma yanı öne çıkan bir ilişki ve mücadele durumu sürüyor. Dün Irak'a karışırken müdahale ettiler ve böylece rejimi çözülmeye götürdüler. Şimdi daha birbirine yakın bir politik duruşla, Filistin-İsrail sorununu çözmek üzere girişmelerde bulunuyorlar. Mevcut durumun da ulaşılmış bir sonuç olduğunu düşünmemek gerekiyor. Fakat önemli olan, ABD'nin bu temelde yaptığı girişimlerdir. Bu girişim önemlidir ve etkisi fazla olacaktır. 'ABD eskiden de bu girişimleri çok yaptı. Başkanları da, bakanları da yaptı. Devlet tümünden sürdürdü, ama geçmişte ciddi ve kalıcı bir sonuç ortaya çıkmadı, şimdi de çıkmaz' diye düşünmek, yetersiz olabilir. Çözümün, kolay geliştirileceğini düşünmemek gerekir. Nasıl ki, Irak'ta yalnız başına ileri bir sonuç, çözüm ve yeniden yapılanma olmadıysa, Filistin sorununda da yalnız başına çok ileri bir çözüm elbette olamaz. Bölge bütünlüğü içinde bu işler yürüyor. ABD'nin bu çabalarıyla birlikte, geçmişteki girişimleri aşacak bir durum ortaya çıkacaktır. ABD, Irak'ta rejimi değiştirecek bir ortamı yakalayabilmek için on yıl Filistin ve Kürdistan sorunlarıyla uğraştı. '92'den itibaren hem Filistin-İsrail çatışmasını hem de Kürdistan'daki mücadeleyi üzerine aldı. Uluslararası komplo o zaman başladı. Filistin-İsrail çelişki ve çatışmasında, dengeleri değiştirerek kendi çıkarları doğrultusunda çözüm yaratacakları bir ortamı yakalama mücadelesi de o zaman başladı. Filistin halkı buna intifadıyla karşılık verdi. Uluslararası komplo; Kürdistan'daki ulusal demokratik gelişmeyi, özgürlük devrimini sınırlandırmak, kontrol altına almak, bastırmak için yürütülen bir saldırıydı. Buna karşı fedai direnişi oldu. Her yerde yaşanmayan tarzda, direniş eylemleri ortaya çıktı. Kürdistan'da insanın kendini patlatmasından öte, kendini cayır cayır yakmayı göze alan büyük bir direniş ortaya çıktı. Önderlik, Atina savunmasını bu direnişçilerin anısına adadı.

Simitis hükümeti'nin komplodaki rolü, Atina mahkemesiyle belgelenmiştir

Şimdi komplo yeniden irdeleniyor. ŞAtina'da; uluslararası komplo sürecini, hukuksal tartışmalarını içeren bölümlerden birisi yaşanıyor. Buna karşı Önderliğin savunmaları var. Komployu bir kere daha çözümlemesiyle açığa çıkan gerçekler var. Davayı açmakla, Kürt ulusal demokratik hareketini kötüleme, komplocuların kendilerini maskeleyerek temize çıkarması amaçlansa da tartışmalar böyle yürümüyor. Komplo daha fazla çözülüyor, komplocular daha çok aç-

çok güçlü yaklaşılsa, daha aktif işin üzerine gidilse daha çok tersine döneceğe de benziyor. Çünkü bu konuda gerçekler gizlenemeyecek derecede, açıktır.

Atina hükümeti bunları yaptı, ancak yaptırtan güç olarak Amerika vardı. Bu bağlantılar da ortaya çıkıyor. Pangalos, Amerika'nın baskı ve yönlendirmesinin ne denli olduğunu, bu durumun kendilerini ne kadar zorladığını resmen açıkladı. Bu da; '92'den başlayan süreci gösteriyor. Filistin-İsrail çatışmasındaki girişimleri gibi –ki oraya sözde Ortadoğu Barış Planı adıyla dayatılanlar vardı– '92'den sonra Kürdistan'da komplo niteliğinde yürütülen topyekün saldırının da ABD tarafından yönetildiği açık. Bununla amaç-

le yaşanacaksa, bunun denetim altında yürütülmesi için gerekli düzeyin yakalanması gerekiyordu. Saddam Hüseyin'i görevden düşürecek, Irak rejimini çözecek müdahale ortamı bu temelde yaratıldı.

ABD'nin statükocu güçlerle çelişki ve mücadele konumu devam ediyor

Bundan on yıl önce Irak'ta yönetimsiz geçecek bir saat bile, Irak etrafında, Ortadoğu'da ne tür gelişmelerin, isyanların ortaya çıkacağı bilinemezdi. Çok yönlü gelişme ihtimallerini içinde taşıyan, ürkütücü, korkutucu bir ortam vardı. Şimdi aylardır ortada bir yönetim, hükümet ya da

“Atina yönetiminin uzun vadeli bir ihanet yaklaşımı içinde olduğu, bu davayla daha iyi görülüyor ve somut olarak belgeleniyor. Olay nasıl planlanmış, tezgahlanmış, nasıl yürütülmüş daha fazla anlaşılıyor. Bu mahkeme senaryosu onu örtbas etmek için düzenlenmişse de tersine dönen yanları da var. Aslında çok güçlü yaklaşılsa, daha aktif işin üzerine gidilse daha çok tersine döneceğe de benziyor. Çünkü bu konuda gerçekler gizlenemeyecek derecede.”

“ABD; Avrupa, Fransa, Almanya, Rusya, Çin, İran, Türkiye ve bütün Arap devletlerinin karşı duruşlarına yine Kürdistan'da KDP benzeri güçlerin yalpalamalarına rağmen yaptığı hazırlıklara, oluşturduğu zemine dayanarak ortamı müdahalesi için uygun gördü ve müdahale iradesini gösterdi. Kısa vadeli olarak rejimi çözme ve Irak'a girme anlamında bir sonuç da aldı. Şimdi Irak'ta Amerika stratejisine göre bir hamle yapılmış, bir ön adım atılmış oldu.”

ğa çıkıyorlar. Yani; mızrak çuvala sığmıyor. Özellikle Atina hükümetinin ve devletinin bu konuda çok kirli, iki yüzlü, aldatıcı, hain bir konumda olduğu ortaya çıkıyor. Önderlik ihaneti tanımladı. Kendi çıkarlarını yürütmeleri, onların ihaneti anlamına gelmiyor; fakat insanlara güven verme, hareketin içine sızma, daha sonra da kendi çıkarı için, iyi niyeti, dürüst tutumu, güveni kötüye kullanacak, satacak şekilde değerlendirme durumu, ihanettir. Atina yönetiminin uzun vadeli böyle bir ihanet yaklaşımı içinde olduğu, bu davayla daha iyi görülüyor ve somut olarak belgeleniyor. Olay nasıl planlanmış, tezgahlanmış, nasıl yürütülmüş daha fazla anlaşılıyor. Bu mahkeme senaryosu onu örtbas etmek için düzenlenmişse de tersine dönen yanları da var. Aslında

lanan; her iki sahanın da zayıflatılarak, kontrol altına alınması ve böylece Irak'a müdahalenin önünün açılmasıydı. “Clinton zayıftı, savaş karşıtıydı; onun için bir türlü Saddam rejimine karşı silahlı müdahalede bulunmadı” görüşü elbette doğru değil. Çünkü aynı Clinton yönetimi; Balkanlar'da Bosna'ya, Sırbistan'a müdahale etti. Savaş yapmayan bir yönetim olarak ortaya çıkmadı. Irak'a müdahale edemediyse, bölgede müdahale edecek kadar denetimleri, hakimiyetleri olmadığı içindi. Müdahale için öncelikle bunun sağlanması gerekiyordu. Clinton yönetimi, bu denetimi sağlama çalışmalarını yürüten yönetim oldu. Ortadoğu Barış Planı'yla, uluslararası komployla amaç, bölgede kontrolü sağlamaktır. Eğer bölgede statükoyu değiştirecek bir müdahale

devlet yok. Aslında çok güçlü bir askeri denetim de yok. Amerikan ordusu, temel stratejik noktaları tutuyor, gittikçe de kontrolünü, denetimini artırıyor, ama hala her alanda hakimiyet sağlamış değil. Buna rağmen Irak'ta hiçbir şey olmuyor. Ortadoğu'da ne bir isyan ne de farklı bir gelişme var. Sanki Irak'ta kendiliğinden bir yönetim, düzen oluşmuş gibi yaşam sürüp gidiyor. İşte bu, Filistin'de ve Kürdistan'da geçen on yılda yürütülen mücadelelerle sağlandı. ABD bu duruma ulaştığını hesap ettikten sonra, Saddam Hüseyin rejimini çözmek, değiştirmek için askeri müdahalede bulundu. Bu durumu böyle değerlendirdiği için, bütün dünya devletleri, bölge güçleri kendisine karşı çıkmasına rağmen yalnız başına Irak'a müdahale etme gücünü gösterdi. O zaman çoğumuz; “ABD'nin

bu kadar karşıtlığa rağmen yalnız başına bir müdahaleye girişmesi çığnıklık olur, maceracı bir tutum olur ve ABD gibi bir devlet böyle bir maceraya giremez” diydük. Gerçeğin öyle olmadığı ortaya çıktı. Müdahaleye karşıtlık vardı, ama ABD de buna karşı bir mücadele yürütmüş, zemin hazırlamıştı. O zemini görmemek, elbette doğru bir değerlendirme olmazdı. Nitekim ABD; Avrupa, Fransa, Almanya, Rusya, Çin, İran, Türkiye ve bütün Arap devletlerinin karşı duruşlarına yine Kürdistan'da KDP benzeri güçlerin yalpalamalarına rağmen yaptığı hazırlıklara, oluşturduğu zemine dayanarak ortamı müdahalesi için uygun gördü ve müdahale iradesini gösterdi. Bunda bir sonuç aldı mı, aldı. Kısa vadeli olarak rejimi çözme ve Irak'a girme anlamında da sonuç aldı. Şimdi Irak'ta Amerika stratejisine göre bir hamle yapılmış, bir ön adım atılmış oldu.

Bunu diğer alanlara taşıyorlar. Nasıl ki geçen on yılda Kürdistan'da, Filistin'de sağlanan kontrolle Bağdat'a müdahalenin zemini hazırlandı ve müdahale yapıldıysa, şimdi de; Irak'ta atılmış adımın ortaya çıkardığı sonuçlar dış sahalara taşırılıyor, oralarda adımlar atılıyor. ABD'nin Filistin-İsrail sorununu çözmek üzere yürüttüğü çabaları, içinde bulunduğu girişimleri böyle değerlendirilmeli gerekiyor. Bu girişim içinde önemli bir mesaj da var. Bazı Arap devletlerini yakın denetimde uyarıyla değiştirmeye yöneliyorlar, bazılarını da karşılarına alıyorlar. Örneğin Suriye dışlandı, Lübnan yine öyle bir konumda. Böylece; zayıf tutumlarla, idare edici yaklaşımlarla, ortada kalan politik davranışlarla uzlaşma olmayacağını onlara gösteriyorlar. ABD uzlaşmaktan yana değil, onu çok net gösteriyor. Bush'un son gezisi bize bunu gösterdi. Bütün bölgeyi ilgilendiren Filistin-İsrail çatışması öyledir. Öyle dar bir Filistin-İsrail çatışması değil. Arap-İsrail, aynı zamanda müslüman-yahudi-hristiyan çatışması anlamına da geliyor. Bütün bölgeyi, islam alemini çok yakından etkileyen, ilgilendiren bir çatışma.

Dikkat edilirse, bölgenin Arap aleminin bir kesimini çözümün içine aldı, belli güçlerini de bunun dışında tuttu. Dışında tutulanlar; ABD'nin Irak'a müdahale ederken uyardığı, eleştirdiği güçler oluyor. Bunlar; Suriye, Türkiye ve İran'dır. Bush, politikada hiçbir ağırlığı olmayan o küçük emirlikleri bile ziyaret ederken; Filistin sorununa çözüm ararken Suriye, Türkiye ve İran'a danışmaması, onlarla görüşmemesi tabii ki çok önemli bir siyasal olaydır. Suriye, Türkiye ve İran, en az Arap devletleri kadar Filistin-İsrail çatışmasının içinde oldular. Onunla ilgili ve ilişkili oldular. O zaman ABD Başkanı'nın mevcut yaklaşımlarını, politik bir tutum olarak değerlendirmek gerekli. Bu da; bu güçlerle uzlaşmadıkları anlamına geliyor. ABD'nin bu rejimlerle çelişki ve mücadele konumu devam ediyor.

Türkiye-ABD ilişkileri ve çelişkileri sürüyor. Pentagon'un en çok düşünen, çalışan kişilerinden birisi, aynı zamanda Irak savaşının hazırlanmasında da en faal çalışan Wolfovitz, Türkiye rejimi içinde en temel güç olarak orduyu ciddi biçimde sarsan eleştiriler geliştirdi. ABD'nin Türkiye'yi, Irak Savaşı gibi çok somut bir olay içinde denemesi ardından şimdi, üzerinde yoğun bir eleştirel baskısı sürüyor. Savaşta ortaya çıkan gerçekler, ilişkilerdeki gerginlik, karşıtlık aşılmış değil. Bush'un G-8 Toplantısı'nda AB ve Rusya'nın başkanlarıyla görüşmesi ve Arap alemine gezi düzenlemeye karar vermesi ardından, Türkiye başınında “herkesle barışta sadece bizle de-

ğil” gibi ilginç sözler yer aldı. Bu ifadeler; ABD ilişkilerinin Türkiye açısından ne denli önem taşıdığını, nasıl bir baskı yaşandığını, neye ulaşmak istendiğini gösteriyor. ABD yönetiminin, özellikle Filistin yaklaşımında ortaya çıktığı gibi, yaşananlara sünger çekmeyeceği, unutmayacağı anlaşıyor. Tersine; çelişki ve mücadeleyi kendine has yöntemlerle sürdüreceği, devam ettireceği ortaya çıkıyor. Bunun altını böyle çizmemizde yarar var. Türkiye ordusunda ve yönetimindeki gerginliğin altında da bu yatıyor. ABD’nin bu yönlü baskıları Türkiye’yi nasıl etkiliyor? Baskı daha çok neyi içeriyor? Irak rejiminin çözülmesi ardından Türkiye’yle ilişkilerde ve ortaya çıkan çelişkilerin çözüme kavuşturulmasında, Kürdistan sorunu ön plandadır. ABD’nin Irak’ta ulaştığı durumu çevreye yarkaren öncelikle üzerinde durduğu noktalardan biri Filistin-İsrail çelişkisi olurken, diğer noktanın da Kürdistan olduğu açıktır.

Sadece Irak’la bir sistem kurmak mümkün değildir

Irak’ta yeni sistem kurmak, bir biçimde Kürt sorununa çözüm üretmeyi, yeni bir yaklaşım geliştirmeyi ifade ediyor. Burada eski durum aşıyor. Irak Anayasası’na *“Kürtlerin ve Arapların ülkesi”* diye konulmuştu, ama hiçbir zaman öyle uygulanmadı. Şimdi ise; hemen herkesin federeasyonda razı olması gibi bir durum yaşanıyor. Her ne kadar bir siyasi yapılanma gelişmediğinden bu yönlü adımlar atmak zor olsa da; artık Irak’ta Kürtlerin yaşamın bütün alanında çok daha etkili olacakları, eskisi gibi Kürt’ü inkar eden bir sistemin oluşmayacağı çok açıktır. Savaştan önce de Irak’ta siyasi sistem kurmanın zorlukları değerlendiriliyordu. Birçok çevre; *“Saddam Hüseyin rejimini yıkmak kolay fakat Irak’ta yeni bir siyasi rejim, sistem oluşturmak zordur”* diyordu. Bu doğru bir değerlendirmeydi. Gerçekten de Saddam Hüseyin rejiminin çökmesi zor olmadı, ama yeni bir sistemi entegre etmek kolay değil. Saddam Hüseyin rejimini çözecek müdahalenin iki üç katı süreklileşmiş olmasına rağmen, henüz yeni siyasi sistem oluşturmaya yönelik bir arpa boyu kadar bile yol alınabilmiş değil. Hazirana ertelemişlerdi. Bu sefer de; *“Amerika eski toplantı ve tartışmaları yapmaktan vazgeçti, daha fazla sürece yayıyor”* deniliyor. Neden böyle yapıyor? ABD’nin istediği yönetimi oluşturacak güçler yok, Irak’ın içi çok parçalı, çok çelişkili, yeni bir siyasi sistem yaratmaya hazır ve uygun değil.

Sadece Irak’la bir sistem kurmak mümkün değildir. Irak olayı, tecrit olmuş bir olay değildir. Yeniden bir yapılanma olacaksa kesinlikle bölge çapında olacaktır. Dolayısıyla ABD’nin, Irak’ta yeni bir sistemi güçlü biçimde kurmaktan ziyade, Irak mevzilenmesini güçlendirerek, mücadeleyi Ortadoğu’nun diğer alanlarına yayacağını hesap etmek gerekir. ABD’nin yaptığı da budur. Bazıları, ABD hemen, alelacele bir çözüm üretecek, ve gidecek sanıyorlardı. Yanlış! Bazıları BM’ye bırakacak sanıyorlardı. Yanlış! Amerika, bu tür baskıları azaltmak için zaman zaman o tür görüntüler verdi. BM adı altında, bazı devletlerin girişimlerini boşa düşürmek, onları bertaraf etmek, işlemezliğini göstermek için toplantılar yapıyor. Şimdi silah denetçilerini de yeniden gönderiyor. Orada hemen sonuç çıkmayacak. O kadar kolay sonuç çıksaydı herhalde bu Saddam Hüseyin rejimi yirmi senedir “yıkıldı-kaldı” ikilemi içerisinde sürmezdi. ’80’den beri bu rejim böyle yaşadı. Her gün yıkıldı, yeniden doğdu. Yıkıldı mı, kaldı mı çoğu zaman belli bile olmadı. Demek ki, çözümün zorlukları var, yeniden yapılanma öyle yalnız başına olmayacak.

Irak’ın yeniden yapılanması içerisinde

önemli bir sorun da, Arap-İsrail çelişkisinin çözülmesi. Mısır’da, ABD Başkanı’nın “biz İsrail’in güvenliğine çok büyük önem veriyoruz” diye açık söylenmesiyle de, İsrail ve ABD’yi birlikte düşünmek gerektiği açığa çıkıyor. Önderlik de; “İsrail’i ABD’den saymak lazım” dedi. Diğer bir olgu da Kürt sorunudur. Kürdistan’a bağlı olarak bölge sorunlarını çözmek, en az Arap-İsrail çelişki ve çatışması kadar bölgeyi etkileyen, Amerika için de önemli olan bir olay.

Arap-İsrail çelişkisinden daha fazla Ortadoğu’yu etkileyen bir çelişki Kürt sorunu, Kürdistan sorunudur. Bu açık bir gerçek. ABD bundan uzak kalacak değil. Dolayısıyla tabii ki Kürdistan’daki durumla yakından ilgileniyor. Güney Kürdistan’ın durumu ön plana çıkmış oluyor. Eğer Amerika Suriye, Türkiye ve İran’la çelişki ve çatışma yaşıyorsa, burada en önemli olgunun Kürt sorunu ve Kürdistan olduğundan kuşku duyulabilir mi? Bu güçlerin en zayıf yanı, Kürt sorunu karşısındaki tutumlarıdır. Dikkat edelim hepsi de ilgilidir. Amerika elbetteki bunu görmezden gelmez. Kürt sorununun mevcut mücadele içerisindeki rolünün, Filistin-İsrail çatışmasından daha stratejik olduğu ortaya çıkıyor. Filistin-İsrail çatışması, Arap-İsrail çelişkisi, islam-yahudi çelişkisi olması nedeniyle Türkiye’yi, İran’ı içine almıyor. Bölgesel bir olay, küçümsememek gerekiyor. Ama Türkiye’nin ve İran’ın islami etki içerisinde bu sorunla ilgili, ilişkili olma düzeyiyle; Kürt sorunuyla ilgili ve ilişkili olma düzeyi aynı değil. Kürt sorununun, bu güçleri etkileme durumu daha ileri stratejik düzeydedir. Dolayısıyla Arapları, Türkleri, Farsları ilgilendirmesi, ilişkilendirmesi bakımından daha ileri düzeyde etki yapan bir sorun konumundadır. Demek ki bölgede değişim, yeniden yapılanma noktasında en zor, en karmaşık, en çok etkili olacak sorun, Kürdistan sorunudur.

ABD Irak’ı ele geçirince, Güney Kürdistan’la birlikte yeni bir yaklaşım geliştiriyor. Bu, tüm bölgeyi etkiliyor. Çözüm yönünde hiç adım atılmasa bile Irak’ta fiilen ortaya çıkan durum; Türkiye’yi, İran’ı, Suriye’yi fazlasıyla telaşa düşürmüş bulunuyor. Birbirleriyle her gün –gizli, açık– görüşme yapıyorlar. Kürdistan üzerinde denetimlerini nasıl sürdürecekler? Irak’taki gelişmeler ardından Güney Kürdistan’da ortaya çıkan durumun bütün Kürdistan’ı, Kürtleri etkileme düzeyini nasıl sınırlandıracaklar? Onun Doğu’yu, Kuzey’i, Küçük Güney’i etkileme gücünü azaltma, zayıflatma arayışı içindeler. Bu hali hazırda, objektif, doğal bir etki. Yarın sübjektif etkiye de dönüşebilir. ABD bu konuda kendisini oldukça özgür kıldı. Hiçbir güçle ittifakı yok, yani hiçbirisine muhtaç değil. En çok Türkiye’ye muhtaç olma durumu olabiliirdi. Irak’a müdahale karşısında Türkiye’nin izlediği tutumlar; ABD’yi bu noktada Türkiye’den de bağımsızlaştırdı, özgürleştirdi. Suriye’yi, İran’ı uyardı; Türkiye’yi ağır eleştiriye aldı. Savaş zamanında her üç yere de füzeler atıldılar. Savaşın ardından da çok sert uyarılar yapıldılar, çok net eleştiriler yapıldılar. İran, Suriye çok kesin biçimde uyarıldı. Hatta neredeyse *“İran savaş gerekçesi yaratmak istiyor”* dediler. ABD en son, G-8’ler bildirisine İran’ı ağır bir biçimde eleştiren cümleler koydurttu. İran’la, Kuzey Kore yaklaşımını birlikte ele aldı. Eskiden Irak, İran ve Kuzey Kore’ye *“şer eksenidir”* diyordu. Irak’ı şimdi çıkardılar, İran’la Kuzey Kore kaldı. Demek ki, Almanya, Fransa, Rusya gibi güçler ABD’ye, İran açısından çok ileri düzeyde karşı çıkacak bir pozisyon içinde değiller. Türkiye için de, Pentagon’da çok somut eleştiriler geliştirdiler. Bu devam ediyor. ABD bu çelişki ve mücadele içerisinde hangi yöntemleri izleyecek? Kürt sorunuyla ilgisi, ilişkisi ne olacak? Hepsı bunun beklentisi, arayışı ve telaşı içerisinde. Oldukça kaygılılar. Bunu gidermeye çalışıyorlar.

“Türkiye’nin ABD’yle ilişkileri ve AB sürecinin geldiği nokta; AB’ye giriş sürecini hızlandıracak adımlar atmasını zorunlu kılıyor. Diğer yandan da bu adımlar; reformlar yapmayı, demokratik değişimi AB ölçülerinde sağlamayı zorunlu kılıyor. Türkiye’nin iç yapısı buna imkan vermiyor. Henüz demokratik reformları AB ölçüsünde yapacak bir zihniyete ulaşmış değiller. Eski zihniyet, eski anlayışlar yıkılmış değil. Dolayısıyla kendi içinde bir çelişki ve çatışmayı yaşıyor.”

Türkiye demokratikleşme konusunda takiye yapıyor

Savaş öncesinde, ABD’nin Türkiye’ye sen yakın müttefik olarak yanına alabilmek için önerileri olmuştu. Kürt sorununa karşı yaklaşımda baskıları vardı. O zaman; *“PKK uzun süredir silah kullanmadı, çok silaha eğilimli olmadıkları gözüküyor, af benzeri yöntemler çözüm üretebilir”* diye basına yansıdı. Fakat Türkiye o yönlü çok adım atmadı. Arkasından savaş süreci yaşandı. Türkiye, savaş sonrasında, ABD’nin Kürt sorunundan dolayı ne tür baskısı gelişir telaşı içerisinde ABD’nin daha önce oluşmuş isteklerini pişmanlık yasasıyla gündemleştirerek, aradaki çelişkinin mücadeleye dönüşmesini engellemeyi hedefliyor. Pişmanlık yasası; ABD baskısını nötralize etmeyi, boşluğa düşürmeyi, etkisizleştirmeyi hedeflemektedir. Bazı görüşler dile geliyor, tartışılıyor, ama bu olgu Türkiye’nin kendi içinden çıkmadı, kendiliğinden gündeme gelmedi. ABD-Türkiye çelişki ve mücadelesinin ortaya çıkardığı bir üründür. Türkiye bunu, ABD’nin Kürt sorunu üzerinden kendisine baskı yapma durumuna karşı koz olarak kullanmak üzere elinde tutuyor. Böyle görmek, değerlendirmek daha doğru ve gerçekçidir.

Bu gelişmelere paralel olarak Türkiye-AB ilişkilerinde de bazı gelişmeler var. ABD’yle Türkiye ilişkilerinde bu savaşla ortaya çıkan durum yaşanınca, AB bundan yararlanmak istedi. Türkiye’nin politik tutumu, AB’nin ağırlıklı ülkeleri, Fransa’nın, Almanya’nın ve onlarla ilişki içinde olan güçlerin tutumuyla uyumlu oldu. Dolayısıyla bu güçler, Türkiye’yi daha fazla etkilemek için derhal harekete geçtiler. Türkiye’yle ilişkilerini canlandırmak için AB konusunda umut verdiler. Bir de en önemlisi, Güney Kıbrıs’ın AB’ye aday üyelikten, tam üyeliğe geçişine karar verdiler. Türkiye bütün bu gelişmelerden etkilenerek, ABD’yle ilişkilerindeki soğukluğu yarattığı yalnızlık duygusundan kurtulmak için, Avrupa cephesinde tavizler verdi. Özellikle Kürt sorununda gelişecek baskılar karşısında kendini biraz daha güçlü kılmak için, Kıbrıs sorununu çözmeye yöneldi. Kıbrıs sorununun çözümünde tek yanlı adımlar attı, atıyor. Bu, AB’yi etkiledi. Verheugen bile, Türkiye’nin çok tutarlı, oldukça etkileyici adımlar attığını ilan etmek durumunda kaldı. Bu cephede Türkiye ilerlemeye çalışıyor, bu fırsatı değerlendirmek istiyor. Hükümetten de AB’ye giriş konusunda artık kesin bir karar verilmesi gerektiği dile getirildi. Türkiye, –AB’yle ilişkiler açısından– ya giriş sürecini hızlandıracak ya da kopuş olacak. Kopuş durumuna düşmemek için AB’ye giriş sürecini hızlandırmak, onun için gerekli adımları atmak istiyor, buna yönelik çalışıyor. Çünkü oradan da çok açık bir kopuş ortaya çıkarsa, artık bu Türkiye için çok zorlu bir sürecin başlangıcı anlamına gelir. *“Bize askeri müdahale olmaz”* diye hesap ediyorlar. Ama öyle bir duruma düşen Türkiye, neredeyse Saddam rejiminin içine düştüğü duruma benzer bir duruma düşmüş olacaktır. Başka bir anlama gelmez bu. O koşullarda da Türkiye’ye karşı her türlü müdahale yapılabilir. Türkiye’yi yönetenler üzerinde, bunun verdiği ürküntü, yarattığı korku var. Bu korkunun etkisiyle şimdi AB’ye tutunmaya çalışıyorlar. AB uyum paketi bu-

radan ortaya çıktı. Yeni yasal düzenlemelerle AB ilişkilerinde mesafe kaydetme, yeni adımlar atma çalışması içindeler.

Fakat işte bu noktada kendi iç yapısı bir yeterlilik arz etmiyor, sorunlar çıkıyor. Bir yanıyla ABD’yle ilişkileri ve AB sürecinin geldiği nokta; AB’ye giriş sürecini hızlandıracak adımlar atmasını zorunlu kılıyor. Diğer yandan da bu adımlar; reformlar yapmayı, demokratik değişimi AB ölçülerinde sağlamayı zorunlu kılıyor. Türkiye’nin iç yapısı buna imkan vermiyor. Henüz demokratik reformları AB ölçüsünde yapacak bir zihniyete ulaşmış değiller. Eski zihniyet, eski alışkanlıklar, anlayışlar yıkılmış değil. Dolayısıyla kendi içinde bir çelişki ve çatışmayı yaşıyor. Halen; “biz olduğumuz gibi kalalım, ama Avrupa da bizi böyle kabul etsin” anlayışını sürdürüyor. “Avrupa ölçüleriyle çelişen yanları göstermelik, yüzeysel ya da işin özünü içermeyen bazı değişikliklerle giderir, AB’ye gireriz. Böylece Türkiye değişmeden birliğe alınamaz diyenleri de bertaraf etmiş oluruz” yaklaşımıyla hareket ediliyor. Türkiye, Avrupa ile bunun mücadelesini veriyor. Kendi içinde de biraz bu mücadele yaşanıyor. Aslında bu çelişkiler ve oradan doğan tartışma bir sahtelik içeriyor. Kendi aralarındaki çatışma, biraz da bir kaşık suda fırtına koparmaya benziyor. Aslında “bu pakette ciddi bir şey yok” denmesini engellemek için, çok şey varmış da bu nedenle anlaşmazlık yaşanıyor havası vermeye çalışıldı. Yani öyle çok ileri bir demokratikleşmeyi hedeflemiyor. Yoğun eleştiriler olunca, durumu çok iyi anlamayanlar bunu, “tedbirlerimiz var” diyerek itiraf ettiler. Kesinlikle aldanmamak gerekiyor. Avrupa’nın bu konuda ikna olmadığını, öyle kolay aldatmalara düşmeyeceğini fark edince, Genelkurmay esas niyetlerini açığa vurdu. AB ölçülerine göre kendini değiştirmek, reforma tutmak isteyen, uyum paketi çıkaran bir yönetim öyle açıklama yapar mı? Genelkurmay demek, Türkiye’de fiili yönetimin başı demektir. Gerçek başkan, genelkurmay başkanıdır. Bu açıklama, işin böyle olduğunu, yönetimin bu durumda olduğunu teyit etti. Ama buna rağmen böyle yaptılar. Neden? Çünkü ABD’den, Avrupa’dan baskılar geldi, onu karşılamak istiyorlar. Bir de Avrupa Kıbrıs konusunda yapılanları biraz uyumlu karşılayınca, böyle bir baskıyla Kürt sorunundaki yaklaşımlarını da kabul ettireceklerini umut ettiler. “Terörün arkasında Avrupa var” diyebilecek kadar ileri gittiler. Burada aslında, Avrupa ile uyumdan ziyade mücadelenin varlığı ortaya çıktı. Çok yönlü bir mücadele durumu var. Bazı reformlar, pişmanlık yasası, AB uyum yasası vb şeyler aslında bu mücadelenin yöntemleri olarak Türkiye’nin hazırladığı ortama sunduğu hususlar oluyor. Türkiye’nin içinden doğan, ciddi, uygulanabilecek hususlar değil. Tamamen mücadelenin gereği olarak ortaya çıkan hususlardır. ABD ile de öyledir aslında.

Türkiye’de uzlaşma yanı ağır basan bir yönetim gerçeği var

Bu dönemde ordu, her yerde operasyon yaptı. Operasyonlar Derişim’den başladı, Bingöl’e, Siirt’e, Serhat’a, Botan’a yöneldi, şimdi Kelareş’tedir. Şemdinli’ye kadar bütün İran sınırına uzanmış durumda. Sadece Türkiye yapmıyor. İran ve Türkiye; son 15 yıldır zaman zaman başvurdukları ortak askeri hareketin, operasyonun en büyüğü ve kapsamlısını şimdi yapıyorlar. Şu açık; ordunun durumu tartışılıyor. Aslında Genelkurmay’ın bu son açıklamasının altında, orduya yönelik eleştirilere duyulan bir tepki de var. AB’nin eleştirilerinden birisi

MGK’nin durumudur. Ne deniliyor? “Biz ayırırız, Türkiye’nin koşulları farklıdır. Dolayısıyla Türkiye’nin demokrasisi de, siyasi yönetimi de farklı olur. Herkes Türkiye’yi olduğu gibi kabul etmek zorunda.” Bazı aydınlar buna; “bize göre demokrasi” diyorlar. O çizgi de devam ediyor. Son açıklamayla bu konuda taviz vermeyeceklerini göstermiş oluyorlar. Aynı zamanda üzerindeki baskıyı böyle bertaraf etmek istiyorlar. “Ordu AB sürecine karşı değil” diyorlar. ABD ile ilişkilere de karşı değil, fakat Türkiye’yi demokratik reforma tabi tutmaktan yana da değil. Doğru, Türkiye’de Avrupa ile, Amerika ile ilişki ve işbirliği içinde olmayı en çok isteyen çevrelerden birisi ordu. Bu bir gerçek, ama aynı oranda yönetim içinde kendi etkinliğini sürdürmek de istiyor. Aslında dikkat edilirse Türkiye’de devlet dendi mi, ordu akla geliyor. “Devlet ve hükümet” diyorlar, yani “ordu ve hükümet” demek oluyor. Bu denli orduya bağlanmış militarist bir devlet gerçeği var. Burada taviz vermek, değişiklik yaratmak istenmiyor. Ordu bu konumunu kaybetmek istemiyor. Aynı zamanda bu konuda oldukça endişeli. Biraz ciddi demokratik değişim adımı atmayı, ipin ucunu kaçırmak olarak algılıyor. Dolayısıyla bu konuda çok tutucu, dar ve katı egemenlikten yana bir duruş sergiliyor. Göstermelik bazı reformlardan yana olması işin özünü değiştirmiyor. İşin özünde hala Türkiye’de demokratik değişim kararı verilmiş, demokratikleşme içe sindirilmiş değil. Onu gerçekleştirecek değişiklikler, reform adımları atılmıyor. Burada da bu durumu koruyan en temel güç ordu. Kesinlikle eski zihniyetli militarist, oligarşik egemenliğin aşılmasından yana değil. Onu sıkı sıkıya korumak istiyor. Hala geçerli olan durum bu. Avrupa’yla ilişkilere yönelik, ABD’yle ilişkilerde, içte bazı değişiklikler yapıyormuş gibi görünenin amacı; ordunun oldukça etkili olduğu mevcut baskı ve sömürü sisteminin, antidemokratizmin olduğu gibi sürmesidir. Bunun içinde de Kürdistan üzerindeki ulusal imha, yok etme sürecinin çatışmayla değil de başka yöntemlerle, ama hızlı bir biçimde sürdürülüp tamamlanmasını sağlamada güç kazanmaya yöneliktir. Bu süreci işletmenin manevraları, adımları oluyor bunlar.

Bunu hızla da yapıyorlar. Öyle programları var ki –birçoğunun ayrıntısı konusunda bilgimiz yok ama– geçmişi kat kat aşacak şekilde Kürdistan’da eritmeyi, ulusal yok oluşu gerçekleştirmek üzere planlar, projeler yapmışlar, uygulamaya koyuyorlar. Köylere kadar giden eğitim düzenleri var. Sadece çocukları değil toplumun tüm kesimlerini, dil, kültür asimilasyonunu, mevcut sistem içerisinde eritme çabalarını sürdüren, gerçekleştiren çok kapsamlı projeler uyguluyorlar. Bu noktada aslında biraz da gerçeklerden habersiziz diyebiliriz. Yanlış bir düşün var. Devlet ve yönetim bu konuda çok daha planlı, projelidir. Bunun için bazı güç kaynaklarına ihtiyaçları var. Türkiye yönetimi içindeki mücadeleler de burada çıkıyor. Bir mücadele var mı? Elbette var. Çelişkili bir durum var. İslami akımın bir parçası yönetime getirildi. Orduyla, kemalist cumhuriyetle bir çelişkisi var mı? Var. Bir rehabilitasyondan geçirilmiş olsa da, mevcut yönetime getirilen islami çevreler doğal olarak tümüyle değişmiş değiller. Onlar da kendilerine göre bir politika yürütüyorlar. *“Takkıye yapıyorlar”* deniliyor. Yönetimde kalmayı, dolayısıyla rant elde etmeyi her şeye değer buluyorlar. Her türlü tavizi bu noktada veriyorlar. Bu durum, ordunun yani devletin gerçek yönetiminin işine geliyor. Böyle kritik bir süreçte güçlü olmak için en geniş çevreyi yönetimde birleştirmiş oluyor. Aslında hükümet ordu-

“ABD Irak’ı ele geçirince, Güney Kürdistan’la birlikte yeni bir yaklaşım geliştiriyor.

Çözüm yönünde hiç adım atılmasa bile Irak’ta fiilen ortaya çıkan durum; Türkiye’yi, İran’ı,

Suriye’yi fazlasıyla telaşa düşürdü. Birbirleriyle her gün –gizli, açık– görüşme yapıyorlar.

Irak’a müdahale karşısında Türkiye’nin izlediği tutumlar; ABD’yi bu noktada Türkiye’den de bağımsızlaştırdı, özgürleştirdi. Bu nedenle ABD’nin mevcut pozisyonunu da kendileri için çok tehlikeli buluyorlar.”

ya, ordu hükümete muhtaç bir konumda. İkinin birbirine taviz vererek bir arada yönetim olması, zayıflıklarını giderip güç kazanmalarına yol açıyor. Onun için birbirlerine katlanıyorlar, uzlaşıyorlar. Uzlaşma yanı ağır basan bir yönetim gerçeği var. Hükümet kanadı bir rehabilitasyondan geçirildi, ama tümünden de değişmiş değil. Kuşkusuz aralarında çelişki var. Bu bir mücadeleye yol açıyor, ama şimdilik iki taraf da birbirine muhtaç. Yarın bu denli birbirlerine muhtaç olmaktan çıkacakları bir süreç gündeme gelirse, o zaman uzlaşma yerine mücadele ön plana çıkabilir. Dolayısıyla da böyle olursa, ordu düşmeyeceğine göre herhalde hükümet düşer. Bu düzeyde çok ciddi temel politikalarla ilgili olmayan bir mücadele var. Tamamen islami çevreleri biraz rahatlatıcı arayışlarla, ordunun katı modernizmi arasındaki bir çelişki ve mücadeleyi ifade ediyor. Yoksa dış dünyaya bakışta bir ayrılık yok. Türkiye'nin temel sorunlarını çözmede, Kürt sorunu ve demokratikleşme gibi en temel sorunları çözmede de aralarında çok fazla bir ayrılık yok.

Bu noktada AKP hükümeti demokratik reform hükümeti olamadı. Sadece kendini hükümet yapmak için bir demokrasi mücadelesi yürüten, kendini egemen kılma mücadelesini bir demokrasi olarak algılayan bir güç. Bu, Demirelcilik ve Türkiye'de önceden beri varolan bir yönetim anlayışdır. Bu felsefenin ve politikanın babası Demirel'dir. Onun için "baba" lakabını aldı zaten. AKP tamamen Demirelci çizgide yürüyor. Sorun, Tayyip Erdoğan'ın ve çevresindekilerin hükümet olmasının sağlanması, üzerlerindeki baskının kalkmasıydı. Bu kalkınca sorun çözülmüştür, Türkiye demokrat olmuştur. Demirel de 12 Eylül cuntasına karşı durdu, mücadele etti. Hatta en çok tartışanlardan birisiydi. Ne zamana kadar? Üzerindeki yasaklar kalkıp meclis yoluyla başbakanlık yolunun açılmasına kadar. Meclise girip başbakanlığı da ele geçirince, *"Türkiye dünyanın en demokratik ülkesidir"* dedi. Bu, bir egemen sınıf zihniyetidir. Kendini düşünen, kendi çıkarlarını öngören bir zihniyet. Kendi üzerindeki baskıyı ve engellemeyi aşmak için mücadele etmek anlamına geliyor. Demokrasi mücadelesi bu değil. Demokratik düşünce bu zihniyetin aşılmasıyla başlıyor. Bunun aşıldığı, başkalarının çıkarlarını, haklarını savunmaya geçildiği yerde demokratik düşünce ve demokrasi mücadelesi başlıyor. Demirelcilik'te, dolayısıyla AKP'de de bu yoktur. Mevcut AKP hükümetine bakalım; öyle bir programı, böyle bir zihniyeti yok. Bir iradesi de yok. Dolayısıyla bu noktada orduyla bir çelişkinin olduğu düşünülemez. Eğer kendini iktidarda tutacak, oy getirecek şekilde bazı değişiklikler yapılabilecekse ona razı olur, o kadar. Bunun için her türlü kılığa, kılıfa girecek konumdalar. Kürt sorunun çözümü için de bazı yasalar çıkartılacak, adımlar atılacaksa, onlar yapıldığında AKP'nin hükümet olması isteniyorsa -tabii karşısına çıkacak olanlar da olmayacaksa- AKP onu yapar. Ama böyle değilse kendi hükümetini riske atacaksa, karşı çıkanlar varsa derhal bundan vazgeçer, onun savunucusu olmaz. Bu da demokrat olmadığını gösterir. Pragmatisttirler, menfaatleri neredeyse ona adım atıyorlar. Dolayısıyla AKP'nin daha iyi anlaşılması, daha çok teşhir edilmesi gerekiyor. Buradan şu sonuca geliyoruz; Türkiye'nin bu kesin dönemeçte değişim yönünde karar verememe, gerçekçi demokratikleşme adımları atamama gibi bir durumu var. Türkiye'de çözümsüzlük derinleşiyor. Bu nereye gidecek, nasıl aşılabilir? Bu noktada şu gerçek ortaya çıktı: Eski siyasi partiler demokratikleşme partisi olamadılar, AKP de böyle bir güç olarak ortaya çıkamadı. Bu hükümet bunu yapamayacak. Muhalefette olan CHP'nin de aslında ne böyle bir programı, ne tartışması, ne de böyle bir mücadelesi var. AKP'ye yama olmuş durumda, hiçbir farkı yok. Dolayısıyla bir alternatif değil. Sol ve sosyal demokrat bir parti olarak tanınıyor, ama

aslında Türkiye'yi biraz demokratik bir dönüşüme götürecek sol demokratik çizgide değil. Böyle bir programa ve zihniyete sahip değil.

Değişmeyi değiştirmek gerekiyor

Türkiye eğer gerçekten demokratik değişim ve dönüşüm sürecine girecekse; bunu demokratik halk güçleri, sol demokratik hareket, sol demokratik çizgi yapabilir. Böyle bir yeni alternatif hareketin geliştirilmesi gerekli. Diğerlerinde umut kalmamıştır. Olmayacak, gerçekleşmeyecek duaya amin dememek lazım. AKP bir şeyler yapar diye umutlanmak ve oraya yüklenmek çok anlamlı değil. CHP'nin bunu yaptığını düşünmek daha anlamsız olur. Onun yerine; eğer reform ve uzlaşma yoluyla demokratik değişim ve dönüşüm gerçekleşsin istiyorsak, o zaman bunu yapacak, buna öncülük edecek, sorumluluğunu üstlenecek siyasal bir akımın, siyasal bir hareketin geliştirilmesi gerekiyor. Bu da ancak sol demokratik çizgide bir hareketle olabilir. Sağ, bunu yapamadı, solun gelişmesi gerekiyor. Elbette kendi menfaatçiliğini demokrasi olarak koyanlar bunu yapamazlar. Gerçekten demokrat olanların bu işe girişmesi, demokratik çizginin gelişme-

müdahaleleri, bu iki güç birlikte yürütüyor. Dolayısıyla Türkiye'yle bunların çatışmaya girme ihtimallerini yok saymak, doğru bir görüş olmaz. Şimdiye kadarki durumda böyle bir ihtimal azdı. Ama şimdi hepsi değişti. NATO dünyası değişmiştir artık. Türkiye çözümsüzlük noktasında derinleşirse, yine İran'la, Suriye'yle eski statükoyu korumak yönünde ilişki geliştirir, bunda ısrarlı olurlarsa bu, Amerika ile çatışma demektir. Böyle bir durumda Amerika çatışmayı göze alacaktır. ABD-İngiltere ittifakı bunu yapar. İç mücadeleyle çatışmalar Türkiye'yi çözmezse, dış müdahale çözer. Önderlik, ABD'nin Ortadoğu ve Irak müdahalesi için; *"muhaliflerin, yapması gerekenlerin yapmadığını Amerika yapıyor"* dedi. Amerika tam da solcu, özgürlükçü, muhalif güçlerin, demokrasi isteyenlerin yapmadıklarını yapıyor. Mevcut statükoyu onlar çözemediler, şimdi Amerika kendi çıkarlarını egemen kılmak için çözüyor. Aynı şey Türkiye için de geçerlidir. Bu sadece Irak'a özgü değildir. Bütün Ortadoğu, bütün dünya için geçerlidir. Eğer Türkiye'de de çözüm ve değişim gelişmezse; o zaman dış müdahaleyle mevcut sistemin parçalanması, çözülmesi gündeme gelebilir. Burada şunu anlamak önemli; Türkiye, artık mevcut statükosuyla bu dünyada yaşayamaz. Bunun parçalanması gereki-

ni kurlmaları isteniyor ve bekleniyor. Devlet; "eşyanın tabiatına aykırı" diyor. Gerçekten de eşyanın tabiatına aykırı. Bu zihniyet, ordunun değişmeyen zihniyetinden çok farklı değildir. Zaten onun soldaki izdüşümü oluyor. Bunu kabul etmeyen, benimsemeyen, yanlış gören bazıları da -Irak'taki gelişmelerden de güç alarak- bu sefer dış güçlerden umut bekliyorlar. Irak'taki duruma bakıp ağızları sulanıyor, "Ne olur bizde de olsa" diyorlar. Amerikan hayranlığı gittikçe daha fazla yayılıyor, gelişiyor. Elbette bu iki eğilim de yanlış. Solcu değil sola karşıt bir eğilimdir, bu zihniyet demokratik değil antidemokratiktir. Halkın inisiyatifine dayalı, halk gücünü esas alan bir karakteri yok ve demokratik, sivil değil, resmidir. Bu nedenle öncelikle; devletten ve dıştan -yani ABD'den- bekleme eğilimleri mahkum edilmelidir. Bunun antidemokratik ve antisolcu olduğunu tespit etmek gerekiyor. Çoğunlukla doğrunun bu olduğunu sözde ifade edenler bile pratikte aynı zihniyeti yaşıyorlar ve yaşıyorlar. Sanki ruha sinmiş gibi, kolay kolay sökülüp atılmıyor. Bu nedenle de, zorlayıcı olan bir durumdur.

Bunu en fazla aşmaya çalışan bir güç olmamıza rağmen hala pratiğimizi bu zihniyet yönlendirebiliyor. Biz de bu kalıpları kırmış değiliz. Yanlış olduğunu biliyoruz, söy-

tif olması gereken güçler o rolü oynayamıyorlar. Bu noktada CHP'yi eleştirmek kadar, parlamento dışındaki sol demokratik güçleri, muhalefeti de eleştirmek gerekiyor.

DEHAP, 3 Kasım seçimlerinde bu boşluğu doldurma iddiasıyla ortaya çıktı ve "böyle bir umut hareketiyim" dedi. En geniş sol demokratik güçleri iktidara taşımak üzere blokta birleştirme iddiasıyla çıktı. Uzun bir süredir yeniden yapılanma çalışması içerisinde oldu, önemli bir çalışmaydı. Ama bunlar gerçekten ne kadar antidemokratik yönetimin demokratik alternatifini yaratmaya götürdü? Sol demokratik bloku ne kadar yarattı? Bir çaba var, inkar etmemek gerekiyor ama ne kadar doğru ve yerli? Sorgulayıcı olmak gerekiyor. Varolana razı olmak da doğru değil, "ancak bu kadar olur" diyemeyiz, demiyoruz. Pratiğe çok fazla yansımada. Umut ediyoruz ki, güçlü bir alternatif haline gelmiştir. Büyük kongre, bunu herkese gösterecek bir yeni başlangıç olacak. DEHAP 3 Kasım seçimlerinde denediğini -oradan çıkardığı derslerle- şimdi gerçekleştirmek üzere yeni bir yürüyüş başlatacak; Türkiye'de sol demokratik iktidarı yaratma yürüyüşü. Böyle olursa, başarıdan söz edebilir, bir gelişmenin yaşandığını söyleyebiliriz. Bunun gerisine asla razı olmamak gerekir.

Kampanyalarımız çözümsüzlüğe çözüm olmalıdır

Bunun dışında da mücadeleler var. Toplumsal barış istemleri, demokratik katılım talepleri, af kampanyası adıyla bir kampanya var. Aslında mevcut kampanyalar, sistemin oyalayıcılığını, boşa çıkarıcılığını teşhir etmek, sistemi zorlamak hedefini güdüyor. İçeriği ve sloganları öyledir. Bu anlamda önemli. Aslında teşhir etmesi, çözümsüzlüğü herkese göstermesi önemli, anlaşılardır. Ama amaç yalnızca, çözümsüzlüğün gösterilmesi, teşhir edilmesi olmamalı. Çözüm üreten olmalıyız. Ne kadar çözüm üretiyor yaptıklarımız, ne kadar çözüm üretici olacak? O noktada da bütün yapılanlara eleştirel yaklaşmamız gerekiyor. Yapılanları reddetmemeliyiz, çok güçlü bir biçimde katılmak, uygulamak gerekiyor. Ama daha güçlü yürütebilmek de gerekli. Bütün bu kampanyaları, çözümsüzlüğe çözüm olmak üzere geliştiriyoruz. Daha kapsamlı düşünmek, yeterli hale gelmek, daha çözücü, değiştirici eylem kampanyaları geliştirmek gerekiyor. Yaptığımız kampanya hangi sonucu çıkardı, neyi amaçladık ve ne sonucu aldık; ona çok bakmıyoruz. Gericiliği, diktatörlüğü, antidemokratizmi teşhir etme yönü ağır basan bir eylem çizgimiz var. Bunun aşılması, bu noktada bütünlüklü, kapsamlı, çözümleyici bir demokratik eylem çizgisinin bulunması gerekiyor. Buna kesinlikle ihtiyaç var. Böylelikle çeşitli sol güçlerin zayıflıklarını gidebilir; mevcut sistemin çözümsüzlüğünü aşarak demokrasi ve özgürlük güçlerinin demokratik değişim ve dönüşümü yaratma gücünü açığa çıkarabiliriz.

Nereden ortaya çıkıyor bu? Yaratıcılık ve işin özüne güçlü girişin zayıf kalmasından. Sözde resmi zihniyeti, başkasından bekleyen zihniyeti yanlış bulup eleştirsek de, fiiliyatta onu aşamama durumumuz var. Güçlü bir eylem çizgisi haline gelemedik, dolayısıyla da ortaya güçlü örgütler çıkaramadık. Hala bunun çalışmasını yürütüyor, mücadelesini veriyoruz, ama bu mücadeleimiz zayıf ilerliyor, dolayısıyla da günümüzün siyasi gerçeğine cevap veremiyor. Mevcut durumda boşluk var, bu boşluğu dolduracak çok aktif bir siyasi çıkış yapamıyoruz, güçlü bir demokratik halk muhalefeti ortaya çıkaramıyoruz. İktidar çözümsüz, ordu tıkatıcı, parlamento bir çözüm parlamentosu değil. Dolayısıyla çözümün, dışından, halk tarafından geliştirilmesi gerekiyor. Ama ordunun katkımını, parlamento ve hükümetin çözümsüzlüğünü aşacak; bir çözüm alternatifini ortaya çıkaracak ve Türkiye'yi demokratik çözüm alternatifine sokacak bir inisiyatife ve etkinliğe sahip değiliz.

Devamı sayfa 33'de

“Eğer reform ve uzlaşma yoluyla demokratik değişim ve dönüşüm gerçekleşsin istiyorsak, o zaman bunu yapacak, buna öncülük edecek, sorumluluğunu üstlenecek siyasal bir akımın, siyasal bir hareketin geliştirilmesi gerekiyor. Bu da ancak sol demokratik çizgide bir hareketle olabilir. Gerçekten demokrat olanların bu işe girişmesi, demokratik çizginin gelişmesi gerekli. Bu olmazsa çatışma gelişir, Türkiye çözümsüzlükte daha da derinleşir.”

si gerekli. Bu olmazsa çatışma gelişir, Türkiye çözümsüzlükte daha da derinleşir. Bu da iç çatışmayı derinleştirmeyi getirir. Bu dönemde iç çatışmanın olmayacağı yönünde çok umutlu olmak yanlış olur. Sonuç gerçeği daha iyi çözümleyen ve gerekli müdahaleleri zamanında yapmayı bilen bir politik tutum daha doğru bir tutumdur. Bunun yürütücüsü olmak, onu başarıyla yürütmek için de gerekli hazırlık içinde bulunmak gerekmektedir. Süreç giderek bu yönlü gelişiyor. Çatışmalar gündeme girebilir. Mevcut durum onu gösteriyor. Çünkü Türkiye'yi yönetenler, ne zihniyetlerini değiştiriyorlar ne de yönetimi bırakıyorlar. Zorla bu değişimi yaratmak gerekiyor. Değişmeyi değiştirme gereği devreye giriyor. Bu da en başta; Türkiye'deki demokratik güçlere, Kürt ulusal demokratik hareketine, Türk ve Kürt halklarına düşüyor.

Bu durum böyle devam eder, çözümsüzlük sürerse Türkiye'ye dıştan müdahale de gelebilir. Amerika'yla İngiltere çok ileri düzeyde stratejik müttefiklerdir. Mevcut

yor, tarihi olarak ömrü tamamlanmıştır. Türkiye yöneticileri ve egemen güçleri bu gerçeği görmek istemiyor. Görseler de, ölümü kolaylıkla kabul etmek, ona razı olmak istemiyorlar, direniyorlar. Biraz farklılaştırarak kendileri için yaşam yolu bulmaya çalışıyorlar. Ama kesinlikle geçerliliği ve başarısı olan bir durum değil.

Böyle bir süreçte, Türkiye'nin demokratik değişimiyle bu rejimi aşma, Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirme mücadelesinin durumu ne? Esas olarak bunu değerlendirmek, buradaki eksiklikleri, zayıflıkları, hataları görerek düzeltmek, gidermek önemli.

Sol demokratik güçlerde halk öncülüğü olarak kendini bu mücadelenin sahibi görmeme eğilimi var. Bir kısmı devletten, bir kısmı da dış güçlerden bekliyor. Bu nedenle kendi görev ve sorumluluğunu üstlenmiyor. Bunun örgütüne ve mücadelesine yönelmekte ciddi zayıflık var. "Şunu isteriz, bunu isteriz" diye ordudan ve AKP hükümetinden, en demokratik düze-

liyoruz, ama pratikte onun etkisinden kendimizi kurtarabilmiş değiliz. Onun için eylemimiz, örgütlülüğümüz zayıftır. Önderlik, demokratik değişim ve dönüşümü yapacak örgüt ve eylem çizgisini geliştirmede, sorumluluğunu üstlenmede, aktivitesini göstermede *"seferber olmak"* dedi. Bu düzeyde bir seferberliğe girmede zayıf yaklaşımlarımız, endişelerimiz var. İşin özüne girmek, sorumluluğunu üstlenmek yerine; etrafında, kenarında tali şeylerle uğraşarak kendini onun içinde yorarak iş yapar gibi gösterip işin özünden kaçış var. Bunu tam kıramadığımız için de demokratik güçlerin birliğini yaratamıyoruz. Sol demokratik hareketi, bu kadar Türkiye'yi çözümsüzlüğe götüren bir yönetime alternatif haline getiremiyoruz. Şimdi diyorlar ki: *"Genç Parti AKP'ye muhalif, CHP'yi de solladı."* Çok dejenere olmuş, yozlaşmış bir üslupla, yaklaşımla tamamen mevcut egemen düzenin yönlendirmesiyle ortaya çıkan bir hareket, yönetim çözümsüzlüğüne kendisini alternatif yapıyor. Niye? Çünkü alterna-

BÖLGEDEKİ GELİŞMELER VE ENTELLEKTÜEL DURUŞ

ABD'nin Irak müdahalesi, büyük tarihsel olaylardan birinin daha başlangıcı olarak kurgulandı. Bazı değerlendirmelere göre dünya paylaşım savaşlarının üçüncü versiyonu olarak, kapitalist çılgınlığın klasik türden toplu ve birden karşılaşmaları seçeneğinin dıştalamakla birlikte, daha çok, 2000'li yıllara ve atomik silahlara özgü, genişçe bir alana ve zamana yayılmış, askeri, diplomatik, ekonomik ve kültürel biçimleri içeren bir senaryonun startını verdi denebilir. Aslında 11 Eylül'le verilen bu start, Irak'la birlikte kalkışa geçti. ABD, bilimsel teknik devrimin gücüne ve küreselleşmenin sağladığı tarihsel avantaja dayanarak emperyalizmden imparatorluğa yönelmek istiyor. Böylece bütün mevcut tarihsel birikime, Fukuyama'nın ifadesiyle *"son biçim"*i vererek, dünya genelinde, ekonomiden kültüre, yaşam tarzına kadar ağırlıkta Amerikan liberalizminin hakim kılındığı bir nevi eyaletler sisteminin oturtma stratejisini hayata geçirmek istiyor.

Dünya çapındaki bu yeniden yapılanışta Amerika, birçok şeyi göze almıştır. BM, NATO gibi kurumlar –en azından eski biçimleriyle– artık zamanını doldurmuş durumda. Daha çok soğuk savaş döneminin ürünü olan bu kurumlaşmalar, küresel yeniden paylaşım ve yapılanma döneminde yerlerini başka biçimler veya kurumlara bırakmaları ağırlıklı görüştür. Şimdiye kadar BM'yi daha çok Güvenlik Konseyi yoluyla kendi çıkarları doğrultusunda kullanan ABD, son durumda adeta miadını doldurduğunu ilan edercesine rahatça bir kenara bırakabildi. NATO, güney kanadı olan Türkiye'nin, ABD'yle çelişkilerinden dolayı zeddelenirken, Avrupa'nın son girişimleriyle daha bir tartışmalı hale geldi. Çelişki o kadar derinleşti ki, Brüksel'de Fransa, Almanya, Belçika ve Lüksemburg'un yaptığı toplantıya diğer tarafın medyası "provokasyon", "dörtlü çete" (Financial Times) diyecek kadar ileriye gitti. Fransa ve Almanya'nın Rusya ile birlikte savaş boyunca ABD ile girdiği çelişki, en son yapılan bu toplantı ve Avrupa askeri gücünü oluşturma tartışmalarıyla derinleşerek ipler epey gerildi. Her ne kadar şimdilik bu ülkeler açısından NATO'dan çıkma

durumu olmazsa da, NATO'nun bölünmesinden ve bu askeri gücün NATO'nun karşısında ikinci bir kutup olmasından kaygılanıyor. Tony Blair'ın bir nevi "iç arabulucu" rolü ve tehditvari tavrı, açık ki bütün dünya süper güçlerinin ABD etrafında kümelenmesini sağlayacak bir rol oynamadı. Ancak bu çelişkinin kolay kolay askeri çatışmalara dönüşmesi de gündemde değil. Çünkü, birincisi, güç dengeleri çok farklıdır, bununla birlikte son durumla yeni güç dengeleri hızla oluşmaktadır. Avrupa'da Napolyon döneminden beri oluşturulmaya çalışılan birlik, bir ekonomik birlikten öteye gidemedi; geçen süreçlerde geleceği hesaplayacak bir şekilde ve zamanında, gücünü askeri alanda –ve hatta buna dayanarak etkin siyasette– hazırlayıp örgütleyemedi.

Dolayısıyla özellikle soğuk savaş sonrası uluslararası etkinlikler paylaşımında ABD karşısında fazla bir varlık sahibi olamadı. En sonunda içten iyice parçalanarak merkez Avrupa dışındaki yerler, 20 kadar Avrupa ülkesi Anglo-Sakson ekibe yanaştı. Merkez Avrupa ise ihtiyar bir dev homurtusuyla denebilir ki oldukça geç uykusundan uyanı. Soğuk savaş döneminde ayrı bir askeri güç oluşturma, Sovyet kampının karşısında emperyalist stratejiye uygun değildi açık ki. Ama –en azından– ya sonrası için?

İkincisi, karşılıklı stratejik yararlar bu her iki tarafın doğrudan askeri çatışmalara girmesinin koşullarını kolay kolay ortaya çıkarmıyor. Önümüzdeki süreç açısından diplomatik savaş, esas savaş arenası olacağı benziyor. Zaten ABD'nin Irak sonrası eğilimi de bunu gösteriyor. ABD üst düzey yetkilileri de merkez söz konusu dört ülkenin NATO ile ilişkilerinin iyi olacağı yönde beyanlar dile getirdiler. Beyaz Saray biraz da eski hamle taktiğini uyguluyor; elde edilen mevzileri pekiştirme ve koşullar oluştuktan sonra diğer hamleye geçme.

Amerika dünyasal egemenlikte Ortadoğu'yu ana üs olarak seçti

Diğer yandan Rusya, Çin ve Japonya var. Amerika, Ortadoğu'ya yerleşme ve petrolün denetimini ele geçirmekle dün-

yanın mevcut siyasi ve ekonomik istikrarıyla oynama kartını eline geçirmiş olacak. Açık ki, bundan diğer güçler epey darbe yiyecek. Irak'ta yaptırımların kaldırılması temelinde petrol ticaretinin serbest hale gelmesi ve bu bağlamda ABD'nin petrol fiyatlarını istediği gibi ayarlaması, en çok ekonomisi daha çok petrole dayanan Avrupa'yı, Rusya'yı ve yüzde 85 kadar petrol ihtalatını Ortadoğu'dan sağlayan Japonya'yı etkileyecektir. Irak petrolünde savaş öncesi en büyük payı Fransa ve Rusya gibi ülkeler alıyordu. Şimdi eski anlaşmalar geçersiz olacak. ABD Savunma Bakanlığı eski danışmanlarından Richard Perle, Rusya'nın Saddam döneminde Irak'la imzaladığı petrol sözleşmelerinin büyük bir ihtimalle geçerliliğini yitireceğini söyledi. Savaş öncesinde planlandığı gibi şimdi Irak petrolü ve Irak hava alanlarının kontrolü ABD'li şirketlerin eline geçiyor. Oysa örneğin savaş öncesinde Rusya'nın en büyük petrol şirketi LUKOİL, '97 tarihli anlaşma ile Batı Kurna-2 petrol yatağını kontrolüne alan konsorsiyumda yüzde 68,5'luk hisseye sahipti. Bu açıdan bakıldığında özellikle Güney Kafkasya üzerinde Rusya-ABD çelişkisi derinleşecektir. Daha savaş öncesinde Kafkaslar'da Rusya'yı önemli ölçüde gerileterek öne çıkan ABD, Ortadoğu'ya yerleştikten sonra buraya daha da yayılıp yerleşmek imkanlarını bulacaktır. Gerçi coğrafik açıdan Rusya daha avantajlı konumdadır, ama açık ki sonucu tarafların stratejik politik uygulamaları belirleyecektir.

ABD'nin son Ortadoğu hamlesiyle, AB, Rusya ve Çin'in etki sahalarını daha da daraltıp onları sıkıştırma, tehdit etme ve gücünü kabul ettirme politikalarında oldukça ciddi bir adım atmıştır.

Bütün bu gelişmeler ve yeni güç dengeleri, yeni yakınlaşma ve ittifaklaşmaları beraberinde getirecek, getiriyorda. Çelişkilerin derinleşmesi, süper güçler ve bağlaşıkları bağlamında siyasi ve diplomatik alanda birçok yeni sorunları getireceği gibi, kontrol dışı, bölgesel veya dolaylı askeri çatışmaların gelişmesinin imkansızlığını da ortadan kaldırıyor.

Çokça tartışıldığı gibi çok kutuplu bir

dünya etkin bir şekilde ne düzeyde kurulabilir? Açık ki, erkenden bu konuda aşırı değerlendirmeler isabetli olmaz. Tarihin çarkı daha çok imparatorluktan yana dönüyor. Ve ABD emperyalizmi tarihsel ve toplumsal olarak çözülmeye gebe olduğundan imparatorluğa yöneliyor.

Bölgemiz Ortadoğu ise dünya çapındaki bütün bu değişim fırtınasının kalbini oluşturuyor. Küresel jeopolitik konumundan ötürü, İskender'den Napolyon'a kadar hemen bütün imparatorluklar gibi Amerika da dünyasal egemenlikte Ortadoğu'yu ana üs olarak seçti. Geçmiş imparatorların Mısır seferlerine özenircesine, Bush'da Irak seferinden ilk anda galip çıktı. Böylece, kendisine göre, 21. yüzyılı Amerikan yüzyılı yapma projesinin yolu önemli oranda açılmış oldu.

ABD'nin, yoğunlaştırılmış stratejik askeri yerleşme temelinde çevresel yayılma üssü olarak seçmesinin yanı sıra, bölgeyi daha derinlemesine pazara açma, petrole hakimiyet ve İsrail'in güvenlik ve bölgeye yayılma amaçları, açık ki, savaşın diğer nedenleri arasındadır. Amerika'da silah tekellerinin temsilcisi olarak Bush, yeni teknoloji borsasının temsilcisi Clinton'dan farklı biçimde, uzlaşa yerine savaş yanlısı olmak durumundaydı. Irak Savaşı'yla başlayan süreç ABD'nin silah tüccarlarını doyuracağı gibi, Irak'ta ve giderek Ortadoğu'da Amerika'nın ekonomik payını artıracaktı. Ayrıca durgunlaşan ABD ekonomisine taze kan olacak ve Bush için –Cumhuriyetçi Parti–önümüzdeki başkanlık seçiminde iyi bir yatırım olacaktı.

Silah tüccarları borsası ve Bush amaçlarına belki de tahmin ettiklerinden daha kolay ulaştılar. Adım adım geliştirilen senaryoda herkes rolünü iyi oynadı. Arap ülkeleri ve İran, sonucu önceden gördükleri için fazla gürültü yapmazken, İsrail yerinden kıpırdamadı. Deyim yerindeyse oyun bozanlık yapan sadece Türkiye oldu.

Bu savasta en karlı çıkan da İsrail oldu diyebiliriz. Zaten Irak'a yapılan bu yönelimin ardında Yahudi lobisinin olduğu, gerçeğin önemli bir boyutunu dile getirmektedir. Nitekim Irak sonrası, ABD'nin ilk yöneldiği ülke Suriye oldu. Bunda, Suriye'nin "zayıf halka"yı teşkil etmesi ve ABD'nin bölgeye yönelik imparatorluk stratejisinin bir parçası olmasının yanı sıra, İsrail için en büyük tehlike olan Irak'ın düşüşünden sonra, Suriye-Lübnan hattını da (zaten Lübnan fazla sorun olarak görülüyor) sağlama alarak İsrail'den Irak'a ulaşan "tehlikeli hat" diyebileceğimiz bölgenin güvenceye alınması amaçlanmaktadır. Bu direniş hattının ezilmesi veya etkisizleştirilmesi ile gelecek açısından Irak'tan İsrail'e bir nevi ABD-İsrail buluşması sağlanmış olacaktır ki, bu durum söz konusu ikilinin bölgeye yönelik ortak stratejik amaçları açısından çok önemli olmaktadır. Bölgenin kontrolü ve kuşatılması bağlamında bu böyledir. ABD, Irak'a, Afganistana, Pakistan'a, Güney Kafkaslar'a, Ürdün'e yerleşmiştir veya etkinliği söz konusudur. Ayrıca diğer uçta İsrail bulunmaktadır. Böyle bir tablo ile bölge önemli ölçüde kuşatılmıştır. Fakat bu kontrol içerisinde özellikle Suriye ve İran'ın kuşatılma durumu söz konusudur. Yani belli bir iç içe geçme durumu da vardır.

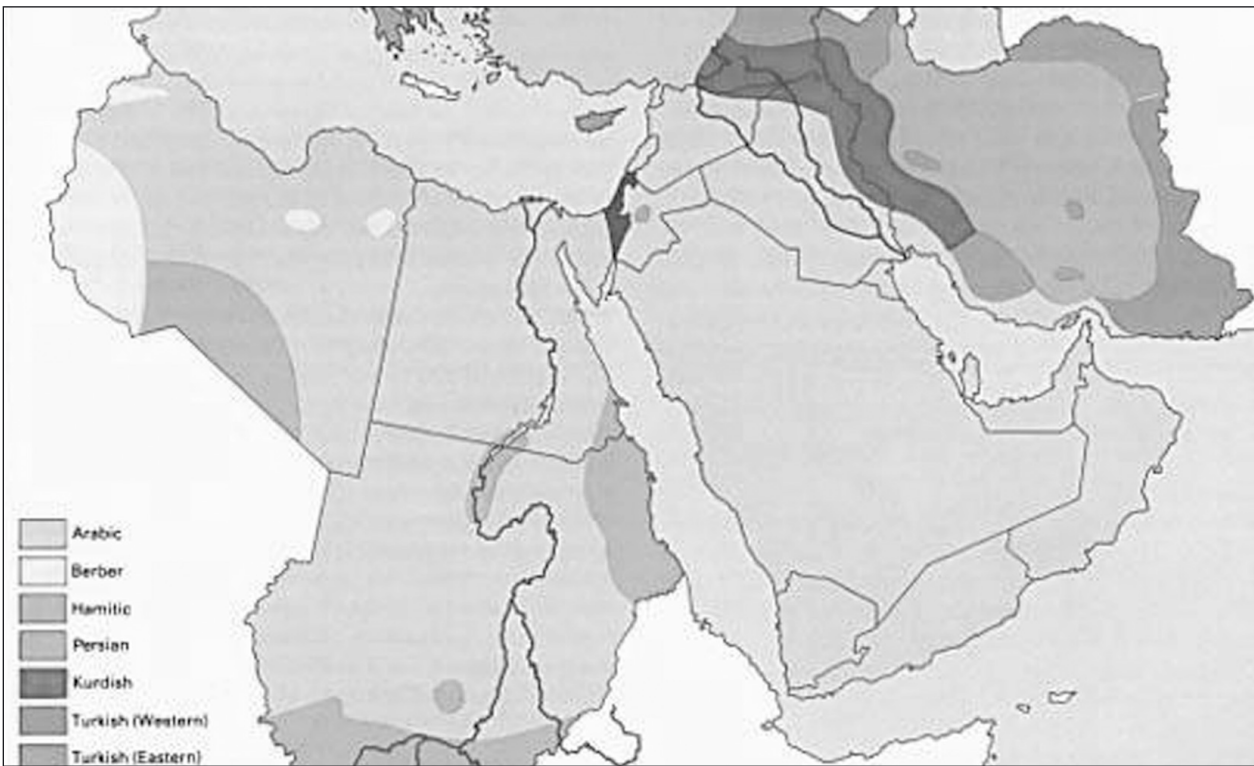
Tehlikeli hat dediğimiz hattın düşmesi veya etkisizleşmesiyle özellikle İran sıkıştırılacaktır. Hatta, Balkanlar'da özellikle savaş süreciyle Romanya ve Bulgaristan'da gelişen ABD etkisi ve yine Yunanistan'ın varlığı düşünüldüğünde, Türkiye de sıkıştırılacaktır. Ortadoğu'da kontrolün gelişmesiyle bu hat üzerinden Avrasya'ya, Kafkaslar'a açılım ve bu temelde Rusya'nın sıkış-

tırılması daha bir imkana kavuşacaktır.

Mevcut durumda bir taraftan Irak'ta ABD çıkarlarına uygun bir yönetim oluşturulmaya çalışılırken, aynı zamanda Suriye gittikçe sıkıştırılarak, 'tehlikeli hat' üzerinde yoğunlaşmaktadır. İran'la ise şimdilik bozuşmamaya çalışılmaktadır. Çünkü açık ki, İran, Irak'tan farklı bir konumdadır. Burada iç direniş potansiyeli mevcut iken, herhangi bir durumda uluslararası büyük güçler de işe karışabilirler. Bu nedenle ABD, silahlı yönelimi elbetteki rastgele kullanamaz. Kaldı ki, şu veya bu rejimin yıkılması durumunda bölgede ortaya çıkabilecek kontrolsüz gelişmeleri de göze alamamaktadır. Türkiye'ye yönelik olarak ise 'sen biraz bekle' dercesine özel bir politika uygulanıyor. Irak'ta üç bölge (güney şii, orta karışık, kuzey de Kürt) bir federal devletin oluşturulmasını Amerika, kendi çıkarları açısından daha iyi görüyor. Bu hem tarafları memnun edecek hem de güçsüz federe oluşumların ABD'ye bağlanması daha kolay olacaktır. Ancak, henüz beş muhalif örgütten oluşacak geçiş yönetiminin bile oluşturulmamış olması ve bu sürenin uzama ihtimali, ABD'nin gerek iktidarda yer alacak iç muhalif kesimlerle, gerekse de komşu ülkelerle bağlantılı olarak zorluklar yaşadığını gösteriyor. Bununla birlikte ABD'de Bush yönetimi içinde çelişkilerin olması da bu konuda başka bir sıkıntıyı oluşturuyor. Jay Garner'in yerine Bremer'in Irak'taki ABD-İngiliz ekibinin başına getirilmesi bunu göstermektedir. ABD, Irak içinde dengeleri kurarken, Afganistan'da yaptığı gibi, komşu ülkelerle –önemli ölçüde dayatma yoluyla da olsa– belli bir konsensüse ulaşması (ki bu durum, Amerika'nın, Avrupa, Rusya vd güçlere karşı elini de güçlendirecektir) hem Irak'ta istikrarın sağlanması, hem de buradan hareketle genel bölge politikaları açısından önemli sonuçlara ulaşmasını sağlayacaktır. Ancak dolaylı yoldan da olsa, gerek komşular ve Arap ülkeleri, gerekse de Avrupa, Rusya gibi büyük güçler, burada olası direniş veya mufalefet odaklarının desteklenmesi ya da örgütlenmesi anlamında boş durmayacaklardır. ABD'nin Irak'a ve bölgeye yönelik politikalarının boşa çıkması için çalışacaklardır.

Ebedi dostluklar değil ebedi çıkarlar vardır

Bütün bu çelişkili yapı ve alanın özgünlüğü, önemi nedeniyle, şimdilik açığa çıkan fazla ciddi sorun görülmemekle birlikte, uzun vadede Irak'ta istikrar ve denetim sorunu ABD'nin başını ağrıttacaktır. Özellikle her ne kadar Irak İslam Devrimi Konseyi ve diğer şii gruplar ABD öncülüklü görüşmelere katıldıysa da, Irak'ta nüfusun yüzde 60'ını oluşturan şiiiler, Amerika'nın Irak politikalarından ciddi olarak rahatsızdır. Hele İran'da liberellere rağmen muhafazakarların hakimiyeti bunu onaylayan başka bir gerçektir. (İran parlamentosunda, Ortadoğu'da esmesi beklenen reformlar gereği olsa gerek, parlamenter seçimleri gibi bazı konularda alınan kararların, daha sonra sistemin yapısındaki muhafazakar engelle çarpması bunu göstermektedir.) Irak'ta iktidara şii çoğunluğunun hakim olması tehlikesi elbetteki ABD ve bölge devletleri ciddi bir sıkıntı olur. Dolayısıyla Amerika, bunu siyasal iktidar modelinin özgünlüğü ve belki de Kürtlerle dengelemeyi düşünüyor. (ABD'nin dostluğunu kazanan Behram Salih'in başbakanlık veya belki de daha gerçekçi olarak dışişleri bakanlığına getirilmesi tartışma gündemine girdi.) Ne varki, diğer yandan Kürtlerin güçlenmesi, Türki-

“ABD’nin, yoğunlaştırılmış stratejik askeri yerleşme temelinde çevresel yayılma üssü olarak seçmesinin yanı sıra, bölgeyi daha derinlemesine pazara açma, petrole hakimiyet ve İsrail’in güvenlik ve bölgeye yayılma amaçları, açık ki, savaşın diğer nedenleri arasındadır. Amerika’da silah tekellerinin temsilcisi olarak Bush, yeni teknoloji borsasının temsilcisi Clinton’dan farklı biçimde, uzlaşa yerine savaş yanlısı olmak durumundaydı.”

ye'nin muhalefetiyle karşılaşiyor. Açık ki Türkiye'nin korkusu, ABD eliyle Kürtlerin bir nevi devletleştirilmesidir. ABD'nin stratejisi Ortadoğu'da yeni dengeleri oluşturma kapsamında Kürtlerin önemli bir yer tuttuğu açıktır. Amerika'nın bu bağlamda kendisi için yeni bir dost olarak Kürtleri güçlendirmesini Türkiye hiçbir şekilde kabullenmek istemiyor. Türkiye'nin daha sonra pişmanlığını yaşadığı, ikinci tezkerenin meclisten geçmemesinin en önemli nedenlerinden biri, belki de esas nedeni de budur. Ama o ünlü sözde dile geldiği gibi, ebedi dostluklar değil ebedi çıkarlar vardır. İran, Suriye, hatta Mısır ve son örnekte açığa çıktığı gibi Türkiye gibi güvenilirmez dostlarla çevrili iken, Rusya ile rekabet Kafkaslar ve Ortadoğu üzerinde söz konusu iken, oldukça stratejik bir yerde bulunan ve Türkiye, İran, Irak ve Suriye gibi ülkelerde temel denge unsuru –ve hatta Kafkaslar'da etkin güçlerden biri– olan Kürtlerin “dostluğu” ABD için gelecek açısından elbetteki önemlidir. Bu nedenle ABD'nin, Kürtler üzerinde, Irak'ı da aşırıp diğer yerleri kapsayan stratejik planlamalarının olması da mümkündür. Ancak bu, milliyetçi-şovenist veya duygusal bir yaklaşımla “güvenilmez Kürtler” gibi basit tutumlar takınmak yerine, başta, Kürtlerin Ortadoğu açısından taşıdığı rolü gösterir. Ve Kürt sorununun Ortadoğu çerçevesinde ve bölgenin kendi iç dinamikleriyle acilen çözülme zorunluluğunu... Elbetteki ucuz bir şekilde ABD'ye dayanarak Kürt sorununun çözülmesi eğilimi kabul edilmemesi gereken bir husustur. Amerika'nın, Kürt sorununu demokratik temelde çözmesi söz konusu olamaz. Bu noktada bazı Kürt kesimlerinin ABD'ye olan ilkesiz dostluklarını da eleştirmek gerekir. Ancak, her sorun da olduğu gibi, boşluk bırakılması durumunda bu soruna da başkaları tarafından el atılacağı bilinen bir gerçektir.

Türkiye'nin, ABD ile arasının bozuşmasına yol açan ikinci tezkerenin meclisten geçmemesi, açık ki, bazılarının iddia ettiği gibi tesadüfi bir şey değildi. Türk Genelkurmayı'nın ve derin devletin bilinçli bir yaklaşımı idi. Yoksa AKP hükümeti, ABD ile ittifaka daha başından, hatta biraz erkence girmişti. Türk Genelkurmayı ve derin devletin, yukarıda sözünü ettiğimiz Kürt ögesi dışında hangi nedenlerle böyle bir politikaya ulaştığı ayrı bir konu, ama sonuç itibarı ile Türkiye'nin ve bölgenin uzun vadeli genel çıkarları açısından yararlı bir politika olarak olumlulamak gerekir. ABD çıkarları doğrultusunda savaşa girmek, Türk ve Kürt halklarının yararına birşey olmayacaktır açık ki. Ne var ki görüldüğü kadarıyla ABD, bunun acısıyla Türkiye'yi cezalandırma hakkını saklı tutmaktadır. Türkiye ise artık soğuk savaş dönemine özgü ve tek yönlü (ABD ile) ilişkiler stratejisiyle sonuç alamayacağını kendisi de görmekte ve bu, son günlerde gittikçe tartışılmaktadır. (Belirtmek gerekir ki, yeni süreçle birlikte, gerek bölgede, gerekse genelde, iki veya çok yönlü ilişki eğilimi, daha çok gelişecektir.)

Türkiye asıl iflası Kürt sorununu çözmezse yaşayacak

Bölgedeki son değişikliklerle yeni güçler ortaya çıkıp yeni dengeler kurulurken, Türkiye de gecikmiş bir şekilde kendisine göre bir yol arayışı içindedir. Bu noktada muhafazakarlığın ve hazırlıksızlığın etkisiyle bir bocalamayı da yaşamaktadır. Özellikle, kendi sınırları içindeki Kürt sorununda bir politikasızlık içindeyken, Güney Kürdistan'da yaşanan gelişmelerin bir şok gibi tepesine varmasının şaşkınlığını henüz üzerinden atabilmiş değil. Gerek bölge açısından gerekse de Kürt sorununda, yaşadığı sıkışıklığı aşmak için yeni bir strateji ve politika belirlemeye çalışıyor.

Özellikle hiç olmazsa Irak'ın yeniden yapılanması ve bölgenin yeniden düzenlenmesinde bir yer kapmak istiyor. Fakat ABD yetkilileri Türkiye'nin Irak'ın yeniden yapılanmasına kendi istediği gibi katılamayacağını açıkça belirttiler. ABD Savunma Bakanı yardımcısı Paul Wolfowitz, Bush yönetimi-

nin öfkesini dile getirircesine Türkiye'yi sert bir şekilde uyardı, daha doğrusu azarladı. Türkiye'nin politikalarını değiştirmezse aşılabacağını, eski dengelere göre yaklaşım içinde bulunmamasını belirterek, savaş sürecinde ABD karşısında içine girmiş olduğu hatasını görmesi gerektiğini ve ancak bunlar temelinde Amerika ile ilişkilerinin gelişebileceğini belirtti. ABD karşısındaki söz konusu tutumdan siyasilerin yanı sıra özellikle askerleri ve derin devleti sorumlu tutan ve aslında, bu konuda Türkiye'nin Amerika'dan özür dilemesini isteyen Wolfowitz'in konuşması, Türkiye'de bir anda çalkalanma yarattı. ABD ayrıca, Türkiye'yeden, İran ve Suriye'den uzak durmasını da istedi. Görüldüğü gibi Amerika özellikle Türkiye'nin bölge devletlerine yaklaşmasını tehlikeli görürken, bu ülkeyi belli bir ilişki mantığında kendi kontrolünde tutmak istiyor. Türkiye'de ise tek yönlü ilişkinin sonuçlarından ders alınmış olarak Avrupa'ya ve bölgeye yaklaşma eğilimleri baş gösteriyor. Ne var ki, Türkiye'nin sicili bu konuda fazla parlak olmadığı için, gerek bölge devletleri gerekse de Avrupa, Türkiye'ye karşı, içinde güvensizliği barındıran, ihtiyatlı bir yaklaşım sergiliyor. Avrupa içinde zaten Türkiye'ye karşı bir dıştalama eğilimi varken, bu, AB ülkeleri üzerinde etkili olan ABD ile içine düşülen son çelişki nedeniyle daha da güçlenecektir. Ayrıca –kendi akıl hocalarının deyimiyle “eşşekten düşmüş” olan– Türkiye, daha savaş öncesinde ABD'ye o denli yaklaşan AKP gibi bir hükümetin yoluyla –adeta yeni keşfetmişcesine– bölgeye veya islam dünyasına açılmada ne kadar başarılı olabilir?

Belirtmek gerekir ki, Türkiye devleti, kendi esas sorunu olarak Kürtlerin ve Kürt sorununu demokratik birlik içinde çözümünün değerini görmezse, deyim yerindeyse iflası asıl o zaman yaşayacaktır. Türkiye, İran ve Suriye'nin birbirine yakınlaşması ve görüş-

çözüme gidilmek istenmektedir. İsrail'in ve ABD'nin stratejik yayılmacı amaçları için önünün açılması başta Araplar olmak üzere diğer kesimlerin sindirilmesi, bölgeye hakiyetin meşrulaştırılması, eskiden beri güdülen amaçlardandır. Bu nedenle yine eskinin bir planı olarak, Yaser Arafat by pass yapıp Mahmut Abbas öne çıkarıldı. Ve yol haritası taraflara sunuldu. Yol haritasında BM, AB ve Rusya gibi güçlerin de temel avantaj olarak desteğini almış olan ABD, bu planın kabul edilmesi için bir taraftan İsrail ile ilişkileri sıkıştırıp bu devlet üzerinde etkisini kullanırken, aynı zamanda Filistin tarafına Suriye ve Mısır üzerinde diplomatik baskı yapmaktadır. Ayrıca hem İsrailli, hem de Filistinli taraflarla Colin Powell gibi en üst düzeyde görüşmeler yapılmaktadır. Mısır, bir yıl önce Filistinli örgütlerle yapılan ve İsrail'e karşı eylem yapmama kararı alınan toplantıya bağlı kalınmasını gündeme getirirken, –ki, Mahmut Abbas buna bağlı olduklarını açıkladı– Suriye “yol haritası”nın kabul edilmesi konusunda, Colin Powell'in ziyateri sırasında dile gelen ABD istekleri karşısında topu Filistinlilere attı.

Bölgedeki sorunlar köklü çözümler istemektedir

Mahmut Abbas'ın İsrail'i memnun edecek bir çizgi izlemesi, Arafat'ı hızla geri plana düşürmektedir. Özellikle, iç güvenlikten sorumlu bakan Muhammed Dahlan'ın genelge ile yetkililerin artırılması, Arafat'la Abbas arasındaki çelişkileri daha da gün yüzüne çıkardı. Görünen o ki, ABD yol haritasında –bazı muhtemel değişikliklerle birlikte– belli bir mesafe kat edeceğe benziyor. Yine de, intifadayı durdurması beklenen Abbas'ın bunu ne kadar başarabileceği herkes için bir soru işareti. Bindiği gibi bu sahada sorun, özellikle Ha-

zanacaktır. Bu nedenle ABD, bir zamanlar kendi beslediği rejimler de olsa, artık birçok bakımdan gericileştikleri ve ABD'nin de gelişen ve değişen çıkarlarına cevap vermedikleri için, bu eski dostlarını değişime veya bu olmazsa yıkılmaya zorluyor. Bu rejimlerin ise buna pek dayanacak güçleri yoktur. Çünkü tarihsel olarak aşılmışlardır. Bazıların (Mısır, İran, Suriye, Türkiye gibi) şimdiden utangaç bir şekilde başvurdıkları bazı reformlarla işi idare etmeye çalışmaları –bir biçimde ve bir süre götürse bile– aslında çözüm değildir. En azından ciddi reformcu dönüşümlere ihtiyaç vardır ki, buna da bu rejimlerin karakterleri fazla elvermemektedir. Oysa bölgenin sorunları köklü çözümler istemektedir. Açık ki bunun tarihi ve güncellik açısından doğru çözümü, demokratikleşmedir.

Ancak bölgedeki Arap milliyetçiliği, islam fundamentalizmi ve Türk şovenizmi bu tarihsel gelişmelerin önünde temel engelleri oluşturmaktadır. Bunlar aşılmadıkça bölgenin kendi tarihi rolünü, yani uluslar arası emperyalizme gerici temelde hizmet yerine, uluslararası demokratizasyonun gelişmesindeki rolünü oynayamaz. Globalleşen emperyalizm kendi cephesinden gerçekliğin farkında olduğu için, bölgede artık bir din haline gelmiş olan Arap milliyetçiliğini, şii ve sunni kanatlarıyla siyasal islamı ve kemalizmi hedeflemeyi gündemine koymuştur. Ne var ki bölgede gerçek çözümün emperalizm eliyle olmayacağı açıktır. ABD ile İngiltere ikilisinin bölgeye ileri demokratik normları değil, en fazla güdümlü ve sınırlı bir demokrasiyi dıştan sokma durumları olabilir ki, bu da sonuçta bölge gerçekliğiyle çatışarak sorunları daha da katmerleştirir.

Öyleyse ne yapmalı? Açık ki çözüm, çoğunluğun demokratik gücünü örgütleyip harekete geçirecek, emperyalist çözüme

Doğaldır ki bunun ön şartı bölgede yaşanmamış olan, ama şimdi tarihsel bir ihtiyaç biçiminde karşıya çıkan modern aydınlanma çağının yaşanmasıdır. Bölgede demokrasi geleneğinin pek olmaması ve milliyetçilik ile dinlere dayalı rejim ve hareketlerin hakimiyeti –yine klasik sol anlayışın kendinde diretmesi– esas sorunu oluşturmakla birlikte, tarihsel sürecin özellikleri bunun öyle aşılmayacak bir zorlukta olmadığını göstermektedir. Önemli olan, bölge aydınlarının kendi rolünü oynamasıdır. Arap, Türk, Fars ve diğer halk kesimlerinden aydınlar, özellikle bölgede varolan söz konusu iç gerilik ve gericiliği hedeflemeyle, mücadele açık ki baştan kaybedilir. Ki, bu gerilik ve gericilik güçleri, isteseler de, istemeseler de zaten gidicidirler; tarihsel evrimle zamanla etkisizleşeceklerdir.

Ortadoğu'da yaşanan –veya yaşanacak olan– mücadele esasta uluslararası emperyalizm ile halkların demokratik güçleri arasında sürecektir. Bunun ateşleyicisi ise bölge aydınları olacaktır.

İşte sorun da burada yaşanmaktadır. Hangi aydın duruş bu modern aydınlanma çağını yaratacaktır. Bölge aydınının önemli bir kesimi, Arap milliyetçiliğine, nasırcılık ile baasçılığın, kemalizmin etkisi altında –veya deyim yerindeyse seralarının da– yetişmiştir. Ya da bazı ülkelerde görüldüğü gibi ağır teokrazi altında aydın kişilik pek yetişmemiştir. Demek ki önemli bir aydın kesim, Arap milliyetçiliği, Türk şovenizmi veya teokratik iktidarların fikir memurları konumdadırlar. (Kürt aydını ise henüz kimlik arayışı içinde olduğu gibi, söz konusu aydın oluşumun ikinci elden etkisi altında yetişmiştir. Ve özellikle de, gecikmiş bir şekilde, geçmiş çağa özgü milliyetçi psikoloji altında çıkış yapma eğilimindedir.) Bu fikir memurluğunun, bölgedeki, insanın ve toplumun gelişme damarını kesin putlaştırma kategorileriyle arasında olan bağ, diktatorial rejimlerin ayakta durabilmesi ile olan ilişkisi, hatta laboratuvarı üretilir gibi geliştirilen günlük politika ile olan alakası, ortaya serilmeye muhtaçtır. Bu aydın kesim (özellikle eski kuşak) değişmekte zorlandığı gibi, bu haliyle kilitlenmeye de yol açmaktadır. Oysa Arap milliyetçiliği en son Bağdat'ın tesliminde ve Saddam Hüseyin'in devrilen heykelinin şahsında iflas etti. Bu milliyetçiliğin iflasına gözyaşı dökmek yerine, bu iflasın gecikmiş olmasına veya bunun geç farkında olunmasına üzülme daha anlamlı tavır olacaktır. Dolayısıyla Arap aydını içinde bulunduğu gelabiyeden çıkabilelidir artık. Ne var ki, bunun zorluklarının yaşanması, Irak düşüşü sonrasında bile bir gerçek olarak ortaya çıktığından, özellikle bazı eski kuşak kesimleri olmak üzere, söz konusu aydın kesimlerin, kendi misyonlarına uygun bir duruş içerisinde olmalarını belirtmek fazla bir haksızlık olmayacağı gibi, belki de Ortadoğu aydınlanmasına öncülük edecek yeni bir entellektüel kesimin gelişmesi daha objektif olacaktır. Bunun için de Ortadoğu'ya özgü yine bir putlaştırma formundan kaynaklanan müminliğin aşılması ve aydınlanma özgürlüğünün öncelikle bünyede gerçekleştirilmesi elzemdir. Özellikle de aydın kibirinin üstüne binen milliyetçi kibirle küçümsenerek bir tarafa bırakılan, Ortadoğu aydını olarak kendini sorgulama ve tartışma sürecinin başlatılması zorunlu olduğu gibi, son gelişmelerle de acil bir hal almıştır.

Bu bağlamda, bölgede, öncelikle aydının tanımlanmasıyla sürece girmek ve Ortadoğu'ya hakim olan aydınlanma düzeyiyle, daha doğrusu –fazla ağır gelmeyecekse– varolan cehaletle düpedüz savaşmak, aydın olarak hem kendine hem de kendisini aynası olarak topluma samimi yaklaşmanın bir gereğidir. Bu ise açık ki, milliyetçiliğin yanı sıra bölge aydınına özgü yerelcilik ve yorumlamacılık özelliğinin aşılması, küresel verilerin gereken yere oturtulmasını ve bu temelde aydın olarak, olguyu sadece tanımlamayı değil, değiştirmenin hissini kendinde yaratmayı şart koşar. Eğer olabilecekse, ancak o zaman bölgenin çok muhtaç olduğu, zihinlerdeki kültürel devrimin kurucuları haline gelinebilir.

“Türkiye’nin, ABD ile arasının bozuşmasına yol açan ikinci tezkerenin meclisten geçmemesi, açık ki, bazılarının iddia ettiği gibi tesadüfi bir şey değildi. Türk Genelkurmayı’nın ve derin devletin bilinçli bir yaklaşımı idi. Ayrıca hangi nedenlerle böyle bir politikaya ulaştığı ayrı bir konu, ama sonuç itibarı ile Türkiye’nin ve bölgenin uzun vadeli genel çıkarları açısından yararlı bir politika olarak olumlulamak gerekir. ABD çıkarları doğrultusunda savaşa girmek, halkların yararına olmayacağı açıktır.”

melerde bulunması, taşınan amaca göre değer kazanacaktır. Elbetteki bu, bölgede ABD egemenliğine karşı Ortadoğu'nun çıkarları temelinde bir direnme gücü anlamında olması halinde olumlu ve cesur bir girişim olacaktır. Fakat Kürt sorununun çözümünün önünü alma gibi son derece gerici, pragmatik, tarihsel açıdan basit ve deyim yerindeyse fosilleşmiş bir tutum olarak gelişirse, tarih artık tekrerrür etmeyeceğinden ve oldukça değişmiş dünya koşulları nedeniyle her üç ülkeye de ölümcül zararlar vermekten başka bir işe yaramayacaktır. Ki, belli bir ABD karıştığını da içermekle birlikte, üç ülke arasındaki yakınlaşma, görüldüğü kadarıyla bu ikinci amacı daha çok taşımaktadır. Birincisinin de ağırlıkla, bu ikinci ile bağlantılı olarak gündeme gelmesi daha gerçekçidir. Aslında bu her üç ülkenin de, ABD'ye karşı ne kadar bir güç olarak ortaya çıkabilecekler bir de tartışmalı bir konudur. Ayrıca gerek Amerika'ya ve birbirlerine karşı yaklaşımda, gerekse devlet olarak kendi içlerinde tutarsızlık ve çelişkili bir durumu yaşamaktadırlar. Dolayısıyla, özünde “güçsüz” Kürtlere ve Kürt hareketlerine karşı komplo temelinde bir araya gelmektedirler. Oysa Amerika, bölge devletlerinden daha fazla geleceği görerek, Kürt ve Filistin sorunlarının çözümünün, bölgenin istikrara kavuşmasına temel husus olduğunu bilmektedir. Filistin sorunu için “*Yol haritası*” planını gündeme koymuş durumdadır. Çünkü artık bölgeyi uğraştıran bir sorun olarak bu sorunun çözülmesi, ABD'nin özellikle Irak müdahalesinden sonra acil ihtiyaç duyduğu bir olgudur. Araplarla ilişkilerde aradaki gerginlik kaynağını ortadan kaldırmak ve bölge geneline yeni dünya düzeni çerçevesinde biçim vermek için bu sorunun çözülmesi gerekmektedir. Ama daha çok iradesi kırılmış bir Filistin ve Araplarla

mas, İslam-i Cihad ve Hizbullah gibi örgütlerin direnişi olmaktadır ki, bunlar kararlı bir şekilde karşı koyuşu sürdürüyorlar. Her iki tarafın da kararlılığı, önümüzdeki günler için, bazı açılardan bir muğlaklığı ve beklenmeyen gelişmelerin ortaya çıkma ihtimalini de beraberinde getiriyor. Ayrıca İsrail'in de basına yansıdığı kadarıyla kendine özgü planları, farklı yaklaşımları var. Ancak, ABD her iki tarafın da “sivri uçlar”ını yontmaya çalışacaktır.

Zaten Suriye'ye diplomatik tehditle Lübnan'dan çekilmesi ve Hizbullah, Hamas gibi örgütlere desteği kesmesi gibi ultimatomlar verdi. Suriye'nin bu tehditlere belli ki fazla karşı koyacak gücü yok. Dahası ABD, olumlu yaklaşması halinde Golan tepeleri sorununun çözümünün gündeme gelebileceğini de belirtirken, Suriye'ye, ABD'nin bölgeyi yeniden düzenleme planlamasında stratejik bir yer verme de tartışılıyor. Nitekim aradan birkaç gün geçtikten sonra Ariel Şaron, Suriye ile herhangi bir şart öne sürmeden görüşebileceğini belirtti. Bu, gelişmelerin hızını gösterirken, ABD'nin kararlılığı ve aceleciliğini de ele vermesi bakımından önemlidir. Bütün bunlar, Suriye'nin ABD'ye bir çeşit yaklaşmasını da getirebilir ve Lübnan'daki Suriye askeri varlığı tamamen son bulabilir. Bunun sonucu olarak da Hizbullah, Hamas gibi direniş örgütleri, –yeni durumlara ayak uydurma yönünde adım atmazlarsa– giderek önemli bir yalnızlaşma ve zorlanma durumuyla karşı karşıya kalabilirler.

Bütün bunlar şunu gösteriyor ki, bölgedeki bu alt üst oluş, ABD emperyalizminin keyfi bir seçimi değil, ama çağın ulaştığı düzeyin sonucudur. Sorunlarla karmakarı sık bir halde bulunan bölge, çözüm istiyor. Açık ki, buna müdahale eden, bölgeyi ka-

karşı bölge açısından tarihsel bakımdan zorunlu olan çözümü devreye koymaktır. Bunun strateji ve taktiği başlı başına bir konudur. Fakat şu kadarını söylemek gerekirse: Bilim-teknikğin ulaştığı bu düzeyde ve mevcut küresel stratejik düzenleme koşullarında, şabloncu şiddet anlayışlarına dayanan lokal çözüm arayışları eski geçerliliğini yitirmiştir artık. Yıllardır çözülemeyen Filistin sorunu, yine Kürt sorunu ve en son ABD'nin Irak müdahalesi bunu gözler önüne sermektedir. Yine milliyetçilik daha çok 18-20. yüzyıla ait bir yol olup –açık ki, o tarihi dönem için yaşanması gereken bir düzeydi– enformasyon ve globalleşme çağında, milliyetçiliğe dayanan ulus devletler çağı artık aşılmış olup, bunda dar bir şekilde direklemek, giderek gericiliğe tekabül edeceği gibi, birçok acıyı da beraberinde getirecektir.

Bu nedenle imparatorluğa yönelen emperyalizme karşı mücadele ve çözümdede, içinde bulunduğumuz tarihsel aşamada, uluslararası demokratik mücadele ilkesini esas almak ve bunun Ortadoğu ayağını oluşturup, çok zengin bir mozaığe sahip olan bölgede halkların, kültürlerin ve inançların demokratik özgür birlik içinde yaşam hedefini çizmek temel husus olmaktadır. Bilgişim ve iletişimin ulaştığı mevcut düzey, bilginin evrenselleşmesi, insanlığın ulaştığı kültürel konom, bölge açısından da bunu mümkün kılmaktadır. Tek tek milliyetlerin, halkların veya inançların, kültürlerin değil, çoğunluğun çıkarlarını esas alan bir demokrasi ve bunun demokratik yoldan mücadelesi ancak gerçekçi çözüm olabilir. Yoksa, Filistin sorunu açısından da, Kürt sorunu açısından da demokratik uzlaşa yerine, çözümsüz şiddet ve doğrudan ret yöntemi sadece kilitlenmeyi getirir.

KADEK Genel Başkanlık Konseyi Üyesi Mustafa Karasu ile 14 Temmuz direnişçiliğine ilişkin yapılan röportajdır

14 TEMMUZ düşmanı kendi şahsında yenme militanlığıdır

Serxwebûn: Yaşamı uğruna ölecek kadar sevme felsefesi, 14 Temmuz zindan direnişinin yarattığı en temel özelliktir. Bu kapsamda kişinin yaptığı eylemle zamanı ve mekanı aşarak direnişi anlamlı kılmayı, söz, eylem ve başarı üçlüsünü kendinde gerçekleştirme diyalektiğini nasıl değerlendirdiyorsunuz?

Mustafa Karasu: 14 Temmuz direnişini yapanların kişiliği anlaşırsa bu soruların cevabı daha net verilebilir. Onlar tarihte örnekleri görülmeyen büyük dava adamlarıdır. Yüreklерinde ve beyinlerinde tüm geçmişi ve geleceği yaşayan insanlardır. Yaşamlarının her anı, aldıkları her nefes uğruna mücadele ettikleri dava içindir. Özgürlük ve sosyalizm davası tüm ruhlarına sinmiştir. Yürekleri ve beyinleri her zaman doludur. Onlar için zaman; geçmiş ve geleceği ile tüm tarihtir. Onlar için zaten mekan yoktur. Hem cezaevindeydiler, hem değildiler. Hiçbir zaman cezaevine de sığmadılar. Cezaevinde işkenceleri de, sıkıntılar da tüm hücrelerinde hissettiler. Bir yönüyle acıyı en fazla çeken yoldaşlardı. Bir yönüyle cezaevinde olduklarına inanmadılar, inanmak istemediler.

Uğruna ölmeyecek bir yaşam içeriksizdir

Onlar için yaşanan mekanda ne kadar yaşandığı önemli değildi. Ne kadar anlamlı yaşandığı ve bu yaşama hangi güzel özelliklerin sığdırıldığı önemliydi. İnsanlar her zaman nasıl yaşadıkları ve nasıl öldükleriyle anılır. Tarihte hiç kimse için şu kadar uzun yaşadığı denilerek bir değer biçilmemiştir. Onlar, yaşama hep böyle baktılar. Ölümleri yenmiş insanlardı! Yaşamın zaferini her nefeslerinde gerçekleştiren insanlardı.

“Yaşamı uğruna ölecek kadar sevmek” bir yaşam felsefesidir. Uğruna ölmeyecek bir yaşam içeriksizdir. Eğer uğruna ölecek düzeyde değilse o yaşamı değerli bulmamaktır. Bu sözde, uğruna ölmeyecek bir yaşam yaratma militanlığı vardır. Yaşamın değerini ve kalitesini yüksek düzeyde çıkarma temel amaçtır. Yaşamın bir insan için değerini bildiklerinden insanın bunu en güzel biçimiyle yaşaması gerektiğini düşünerek insana saygılı olmanın ve değer vermenin en yüce örneğini temsil etmektedir-

●

“14 Temmuz eylemi, bir cezaevi eyleminden çok Kürdistan Devrimi’nin kendisiydi. 14 Temmuz direnişinin içinden çıktığı koşullar, başlama biçimi, sürmesi ve kazandığı başarılar tamamen Kürdistan Devrimi’nin bütün özelliklerini ifade etmektedir. Bu nedenle 14 Temmuz’a Kürdistan Devrimi’dir demek doğrudur. 14 Temmuz’da gerçekleşen Kürdistan Devrimi ve Apocu mücadele tarzının pratikleşmesidir.”

●

ler. Dolayısıyla ölüm orucuna girerken, yaşamdan vazgeçme anlayışı yoktur. Tersine yaşamı değerli ve yaşanmaz hale getirmeye karşı bir tavır konularak, yaşamın ne olduğunu öğretmişlerdir. En büyük yaşam mücadelesi veren insanlar olarak tarihteki yerlerini almışlardır.

14 Temmuz eylemi, bir cezaevi eyleminden çok Kürdistan Devrimi’nin kendisiydi. 14 Temmuz direnişinin içinden çıktığı koşullar, başlama biçimi, sürmesi ve kazandığı başarılar tamamen Kürdistan Devrimi’nin bütün özelliklerini ifade etmektedir. Bu nedenle 14 Temmuz’a Kürdistan Devrimi’dir demek doğrudur. 14 Temmuz’da pratikleşen Kürdistan Devrimi’nin tarzıdır. Apocu mücadele tarzının önemli bir pratikleşmesidir. Yoktan var etmek, ihtiyaçla kuyu kazımak, imkansızlıklarda mücadele geliştirebilmek, koşullar ne kadar zor olursa olsun, mücadele olursa başarının geleceğine inanmak, özgüce dayanarak kazanabileceğini düşünmek; Kürdistan’da ancak böyle bir tarzın sahibi olduğunda mücadele gelişebilirdi. 14 Temmuz’da Kürdistan Devrimi’nin geliştirilmesi için gerekli olan her şey vardır. 14 Temmuz, Kürdistan’da zafer kazanmak için militanın nasıl olması gerektiğini somut ola-

mın akışının farklı bir parçası olamaz.

14 Temmuz eylemcileri, Kürdistan insanına yeni değerler kattığı gibi yeni ölçüler kazandırdığı için yalnız o günün insanını değil, geleceğin insanını da şekillendirdiğinden dün de, bugün de, yarın da yaşayan ya da yaşayacak insanlar olmuşlardır. Eylem gerçekleşikten sonra dalga dalga yayılmış hiçbir duvarın, gücün, ordunun, devletin engelleyemeyeceği biçimde kendisini taşımıştır. Eğer yaşam zaman ve mekanın buluşmasıysa, her yaşam anı, bir zaman ve mekan kesişmesini ifade ediyorsa, bu ölüm-süz bir yaşamın ve 14 Temmuz’un kendini anlamlandırma ve tanımlama biçimi olmaktadır. **Kemal Pir**, “Ölüm orucu içinde altı kişiyle başladık şimdi on altı kişiyiz, yarın milyonlar olacağız” derken bunun ne kadar bilincinde olduğunu ortaya koyuyordu.

14 Temmuz eylemine, mutlaka başarıya ulaşmak için girilmişti. Şehadete ulaşarak düşmanın ölümü bir tehdit aracı olarak kullanmasını tersine çevirmek istediler. Ölüm düşman için tehdit ve korkutucu hale gelecekti. Zalimler korku salarak düzenlerini sürdürürler. Ancak ölüm yenilgiye uğratılınca zalimin elindeki tüm silahlar anlamsız hale gelir. En teknik silahlar bile demir yığınına

Kedine vasat yaşamı yakıştırmayanlar, kendini zaman ve mekana sığdırmayanlardı. Sözünü, hedefine kilitlenen bir silahın tetiğine basar gibi söyleyenlerdi. Yani kuru sıkı atmayanlardı. Sözü, eylemi ve başarıyı aynı bir olgu gibi görenlerdi. Apoculuk ve 14 Temmuz ruhu budur.

Gözünü kaybetmişken *“benim için göz değil, kimliğim ve düşüncem önemlidir”* diyenler mekana ve zamana sığabilir mi? Yaşayan bir insan için, yaşamın kendisi olan gözünü verenler için söz, en büyük eylem olarak başarıdan başka bir sonucu kabul edebilir mi? Hayri, son nefesine kadar *“ör-gütün geleceğini ve neler yapılması gerektiğini”* söylüyorsa, son nefesinde düşündüğü gelecek oluyorsa, bu zamanı ve mekanı aşan bir yaşam değil midir? Eğer eylemleri ölüme doğru yaklaştıkça moral-leri ve sevinçleri katlanarak artıyorsa, bu moral düzey çığ gibi büyüyerek o günü de, geleceği de başarıyla dolduramaz mı? Nitekim bu moral düzey çığ gibi büyüyerek bir devrim ortaya çıkardı. Başkan Apo, *“ben bu şehitlere karşı sorumluluğumu yerine getirmek, Onların üzerimize koyduğu yükü kaldırmak için ışık hızı bir tempoya ulaştım”* demiştir. Bir sözün, bir eylemin çok büyük

●

“Yaşamı uğruna ölecek kadar sevmek” bir yaşam felsefesidir. Uğruna ölmeyecek bir yaşam içeriksizdir. Eğer uğruna ölecek düzeyde değilse, o yaşamı değerli bulmamaktır. Bu sözde, uğruna ölmeyecek bir yaşam yaratma militanlığı vardır. Yaşamın değerini ve kalitesini yüksek düzeyde çıkarma temel amaçtır. Yaşamın değerini bildiklerinden, insana saygılı olmanın ve değer vermenin en yüce örneğini temsil etmektedirler.”

●

bu kavramların ve olguların gücünden daha güçlü bir şeyi insanoğlu yaratamadı. Egemenlikli sınıflı toplum hep bu duyguları öldürmek, ezmek, unutturmak istedi. Ama başarılı olamadı. Tüm sınıflı toplum uygarlıkları birbirini takip etti, ama sonunda özgürlük ve demokrasi fikri zafer kazandı. Bugün insanlığı yönlendiren bu duygu ve kavramlardır.

14 Temmuz direnişi insanlığın özgürlük duygusunun zindandaki patlamasıdır

Diyarbakır Zindanı’ndaki yakmalar da zaman ve mekanı aşan söz ve karardı. Büyük bir moral ve duygu yoğunluğuyla gerçekleşmişti. Bir protestodan öte bir duygu yoğunluğunu içeriyordu. Bu nedenle kendini katlamalı yaratarak daha büyük eylemlere dönüştü. 14 Temmuz direnişi, insanlığın özgürlük duygusunun zindanda patlamasıydı. Düşüncelerin de, belli zaman ve mekan koşullarında patlama özelliği vardır. Bu ruh, tarihe ve insana bağlılığın ve onu temsil etmenin ruhudur. Amaç ne kadar kapsamlı ve tarihsel derinliğe sahipse, duygu da o kadar güçlü olur. Bu özelliğiyle duygudan daha güçlü hiçbir şey yoktur. Tek hakim güç odur. Bu nedenle Başkan Apo *“yüz yıl da yüzüm duvara dönük ayakta bekletilem bu gücümü korurum”* diyor. Kapsamı ve derinliği büyük olmazsa hangi duygu ve düşünce bu güce ulaşabilir. Böyle bir ruh yeter ki nefes alabilecek kadar bir ortam bulsun, büyük direnir. Umut, doğruluğa ve haklılığa inanmaktır. Doğrunun ve haklının kazanması gerektiğini düşünmektir. Doğruyu ve ölçüyü haklı kabul etmektir ve bu ölçüye göre yaşamaktır. Buna sahip olduktan sonra varsa bir soluk, bunun bu güzelliklere ait olduğuna inanmaktır. Bu yaşam ve soluk bana ait değil diyebilmehtir. Kendilerini bu değerlerin ölmeyen parçası olarak görebilmektir. Başkan Apo her zaman, benim için nefes alacağım, ayağımı basacağım bir yer olsun başarıdan başka bir şeye şans tanımam, diyordu. Bugün de İmralı’da kendisine başarıdan başka bir şans tanımıyor. Nefes aldığı müddetçe mutlaka yeni şeyler yaratacak ve değiştirecektir.

Çünkü anı kopuk yaşayan değil; ana tarihi ve geleceği sığdıran bir yaşam felsefe-

rak göstermiştir. 14 Temmuz ruhu Kürdistan Devrimi’nin militan ölçüleridir. Bir PKK ya da KADEK militanı kimdir ? Ya da nasıl militanlardı? Bu sorulara Onların yaşamlarını ortaya koyarak cevap verebiliriz. Bunun dışında başka bir ölçü aramaya gerek yoktur.

Apocu hareketle Kürdistan Devrimi örtüşmüştür

Kürdistan Devrimi, zor koşullarda mücadele etme tarzına sahip olanların yürütebileceği bir devrimdir. Apocu örgüt ve militan tarzı, Kürdistan koşullarını karşıladığı ve onun ihtiyacına cevap verdiği için gelişmiş ve çok büyük başarılar elde etmiştir. Apocu hareket dışında hiçbir örgüt, Kürdistan özgürlük mücadelesinin zorluklarını göğüsleyecek özelliğe sahip olmadığından, etkili olmamış ve silinmiştir. Apocu hareketle Kürdistan Devrimi örtüşmüştür. Kürdistan Devrimi’nin tarzı olduğu için başarılı olmuştur. İşin esası da kanunu da, izahı da budur.

Kendini mekan ve zamanla sınırlayanlar, tarihi bir rolün sahibi olamazlar. Eğer eylemi, bulunduğu mekanı aşarak dalga dalga yayılacak ve etkileyecek güce sahip değilse, yine geçmişi büyük kavrayarak geleceği yönlendirecek ve yaratacak bir eylem değilse, zaten üzerinde fazla durulamaz. Yaşa-

dönüşür. Halkların tarihinde zalimlerin ve egemenlerin devlet ve ordu aygıtının nasıl anlamsız hale getirildiğinin örnekleriyle doludur. 14 Temmuz da böyle bir isyandır. Cezaevinin işkence sembolü Esat Oktay Yıldırım bu eylemden sonra bir daha cezaevinde görülmemiştir. Tasını, tırağını toplamış gitmiştir. Çünkü Esat Oktay, eylemin daha birinci gününde söylenen sözün ve kararın ne anlama geldiğini çok iyi anlamıştı. Söz, eylem ve başarının nasıl bir bütün olduğuna ve olması gerektiğine 14 Temmuz kadar çarpıcı bir örnek bulunamaz. Tüm tarihi sözler böyledir. Yalnız söz ve karar değil, aynı zamanda büyük eylem ve başarıdır.

Başkan Apo, Ben **‘Kürdistan sömürge-dir’** sözünü kulaklara fısıldar gibi söylüyordum, demektedir. Çünkü Başkan Apo’nun ağzından çıkan söz aynı zamanda büyük bir eylemdi. Bu sözde büyük başarı gizliydi. Bu iki cümleyi söylediğinde büyük bir savaş başlattığını biliyordu. Söz ve eylem de başarı için söylenirdi. Kendisinin bu iki sözcüğü nasıl söylediğini en iyi kendisi biliyordu. Daha baştan başarıya kilitlenmişti. Başkan Apo’nun yaşamı söz-eylem ve başarının birbirinden ayrı olmadığı bir bütündür. Başkan Apo’nun yaşam ve mücadele felsefesi tamamen bunun üzerine kuruluydu. **Kemal ve Hayri** ise Başkan Apo’nun çok iyi öğrencileriydi.

başarılar ortaya çıkarmasının bundan daha iyi tanımlanması olamaz.

Söz, eylem, başarı diyalektiği doğru zamanda, doğru koşullarda, doğru biçimde söylenmesini ifade eder. 14 Temmuz direnişçileri de, söz ve kararın en başarılı olacak doğru zaman ve koşullarda söylenmesinin sembolleridir. Onları örnek kılan ve bir ruh olarak başarılı olan her şeyde yaşar hale getiren budur.

– *Zindanda kendini meşale yaparak yakanlardan, 14 Temmuz ölüm orucunda bedenini eritenlerden ve saçının teline kadar kendini patlatarak yaratanlardaki bu ruh neydi ? Bugün Başkan Apo’da muazzam bir duygu ve düşünce direnişini ortaya çıkaran kaynak nasıl bir kaynak ki, tükenmek bir yana her gün kendisini daha güçlü biçimde yeniden yaratmaktadır ?*

Bugün yeniden pişmanlık ve tasfiye dayatılmak isteniyor. 14 Temmuz dikkate alındığında bu uğursuz planlar nasıl boşa çıkartılmalı ve mücadele buna karşı nasıl yükseltilmelidir ?

– İnsanlık nasıl bugünlere geldi, güzellikler neden ölmedi. Neolitik toplumda yaşam biçimi olan insanın doğası olan özgürlük, adalet ve sömürsüz yaşam duygusu neden bugüne kadar yaşadı? Çünkü

si var. Bu nedenle yaşam felsefesinin ne olduğu önemlidir. Yaşam felsefesi, yaşamın her anını anlamlandırmak olunca, ister bir saniye yaşanılsın, ister bir tabutlukta yaşanılsın hiç fark etmez! Yaşam en yüksek düzeyde anlamlandırılacaktır. Başkan Apo'nun yaptığı budur. ***Zilan***'ın dediği gibi, *“daha başka vereceğim bir şeyler olsa da verebilsem”* denildiğinde ortaya zaferden başka bir şey çıkmaz. Her şeyini verirken, kendini borçlu hissedenler zaferi yaratmış kişiliklerdir. Çünkü imkanlarının tümünü en yüksek duyguyla amaca kilitlemişlerdir. Başkan Apo, bu nedenle *“Zilan 14 Temmuz ruhunun daha üst düzeyde pratikleşmesidir”* diyordu. 14 Temmuz ruhunun yaratıcısının bunların üstünde yaşamı anlamlandıracağı açıktır. Çünkü, bu ruhun kaynağıdır. Tüm militanlara, halka, umut ve zaferi inanç kaynağı olanın, duygu ve düşünce direnişinin ve devriminin en büyüğünü yaşaması doğaldır. Zaten kendine başka türlü-sünü de yakıştırmaz.

Başkan Apo, *“ben sürekli kendime yükleniyorum; benden başlayıp bitecek ne varsa, onu ortaya çıkarıyorum”* diyordu. Bu tam bir fedai tarzıdır. Fedai tarzın en yüksek biçiminin uygulanmasıdır. Bir fedai kendinde olan her şeyi verendir. Başkan Apo ise bunu bir defada değil de, her saniye de veren, her saniye kendinde varolan enerji neyse fitilleyip patlatandır. *“Kendimi o kadar yoğunlaştırıyorum ki, her an bu yoğunlaşmanın altında çatlayacağımı, patlayacağımı düşünüyorum”* derdi. Bu sözü birçok arkadaş Başkan Apo'nun ağzından duymuştur. PKK'nin fedaileri bir anlarının Başkan Apo'nun anı olması için kendilerini patlattılar, yaktılar. Hiç değilse yaşamlarının bir anında bu tarzda bir yoğunluğa ulaşarak bu büyük kişiliğe ulaş-

mak istediler. Başkan Apo'yu tanıyan, hissedeni her insanın bir fedaisi olmak istemesinin nedeni, Başkan Apo'nun bu fedai yaşamı gerçekliğidir.

-Başkan Apo'nun *“burada çözülen kişi değil, sınıf, an değil tarihtir”* sözünün farklı bir uygulandığı biçimidir. Başkan Apo'da ise yaşanan an değil, tarihtir ve gelecektir. 14 Temmuz ruhu da, bu ruhu temsil eden kişilerde kişiyi değil insanlığı, anı değil tarihi temsil ediyorlardı. Bunun da önünde hiçbir engelin duramayacağı insanlık ve özgürlük ruhu olduğu açıktır. Yani tarihin ve insanlığın ruhunun 14 Temmuz ruhunda somutlaşmasıdır. Bunun ifadesi de koşullar ne olursa olsun yenilmezliktir. Önüne çıkan engelleri bir sel gibi aşarak zaferi ulaşmaktır!

Bir filozof, *“türkülerin gücü, kanunların gücünden her zaman yüksektir”* demiş. Yani duygunun gücünden güçlü başka hiçbir şey yoktur. Bu tüm tarihin ve insanlığın rafine haline gelen duygusuydu, bunun bir insanın ruhunda yaşaması yalnızca zafer getirir. Bu nedenle 14 Temmuz ruhuna yenilmezliğin ruhu diyoruz.

14 Temmuz ruhu, bu güçle 12 Eylül'ü yenilgiye uğrattı. Belki cunta hemen tasfiye olmadı, ama zindan şahsında PKK'ye büyük darbe vurma, hatta tasfiye etme planı boşa çıktı. PKK'nin ne olduğu gösterildi.

Artık Kürt hareketinin ruhu 14 Temmuz'dur. Bugün çıkartılmak istenen pişmanlık yasası veya başka tasfiye etme planları yine boşa çıkacaktır. Bu yasayı çıkarılanların tarih bilinci olmadığı için bu yollara başvuyorlar. Cezaevinde esas amaç tüm tutukluları pişman ettirmektir. Bunu uygulamaya geçirmişlerdi. Yüzden fazla tutukluya pişmanlık göstertmişlerdi. Ne var ki 14 Temmuz'la birlikte bu politika iflas etmiş, eski pişmanlık gösterenler de yaptıkları itirafları

geri almışlardır. Dolayısıyla bugünkü pişmanlık ve tasfiye etme yasaları daha o zaman yenilgiye uğratılmıştı. Nitekim bu yasa girişimi şimdiden iflas etmiştir.

14 Temmuz ruhuna bağlı olmak yaşamı büyük sevmektir

Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım eylemlilikleri, 14 Temmuz eylemi gibi yalnız pişmanlık yasasını boşa çıkarmalı buna karşı devrimci iradeyi ortaya koyarak sistemi Diyarbakır Cezaevi'ndeki sistemin çözülmesi gibi çözülmeye uğratmalıdır. Başlayan eylemlilikler kesintisiz olarak yeni eylem kampanyalarıyla Kürt sorununu çözme kavuşturana kadar sürmelidir. Kemallerin, Hayrilerin ve Zilanların ruhu, inancı, coşku ve fedakarlığı bu eylemlerde ortaya konularak her türlü baskıya karşı direniş yükseltilmelidir. Çünkü 12 Eylül'ün tasfiye planı şimdi de farklı bir biçimde mücadelemize dayatılmaktadır. Kritik bir dönemden geçiyoruz. Ancak bugünkü imkanlarımız '80'li yıllarla kıyaslanmayacak kadar fazladır. Eğer 14 Temmuz ruhu eylemlerin ruhu haline getirilirse zaferi ulaşmak kesindir.

14 Temmuz aynı zamanda zor ve kritik dönemlerden çıkış tarzıdır. 14 Temmuz tarzı için çözümsüzlük, tıkanıklık yoktur. En zor koşullarda bile mücadele edip kazanma tarzıdır. İmkansızlıklardan kazanma tarzıdır. Bugün ise bu tarz varolan imkanları başarıya götürmenin adı olmalıdır. 14 Temmuz'un en önemli mesajı “biz başarıya ulaştık, siz daha fazla başarabilirsiniz”dir. Bu mesaj, '80'lerde dışarıya ulaştı ve PKK bu mesajı “biz daha fazla başarılı olabiliriz” anlayışıyla yüklendi ve 15 Ağustos Atılımı'nı başardı. Dolayısıyla örgütümüz ve halkımız 15 Ağustos başarıları gibi 14 Temmuz'un

mesajını başarılı bir mücadeleye dönüştürerek kendini de, Başkan Apo'yu da özgürleştirmelidir.

– Son olarak PKK'nin direniş ruhunu temsil etme ve kendinde yaratma iddiasındaki militanlara neler söyleyebilirsiniz?

– Gerçek PKK militanı olmak, 14 Temmuz ruhuna ve mücadele tarzına sahip olmaktır. 14 Temmuz direnişçileri aynı zamanda PKK militanının ulaşması gereken ölçülerdir. Bu ölçülerini belirli düzeyde anlayan ve uygulan militan için başarısızlık söz konusu olamaz. 14 Temmuz direnişçiliği, zor dönemde Başkan Apo'ya en iyi yoldaşlığı yapma ve partiye karşı sorumluluklarını yerine getirme militanlığıdır. Düşmanı kendi şahsında yenme militanlığıdır. Dava adamlığının nasıl olduğunu gösterir. Dolayısıyla 14 Temmuz'u, militanların her gün okuması gereken bir kitap olduğunu söylüyoruz. Militan sağına, soluna bakmadan, başka hiçbir şeyi ölçü almadan, kendisini 14 Temmuz militanlığında tartmalıdır. Bu direnişçiliğin seçkin izleyicisi Zilan'da kendilerini ölçmelidirler. Eğer yenilmez olmak istiyorlarsa, varsa bir günlük yaşam, bunu mekan ve zaman boyutunu aşarak anlamlandırmak istiyorlarsa bu direnişçiliği izlemelidirler. Başka PKK'lilik ve başka militanlık olmadığını bilmelidirler. 14 Temmuz militan için, her türlü geriliğe ve gericiğe karşı kendini savunma mekanizmasıdır. Bu ruhu anlayanlar için hiçbir gerilik sarsıcı olamaz. Başka hiçbir şey militan karşısında üstünlük sağlayamaz. Çünkü 14 Temmuz ruhu her türlü mikroba karşı bağışıklık aşısıdır.

Bir militan nedir? Nasıl yaşar? Yaşam ve mücadele felsefesi nedir? 14 Temmuz

bu soruların net cevabıdır. Nasıl yaşama sorularının ayrıntılı açıklamasıdır. An nasıl yaşanılır verilen en özlü cevaptır. Bundan başka anı yaşamak bizim yaşamımız olmaz. Bizim açımızdan yaşam ve mücadele felsefesinde başka arayışlar oportünizmdir. Devrimcilik de, yurtseverlik de kendi tarihine bağlı olmak da, yalnızca bu ruhu esas almaktan geçer. Emperyalizmin, sömürgeciliğin her tür burjuva feodal gerici ve bunların dayattığı yaşam felsefesi karşısında güç olmakta, bizi bugünlere getiren, bize yaşam gücü veren, bizi var eden 14 Temmuz ruhuna bağlılıktan geçmektedir. Bu ruha bağlı olmak yaşamı büyük sevmektir. Güzel yaşam olanağına kavuşmaktır. 14 Temmuz direnişçileri ve bunun seçkin temsilcisi Zilan, yaşamış yaşamların en güzelidirler. En anlamlı yaşamı, en uzun yaşamı Onlar yaşadılar.

Bize düşen görev Onların bizim elimize tutuşturdukları bayrağı daha yükseltmek ve Onların umudunu zaferle taçlandırmaktır. Eğer militansak, artık bizim yaşamımız yoktur, yaşamımız Onlara aittir ve Onların umudunu gerçekleştirmek için vardır.

Militanlarımız, bu büyüklüğü göstererek yaşamalı ve mücadele etmelidir. Bunlar anlamsız yaşayan Kürt gerçeğini, anlamlı yaşamın en yücenesini yaratarak bize böyle onur kazandırarak, bize en büyük hediye verdiler. O zaman bizim bu borcu ödeme-miz gerekir. Bize; bir insanda insanlık tarihinde varolan tüm güzellikleri verdiler. Tüm militanlarımızı mücadeleye çeken de bunlardı. Bize söz verdirenler bunlardı. O halde söz, eylem ve başarının bütünlüklü diyalektiğini kendimizde somutlaştıralım, şehitlerimize ve Başkan Apo'ya karşı sorumluluklarımızı yerine getirelim. Apocu militanlara layık olan da budur.

GÜLÜŞÜNDE BAHAR KOKUSU VAR

Adı, soyadı: **Fevzi YAVUZ**
Kod adı: **Baran**
Doğum yeri ve tarihi: **Karakoçan 1974**
Mücadeleye katılım tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **17 Haziran 1998, Çıray operasyonu**

Gidenlerimiz onlar, gidip de hep yanı-mızda olanlar...Onlarsız tek günümüz bile geçmedi. Onlarsız bir anımız bile geçmedi. Onlar güneş ülkemizin ateş yürekli çocukları... Onlar mücadelemizin yürek atışları, halkımızın özgürlük çağırışları... Bu nedendir ki anlatmak gerekiyor Onların yaşamlarını, sevgilerini, düşüncelerini, duygularını, aşklarını... Belki Onları anlatmak zorlanabilirim. Onları anlatmakta yürek ister, büyük düşünce ister, ruh ister, güç ister. Ama Onları anlatmadan da durmak mümkün değil. Herkes tanımalı O büyük insanları, kahramanlıklarını duymalı. Bu günde ve gelecekte herkes ama herkes tanımalı Onları. Çünkü ellerimize bir gelecek veren Onlardı. Bize koruyup geliştirmemiz için bugünü verenler yine Onlardır. Onlardı özgürlük ruhunu hiç silinmemecesine yüreğimize kazıyanlar. Sevmemizi sağlayan, yaşamın gerçek anlamıyla bizi buluşturan, mücadelemizin anlam damlaları... En derinlikli Onlar anladı yaşamı, Onlar anlamlandırdı evreni, Onlar kavuştu anlam zamanına. Zaten Onlar anlamın kendisiydi. Anlam damlacıkları Onların gözlerinden yayıldı Mezopotamya topraklarına, Dicle ve Fırat bu damlacıkların tarihi birikimiydi sadece. Her şey gerçek anlamına böylece kavuşmuştu.

İşte bu anlam damlalarından biri de Baran arkadaşta.

Baran yoldaş, '74 yılında Karakoçan'da dünyaya gelir. Henüz 4-5 yaşında iken İzmir'e göç ederler. İlk, orta ve liseyi İzmir Aliağa'da okur. Okulda arkadaşları ve öğretmenleri tarafından sevilen, örnek gösterilen zeki bir öğrencidir. Lise yıllarında mücadele ile tanışır. İnşaat mühendisliğini okuduğu Denizli Pamukkale Üniversitesi'nde gençlik faaliyetleri içinde yer alır. '94 yılında gerilla safılarına katılır. Baran yoldaş gerek sivil yaşamında gerekse gerilla yaşamında çevresi tarafından oldukça değer gören, duruşuyla çevresini etkileyen, insanlara yardım etmeyi seven, hoşgörülü bir arkadaşta.

Baran yoldaş 1994 yılında ayrıldık seninle, çok uzun zaman oldu. Seni hep yazmak istedim. Ama belki çok cesaretsiz olduğumdan, belki de anlatamayacağımı düşündüğümden yazamadım bir türlü. Ardınızdan yazmak zor heval... Hele seninle özgür dağlarımızda bir gün mutlaka karşılaşacağımıza inanırken şehadet haberini almak yüreğimden bir parçayı daha götürmüşken, yazmak daha zor geliyor. Munzur'dan Avaşin'e doğru yol alırken bir yerlerde umut dolu gözlerinle karşılaşmayı bekledim. Ama sonbaharın hüzün kokan mevsiminde şehadet haberini almak her giden yoldaşımızda olduğu gibi yangın yerine çevirdi yüreğimi. Çünkü bu gidişlerin olası olduğunu bile bile bir türlü alışamamıştım. Bir gün ama bir gün sizlerin yanına gelebilmenin umudunu taşıdım hep. Belki de bir çocuk sağlığıyla sizinle buluşacağım bir yer olduğunu düşündüm. Öyle bir yer olsun istedim mevsimler boyu. Öyle bir yer olsun ki güneşin, suları öptüğü özgürlük ülkesine benzesindi. İsrarla böyle bir yer yaratmıştım kafamda, ruhumda. Bunun için binlerce kez istedim sizlerin yanına olmayı, şehadete size ulaşmayı, ama çok sonra anladım ki işte o düşlediğim güneş ülkesi önce yüreklerde, ruhlarda, düşüncelerde yaratılırdı. Sonra yaşama akardı usul usul. Siz ömek için değil daha çok, sonsuzca yaşamak için gitmiştiniz. Bize kalan ise gökyü-

züne astığınız gülüşlerinizi, hayallerinizi sevgilerinizi yaşama akıtmaktı sizlerin ruhuyla. Sizlerin mücadelesinde ısrarlı, insanı seven, yaşamak yaşatmak için çabalayan engin ruhunuzu kaybetmeden çalışmak esastı. Ve sonra yaşarken hep sizi düşündüm, sizleri hissetmeye çalıştım sadece. Çünkü bu gerçeğin en sade diliydi. Evet Kemal yoldaşın dediği gibi, “hem çok uzak hem çok yakınsın bana.” Sana yaklaştığımı zannederken biraz daha uzaklaşıyorsun, uzak olduğumu zannederken bir anda yakınlımda buluyorum seni. Bu da senin ölümsüzlüğünün bir parçası.

Sizi, seni anlatmak güçlü olmayı gerektiriyor heval. O güç ise sizin ellerinizde, ışıkl bakışlarınızda saklı. Birinizi anlatırken birçoklarınızı anlatmış oluyorum. Hanginizi anlattığımı seçemez oluyorum. O kadar çok ve o kadar yücenesiz ki, ama bir o kadar da yaşama güç verensiniz. Herkesin sizi bilmesini, duyumsamasını istiyorum. Çünkü siz anlatılmayı, yazılmayı, anlaşılmayı hak eden anlam damlalarınızdasınız. Hayatın boyunca hiç kin duymadan sevdin insanları. Hem de onların uğruna ölecek kadar sevdin. Yüreğinin paklığını Munzur suyunun beyazlığına, içindeki aydınlığı Avaşin'in maviliğine benzetiyorum. Mücadeledeki kararlılığını, direncini bir kardelenin kar altından yaşama merhaba diyen dincine benzetiyorum. Yaşama olan tutkunu ise kayalarda bile yeşeren kır çiçeklerine... Hatırlıyor musun coşkunla coşuyor, burukluğunla hüzünleniyorduk. Sen her zaman bizim için örnek alınması gereken bir yoldaş oldun. En çikarsız hesapsız bağlılıkla en fazla emek verene, en fazla devrim için çabalayanımız sendin. Kararlılığın ve katiliminle etkilerdin çevreni. Sen doğruların gerçek savunucusuydun bizim için. Çünkü senin kavrayıştaki üstünlüğün, derin hissedişin seni farklı kılıyordu bizlerden. Bundandı sana olan meylimiz. Gizemliyin bizim için. Sessizliğinde bile bakışlarından yüreğimize akan o gizemindi belki bizi sana bağlayan. İlişkilerinde ölçülü, hep bir şeyler vermeye çalışan, öğrenirken öğreten bir doğallığın vardı. Arkadaş canlısı derler ya, sen bizim için öyleydin. Zorlan-

duğumuzda bize yardım eden, ama bir o kadar da irademizi kırmadan yaklaşan bir yoldaştın. Özgürlüğe yakındın sen. Seni bizlerden farklı kılan özgürlüğe olan yakınlığındı.

Biliyorum ülkemizin mavi tenli dağlarında bu güzel özelliklerinle daha da yakınlıktın özgürlüğe. Kekik kokulu dağlara vurdukça kendini büyütüyordun. En ön saflarda yılmadan savaştıkça daha da güzelleşiyordun. Emeğin ile çevrende saygı uyandırıyor, sevginle yeni yaşamı yaratıyordun. Senin için durmak yoktu. Mücadele görevleri her şeyden önce geliyordu, hiçbir zaman kendini sahte yaşam yaklaşımları ile kandırmadın. Gözün dağların doruklarında, yüreğin okyanus derinliğinde özgür yaşama delice tutuldu. Onur mücadeleydi senin için, özgürlüktü, kimsesiz halkını sahiplenmekti. Yaşamında halkın gibi olmak önemliydi senin için. Sade, yürekli, yalnız ama onurluydun. Bir bütünlük içinde yaşadın. Savaşında cesaretili olduğun kadar yaşamında da cesaretiliydin. Hiçbir zaman yetersizliklere, yanlışlıklara göz yummadın. Çevrendekilere sabırla doğruyu anlatmaya, yanlış göstermeye çabaldın.

Kara gözlerinden yudumladık yüreğinin onulmaz yangını, gülüşünü gözlerimize içirdik iklimler boyu. Çünkü sen artık olması gereken en yüce yerde kutsallığına büyütüyorsun bizi. Seni düşündükçe bir daha düşünürüz günümüzü, sorguluyoruz kendimizi. Seni düşününce bıraktığın yerde yürümeye daha da hırslanıyoruz. Coğrafyası baştan başa aydınlık kokan ülkemizin sevgilisi yoldaşım. Bir zamanlar bizlere söylediğin “ülken için, halkın için kendini tek başına dünyayı yenecek kararlılığa, iddiaya ulaştırıcaksın” sözlerin aklımızdan çıkmadı. Giderken “ben özgür dağlarımıza özgürlüğü solmaya gidiyorum. Güncelin ayartıcı sahteliklerini yendim” diye bağırdırken sınırı geçmiştin. İnsanı kendi içinde tutsak eden tüm yaltılcı sınırları yıkıp geçmiştin. Şimdi özelemin yüreğimizi yaksa da sana layık olabilmenin yollarında kararlıca yürümek düşünüyor bizlere.

Cesaretsizlik deli bir zıpkın gibi yorulmakta sizin ateş yüreğiniz karşısında. Gabar'ın

düşleri sızsız acısa da, her sabah bir mavi kuş kanatlandırmış gökyüzüne doğru. İşte o özgürlüğü kanatlarında taşıyan, sizin Gabar'a bıraktığınız ruhunuzdan başkası değildi. Şimdi Gabar her şafak vaktinde yeniden doğar sizin bedenlerinizden yeşerttiği kır çiçekleriyle. Faraşın yaylalarından esip tenimizi usulca okşayan sabah yeli dansa tutuşur bu kır çiçekleriyle. Yasaklı bir şafağın özgürlük çığlığı olan sizler kan içinde tutuşan ülkemizin patikalarından koşunuz yorulmak bilmeden. Gecenin karanlığında yıldızların sarhoş eden görüntüsü altında adımlarken meşe ormanlarından geçen patikaları, efsane oluyordunuz yaratıklarınızla. Bazen bir yağmurun altında sırlıklam ıslanarak, bazen kar fırtınalarını aşarak, bazen bin bir renkte ve kokuda çiçeklerin olduğu boğazları geçerek yol alıyordunuz geleceğe doğru. Binlerce yılın sessizliği bozuluyordu yürek sesinizle. Bir parça ekmeği birlikte paylaştığımız naylon çadırlarımızda yaşadıklarımız hala anılarımızın en dokunulmaz yerinde duruyor heval. Gece ayazında sönmeye yüz tutmuş közümüzle kaynattığımız çayın tadı hala damağımızda heval, bir de sohbeterimizin dinmeyen kahkahaları. Bir gün ama bir gün Gabar'ın en yüksek yerinde koskacaman bir ateş yakacağız sizin içimizi yakan özleminizden, kapkara bir çaydandan çayımızı demleyerek hep birlikte yarattığınız özgürlüğü soluyacağız. Ve o zaman herkes bizim hiçbir zaman ayrılmadığımızı görecektir heval. Çünkü gidenlerimiz ve kalanlarımızla biz bir bütünü. Hem de dünya bile toplansa ayıramayacağı bir bütün.

İşte sevdanız yaşıyor Baran heval, her zaman da yaşayacak. Sevdanız güneş yüzü halkımızın barış çığlıklarında, tüm saldırılara karşı geleceği yaratmak için mücadele eden kadınlarımızın parlayan gözlerinde, aydınlık bakışlı gençlerimizin beyinlerinde yaşıyor. Yeter ki siz bahar gülüşlerinizi eksik etmeyin üzerimizden, biz size layık olmanın yollarında yürümek için yaşayacağız.

Mücadele arkadaşları adına Nujiyan Munzur

ATİNA DAVASI

ve maskeleri düşen komplocular

Demokrasinin ve demagojinin anavatanı olan ve idam cezasına mahkum ettiği **Sokrates'i** baldıran zehri içip yaşamını sona erdirmeye iten Atina, bir kez daha tarihi bir hesaplaşmaya sahne olmaktadır. Yargılayanlarla yargılananların isimleri değişik olsa da, anlayışlar ve temsil ettikleri değerler aynı olduğundan, Atina Karma Yeminli Mahkemesi'nde yaşanan hesaplaşmada tarih adeta teker-rür etmektedir.

Bu yargılamaya ihtiyaç duyanların en çok istedikleri şey, Sokrates'in *"Atina tanrılarına inanmıyor, gençlerin kafalarına başka tanrılar yerleştiriyor"* denilerek idama mahkum edilmesi biçimindeki sonucun tekrarlanması; yani boşa çıkarılan uluslararası komploda Yunanistan devleti ve hükümetinin oynadığı iğrenç rolün gizlenmesi, böylece suçluların tanık ve mağdurların ise suçlu ilan edilip mahkum edilecekleri bir kararın çıkmasıdır.

mezlerinin komploculukta bu denli geliştiklerini görseydi, ya kıskançlığından çatlar ya da onları kompoların piri unvanıyla ödüllendirirdi. Demagojinin yaratıcısı Atina oligarşisinden zaten farklı bir yaklaşım da beklenmezdi.

Tarihsel örneklerinde de görüldüğü gibi, savunucuları tasfiye edildikten sonra büyük davaların saptırılmaları fazla zor olmamaktadır. Ancak savunucuları tasfiye edilemezse, böylesi davaların saptırılması, suçluların mazlum ve mazlumların suçlu ilan edilecek mahkum edilmesi pek de kolay olmamaktadır. Hele bir de savunucularının arkasında tarihin derinliklerinden süzülüp gelen ve gücünü haklılığından alan halkların ve kültürlerin mirası varsa, bu davaların saptırılmaları kesinlikle mümkün değildir.

Atina oligarşisi de mümkün olmayan bir şeyi gerçekleştirmeye soyunmuştur. Bu güçler Başkan Apo şahsında Kürt ve Türk halklarıyla bir bütün olarak Ortadoğu halk-

loya katılan güçler ve kullanılan yöntemler, hem de amaçları bakımından Kürt, Türk ve Ortadoğu halklarının tarihinde görülen en geniş kapsamlı ve sonuçları en yıkıcı olacak kompodur.

Kürdistan özgürlük hareketinin tarihi, bir anlamda kompolar ve bu kompoları boşa çıkarma tarihidir. İşin ilginç yanı ise, hiçbir özgürlük hareketine karşı olmadığı kadar, bu kompoların büyük bölümünün uluslararası düzeyde düzenlenmiş olmasıdır. 28 Şubat 1986'da **Olof Palme** cinayetinin PKK'ye mal edilmeye çalışılmasından '88'de Almanya'daki toplu tutuklamalara ve göstermelik Düsseldorf yargılamalarına, '92'de Türkiye ve ilkel milliyetçi KDP-YNK ittifakının saldırısıyla başlayan Güney Savaşı'ndan 6 Mayıs 1996'da Şam'daki çiftlik evinin önünde gerçekleştirilen bombalı saldırıya kadar girilen kompoların ABD, NATO ve MOSSAD'ın yanı sıra İngiliz istihbarat örgütünün ve Avrupa istihbarat örgütle-

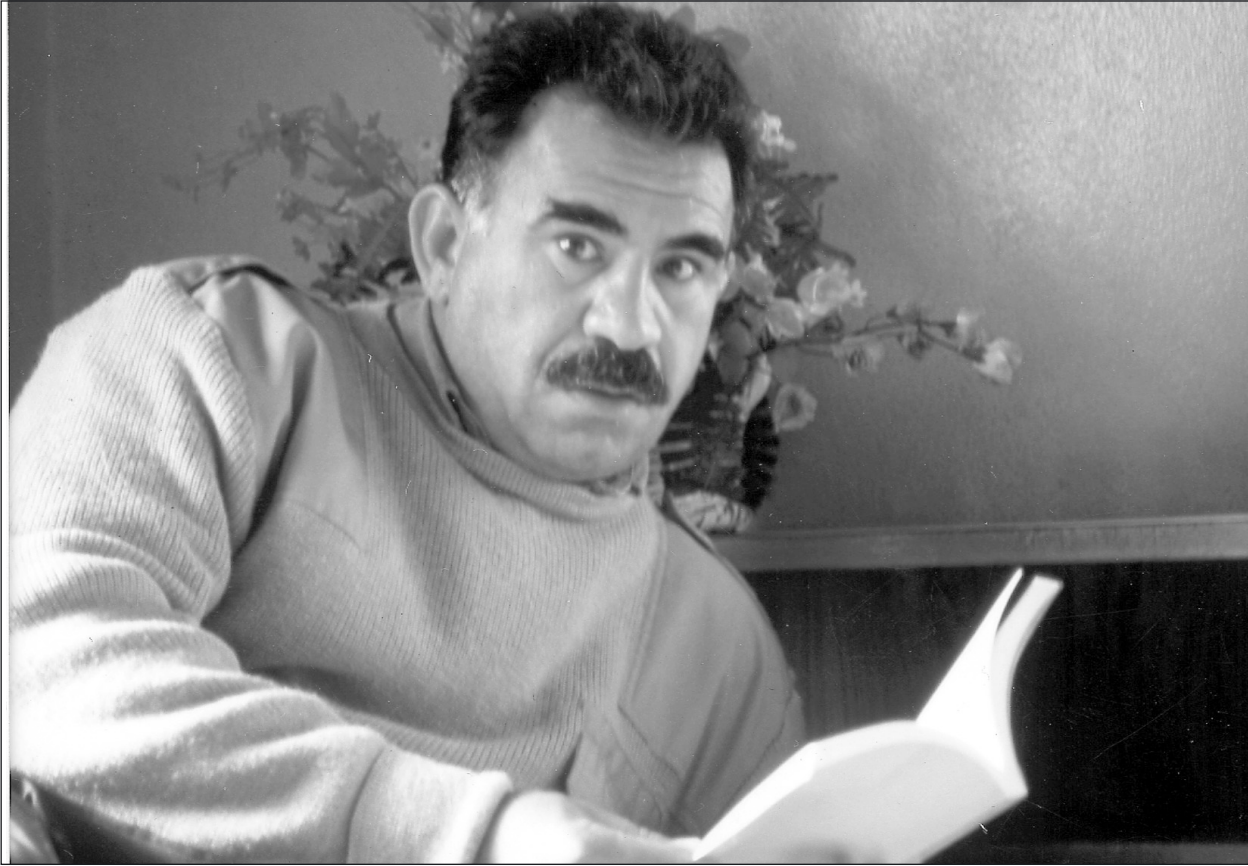
Kostas Simitis, başbakan olmasının ardından ilk dış gezisini '96 yılında ABD'ye yapıyordu. ABD Başkanı Bill Clinton'la yaptıkları görüşmede, PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın Avrupa'da yer bulamaması ve Yunanistan'ın ilişkilerinde PKK ve Önderliğini meşrulaştıracak tutum ve davranışlardan kaçınılması gerektiği üzerinde anlaşmaya varıyorlardı.

Öte yandan Yunan hükümeti, devrimci çizgisi dışında bir savaş tarzına yönelmesi ve Özgürlük hareketinin dış kamuoyunda 'terörist' olarak tanımlanmasını sağlayacak yöntemlere başvurması, yine Türkiye ile olası barışçıl çözüm yollarını tamamen tıkayacak ve hatta bir Türk-Kürt boğazlaşmasına kadar gidebilecek bir savaş tarzını geliştirmesi için PKK'yi yönlendirmeye çalışmaktaydı. Elbette bunu direkt dile getirmiyor, dolaylı yönlendirmeyi esas alıyordu. Örneğin Yunan yetkililer, Kardak Kayalıkları krizi sürecinde yaptıkları cazip önerilerle,

şisinin PKK'ye ve Kürt halkının ulusal demokratik hakları için yürüttüğü mücadeleye hangi kirlî amaçlarla ilgi gösterdiğini ortaya koymak için yeterlidir. Demokrasinin –ama halkların değil, köleci demokrasinin ve Atina aristokrasinin demagojisinin– anavatanı olan Atina, tarihin en eski, en mazlum ve en haklı bir davasının sahibi olan Kürt halkının ulusal demokratik hak ve özgürlükleri için yürüttüğü mücadeleyi, Türk düşmanlığı gibi oldukça çağdışı ırkçı emellerini gerçekleştirmede bir araç olarak kullanmak istiyor, bu amaçla destekli-yormuş gibi bir görünüm sergiliyordu.

Yunan hükümetinin Başkan Apo'ya duyduğu kin ve nefret de, O'nun Atina oligarşisinin bu kirlî emellerine alet olmaması ve örgütü de bu konuma düşürmemesidir. Uluslararası komploda Yunan halkının bile yüzünü kızartan ve alınlarına hak etmedikleri bir kara leke süren komplocu ittifak bu zemin üzerinden geliştirdi. Hiç kuşku yok ki,

“Demokrasinin –ama halkların değil, köleci demokrasinin ve Atina aristokrasinin, demagojisinin– anavatanı olan Atina, tarihin en eski, en mazlum ve en haklı bir davasının sahibi olan Kürt halkının ulusal demokratik hak ve özgürlükleri için yürüttüğü mücadeleyi, Türk düşmanlığı gibi oldukça çağdışı, ırkçı emellerini gerçekleştirmede bir araç olarak kullanmak istiyor, bu amaçla destekliyormuş gibi bir görünüm sergiliyordu.”

“Başkan Apo'nun, kendisinin gerekçe yapılacağı bir savaşa sebebiyet vermemek için çıkış yolları aradığı iyi bilinmektedir. Kürt sorununun barışçıl demokratik çerçevede çözülmesi için, Avrupa'ya çıkış en doğru tercih olarak değerlendirilmekteydi. Ve birçok Avrupa ülkesinden davetler de alınmıştı. Olası bir bölge savaşını önlemek ve Kürt sorununun çözümsüzlüğünde sorumluluk sahibi olan Avrupa sistemini sınamak açısından da Avrupa'ya çıkış önemliydi.”

Buna karşılık, Sokrates'in takipçilerinin duruşu ve mücadelesinin yanı sıra, Atina Karma Yeminli Mahkemesi yargıçlarıyla jüri üyelerinin hukuka ve vicdanlarının sesine bağlılıkları; bu davadan çıkacak olan sonucun tarihin tekerrürü mü olacağını, yoksa yargılanması gerekenleri sanık sandalyesine oturarak tarihin hükmünü doğru icra etmesini mi sağlayacağını belirleyecektir.

Söz konusu hesaplaşma, Kürt halkının **Ulusal Önderi Abdullah Öcalan** ile *“Öcalan'ın ülkeye izinsiz girişine yardımcı olarak, Yunanistan'ın ulusal güvenliği tehlikeye attıkları!”* savıyla bazı Yunanlılar aleyhine açılan dava çerçevesinde, Atina oligarşisi şahsında komplocularla halklarımız arasında sürmektedir.

Atina Karma Yeminli Mahkemesi'nde görülmekte olan davadaki hesaplaşma, gösterilmek istendiği gibi, 'ülkeye izinsiz girerek Yunanistan'ı Türkiye ile savaştırmak isteyen' Başkan Apo ve O'na 'yardımcı' olan bazı Yunanlılarla 'Yunan halkının çıkarlarını ve ülkenin güvenliğini korumaya çalışan' devlet arasındaki bir hesaplaşma değildir. Bu iddia tamamen yalanlar üzerine inşa edilmiş bir saptırma olup, komplocuları gizlemeye ve komplo-nun mağdurlarını komplocu gibi göstermeye dönük bir Bizans entrikasıdır. Olimpos'un kötü huylu tanrısı Zeus, Atinalı çö-

lerine karşı geliştirilen 20. yüzyılın son büyük uluslararası komplosundaki rollerini gizlemeye, böylece Yunan halkının alınına sürdükleri hak edilmemiş ihanetin kara lekesini mazlumlara sürmeye çalışmaktadır.

“Hafıza-i beşer nisyan ili maluldür” derler. Yani insanlar çabuk unutulur. Emperyalizmin küresel egemenliğini kurmak için beyinler üzerinde yoğun bir mücadele yürüttüğü günümüz dünyasında, toplumsal bellek olabildiğince zayıflatılmış durumdadır. Bu yüzden de tarihi olayların, özellikle de halkların kaderlerini yakından ilgilendiren büyük olayların unutulmamasını ve yaşamın her alanında anında gerekli derslerin çıkarılmasını sağlamak için, bu olayların nedenlerini ve sonuçlarını sürekli hatırlatmakta sayılamayacak denli yarar vardır.

Bu çerçevede, ana hatlarıyla da olsa, uluslararası komplo-nun nedenini, gelişimini ve bugünkü yargılananın da temelini oluşturan sonuçlarını çözümlemek, özellikle Yunanistan oligarşisinin komplodaki rolünü gözler önüne sermek, bugünkü yargılananın daha iyi kavranması açısından gerekli olmaktadır.

PKK Önderliği şahsında Kürt halkına karşı kompoların geliştirilmesi, 9 Ekim 1998'le başlamadığı gibi, 15 Şubat 1999'da da bitmedi. Ancak 9 Ekim-15 Şubat uluslararası komplosu, hem bu komp-

riyle bizzat hükümetlerin katılımıyla geliştirildikleri bugün artık kanıtlanmış bulunmaktadır. 9 Ekim-15 Şubat uluslararası komplosu ise, bütün bu kompoların zirvesi, adeta finali niteliğindedir.

Yunanistan ve komplo

Bir bütün olarak Özgürlük hareketi ve Önderliğine karşı geliştirilen kompoların tarihçesine girecek değiliz, ancak Yunanistan'ın komplo ile bağlantısını biraz açmak durumundayız. Yunanistan'ın son uluslararası komploda oynadığı rol ve almayı hedeflediği sonuçlar ancak bu çerçevede anlamlı olabilir.

Özgürlük hareketinin hem gerilla savaşında hem de siyasal halk serhildanında önemli atılımlar yaptığı ve Türkiye'nin oligarşik rejimini oldukça zorladığı '90'lı yılların başlarından itibaren, Yunanistan'ın Kürt halkının meşru mücadelesine ilgisinin arttığı görülmekteydi. '93'ten itibaren çeşitli biçimlerde Özgürlük hareketiyle ilişkilenecek çabası içine giren Yunan hükümeti, Kürt halkının haklı mücadelesini destekler bir görüntü vermekteydi. ERNK'nin Atina'da temsilcilik açmasına izin verilmesi, hareketin gazete ve dergi çıkarması konusunda gibi bazı kolaylıklar sağlanması, bu görüntünün gereği-ydi.

Atina'daki örgüt temsilcilerini Türkiye'nin büyük kentlerinde bazı sansasyonel bombalı eylemler yapmaları için teşvik etmeye çalışmışlardı. Ancak Başkan Apo Yunanlıların bu yönlendirme çabalarını doğru tahlil etmiş; *“biz kimsenin paralı askeri değiliz. Hiçbir güç Türkiye ile olan sorunlarını bizim sırtımızdan çözemez. Biz halklarımız arasındaki tüm sorunları barışçıl demokratik yoldan çözmeyi tercih ederiz. Zorunluluk nedeniyle yürüttüğümüz savaşın Türkiye düşmanlarının hizmetine girmesine izin vermeyiz”* diyerek boşa çıkarmıştı.

Bunun gibi sayısız somut örnek verilebilir. 29 Ağustos 1998'de MED TV'deki telekonferansta, Başkan Apo, 1 Eylül'den itibaren geçerli olacak tek taraflı ateşkes ilan ettiğinde, bundan en çok rahatsız olanların başında Atina oligarşisi yer alıyordu. Örneğin, ateşkes öncesinde PKK'nin Avrupa'daki temsilcilerinden bazıları Ortadoğu'ya Kıbrıs Cumhuriyeti üzerinden geçiş yapıyorlardı. Ateşkes ilan edildiğinde, Suriye'ye geçiş yapacak bazı temsilciler Atina oligarşisinin talimatıyla bir hafta kadar Kıbrıs'ta alıkonulmuşlar, geçiş yapmalarına izin verilmemişti. İleri sürülen gerekçe ise oldukça dikkat çekiciydi: *“Siz düşmanlarımızla ateşkes yapıp barışa doğru gidiyorsunuz. Ne diye size yardımcı olalım?”*

Bu kısa örneklemeler bile, Atina oligar-

eğer Başkan Apo ve PKK, Atina oligarşisinin emellerine alet olsalardı, Yunanistan bu düzeyde bir komplo içinde yer alma ihtiyacı duymayacaktı.

16 Eylül 1998 günü, Türkiye'nin Kara Kuvvetleri Komutanı Atilla Ateş, Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde Suriye'yi tehdit eden açıklamasıyla uluslararası komplo-nun startını verdiğinde ise, en çok sevinen herhalde Atina oligarşisi olmuştu. Uluslararası komplo-nun aktif unsurlarından biri olarak, Yunan hükümeti hain planlarını geliştirmeye başlamıştı. Ekim ayı başlarında, on bir NATO üyesi ülke askerlerinin katılımıyla Doğu Akdeniz'de Dynamics Mix '98 tatbikatı yapılıyordu. ABD savaş gemilerinden İskenderun körfezine ağır cephane indirilmişti. Bunların içinde 'akıllı füzeler' en çok dikkat çekene-riydi. Türkiye ise bütün Suriye sınırı boyunca askeri yığınak yapmış, savaş tehditlerini doruğa çıkarmıştı. Aynı şekilde İsrail, Golan tepeleri bölgesine yığınak yapmaktaydı. Türkiye basını Suriye'de ilk elden vurulacak hedeflerin koordinatlarını yayınlıyor, Türk generallerinin birkaç günde *“Şam'da çay molası vereceklerine”* dair açıklamalarını yayınlıyorlardı.

Aynı süreçte tüm Avrupa çapında Başkan Apo'yu davet kampanyası vardı. İçlerinde Yunanistan'ın da bulunduğu birçok ülkenin tanınmış aydınları, sanatçıları, polit-

kacıları ve yazarlarıyla aralarında birçok milletvekilinin yer aldığı saygın çevreleri, komploya karşı insani ve demokratik bir tutum olarak, Başkan Apo'yu ülkelerine davet ediyorlardı. Yunanistan'dan da yüzü aşkın milletvekili, aydın, sanatçı ve yazarın imzasıyla Başkan Apo Yunanistan'a davet edilmişti. Yunan halkı ve aydınlarının bu tutumu, Atina oligarşisinden bağımsız bir tutum olarak Başkan Apo'yu hoşnut etmişti.

ABD'nin Ortadoğu müdahalesi 9 Ekim komplosu ile başlatıldı

ABD'nin Ortadoğu'daki en soysuz işbirlikçilerinden Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek de devreye girmişti; Mübarek, Ankara ile Şam arasında mekik dokuyor, Suriye yönetimini Başkan Apo'yu Suriye'den çıkarmaya ikna etmeye çalışıyordu. İran Dışişleri Bakanı Kemal Harazi de aynı amaçla Şam ve Ankara'yı ziyaret edenler resmi yetkililer arasındaydı.

Başını ABD, İngiltere ve İsrail'in çektiği komplocu güçler, bir bölge savaşını, hatta üçüncü dünya savaşını bile göze almış bulunuyorlardı. Gladio dünya çapında harekete geçirilmişti. Bugün daha iyi anlaşıyor ki, kirli ittifakın 11 Eylül'den sonra geliştirdiği Ortadoğu müdahalesi, daha '98'in son aylarında Başkan Apo'ya karşı geliştirilen uluslararası komplo ile başlatılıyordu. ABD'nin akıllı füzeleri, başta Başkanlık Sarayı olmak üzere, Suriye'de vurulacak askeri, ekonomik ve siyasi hedeflerin üzerine kilitlenmişti. Bu, Suriye'de bir rejim değişikliğiyle de sınırlı kalmayacak bir saldırı olacaktı.

Bu durumda Başkan Apo'nun, kendisinin gerekçe yapılacağı böyle bir savaşa sebebiyet vermemek için çıkış yolları aradığı iyi bilinmektedir. Kürt sorununun barışçıl demokratik çerçevede diyalog yoluyla çözülmesi için, demokrasisi, insan hak ve özgürlüklerinin gelişkinliği ve kültürel kimliklere saygılı oluşuyla övünen Avrupa'ya çıkış en doğru tercih olarak değerlendirilmekteydi. Hemen hemen tüm Avrupa ülkelerinden davetler de alınmıştı. Olası bir bölge savaşını önlemek ve Kürt sorununun çözümsüz kalışında sorumluluk sahibi olan Avrupa sistemini sinamak açısından da Avrupa'ya çıkış önemliydi.

Tam da bu noktada Yunanistan aktif olarak işe karışıyordu. PKK'nin Yunanistan temsilcilerinden Ayfer Kaya bazı milletvekilleri, aydınlar ve Nakzakis gibi 'dostlarla' bağlantı kuruyor; durumu izah ederek, davetlerinin geçerli olup olmadığını soruyordu. Aldığı yanıt olumluydu. Kaya'nın birkaç kez aynı soruyu sorup kesinleştirmek istemesi üzerine, iktidar partisi PASOK milletvekili ve Ulaştırma Eski Bakanı Baduvas, 7 Ekim 1998 akşamı Şam'a gelerek Başkan Apo ile görüşüyor; 8 Ekim sabahı ise karşılama hazırlıkları yapmak üzere Atina'ya dönüyordu. 9 Ekim'de Şam-Atina-Stockholm seferi yapacak uçakla Atina'ya gidecek olan Başkan Apo'yu karşılamak üzere anlaşıyorlardı.

Başkan Apo, 9 Ekim sabahı Ayfer Kaya ve diğer refakatçlarıyla birlikte Şam havaalanında uçağa binerek Atina'ya uçuyordu. Atina havaalanına indiklerinde, kendilerini Kostas Baduvas yerine, Yunan İstihbarat Örgütü (EİP) Başkanı Stavrakakis ile İstihbaratçı Binbaşı Savaş Kalenderidis karşılıyordu: Ama davetli bir konuğu karşılar gibi değil, istenmeden gelen davetsiz bir misafir gibi de değil, 'bir baş belasını kovmak' için. Başkan Apo'ya üç saat içinde ülkeyi terk etmesi gerektiği, aksi halde zorlanacağı söyleniyor; hatta Suriye'ye dönmesi dayatılıyordu. Bu da aslında 'ölüme git' demekle eşanlamlıydı. Çünkü Türkiye hava sahasından geçilecek ve Türk savaş uçakları için kolay bir hedef olacaktı.

Bu olay 9 Ekim günü yaşanmıştı. Hatırlanacağı gibi, 9 Ekim akşamı MED TV ekranları da karartılmıştı. Yine aynı tarihte muhtemelen Suriye'den çıkış yapacağı belirtilerek, Interpol aracılığıyla tüm havaalanları, gümrük kapıları ve limanlar Başkan Apo'nun görüldüğü yerde tutuklanması doğrultusunda uyarılmışlardı. Doğu Akdeniz ve Suriye sınırına konuşlandırılmış akıl

lı füzeler Suriye'deki hedeflere kilitlenmişti. Başkan Apo'nun yerinin belirlenmesiyle te-tiğe basılacaktı. Türk ordusu ise Suriye sınırından içeri girmeye hazır halde beklemekteydi. Ölüm tehdidi altındayken ve bir bölgesel savaşın başlaması an meselesiyken, Yunanistan hükümeti, AİHS'ne ve kendi ulusal hukukuna aykırı olarak, kendilerinin daveti üzerine tamamen yasal olarak ülkelerine geldiği halde, can güvenliğini sağlayıp kendi isteğiyle bir üçüncü ülkeye ginceye değin konuk etmek zorunluluğunu bir yana bırakarak, Başkan Apo'ya ölüme göndermekle eş anlamlı olan dayatmalarda bulunuyordu.

Yunanistan hükümeti, bütün bu gelişmelerin kendi bilgisi dışında olduğunu iddia edebilecek durumda değildir. Mahkemede dinlenen tanıkların ifadeleriyle bu husus kanıtlanmıştır. Emekli Amiral Nakzakis, daha önce bir özel TV kanalıyla yaptığı röportajda, PKK ile ilişkisinin ve bazı yasal işlemlerde PKK'lilere yardımcı oluşunun Dışişleri Bakanı Pangalos'un bilgisi dahilinde olduğunu belirtmiş; hatta bu işlemleri yaparken, devlet kurumlarının kendisine kolaylık göstermesini sağlamak için Pangalos'un imzasını taşıyan bir resmi belgeyi de TV ekranından izleyicilere göstermişti. Aynı tutumunu mahkemede de tekrarlayıp resmi belgeyi mahkemeye sunmuştu.

O zaman Başkan Apo'nun Yunanistan'a getirtilip sahip çıkılmamasını nasıl yorumlamak gerekir? Bunun en makul izahı şudur: Suriye'de kaldığı müddetçe Başkan Apo'ya ulaşmak oldukça zordu. Bu zorluk Suriye devletinin sıkı korumasından değil, tersine Suriye'deki Kürt halkının örgütlü olması ve ölümüne Başkan Apo'ya bağlılığından ileri gelmekteydi. Bir biçimde Başkan Apo'yu sağlam mevzisinden çıkarmak gerekiyordu. Suriye'ye saldırılarak bir savaşa girilse bile, bu savaşla Başkan Apo'nun tasfiye edilebileceği kuşkuluydu. Bu nedenle kendisini mutlaka Suriye'den çıkarmak kaçınılmazdı. İşte bu temelde Baduvas aracılığıyla verilen güvencelerle Başkan Apo'nun Suriye'den çıkarılması sağlanmış oluyordu. Ondan sonrası ise, Bizans entrikacılığına taş çıkartan cinstendi.

O gün, Başkan Apo'nun dostluğa büyük güven duyması ve önem vermesinin yanı sıra, her olasılığa karşı tedbirli oluşu sonucunda komplo boşa düşürüldü. Daha önce yaptığı hazırlıkla Rusya'ya gidişi mümkün oldu ve oradan da Roma'ya gidildi.

Tüm boyutlarıyla olmasa da, sürecin gelişiminin birçok kitap ve gazete yazılarına konu olduğundan biliniyor. Bu yüzden oralara girmeden Yunanistan'la ilgili boyutlarını ele almakla yetiniyoruz. Roma'dan çıkış ve on üç gün Rusya'daki Yahudi mafyasının denetimi altında kalıştan sonra, Başkan Apo'nun 29 Ocak 1999 günü yeniden Yunanistan'a gelişi söz konusudur.

Komplo içinde komplo

Yeniden Yunanistan'a nasıl gelindi ve neler oldu?

Başkan Apo daha ilk gidişte Rusya'da istihbarat örgütlerinin, özellikle de KGB'nin Yahudi kanadı ile Yahudi mafyasının denetimi altına girdiğini fark etmiş; bu denetim altından çıkış arayışının bir sonucu olarak Roma'ya gidiş gerçekleşmişti. Roma'ya gidişle legalleştirildiğinden, denetimden çıkılmıştı. Başkan Apo artık en azından İtalya devletinin yasal güvencesi altındaydı. Kuşkusuz İtalya'daki baskılar ayrı bir yazı konusu olabilir. İtalya'dan çıkış zorunluluğunun kendisini dayattığı ve –ABD öncülüğündeki komplo güçleri tarafından tüm yollar kapatıldığından– arayışların sonuçsuz kaldığı noktada, Rusya yeniden devreye girdi. Mahir Welat'a verilen altı aylık kalma garantisi, siyasal çalışma olanaklarının sağlanması ve üçüncü bir ülkeye gidişte yardım etme sözleriyle Rusya'ya dönüş cazip hale getirilmişti.

Rusya'ya gidişin ertesi günü çıkış dayatılınca, bunun Roma'dan çıkarılmak için geliştirilen komplo içinde komplo olduğu gerçeği açığa çıkmıştı. Başkan Apo, 16 Ocak'ta ulaştığı Rusya'dan 20 Ocak'ta Tacikistan'a götürüldü ve dünya ile tüm bağ-

lantısı kesildi. 29 Ocak'ta ise transit geçiş için Rusya'ya getirildi. Oradan da Yunanistan'dan giden özel bir uçakla, Nakzakis ve Ayfer Kaya refakatinde Atina'ya getirildi. Atina havaalanında herhangi bir özel önlem alınmış değildi. Normal işlemler yapılp VIP'ten geçiş yapıldı.

Başkan Apo'nun Atina'ya geldiği andan itibaren, Türkiye istihbarat örgütü MİT ile CIA'nın bilgi sahibi olduğu tanık ifadeleriyle de ortaya çıkmış durumdadır. Ayrıca aynı gün bizzat Pangalos'un ABD'nin Atina Büyükelçiliği'ni arayarak, Büyükelçiye, Başkan Apo'nun Atina'ya geldiğini haber verdiği ve Büyükelçinin de *"Onu bizim istediğimiz yere götürün, gerisine karışmayın"* talimatını ilettiği tarafımızdan tespit edilmiştir.

Nakzakis'in ifadesine göre, Pangalos 30 Ocak günü kendisini çağırılmış; her şeyi bildiklerini ve Öcalan'la görüşüp birlikte bir çözüm aramak istediklerini söyleyerek kendisine randevu vermiştir. Nakzakis, Başkan Apo'nun kaldığı eve giderek durumu ilemiştir. Başkan Apo da bu dostça görüşme önerisini kabul etmiş ve görüşmek üzere randevu yerine gitmişlerdir. Ama karşılırlarına yine Stavrakakis ile Kalenderidis çıkmıştır. Bu komplocular Başkan Apo'dan hemen ülkelerini terk etmesini istemişlerdir.

Bu durumda PKK Avrupa Örgütü'nün isteğiyle Hollanda'ya gidiş gündeme gelmiştir. Başta Başkan Apo'dan hemen ülkeyi terk etmesini isteyen Yunanistan yetkilileri, Hollanda'ya gidişi önlemek için her yola başvurmuşlar; sonunda Schengen üyesi olmayan bir ülkeden Hollanda'ya gitmesi koşuluyla bu isteği kabul eder görünmüşlerdir. İçlerinde Kalenderidis'in de bulunduğu refakatçılarla birlikte, özel bir uçakla Beyaz Rusya'nın başkenti Minsk'e gidilmiştir. İsviçre'den kiralanan bir uçak gelip Başkan Apo'yu oradan alacak ve Hollanda'ya götürecektir.

Minsk'e vardıklarında İsviçre'den gelmesi gereken uçak görünmemektedir. Atina'nın Kalenderidis'e verdiği talimat, Başkan Apo'yu orada uçaktan indirip geri dönmeleridir. Başkan Apo ve diğer refakatçileri bunu kabul etmezler ve uçaktan inmeyi reddederler. Tabii o anda Minsk havaalanında MİT ya da Türk Gladiosu'ndan herhangi bir infaz timinin bulunup bulunmadığını bilmiyoruz. Ama dayatılan şey, orada ortalıkta ve savunmasız durumda bırakmadır. Olası bir imha tamamen Türkiye'ye mal edileceği için, Atina oligarşisi amacına ulaşmış olacaktır.

Yolcular uçaktan inmeyince, zorunlu olarak yeniden Atina'ya dönmüş ve Başkan Apo bu kez Korfu adasına götürülmüştür. Tabii Korfu'ya götürülüş, sözüm ona Başkan Apo'nun can güvenliği içindir. Burada Başkan Apo'nun İtalya'ya dönme isteği kabul edilmemiş; kendisine Güney Afrika'ya götürüleceği sözü verilerek, 1 Şubat 1999 günü Kenya'ya götürülmek üzere gece farları söndürülmüş bir jeeple uçağa götürülürken, jeep uçağın kanadına çarpmış ve o gece uçuş ertelenmiştir.

Bu kaza, aslında Kenya'ya gidişi bir gün ertelemiş gibi görünmektedir. Bu bir kaza, hatta bir suikast girişimi olarak da değerlendirilebilirdi. Ancak bu olay daha sonra Nakzakis'in TV açıklamalarıyla başka bir boyut kazandı. Nakzakis'e göre, alanda bulunan uçak Türkiye'den getirilmiş Falcon tipi özel bir uçaktı. Bu uçak Malezya ulusal renklerine boyanmış ve masrafları da ABD tarafından ödenmişti. O uçakla Başkan Apo Romanya'ya götürülecek, oradan da direkt Türkiye'ye teslim edilecekti. Jeepin sürücüsü söz konusu ihanetten haberdar olduğundan ve ulusal onuruna yedirmediğinden, bilerek o kazayı yapmış ve kompilonun o gün sonuç almasını önlemişti. O gece Başkan Apo ve refakatçileri dört saatlik araba ve bir saatlik tekne yolculuğundan sonra başka bir kasabaya, ertesi gün kiralanan başka bir uçakla da daha önceden hazırlanmış olan Kenya'ya götürülmüşlerdi.

Romanya, daha önce Doğu bloğu içinde yer alan, Türk istihbaratı ve mafyasının etkin olduğu bir ülkeydi; AB, Schengen, NATO vb Avrupa kurumlarına dahil değildi. Dolayısıyla Avrupa'da teslim etmek için en uygun bir devlet durumundaydı. Böylece

sözüm ona Avrupa böyle kirli bir komplo da yer almamış, Avrupa'nın "insan hakları ve hukukun üstünlüğü" maskesi kirlenmemiş olacaktı..

Kenya'ya girişte herhangi bir sorun yaşanmamıştır. Yunanistan'ın Nairobi Büyükelçisi Kostulas, Başkan Apo'yu görür görmez, *"Abdullah Öcalan, NATO'da seni yirmi yıl izledim. Gökte ararken, sen kendin bana geldin"* diyerek kendi konumunu açığa vurmaktan çekinmemiştir. Türkiye'nin 'paketi' teslim almak üzere gerekli hazırlıkları yapmasına yeterli zaman tanımak ve Başkan Apo'nun kuşkulandırmasını önlemek için Şeyssel adalarına götürmekten, Güney Afrika pasaportunun hazırlandığı biçimindeki açıklamalara kadar birçok oyalama taktiğine başvurulmuştur. Bu arada Kostulas ve Kalenderidis'in Yunanistan'a gönderdikleri kript o ifadeleri ve daha sonra Kalenderidis'in savcılıkla verdiği yeminli ifadesine göre, Stavrakakis ve 'Büyük Kemancı' olarak şifreledikleri Pangalos'un talimatıyla Başkan Apo'nun sokağa atılmasının istendiği; Kalenderidis'in bunu reddetmesi üzerine, Kenya'da kiralanacak serserilere bunu yaptırmak istedikleri; bunun da reddedilmesi sonucunda, Başkan Apo ve refakatçilerini sokağa atmak üzere Yunanistan'dan dört 'goril' gönderildiği belgelenmiş bulunmaktadır.

Tam da bu süreçte, Başkan Apo'nun nerede olduğuna yönelik olarak kendisine sorulan bir soru üzerine, Pangalos'un *"Apo, Ruh-ül Kudüs oldu"* demesi, Atina cuntasının Başkan Apo için imhadan başka bir şans tanımadığı ortaya koymaktadır. Kuşkusuz Beyaz Rusya'da, Kenya'da ya da herhangi bir yerde ve herhangi bir biçimde gerçekleşecek bir fiziki imha, her halükarda bu tür işlerde uzmanlaşmış olan Türkiye'ye mal edilecekti. Bunun da anlamı, belki de onlarca yıl sürecek olan bir Kürt-Türk savaşıydı. Yunanistan da bu kanlı boğazlaşma içinde zayıflayan Türkiye'ye karşı Ege'de kıta sahanlığı, adalar ve Kıbrıs sorunlarında istediklerini daha rahat elde edebilecekti. Bunun için bedel olarak bir halkın Ulusal Önderliği şahsında geleceği, umutları ve fiziki varlığının tehlikeye atılması onlar için hiçbir anlam ifade etmiyordu. Zeus'un çömezlerinin kazanması her şeyden daha önemliydi. Halkların onlarca yıl sürecek kanlı boğazlaşmalarla birbirlerini tüketmeleri de onlar için sorun teşkil etmemekteydi.

İşin bir diğer boyutunu da açıklayalım: Başkan Apo'yu Elçilikten zorla dışarı atmaya çalıştıkları zaman, dışarıda Elçilik çevresindeki tüm sokaklar tutulmuş, yüksek binalara keskin nişancılar yerleştirilmişti. Elçilik çevresinde beyaz tenli, sarışın Gladio elemanları devriye geziyorlardı. Yani kesin bir imha dayatılıyordu. Başkan Apo dışarı çıkmayınca, Kenya istihbarat elemanları elçiliğe getirtiliyor; *"Akşama kadar çıkmazsanız, gece olacaklardan siz sorumlu olursunuz. Biz ülkemizde kan dökülmesini istemiyoruz"* denilerek tehdit ediliyordu.

Bu sürede Başkan Apo'nun yaptığı iltica başvurusu ve can güvenliğinin sağlanması istemleri, yasal olduğu halde, yasadışı bir biçimde işleme konulmuyordu. En son 15 Şubat günü, Kalenderidis bir kez daha lanetli rolünü icra ediyordu. Kalenderidis eskiden beri Başkan Apo'ya fanatik bir bağlılığı olduğu görülmüşü veremekteydi. Kostulas iltica başvurusunun kabul edildiğini söylerken, Kalenderidis de Pangalos'un 'şeref sözü' garantisıyla Hollanda'ya gideceklerini söyleyerek, Başkan Apo'nun Elçilikten çıkmasını sağlıyor; hatta Başkan Apo'nun yanında telefonla Hollanda'ya kalkacak uçağın kalkış saatini, bilet ücretini vb sorarak kuşkuluları dağıtmaya çalışıyordu.

O kara günde, zifiri karanlıktan da kara vicdan sahipleri, kirli çıkarları için ellerini ovuşturarak, bir halkın özgür iradesini, gelecek umutlarını ve özgürlük hayallerini, ölümden farklı olacağına ihtimal vermedikleri bir sona teslim ediyorlardı. Sokrates'i idama mahkum edenler bile bu denli vicdanı kara olmamışlardı. Onlar hiç olmazsa bir yargılama yapmışlar, Sokrates'in kendisini savunmasına olanak vermişler, sonucu önceden belli olsa bile, bunu bir mahkeme kararına

rarına bağlamışlardı. Bu karar idam olmasına rağmen, kendi hukuklarının biçimsel gereklerini yerine getirmişlerdi. Atina oligarşisi ise, mirasına konduğu kölecî egemenlerin bile gerisine düşerek, hiçbir hak, hukuk ve etik değer tanımadan, bir halkı ve Önderliğini çağdaş arenada aslanların önüne atmaktan çekinmemişti. Üstelik kendilerinin davet ettiği bir konuğu, çağdaş demokratik bir devlet hukukunu bir yana bırakalım, aşiret hukukunda bile can güvenliğini sağlama zorunluluğu varken, hiçbir hukuksal güvence sağlamadan ve geride hiçbir resmi belge bırakmadan yıllardır savaş halinde olduğu güçlere teslim etmek, elbette "Alın öldürün, geride hiçbir belge yok" demekten başka bir anlama gelmez. Atina oligarşisinin yaptığı da işte budur.

Atina'nın Nairobi Büyükelçiliği'nden çıkarılır çıkarılmaz, Başkan Apo tek başına bindirildiği araç hızla konvoydan koparak, havaalanında beklemekte olan Türk uçağına ve özel hareket timlerine teslim edilmiştir. Bu olay tam bir kaçırmadır. Türkiye'de 1991-96 yılları arasında işlenen onlarca faili meçhul cinayette olduğu gibi, teslim edenler belli, teslim alanlar bellidir; geride hiçbir resmi belge bulunmadığından, ortada tam bir faili belli, ama kanıtlanamayan bir cinayet tezgahı vardır.

Olayın tarihsel boyutunun yanı sıra, kompilonun siyasi, hukuki ve güncel boyutunun düğüm noktası da yine burasıdır. Hiçbir kurum kaçırılma olayına dokunmak istememektedir. AİHM de Başkan Apo ve avukatlarının başvurusunu birçok noktada haklı görmesine ve Türkiye'yi mahkum etmesine karşılık, kaçırılma olayı konusunda herhangi bir karar vermemiştir. Kaçırılma aynı zamanda kompilonun kuruluş tarzını, komploya katılan güçleri, yaşanan hukuk dışılığı, evrensel insan haklarının başında gelen yaşama hakkının çok kabaca ayaklar altına alınışını en çarpıcı biçimde ortaya çıkaracağından, sistemin kurumları belli oranda hukukun gereklerini yerine getirmeye çalışsalar bile, sistemin temel suçlarını örtbas etmek için kaçırılma gerçeğini yok saymaya özen göstermektedir.

Atina Karma Yeminli Mahkemesi de aynı tutumu sergilemektedir. Üstelik, uluslararası bir siyasi komployu adli bir olay derekesine düşürerek, Atina oligarşisini yargılanmaktan kurtarmak için oldukça özen göstermektedir. Savcı, on dokuzuncu duruşmada okuduğu esas hakkındaki mütalahasında, *"sanıkların can güvenliği tehlikede olan Abdullah Öcalan'ı Atina'ya getirirken, Yunanistan devletini zorlama niyetlerinin olmadığını, gizlilik içinde hareket ettiklerinden Yunanistan'ı Türkiye ile savaşa sokma gibi bir kasıtlarının bulunmadığını; dolayısıyla isnat edilen suçun maddi unsurları oluşmadığından beraatlarına karar verilmesini"* talep etmiştir. Oysa hukuksuzluk yaptığını mahkemede açıkça itiraf eden Pangalos hakkında hiçbir karar alınması talep edilmemektedir.

O kara günde, zifiri karanlıktan da kara vicdan sahipleri, kirli çıkarları için ellerini ovuşturarak, bir halkın özgür iradesini, gelecek umutlarını ve özgürlük hayallerini, ölümden farklı olacağına ihtimal vermedikleri bir sona teslim ediyorlardı. Sokrates'i idama mahkum edenler bile bu denli vicdanı kara olmamışlardı.

Onlar hiç olmazsa bir yargılama yapmışlar, Sokrates'in kendisini savunmasına olanak vermişler, sonucu önceden belli olsa bile, bunu bir mahkeme kararına

Komploda başrolü oynayan beşli

Burada Atina oligarşisini daha somut olarak tanımaya ihtiyaç vardır. Eskiden, Yunanistan'da hukuksuzluk, insan hakları ihlalleri, komploculuk vb faşist Albaylar Cuntası dönemine özgü gösterilirdi. Oysa o dönemin faşistleri, kendilerine bombalı suikast girişiminde bulunanları bile, sonucu önceden belli olsa da yargılayabiliyorlar; sanığa kendisini savunma imkanı veriyorlardı. Atina beşlisi bunu bile yapmamış, yargısız infaz yaptırmayı tercih etmiştir.

Kimlerdir Atina oligarşisi ve bu komplo-nun hem siyasi hem de pratik uygulama sürecinin sorumluları?

Komplonun baş sorumlusu, kuşkusuz dönemin ve bugünün **Yunan Başbakanı Kostas Simitis**'tir. '96 yılında ABD Devlet Başkanı Bill Clinton'la yaptığı anlaşmayı bir yana bırakalım, başbakanlığı döneminde Simitis bizzat Dışişleri Bakanı'nın boğazına kadar battığı bir komplonun siyasi sorumluluğundan kendisini kurtarabilir mi? Kamu Güvenliği Bakanlığı, İstihbarat Örgütü (EİP) Başkanı ve devletin tüm kurumlarının içinde yer aldıkları bir komplodan Simitis'in bihaber olduğu iddiasına kargalar bile güler. Cuntanın başı olarak, Simitis, Türkçe'deki deyimle karda yürüyüp iz bırakmama tutumunu esas almış olsa da bunu başaramamıştır.

Cuntanın ikinci elemanı ve komplonun baş aktörü, dönemin **Dışişleri Bakanı Theodoros Pangalos**'tur. Bu adamın Türk düşmanlığı kusan açıklamalarıyla tanınan faşist bir kişilik olduğunu söylersek, bir gerçeği ifade etmiş oluruz. Mahkemedeki ifadesinde, Pangalos, *"ABD'nin neden Öcalan'a karşı bu kadar kötü davrandığını anlamamıştım. Şimdi daha iyi anlıyorum ki, ABD, Öcalan'ı bertaraf ederek, Ortadoğu politikalarında Talabani ve Barzani'yi öne çıkarmak istiyordu"* diyordu. Avukatların sorusu üzerine, *"evet, hukuk dışına çıktığımı zı biliyordum. Bizim için hukuk ulusal çıkarlarımızdır"* yanıtını veriyordu. Pangalos belki o zaman ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik stratejisini anlamamış olabilir. Ama kendisini açıkça hukuku çiğnemeye iten ilişkiler ağını ve komploda oynadıkları rolü açıklamaktan da imtina etmektedir.

Başkan Apo, Pangalos'a ilişkin şunları söylemektedir: *"Yunan istihbaratının kontrolüne verilirken, Yunanistan Dışişleri Bakanı Pangalos'la sözde görüşmeye gidiyordum. Pangalos'un ihanet içinde olduğunu, daha sonraki bir cümlesinde net olarak anladım: 'Pencereden gireni bacadan atarlar.' İmhalk bir duruma sokulduğumda da şu cümlesi dikkat çekiciydi: 'Apo Mesih'in yanında bir melek gibi yaşamaktadır.'" (Özgür İnsan Savunması, sayfa 71)*

Stavrakakis, komplonun Yunanistan'daki baş uygulayıcısıdır. NATO'nun gizli toplantılarına katıldığından, CIA bağlantısı Yunanistan'da da çokça tartışılan bu celadin, komplonun gerek planlanması gerekse pratikleştirilmesi aşamasındaki rolü yadsınamaz. Yunanistan'a her iki girişinde de Başkan Apo'nun karşısına çıkarak, cehennem zebanisi tavrını sergileyen Stavrakakis, Kürt Önderini Kenya'ya yollayan ve orada da Büyükelçilik'ten attırmak için en kesin talimatları veren kişiliktir. Bunda başarılı olmayınca, Atina'dan Nairobi'ye dört gorili gönderen de yine odur. Gladio'nun tüm Avrupa'da, hatta Türkiye'de bile önemli ölçüde açığa çıkarılmasına karşılık, Yunanistan Gladiosu'nun açığa çıkarılmamasında Stavrakakis'in önemli bir rolü olsa gerek. İstihbarat örgütü başlarının Gladio'nun da yöneticisi oldukları, bugün artık belgelerle de kanıtlanmış bulunmaktadır.

Başkan Apo, Stavrakakis için de şunları söylemektedir: *"Stavrakakis'in tutumu da düşmanca ve hainceydi. Direkt ABD'nin karırlarını uyguladılar. Ne kadar kendi yetkisini, ne kadar hükümet yetkisini kullandığını bilebilecek durumda değilim."* (Age, sayfa: 71) Stavrakakis'in NATO'nun gizli karar-gahlarının kararları doğrultusunda hareket ettiğini ve oradan aldığı yetkileri pervasızca kullandığını söylemek için kahin olmaya gerek yoktur.

Başkan Apo'nun güvenini kötüye kullanarak, komploda en lanetli rolü oynayan en önemli kişi **Binbaşı Savas Kalenderidis**'tir. Kendisini Kürtlerin haklı davasının gönüllü bir savunucusu ve fanatıklık düzeyinde Başkan Apo'ya bağlılık duyan biri olarak gösteren Kalenderidis, Başkan Apo henüz Roma'dayken kendisiyle görüşmeye gitmişti. Kendisine **'Ağit!'** ismini takmıştı. Yunanistan'da başlayıp Kenya'da kaçırılma-yla sonuçlanan amansız takibin başından sonuna değin Başkan Apo'nun yanındaydı. Tehdidin kar etmediği, ikna etme yönteminin gerekli olduğu her zaman, Kalenderidis lanetli rolünü oynamak için hazır ve nazırdır. Başkan Apo, Kalenderidis'i, Sümer Rahip Devleti'nden Demokratik Uygurlığa Doğru adlı AİHM Savunması'nda Yehuda İskaryot'a benzetmektedir. Başkan Apo, *"Eğer Kalenderidis'in tutumları olmasaydı, onlara güvenmem ve bu komplonun bu tarzda gelişmesi söz konusu olmayabilirdi"* demektedir.

Beşliyi tamamlayan son kişilik ise, PASOK milletvekili ve Ulaştırma Eski Bakanı **Kostas Baduvas**'tır. Başkan Apo'ya Yunanistan'a gelmesi için güvence veren, kendisini Atina havaalanında karşılayacağını söyleyen ve Başkan Apo Atina'ya indiğinde ise hiç ortalıkta görünmeyen kişidir. Suriye çıkışından bir gün önce Başkan Apo ile görüşmüş ve karşılama hazırlıkları yapmak üzere erkenden Yunanistan'a dönmüştür. Daha sonra ortalıkta görünmemesinin nedenlerini anlamak fazlaca zor olmasa gerekir.

Başkan Apo'nun yaklaşık yirmi yıl kaldığı Suriye, Türkiye'nin ve onunla birlikte İsrail ve arkasındaki güçlerin savaş tehdidi altında olmasına ve baskılara göğüs gere-meyip ülkesinden çıkışı dayatmasına rağmen, Kürdistan dağlarına geçiş için de uygun bir alandı. Bu yüzden Başkan Apo'nun ayaklarının Ortadoğu topraklarından kesilmesi gerekiyordu. Bu durum insana Aşil'in topuğu hikayesini anımsatıyor. Kendi çoğrafiyasından çıkarılmadan, Başkan Apo'nun tasfiye edilmesi son derece zordu. Kostas Baduvas'ın 'dostluk' adına yaptığı şey Başkan Apo'nun Ortadoğu'dan çıkarılmasının gerekçelerini yaratmak olmuştur. Başka bir deyişle Baduvas, Başkan Apo'nun Yunanistan'a giriş yapabileceği ve güvenliğinin sağlanacağı güvencesini vermiş, mevzisinden çıkardıktan sonra da ortada bırakarak kayıplara karışmıştır.

Bu beşliye dikkat etmek gerekmektedir. Simitis Başbakan'dır, Pangalos dönemin Dışişleri Bakanlığı'nın başındadır, Stavrakakis, istihbarat örgütü EİP'in Başkanı'dır, Kalenderidis istihbaratçı binbaşısıdır (şimdi terfi etmiş olabilir). Çetenin son üyesi Kostas Baduvas ise bir dönem ulaştırma bakanlığı görevini yürütmüştür ve kompo sürecinde de PASOK milletvekilidir. Yani hepsi de etkili ve yetkili konumdadır. Komplo sonrasında Pangalos istifa etmek zorunda kalmış olsa da, etkili konumunu korumaktadır. Bu yüzden sanık sandalyesinde oturması gerekirken, tanık olarak ifade vermiştir. Bu da yetmezmiş gibi, Başkan Apo'nun mahkemeye sunduğu savunmasının, *"Türkiye'nin izniyle dışarı çıkarıldığı için Türkiye'nin hizmetinde olan bir belge olduğunu"* ileri sürmüş; *"Mahkeme bu belgenin savunma olarak sunulmasına izin vermemelidir"* diyerek mahkemeyi de hukuksuzluğa davet etmiştir.

Bu beşli yargılanıp hesap sorulmazsa, Yunan halkı için olduğu kadar, Türk ve Kürt halklarının gerçek dostluk ve kalıcı barışları için bir tehdit olmaya devam edecektir. Çünkü bu beşli, Yunanistan halkının değil, uluslar üstü sermayenin ve onun Gladio türü gizli örgütlerinin çıkarlarının temsilciliğini yapmaktadır. Dolayısıyla onların emir ve talimatlarının gereklerini yerine getirmektedir.

"Yunanistan neden bu düzeyde komploda yer aldı?" diye sorulabilir. Bu soruya da Başkan Apo'nun savunmasından bir alıntıyla yanıt vermekte yarar vardır: "...ABD'nin bu politikalarının AB zemininde ne kadar derin çatlaklara yol açtığı günümüzde daha iyi görülmektedir. Bütün bu hususları en bilebilecek kişi Başbakan Simitis'tir. Ayrıca Stavrakakis'in direkt ABD'nin emriyle hareket ettiği, İngiliz avukatlarının hazırladığı savunmada gösterilmiştir. Ge-

rek ABD, gerekse Türk yetkililer işbirliği yaptıklarını en üst düzeyde ifade etmişlerdir. Tüm tarafların bu işte, komploda çıkarları nedir? Birincisi, ABD kendisi için stratejik müttefik olarak gördüğü Türkiye'yi kendisine bağlamak için bu yardımı mükemmel bir fırsat olarak görmüştür. Bütün Ortadoğu, Orta Asya ve Balkanlar faaliyetlerinde Türkiye'den yararlanmayı bu teslim edişle zirveye çıkarmıştır. Aynı hususlar İngiltere için de geçerlidir. İsrail de Türkiye'yle geliştirdiği stratejik ilişkisinin bu olaydaki rolüyle ne kadar önemli olduğunu kanıtlamıştır. İsrail'in beyin rolü, diğer alanlarda ve özellikle Kenya'da sonuç alıcı olmuştur.

"Peki, Helen Cumhuriyetinin menfaati nedir? Bir defa çok bağımlısı olduğu ABD'nin emrini yerine getirmiştir. Sonrasında Kıbrıs ve Ege sorunlarında ABD'nin tam desteğini alarak, karşılığını fazlasıyla alacağını hesaplamaktadır. Diğer aşğılık bir yaklaşım Pangalos'un sözünde gizlidir: 'Mesih'in yanındaki melek' demekle imhadan başka bir sonucun beni beklemediğini çok iyi bilmektedir. Benim Türkiye'nin elinde ölmem, tam bir 'iti ite kırdırma' politikası olarak mükemmel işlerlik kazanacaktır. İtler ne kadar birbirini kırsa, sonuçta kendi politikası kazanmış olacaktır. Bu yaklaşım, verilen desteğin tamamen taktik çıkar amaçlı olduğunu açıkça ortaya koymakta; en ufak bir insani yönünün olmadığını göstermektedir." (Age, sayfa: 73-74)

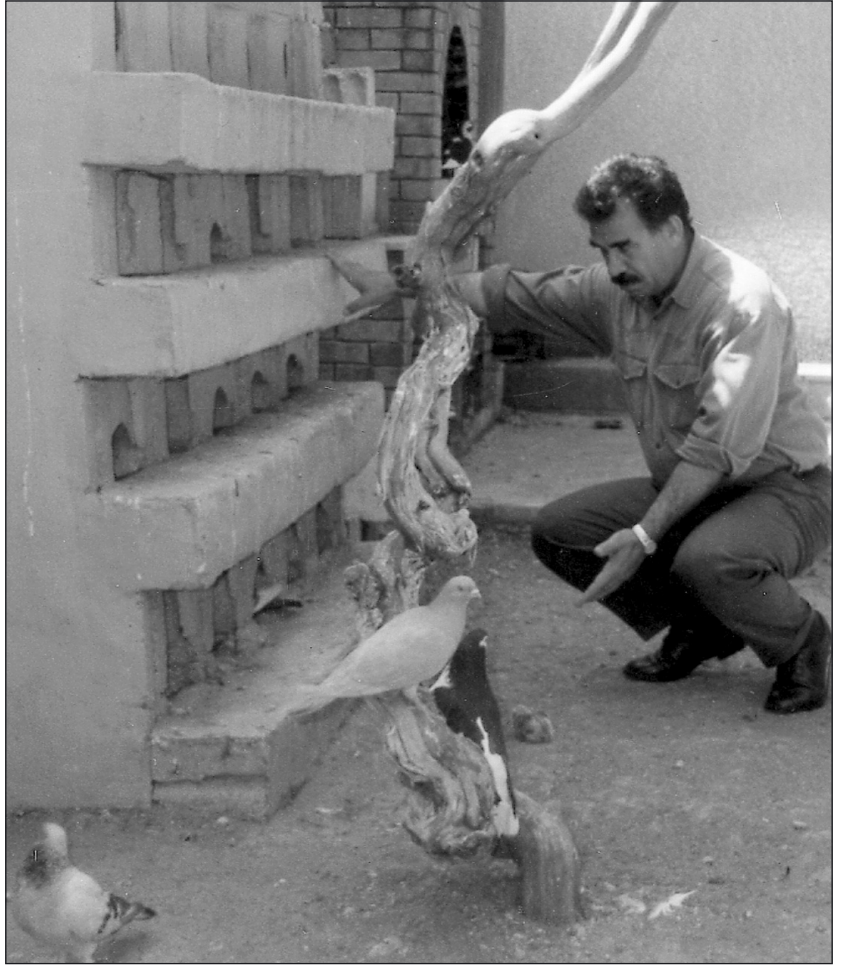
Bu dava ile amaçlanan nedir?

Aradan dört yılı aşkın bir süre geçtikten sonra açılan bu davanın amacı nedir? Kuşkusuz savcının hazırladığı iddianameye bakarak da bu sorunun yanıtı verilebilir. İddianame, uluslararası komplo-nun kurbanlarını, Yunanistan devletine komplo kurmakla suçlayıp cezalandırılmalarını istemektedir. Yani tipik bir Bizans entrikacı mantığıyla hazırlanmış olan iddianame, bu yargılamanın amacını açıkça ele vermektedir.

Duruşmalar süresince dinlenen tanıklar, ortaya çıkan belgeler ve en başta da Başkan Apo'nun mahkemeye sunduğu Özgür İnsan Savunması, Yunanistan devletinin ve onun adına hükümetinin baştan itibaren bu komplonun içinde yer aldığını ve gayet koordineli bir tarzda çalışarak Panhelenik ırkçı amaçlarına ulaşmak istediğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu sonuca nasıl vardığımız ise açıktır. Başta Pangalos açıklamalarıyla, Yunan devletinin hukuk dışına çıktığını ve hukuksuz işlem yaptıklarını açıkça itiraf etmiştir. Emekli Amiral Nakzakis verdiği ifadelerde, Yunan devletinin ve hükümetinin bu komplo-da aktif rol oynadıklarını açıklamıştır. Savas Kalenderidis de yine öyledir. Kalenderidis, bir istihbarat görevlisi olarak, kendisinin de EİP Başkanı Stavrakakis'in emirlerini yerine getirdiğini belirtmiştir. Havaalanı görevlileri, Başkan Apo'yu Atina'ya getiren uçak şirketinin sahibi ve uçak mürettebatı verdikleri ifadelerde, hiçbir yasadışı işlem yapmadıklarını, uçak kiralama işini ve yolculukları Yunanistan devlet yetkililerinin talimatlarıyla gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Özellikle komplodan hemen sonra, Yunanistan'ın Nairobi Büyükelçisi Kostulas'ın kriptolu ifadeleri, Kenya'daki ihanetin günü gününe nasıl gerçekleştirildiğini tüm açıklığıyla gözler önüne sermektedir. Kalenderidis'in gerek kriptolu ifadeleri, gerekse Yunanistan'a döndükten sonra mahkemeye sunduğu yeminli ifadeleri, kendi ihaneti de dahil, Başkan Apo'nun kaçırılmasına kadar ki süreci tüm açıklığıyla ortaya sermektedir. Kalenderidis, komplonun tamamen 'Büyük Kemancının' yani Dışişleri Bakanı Pangalos'un talimatları doğrultusunda geliştirildiğini ifade etmekte; hatta ifadesinin bir yerinde, *"böyle yapacağımıza, Öcalan'ı açıktan Türkiye'ye teslim etseydik, daha yasal ve onurlu bir iş yapmış olurduk"* diye konuşmakta ve kendisinin de içinde aktif rol aldığı ihaneti ortaya koymaktadır.

Bütün bu itirafların kanıtladığı şey ise, Yunanistan devleti ve onun adına Simitis hükümetinin baştan itibaren asli fail olarak bu komplonun içinde yer aldığı ve Başkan

Apo'nun kaçırılmasını gerçekleştirdiğidir.

Bu dava, komplonun boşa çıkarılmış olmasının ürünü olarak bir ihtiyaç haline geldi. Eğer komplo tasarladıkları ve bekledikleri gibi Başkan Apo'nun imhası ve buna dayalı olarak onlarca yıl sürecek bir Kürt-Türk savaşıyla sonuçlansaydı, elbette komplocular için böyle bir davanın açılmasına gerek kalmazdı. O zaman komplonun aktif elemanları terfi ettirilip ödüllendirilirlerdi. Tüm komplocu güçler gibi Yunanistan devletinin rolü de açığa çıkmazdı; hatta komplocular eskisinden daha çok 'Kürt dostu' geçinip lanetli rollerini daha uzun zaman sürdürme olanağını bulmuş olurlardı.

Alınması gereken doğru karar

Gelinen aşamada, daha büyük bir hukuksuzluğu göze almadan, bu davayı açtırınların arzu ettikleri gibi, başta kaçırılma olayı olmak üzere, Yunanistan devletinin komplodaki belirleyici rolünü gizlemek mümkün mü? Belge ve tanıklıklarla kirlili yüzleri açığa çıkmış bulunan gerçek suçluları, yani Simitis, Pangalos, Stavrakakis, Kalenderidis ve öteki komplocuları sanık sandalyesine oturtmadan yakalarını bırakmak insanlığa ve adalete sığar mı? Hukukla bağınızı koparmadığınız sürece bu mümkün değildir. Halkların kendi kaderlerini kendilerinin belirleme hakkı başta olmak üzere, karşılıklı hak eşitliği ve özgür demokratik birlik ilkesine, insan hak ve özgürlüklerine bağlı kaldığınız sürece elbette bu mümkün değildir.

Atina Karma Yeminli Mahkemesi yargıç ve jüri üyeleri de bu komplonun basit bir aleti durumuna düşmekten kaçınıp, Sokrates'i mahkum eden sistemin Helen halkının alınına sürdüğü kara lekeyi silmek istiyorlarsa, bunun için yapmaları gereken şeyin ne olduğunu da iyi bilmek zorundalar. Aslında yapılması gerekenler nettir:

Birincisi, öncelikle Başkan Apo yasadışı olarak Yunanistan'dan çıkarıldığı ve bu çikarma kendisini Türkiye'ye teslim etme amacına dönük olduğu için, yargıçlar ve jüri üyeleri kendisinin hala Yunanistan'ın yasal güvencesi altındaymış gibi kabul etmeli, kaçırılma olayını gerçekleştirenler hakkında kovuşturma ve yargılama kararına varmalıdır.

İkincisi, Atina Temyiz Mahkemeleri Savcısı Andonios Plomaritis'in hazırladığı iddianamede belirtilen sözüm ona kovma eyleminin, siyasi iltica talebinde bulunan bir siyasi lidere karşı geliştirilmesi, tamamen yasadışı ve düşmanca bir eylemdir. Böyle bir hak ve yetki hiçbir devlete ve devlet kurumuna verilmemiştir. Yaşamı tehdit altında olan bir siyasi kişiliği 'kovmak', AİHS'ne ve Helen ulusal hukukuna da aykırıdır. Bu yasadışı kararı verenler ve uygulayanlar, başta adı geçen ve

komplodaki rolleri ortaya çıkmış beşli şahsiyet olmak üzere, bu ihanette rol alan tüm kişi ve kurumlar için kovuşturma açılması karar altına alınmalıdır. Bu yüzden de yargıçlar Başkan Apo'yu hala Yunanistan'ın yasal güvencesi altında kabul edip, kaçırılma ve sonrasındaki tüm işlemleri geçersiz saymalıdır.

Üçüncüsü, Başkan Apo'nun Kenya'nın Başkenti Nairobi'deki Yunanistan Büyükelçiliği'ndeyken yaptığı iltica başvurusunu –Elçilik binası Yunanistan toprağı olduğundan– derhal işleme koymalı ve kararı mahkeme vermelidir.

Atina Karma Yeminli Mahkemesi asgari düzeyde böylesi kararlara varırsa, Mezopotamya, Anadolu ve Grek halkları ve kültürleri arasında gerçek bir barış, dostluk ve kardeşleşme yolunu açmış; Sokrates'i mahkum eden Atina kölecisi aristokrasinin egemenliğindeki mahkemenin kararını da ortadan kaldırmış ve hukukun üstünlüğünün güzel bir örneğini sergilemiş olacaktır. Tam da o zaman, yalnızca Helen halkı değil, dünya halklarına da "Atina'da da yargıçlar varmış" dedirtecek bir hukuka güven ve evrensel bir katkı sağlayacaktır.

Aksi halde, savcının esas hakkındaki mütalaasında istediği gibi, 'isnat edilen suç unsuru oluşmadığından tüm sanıkların beraatine' karar verilmesi durumunda, bu yalnızca eksik bir karar olarak kalmayıp, Atina oligarşisini de yargılanmaktan kurtaracağından, sonuç itibarıyla komploya hizmet eden bir karar olacaktır.

Daha duruşmalar sürüyorken, 23 Haziran 2003 günü MEDYA TV ile bir röportaj yapan PASOK Merkez Komitesi eski üyesi Mihalis Charalambidis mealen şunları söylüyordu: *"Abdullah Öcalan tamamen yasa ve hukuk dışı bir biçimde Yunanistan'dan çıkarılmış ve kaçırılmasına zemin hazırlanmıştır. Baştan itibaren tüm yapılanlar Başbakan Simitis ile Dışişleri Bakanı Pangalos'un bilgisi ve talimatlarıyla olmuştur. Asıl yargılanması gerekenler onlardır. Sayın Öcalan'a Nobel Barış Ödülü verilmelidir. O, halkların barış ve demokratik birliği için çalışmaktadır. Sayın Öcalan'ın yeri görüşme masasıdır!"*

Son sözü yine Başkan Apo'nun Özgür İnsan Savunması'na bırakalım: "Atina Karma Yeminli Mahkemesi ve Jüri Üyelerine, demokrasi ve insan hakları maskesi altında Atina beşlisi oligarşisi tarafından Zeus tarzı İmralı kayalıklarına çakılmış halde, Prometheusvari ve ikinci bir Sokrates gibi savunma yaptığım için ve kendilerinin çok şey yapamayacaklarına dair üzüntülerimi belirtir, saygılarımı sunarım." Evet, Özgür İnsan, ne denli ağır olursa olsun, her koşul altında özgürlüğün bedelini ödemekten ve bu unvanı onurla taşımaktan kaçınmamaktadır. Ya sizler?

ÖZGÜR İNSAN SAVUNMASI -I-

Atina Karma Yeminli Mahkemesi Yargıç ve Jüri Üyelerine

Atina Temyiz Mahkemeleri Savcısı **Andonios Plomaritis** tarafından hazırlanan iddianame, tarafımdan zorlanarak da olsa sabırla gözden geçirildi.

Şahsıma yönelik özü itibarıyla iddianamede, Helen Cumhuriyeti'ne girme hakkı olmayan siyasi liderliğin ülkeye girmesi, sakıncalı ve savaş sebebi sayılabilecek sonuçlara yol açan, dolayısıyla müttefikleriyle ve özellikle Türkiye ile aralarındaki dostluk ve barışı bozabilecek bir girişim olarak değerlendirilmekte ve bununla ilgili olarak, ilgili ulusal hukukun ceza kanununun uygulanması istenmektedir. Bu yaklaşım çok dar, bencil, insan haklarını hiçe sayan, ayrıca Helen halkının gerçek çıkarlarını göz ardı eden, tarihi perspektiften yoksun bir yaklaşımdır. Daha da vahimi, bu, şahsımda temsilini bulan Kürt halkının gerçekliğini ve iradesini görmezlikten gelen, en demokratik insan haklarından bahsetmeyi asgari düzeyde bile göz önüne getirmeyen, tarihte gerici

şoven bir tutum olan yabancıyı bir **"barbar"** olarak değerlendiren geleneksel hakim sınıf ve etnisite yaklaşımıdır. Ayrıca üyesi olunan AB hukukuna ve AİHS'e de aykırı bir yaklaşımdır. Kaçırılmamı sanki bir hakmış gibi görüp **"kovulma"** olarak değerlendirmektedir. Yine sanki tarihin en önemli ve en büyük komplosuna dayalı bir ihanet söz konusu değilmiş gibi yaklaşmakta ve buna inandırmaya çalışmaktadır. Mahkemeyi basit, teknik değerlendirmelere boğan, devleti her şeyden üstün tutan, bireyin tüm insanı özelliklerini ve haklarını yadsıyan, bir an önce kurtulunmaya çalışılan bir konum, bir dava biçiminde yönlendirmeye çalışmaktadır. En çok önemser bulduğu da **"Helen barışına en tehditkar girişimde bulunmuşum"** gibi bir anlayışı sürekli tekrarlayarak, işlenen komployu ve ona dayalı büyük ihaneti gizleyeceğini, bu da olmazsa basit bir hukuki kaza süsü vererek önemsiz kılacağını sanmaktadır. Gerçek suçlulara ilişkin bir imada dahi bulunmamakta, hatta görevlerini hakkıyla yerine getirdiklerini peşinen kabul etmektedir.

"Demagoji" kavramının Helen hakim siyasetin-

de türetildiğini göz önüne getirdiğimizde, iddia makamının yaklaşımına şaşmıyoruz. O kendisine siyasi makamlar tarafından verilen bir görevi, çok gecikmeli olarak, efendilerinin hiç zarar görmemesi için en ustalıkla bir biçimde yerine getirmektedir. Sayın mahkeme yargıçları ve jüri üyeleri, bu mantığa ve yaklaşıma yenik düşmemelidir. Dava, Atina tarihinde en trajik yargılamalardan biri olan, büyük insanlık değeri **Sokrates Davası** kadar önemli ve tarihsel sonuçlar doğuracak içeriktedir. Yüzlerce yoldaşımın bu olayla ilgili kendini yakarak şehit düşmesi ve Kürt halkının günlük olarak yaşadığı travma, ilk sonuçlar olarak vahameti gözler önüne sermektedir. Dolayısıyla Atina girişimi ve ortaya çıkan bununla bağlantılı gelişmeleri kapsamlı olarak ortaya koymak, ilgisiz gibi görünse de büyük önem kazanmaktadır.

Trajedinin beşinci yılını yaşamaktayım. Her günü birkaç ölümden beter geçirmekteyim. Beni bu duruma düşüren gerçekliğin Atina kaynaklı olduğunu inkara kalkışırsak, tarihsel gerçekler kadar gelecek umutlarımıza da ihanet etmiş olacağız. Gerçek komplocular ve ihanet kendini gizlerken, yüreğinde sadece halklarının haklı davası ve ona dayalı tutkuları olan 'iyi ve güzel' insanlar suçluymuş gibi lekeleneceklerdir. Bu görevi hem Helen halkı için hem de Kürt, Türk ve diğer ilgili dostlar için yerine getirmekten kaçınmam doğru bir tutum olamazdı. Teslim edilmenden sonra Yunan-Türk ilişkileri yumuşadı. Bundan ancak memnuniyet duyarız. Ama bu eğer temel gerçeklere dayanmıyorsa, sonunun hüsrana sonuçlanacağını da unutmamalıyız.

İddia ediyorum ki, Atina girişimim dostluğa ve barışa bir tehdit değil, tersine gerçek dostluk ve barışın en tarihi adımlarından biri rolünü oynayacaktır. Sahte Türk-Yunan dostluğu bu girişiminin dolaylı sonucu iken, gerçek bir dostluk ve barış ise dolaysız sonucu olacaktır. Yaşadığım büyük ızdırabı tüm Helen halkına yüklemek her ne kadar yerleşik kültürün bir gereği ise de, bu hatayı ve suçu Savcı'nın yaptığı gibi helenizme bağlamayacağım. Tarihte örneği çok görülen korkak, bencil, sahte tanrılara tapınmayı alışkanlık haline getiren ve böylelikle Helenizme de hak etmediği büyük bozgunları, acıları ve gerilemeleri dayatan kimliğe ve kişiliğe yükleneceğim. Çok uzaklardan da olsa, Helenizm kültürüyle tarihsel yakınlığımızı ve onun Anadolu kültüründeki yerini inkar etmeyen bir yaklaşımı savunacağım. Helen, Türk, Kürt ve Ermeni halkları başta olmak üzere, tüm bölge halklarının geleceğinin özgürlük, barış ve dostluktan geçtiğinin bilincinde olarak, tarihlerimizde örneği çok görülen büyük bilge insanların geleneğini esas alacağım.

Bu yaklaşıma katkıda bulunmanın bir gereği olarak, zor koşullarda ve çok eksik olanaklarla da olsa, savunmamı tarihsel, felsefi ve bilimsel bir temelde ele almayı görev bilmekteyim. Şahsım için talep edilecek fazla bir şeyin olmadığını bilerek, halkıma ve insanlığa karşı karınca kararınca sorumluluklarımı yerine getirmeye çalışacağım. İnaniyorum ki, bu yaklaşım yargılanmayı bir 20. yüzyıl utanmazlığından kurtaracak, onu hak ettiği yere oturtacak ve gerçek yargılamanın gereklerini yerine getirecektir.

Avrupa macerası ve bir dönemin sonu

Atina üzeri Avrupa'ya çıkış yapmaya çalıştığım 9 Ekim 1998 ve sonrası, özünde modernist paradigmanın bakış açısının şahsımda yaşanan iflasyıydı. Çok sığ ve kuşkuyla zihniyet yapımı tüm dönüş-türme çabalarımın rağmen ülke içi başarılı bir özgürlük gücüne tam ulaştıramamamın ve bu yönde önümdeki engellerin bir anlamda beni zorunlu olarak uygarlığın yetkin temsil gücü olan Avrupa'ya çıkış yapmaya zorladığı açıktır. Bu gerçeklik bir anlamda da kendi özgücüne güvensizliğin itirafıdır. Yaşanan tarih, zamansallık ve mekan olarak derin bir çıkmazı ifade ediyordu.

Yaklaşık yirmi yıllık (1979-99) Ortadoğu'daki çabalarım çok önemli gelişmelere yol açmasına rağmen, tıpkı Ortadoğu toplumunun kendisi gibi, içinde yuvarlandığı kördüğümü kalıcı çözüme taşımaya yetmedi. Önümde beliren iki yoldan diğeri olan **'dağdaki savaş'**a yönelmem bir olanaktı. Fakat hem çok gecikmiş olmam hem de silahlı güçlerin kutsal olması şurada kalsın, dejenere olmasının ar-

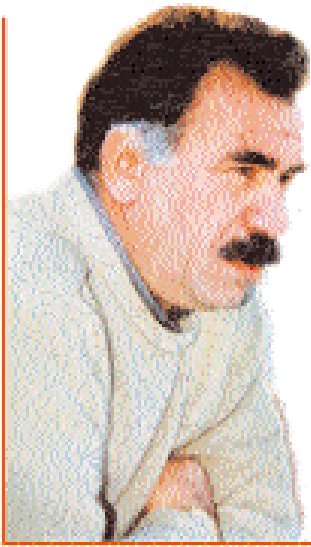
zulananın zıddı sonuçlara yol açtığını görmem, bu alanda kısa ve kolay bir çözüm umudumu adeta köreltiyordu. Bir de mevcut güçler mevzilenmesinde kolay çözümden ziyade, vicdanları körelten bir **'öl ve öldür'** çengeline takılmış yaşam alışkanlığı, aslında ahlaki ve felsefi olarak da giderek bir şeylerin yanlış yürüdüğünü ortaya koyuyordu. Dağa yönelmem, belki teknik taktik anlamda düzeltmelere yol açabilirdi. Ama bunun nihai, stratejik bir çözüme yol açabileceği kuşkuyla görünüyordu. Daha çok entelektüel gücümün güveniyor ve tarihi rolümü böyle oynamam gerektiğine dair sürekli bir his ve ilham kaynağı taşıyordum. Kürt ve Ortadoğu toplumu olgusunda gerekli olanın çok kan dökerek sorunları çözüme yerine, köklü entelektüel çıkışlara ihtiyaç olduğuna dair kanımı da hiç yitirmedim. Bocalama bu iki eğilim arasındaydı. Kan ölçüleriyle, entelektüel çığır ölçüleri bende adeta boğuşuyordu. Eğer çok ufak bir fırsat görsem bile entelektüel politik çıkışa ağırlık vereceğimden kuşku yoktu. Özellikle Filistin-İsrail sorunundaki çıkmazlar bana kör şiddetin anlamsızlığını daha da açıklar nitelikte gelişince **"şiddet felsefesini"** yeniden çözümleme gittikçe kaçınılmaz hale geliyordu. PKK'nin içinde belli bir düzeyde ortaya çıkan ve örgütü birçok bakımdan zorlayan, neredeyse önlenmesi zor, yozlaşmış çete anlayışı bu yönlü eğilimimi güçlendiriyordu. Bu gerçekliğin arkasında ise, tüm modern sorun ve çözüm yollarının Avrupa kaynaklı olduğu inancı, Avrupa üzeri arayış gereğini dayatıyordu. Adeta ikiye parçalanıyordum. Sonuç olarak Atina üzeri girişime olanak verilmesi ve Türkiye yönetiminin Suriye üzerindeki ağırlaşan yönelimi bilinen çıkışa yol açtı.

Atina, Moskova, Roma ve tekrar Atina üzeri Kenya-Nairobi'de sonuçlanan dehşetvari maceranın beni yeniden bir doğuş yapmayla karşı karşıya bıraktığı açıktı. Burada özümün, iyi niyetimin, büyük çabalarımın savunmasını yapmak kişisel olarak fazla anlam ifade etmez. Ortaya çıkan sonuç; sadece bir infaz da değil, bir çarmıha gerilmedir. Başta belirttiğim gibi, suçu hemen Türkiye yönetimine yüklemek ve dünya sisteminin Türkiye'ye verdiği rolü derinliğine ve tüm tarihi kapsamı içinde değerlendirememek, direkt ve dolaylı komplocu güçlerin düşündükleri gibi kendilerini gizleme anlamını da taşıyacaktır. AİHM'e yönelik savunmamda da, bu nedenle, günümüzün nasıl bir dünya sistemi olduğunu açıklamaya çalıştım. Bu savunmam, neredeyse hiyerarşik toplum uygarlığı içinde erimiş durumda bulunan Kürt varlığını, olgusunu tarih içinde ve tüm yönleriyle ortaya koymayı amaçlıyordu. Bir sorunu doğru ortaya koymanın çözümün yarısı olduğunun bilinciyle, bu çabayı harcadım. Bu çaba, son Irak işgalinde de görüldüğü gibi öngörülerimi şahane bir biçimde doğrulamakla kalmadı, olası çözüm olanaklarını da hem arttırdı hem de açık hale getirdi.

Sistemin çarmıha germe, Prometheusvari bir kalyağa çivileme yöntemi, klasik veya mitolojik çağlardaki sonuca pek benzemiyordu. Kapitalist dünya sisteminin **'küresel taarruzuna'** karşı halkların da **'küresel demokrasi'** arayışını güçlendirmek ve Kürt sorununun çözüm yollarını da yakalamak imkanı dahiline giriyordu. Özellikle **'İmrallı Tek Kişilik Tutukevi'** sürecim, tarih boyunca alışılan çürütme-ye karşın, hem felsefi hem de pratik bilimsel bir çözümün sadece şahsım ve Kürt halkı için değil, tüm insanlık için çıkış bulabileceğini kanıtlıyordu. Demek ki, tüm geçmişimi suçlamamın doğru olmadığı, diri ve haklı bir özüncü meşruiyetini koruduğu da gerçeğin diğer bir yanıydı. O halde daha önceki savunma ve açıklamalarımı tamamlar nitelikte önemli bazı hususları açmam büyük öneme sahiptir. Teorik tespitlerimin Helen, Türk ve Kürt olgularında sınanması daha da aydınlatıcı olacaktır.

a- Hatanın temelinde devlet ve siyaset ile kaynaklandıkları çağdaş kapitalist sistem ve ona alternatif olarak çıkan **'reel sosyalizme'** yaklaşım rol oynar. Genelde hiyerarşik uygarlığı, özelde onun en gelişmiş biçimi olan kapitalist sistemi ve ona alternatif olarak doğduğu iddiasında olan reel sosyalist uygulamaları, inanç yanı ağır basan bir biçimde dogmatik olarak değerlendirmeyi aşamadığımı kabul etmek durumundayım. Sürekli **'bilimsel sosyalizm'** kavramını kullanmam, çok çaba harcamama rağmen, iste-

"İddia ediyorum ki, Atina girişimim dostluğa ve barışa bir tehdit değil, tersine gerçek dostluk ve barışın en tarihi adımlarından biri rolünü oynayacaktır. Sahte Türk-Yunan dostluğu bu girişiminin dolaylı sonucu iken, gerçek bir dostluk ve barış ise dolaysız sonucu olacaktır. Yaşadığım büyük ızdırabı tüm Helen halkına yüklemek her ne kadar yerleşik kültürün bir gereği ise de, bu hatayı ve suçu Savcı'nın yaptığı gibi helenizme bağlamayacağım. Tarihte örneği çok görülen korkak, bencil, sahte tanrılara tapınmayı alışkanlık haline getiren ve böylelikle helenizme de hak etmediği büyük bozgunları, acıları ve gerilemeleri dayatan kimliğe ve kişiliğe yükleneceğim."

ÖZGÜR
İNSAN
SAVUNMASI

Abdullah
ÖCALAN

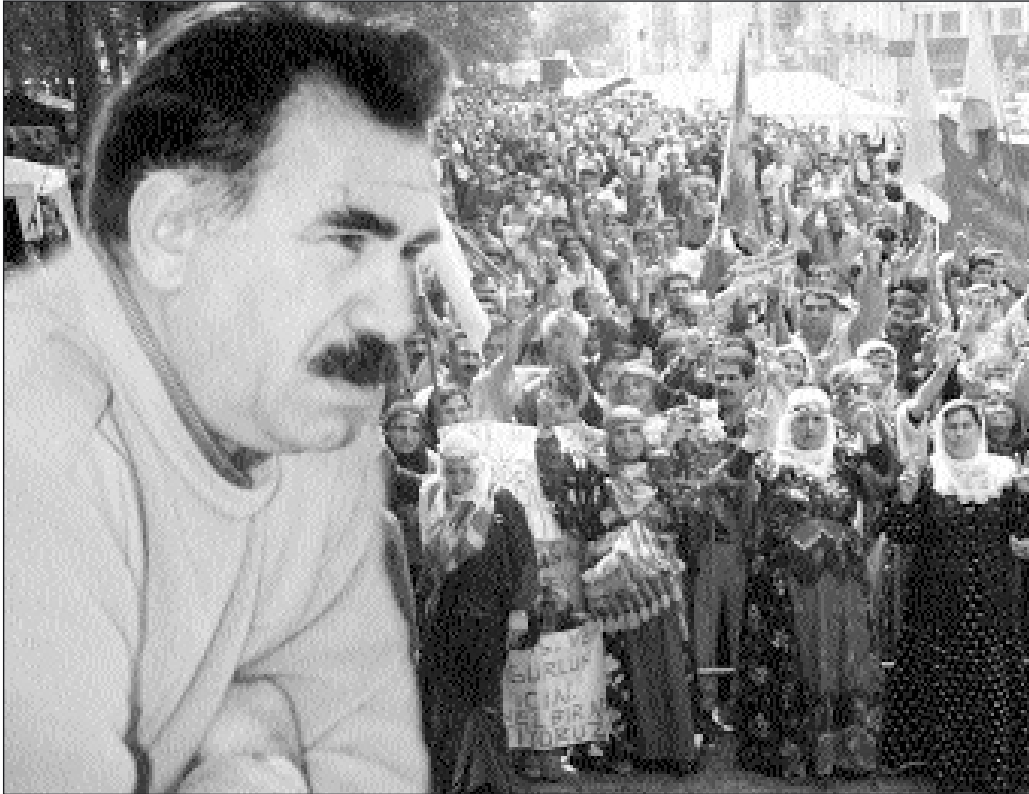

nen yaratıcı sonucu doğurmadı. Genellemeci ve ezberci kılıfı yırtamadı. Sistemlerin resmi tahlil düzeylerini aşamadı. Sosyalizme ilk adımları attığımda tesa-düfen elime geçen **Sosyalizmin Alfabeti** adlı kitabı '69'da okuduğumda, içimden şöyle dediğimi hatırlıyorum: *"Muhammet kaybetti, Marks kazandı!"* Özde ne kadar farklı ideolojik önderlikler olsalar da, benim açımdan marksizm de varolan dogmatik düzeyi aşacak kadar bir dönüşüme yol açamadı. Bir dogmacı tarzdan diğerine objektif olarak yuvarlanıyordum. Şüphesiz ortaçağın güçlü devrimci ideolojisi islamla yeni çağın kapitalizmini aşma iddiasındaki marksist sosyalizm arasında önemli farklar var. Fakat sorun bu gerçekliği somutluk içinde değerlendirebilmektir. Bu da yetkin bir tarihsel bilinci şart kılar. Ancak düzeyimiz Semitik bir tarih anlayışını aşamıyordu. Kaldı ki, reel sosyalizme geçit veren marksizmin temelde hiyerarşik toplum uygarlığını aşamadığı, dolayısıyla temel iddiası olan sınıflı toplumu aşması şurada kalsın, onun vahşi bir biçiminin doğmasına katkı sunduğu da açığa çıkan diğer bir yanıdır. Ortadoğu toplumunda donuk olarak şekillenen kişiliğe tam bir marksist cila vurmanın, çelişkiyi çözme gücü şurada kalsın, doğruyu yakalama gücüne bile ulaşamayacağı açıktır. Ortadoğu özelinde, hatta dünya genelinde yaşanan geleneksel sağ sol veya yerleşmiş milliyetçi dinci söylemlerin son tahlilde kapitalizmin ideolojik dağırcığında yer bulacakları sıkça yaşanmış bir gerçekliktir. Reel sosyalist sistemin '90'lardaki kapsamlı çözülmesi buna en iyi örnektir. İdeolojik dönüşümü bu yıllarda hızlandırmak gerekirken, artan tıkanma etkenleri durumu daha da ağırlaştırdı. Bir söz vardır: İnsanlar ancak uçurumun kenarında kanatlanır, derler. Benim için de yaşanan gerçeklik buydu. Sistemin tüm acımasızlığıyla ve gerçek özünü saldırısı karşısında, temel insanlık ve arkasındaki doğal gerçekliği yakalamak, ancak kanatlı düşünmekle mümkündü. Yaşanan biraz da bu oldu.

b- İdeolojik dönüşümüm ve gelişmem en açık sonuçlarını şüphesiz çağdaş siyaset, devlet ve kaynaklandıkları uygarlık çözümlemesinde gösterdi. Çocukluktan beri yükselmeyi hep devlet katında arayan bir yolculuğa çıktığımızı samimiyetle itiraf etmeliyim. Devrimle devlet yıkma faraziyelerimiz bile, yine kendi devletimizi kurmaktan öteye gidemiyordu. Tuzak buradaydı. **'Devletçi ideolojiler'** benim açımdan artık çözümlendikleri kadarıyla tamamen bir kurtuluş aracı olamazlardı. Kapitalist, sosyalist, ulusal üniter ve federalist demokratik sınıf devletleri hiyerarşik toplumun din, cins, etnisite, çevre ve sınıf sorunlarını çözmek şurada kalsın, bu sorunların bizzat kaynağı durumundadırlar. Çözümü her bakımdan bu kaynağın dışında aramak ve ta neolitik toplumdan beri çakılıp kalmış halkların, bireyin ve tarih boyunca ailenin içine sıkışmış bulunduğu konumundan dağ başında ve çölde hala direnen aşiret olgusuna, din cemaatlerinden kadının bin bir kılıfa bürünmüş objektif direnme gerçekliğine, toplumun temel kurumlarını savunmaktan bireyin yitik özgürlüğünü yakalamaya kadar çok yönlü bir 'yeni yol' arayışına dayandırmak gerektiği temel bir öneme sahiptir. Çevreyi, ekolojik dengeleri altüst eden toplum ve sınıflı uygarlıktan, bilime sıkı işbirliği temelinde ekolojik toplum arayışıyla çıkış aramak ertelenemez bir görev durumuna gelmiştir. Marksizmin körüklediği köle-serf-işçi yüceltmesini kabul etmeyen bir sınıf anlayışı da bu arayışın vazgeçilmez bir eksenidir. Kullaştırmayı, serfleştirmeyi, işçileştirmeyi bir aşağılanma olarak gören ve her koşulda bizzat bu olgulaşmalara karşı direnmeyi esas alan bir **'sosyalizm'** anlayışı aranmak durumundadır. İyi köle, iyi serf, iyi işçi olamaz. Üç kategori de insanlıktan, özgürlükten düşüşü ifade eder ve özgürleşme esas alınıyorsa, bu olgulara sürekli karşı konulması gerekir. Dolayısıyla bu olgulaşmaya karşı direnen her toplumsal olguya daha bir yücelikle bakma gereği vardır. Bu nedenle binlerce yıllık dağ başında, çöllerde, orman kuytularındaki etnisitede, ailenin ezilen cinsi kadında yaşanan muazzam direnmeler köleliğin, serf ve işçinin direnmelerinden katbekat daha eski, derinlikli ve yücelikli olgulardır. Yeni toplum, felsefe ve uygulamalarımızı bu esaslara dayandırmalıyız. Binlerce yıllık peygamber ve bilge gelenekleri, marksist, liberal ve çağdaş direnişlerden belki de binlerce kez daha zengin içerikli ve hacimli sosyal olgulardır. Ancak kapsamlı bir tarih toplum çözümlemesine konu olabilecek bu olgusal yaklaşımlara dayalı temel toplumsal ve doğasal felsefeyi, kendi açımdan en genel bir ifade olarak **'demokratik ve ekolojik toplum'** olarak değerlendirdim. Bir çözüm hedefi olarak belirlemeye çalıştım.

c- Kürt olgusu ve ona dayalı çözüm arayışlarım

da bu dönüşüm ışığında yeni esaslar temelinde ele alınmak durumundadır. Gerek klasik Ortadoğu islami çözüm arayışları, gerek klasik Batı'nın ulus-salcı çözüm arayışları başarılı olma şansını çoktan yitirmişlerdir. İslamiyetin kendisi, özellikle sünni resmi yorumuyla neredeyse 1400 yıldır Kürtlerin geleneksel köleleşme düzeylerine bir zammı gibi yapışmaktan ve köleliği daha da derinleştirmekten öte bir rol oynamamıştır. Cılız kapitalist burjuvallaşma düzenleri gerek çevre komşularında, gerek iç toplumsal bünyelerinde feodal dönemden daha geri bir imha ve inkara yol açmaktan öteye sonuç vermedi. Tüm hiyerarşik toplum düzenlerinin katmerleşen kölelik ve asimilasyon deneyimlerini bağrında taşıyan Kürt olgusuna özgürlükçü ve çözümleyici yaklaşım, ideolojik dönüşüm ve gelişim düzeyimle daha gerçekçi ve umut var eden bir noktaya kavuşmuş durumdadır. Buna sınıflı uygarlığı doğuran Mezopotamya coğrafyasında, bu uygarlığın alternatifinin de doğacağı inanç ve bilinci içinde yaklaşmaktayım. Birini doğuran, alternatifini de doğurmak durumundadır. Kapitalist dünya sisteminin motor gücü ABD ve İngiltere'nin 2000'li yıllardaki aşağı Mezopotamya hamlesini **'Demokratik Irak'** sloganı altında düzenlemelerini adeta kehanetimin doğrulanmasının bir işareti olarak değerlendiriyorum. Şüphesiz sistem bu toprakların demokrasisini bizzat doğurmayacaktır, ancak ona vesile olacaktır. Zaten olmuştur da. Bu gelişme bir tesadüf değildir; AİHM savunmamda öngördüğüm

“Tarih uzun uykusundan sonra bu topraklarda soylu bir insanlık çıkışına işlerlik kazandırma sürecindedir. Kürtler de adeta sınıflı uygarlıktan intikam alırcasına, bu yeni demokratik ve ekolojik çıkışa kaynaklık etmenin kaderiyle bağlanmış durumdadır. Bu nedenle Kürtlerin çözümü ne islamcı ne de ulusal olabilir. İslam feodalizmiyle Batı'nın ulusalcı kapitalizmleri Kürtler açısından aşılması gereken olgular ve kategorilerdir. Her şey Kürtlerin hem varoluş hem de özgürlükssel olgu halinde gelişmelerini demokratik ve ekolojik topluma ebelik etmeyle ve bağrında onu doğurmayla yüz yüze getirmiştir.”

tarihsel sistem analizinin bir sonucu olarak değerlendirilmek durumundadır. Ortadoğu toplumunda ve halklarında tarihsel bir yenilik söz konusudur. 5000 yıllık sınıflı toplum uygarlığından, onun alternatifi **'demokratik halk uygarlığına'** temel atmayla karşı karşıyayız. Tarih uzun uykusundan sonra bu topraklarda soylu bir insanlık çıkışına işlerlik kazandırma sürecindedir. Kürtler de adeta sınıflı uygarlıktan intikam alırcasına, bu yeni demokratik ve ekolojik çıkışa kaynaklık etmenin kaderiyle bağlanmış durumdadır. Bu nedenle Kürtlerin çözümü ne islamcı ne de ulusal olabilir. İslam feodalizmiyle Batı'nın ulusalcı kapitalizmleri Kürtler açısından aşılması gereken olgular ve kategorilerdir. Her şey Kürtlerin hem varoluş hem de özgürlükssel olgu halinde gelişmelerini demokratik ve ekolojik topluma ebelik etmeyle ve bağrında onu doğurmayla yüz yüze getirmiştir. Nasıl ki Zagros-Toros sisteminin kavisli eteklerinde insanlık tarihinin en büyük devrimi olan neolitik köy tarım devrimi, ona dayalı Sü-

mer Mezopotamya sınıflı toplum ve kent devrimi giderek evrensel devrimler haline geldilerse, günümüzde de bunun bir benzeri ile karşı karşıyayız. Yeni devrim, devleti ve sınıflı toplum uygarlığını hedeflemeyen, tersine onun alternatifi olarak kendini hazırlayan ve geliştiren bir devrim olarak devletsizleşmeyi, sınıfsızlaşmayı ve bunlarla iç içe, bilimle sıkı işbirliği içinde vazgeçilmez bir yaşam gereği olarak hayvanları ve bitkileriyle kendi ekolojik toplumunu yaratmayı hedeflemektedir. Bu gerçeklerle devrimimize **Demokratik ve Ekolojik Devrim** demek gerçekçi olduğu kadar, özgürlük niteliğinin de bir gereğidir. Dünya kapitalist sistemin son iki yüz yıldır gerek bizzat yarattığı, gerek zorla ayakta tuttuğu yapılanmaları aşması; tümüyle ona bağlanmayı gerektirmediği gibi, kanlı bir karşı çıkma da zorunlu kılmaz. Meşru savunma hakkına her zaman bağlı kalmak ve gereğini işler tutmakla ateşkes içinde olmak ve ortak sorunlara siyasal yöntemlerle birlikte çözüm aramak, strateji ve taktik olarak ne bir sapma ne de bir teslimiyettir. Tersine, demokratik ve ekolojik dönüşümlere yönelişin gerçekçi pratik yollarıdır. Kürtler diğer komşularıyla bu dönüşümlere bir sıçrama yaparken, objektif olarak evrensel anlamı olan bir konumu ifade ediyorlar. Adeta Ortadoğu toplumunun demokratik ve ekolojik yeniden kuruluşunun peygambersel rolünü oynar gibidirler. Tıpkı ziraatın ve hayvanlarla dostluğun peygamberi olan **Zerdüş'tün** M.Ö 1000'lerde zirveleşen devrimde oynadığı rol gibi.

akıl özüne dayalı temel bakış açısına daha fazla yaklaştığıma ilişkin kanılarım güçlüdür. Toplumun temel yasalarına göre yaşama güvenim, eskinin yüzeysel güveni ve zayıf yönlerine göre önemli gelişme sağlamıştır. Artık ne güçlü inançlarla ne de güçlü pratik iradeyle yaşama yol almak bana çekici ve çözümleyici gelmektedir.

Uygarlık tarihi boyunca hep rakiplerine diz çöktürmek, kahramanlık yürüyüşlerinin simgesi olmuştur. Bu gerçeklik, kanlı saltanat ve doymak bilmez sömürücülüğün dilidir. Öldürmeyi fazilet bilen, buna açık bir ideolojinin, ezilen ve sömürülen insanlığın özgürlük ve eşitlik ideallerine hizmet edemeyeceği netçe açığa çıkmıştır. Bir toplumun zorunlu özgür yaşam hakkı dışında, özünde de tüm hukuk sistemlerinde kabul gören meşru savunma hakkına dayanmayan, rahatlıkla egemen sömürücü nitelik kazanabilecek **'zor teorileriyle'** ideolojik hesaplamayı önemli bir kazanım olarak görmek gerekir. Eskinin şiddet yüklü sosyalizm anlayışı zafere ulaşsa dahi, Sovyet Rusya deneyiminde de görüldüğü gibi çözülmeye uğramaktan kurtulamayacaktır. Bir dönüklik olarak hep eleştirilen ve suçlanan bu tutum, aslında özgür insanlık adına en önemli kazanım kazanımdır.

İdeolojik dönüşümümde netlik kazanımdan, zor içeren tüm hiyerarşik toplum biçimlerinden kopuş bir zihniyet devrimi değerindedir. Bu, devrimin doğa ve toplumun özündeki akla dayandırılması, tükenmek bilmeyen bir çözüm gücüne ulaştırılması anlamına da gelmektedir. Artık kendine güvenen ve hakim kişilik paradigmasında köklü tıkanmalara ve çözüm bulamama endişelerine yer yoktur. Büyük acılar ve büyük kötülükler, eğer öldürmezlerse, büyük gerçeklere ve güçlendiren özgür yaşama götürür. Hakim dünya sisteminin, ona hizmet eden kişilik özelliklerini iflasa götürmesini ve bu yönlü alternatifine yol açmasını yeniden doğuş ve ideolojik devrim olarak değerlendirmek doğrudur.

Helen uygarlığı Kürtler ve Türklerle ilişkisi

Günümüz Yunan Helen Cumhuriyeti'nin Kürt sorunu ve Türkiye Cumhuriyeti'yle ilişkilerini doğru değerlendirmek, hata yapmamak ve büyük yanlışlıklara düşmemek açısından önem taşıyor. Buna Avrupa ve AB ilişkileri de dahildir. Nasıl ki **Mezopotamya** uygarlığın beşiği olarak değerlendiriliyorsa, **Helen uygarlığı** da kendini Avrupa uygarlığının beşiği olarak değerlendirmektedir. Her ikisinde de gerçek payı vardır ve belirleyicidir. Kıbrıs sorunu gibi basit görünen bir konuda bile bir türlü çözümleyici adım atılmaması, ardındaki karmaşık tarihsel gerçeklerden kaynaklanmaktadır. Benim Atina girişimimde de bir türlü kabullenilmeyen ve anlaşılmasında güçlük çekilen komploya dayalı ihanet olayında, bu tarihsel gelişmeler temel teşkil etmektedir. Dolayısıyla gerek bin yıllık Kürt-Türk ilişkileri, gerekse bir bütün olarak **Anadolu-Helen** dünyası ilişkileri tarihi kapsamı içinde doğru tanımlanmadıkça, günümüzde ülkelerimiz ve halklarımız için gerçek bir barış ve dostluk ilişkisine adım atılamaz. Bir nevi Arap-İsrail kördüğümüne benzeyen bir ilişki dokuğu söz konusudur. Çözümlemelerin inceliği ve kapsamlılığı bu nedenledir. En çok trajedi doğuran bu ilişkiler yumağını ana hatlarıyla kavramlaştırmak anlamak, ideolojik politik çatışmalarımızın can damarlarındandır.

a- Helen uygarlığı bir gerçektir. Ne küçümsenmeli ve inkar edilmeli ne de abartılmalıdır. Özellikle doğuş kaynaklarını doğru değerlendirmeliyiz. Günümüzde halen yaşanan **'Yunan paradoksunu'** anlamak için de bu gereklidir. Helen uygarlığı özünde Ortadoğu kaynaklı hem neolitik köy tarım devriminin hem de kent devriminin Avrupa kıtasına taşınmasında aracı bir halka rolündedir. M.Ö 7000'lerde Anadolu üzerinden neolitik çağla tanışır. Henüz Helenler olarak şekillenmeden önce, genelde olduğu gibi bir Akdeniz neolitik süreci bu yarımada da yaşanır. M.Ö 2000'lerde ise meşhur Troya örneğinde gördüğümüz gibi, kent uygarlığı da buraya taşınmaya başlar. **Troya**, aslında Sümer kaynaklı Mezopotamya uygarlığının **Hurritler** ve **Hittitler** kanalıyla Avrupa kıtasına taşınmasının boğazdaki kapısı durumundadır. Büyük önemini bu özelliğinden almaktadır. New York ABD için nasıl bir rol oynamışsa, Floransa Avrupa Rönesans'ı için neyi ifade ediyorsa, M.Ö 2000'lerden itibaren Troya da Yunan yarımadası ve giderek tüm Avrupa kıtası için o rolü oynamaktadır. Binlerce yıllık uygarlık değerlerini Batı'ya taşırmaktadır. Bir nevi ışık saçmakta, zenginliği temsil etmektedir. Avrupalı aydınların bu kadar önem vermeleri aslında geçmişlerini doğru tanımayla ilgilidir.

“Atina demokrasinin beşiği olduğu kadar, demagojinin, ince yalanın merkezi ve beşiği olması da karakterinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öyle bir duruma gelinir ki, demokrasiyle demagojinin sınırı ayırt edilemez olur.

Atina’nın insanlığa böyle bir hediyesi de vardır.

Perikles’in gerçek demokratiğinin zıddı olarak, alçakça birçok ihanete gözünü kırpmadan giden sayısız Atinalı politikacının varolduğuna da tarih tanıktır. Sokrates yargılanması bu gerçeğin küçük bir örneğidir.”

Günümüzde daha çok sorulan soru, ‘*Avrupa uygarlığının beşiği gerçekten Anadolu mu, yoksa Yunan yarımadası mı?*’ sorusuna dönüşmüş bulunmaktadır. M.Ö 2000’ler neolitik devrimle beslenen ve Avrupa’da Atlantik kıyılarında doğuda Büyük Okyanus ve Çin kıyılarına kadar harekete geçen ‘*Kuzey kavimler göçüne*’ tanık olmaktayız. Bu göçler, güneylerinde Sümer kent uygarlığıyla beslenen Hint’ten Mısır’a kadar uygarlık alanlarının zenginlikleri ve çekim güçlerine kapılmış olarak gelen üst barbarlık aşamasındaki kavim kabile saldırılarıdır. Sonuçta kent uygarlığı içinde eriyerek **Çin, Hint, İran, Hitit** ve en batıdaki uç olarak Helen uygarlıkları biçiminde yeni bir tarihsel süreçte katkıda bulunmuşlardır. Bir nevi taze ‘**barbarizm**’ kanıyla eski kent uygarlığının dev bir sentezidir. Yazılı tarihe geçişin en temel adımlarından biridir. Helenlerin önem kazanması, Avrupa kıtasındaki ilk uç noktası olması kadar, hem Anadolu üzerinden Mezopotamya uygarlığından hem de Girit üzerinden Mısır uygarlığından birleşik olarak yararlanmasından ileri gelmektedir. Buna Lübnan üzerinden Fenikelilerin sentezledikleri Sümer-Mısır uygarlığının doğrudan taşınmasını da eklemek gerekir. Gerçekten eski bir deyişle söylendiği gibi, ‘**mal bulmuş mağribi -batılı**’ misali, M.Ö 1500’lere geldiğimizde, Helen kabileleri bu uygarlık alanları tarafından yoğunca beslenirler. İlk adım Miken uygarlığıdır. Girit uygarlığına son verip kendine katan bu uygarlık, M.Ö 1200’lerde yeni kabile saldırıları ve iç nedenlerle sona ererken, M.Ö 1000’lerden itibaren sel gibi yeni bir hamleye girerler. Troya erken den düşürüldükten sonra Batı Anadolu kıyıları Dorlar, İonlar ve Aiollar adı altında ismen de şekillenerek, çığır açıcı bir gelişme sürecine girerler.

Bu süreç ünlü **Homeros’un İlyada Destanı**’nda en güçlü anlatım ifadesine kavuşmaktadır. Batı kültüründe İlyada Destanı’nın büyük önemi ve temel edebiyat kaynağını teşkil etmesi, Troya’nın tarihi rolünden ileri gelmektedir. İlk defa Doğu uygarlığının büyük bir uç kalesi Batı’nın yeni yetme çocuğu Helenler tarafından düşürülmekte ve Doğu’ya yayılma yolu ardına kadar açılmaktadır. Troya’nın düşüşü M.Ö 1200’lerdir. Artık ‘**deniz kavimleri**’ olarak da adlandırılan ve ağırlıklı olarak Helenlerden oluşan yayılmacılar, Doğu Akdeniz’de **Filistia** adında, Karadeniz kıyılarında **Pontuslulara** kadar çok sayıda topluluk adı altında yeni bir kültürel kimlikle Ortadoğu uygarlığıyla etkileşime ve sentezleşmeye yönelirler. Tarihteki büyük Helen uygarlığı bu tarz bir oluşma ve gelişme diyaloguna sahiptir. Bu süreçte başta **Hititler, Frigya, Lidya, Likya** ve **Luwiler** olmak üzere çok sayıda halk ve kültürden etkilenip, sonunda onları zor ve asimilasyon yoluyla içlerinde eritmeye muvaffak olurlar. Anadolu’da Helenleşme çağının özünde bu gerçeklik, yani zengin bir uygarlığa konma, sahip olma yatmaktadır. Bunlar, temelleri M.Ö 8000’lerde atılıp gelişen uygarlıklardır. Benzer bir gelişme İspanya’dan Sicilya ve İtalya’ya kadar olmakla birlikte, ikinci sırada bir Helenistik özelliği sahiptir. Esas gelişmeler Ege’nin iki kıyısında gerçekleşmektedir.

Bu dönemde Helenleri Doğu’da dur-

duran güçler öncelikle **Asurlular, Urartu, Med ve Pers** İmparatorluklarıdır. Hititlerin yenilmesinden sonra hakim güç haline gelen Asurlular, yıkılıncaya kadar Helenleri sürekli Anadolu’nun batısına sürme, orada kalmalarına zorlama rolünü görmüşlerdir. Urartular benzer bir role sahiptir. Asıl durdurma rolünü ise Med hükümdarı **Kiyakser** oynamış, M.Ö 585’te yapılan savaşla Kızılırmak kıyılarında bir sınır hat oluşturmuştur. **Filozof Thales** bu savaştan bizzat bahseder. Medya kavramı Helen tarihinde ve mitolojisinde çok ilginç özellikler taşımaktadır ve başlı başına bir ana madde olarak sürekli işlenir. **Heredot Tarihi**’nde en çok Medlerden bahsedilir. Persler silik kalır. Nasıl günümüzün bir ABD işbirlikçiliği varsa, o dönemde de Helenlerde Medcilik, Med işbirlikçiliği en gözde bir kavramdır. Med işbirlikçiliğine özenmek bir modadır. Temel politika Med işbirlikçileri ve karşıtları biçiminde bir ayırım göstermektedir. Med sonrası Pers imparatorluk aşamasında bu ayırım daha da gelişir ve tüm yaşamı etkisi altına alır. M.Ö 550’lerden 330’a, İskender istilasına kadar tam bir Med-Pers hakimiyeti söz konusudur. Bu süreç aynı zamanda Helenlerin Doğu saraylarında iktidar sanatını özümseme dönemidir. Kısmen Mısır uygarlığını da siyasi alanda özümserler. Dolayısıyla ekonomik, sosyal ve siyasal alanda alabildiğine beslenen Helenler, tarihte çok övülen klasik Atina hamlesinde gelişme kaydederek. Atina merkezli sentezleşme gerçekten bir orijin olmayı başarır. Sadece ‘*karma bir yargılanma yeri*’ değil, yaratıcı bir sentez oluşturma merkezidir. Filozoflarıyla, sanat ve siyaset adamlarıyla çığır açan bir uygarlık söz konusudur. Altın çağını M.Ö 600-300 arasında yaşayan bu uygarlık, günümüz uygarlığının temel bir bileşenidir.

İskender’in Helenizm hamlesi, özünde Pers saraylarında biriken büyük zenginliklerle iki yüz yıllık hakimiyetlerine karşı büyük bir istila savaşıdır. Adeta **Pers İmparatoru Büyük Darius’un** (M.Ö 520-485) Doğu ve Batı’daki hamlesini taklit etme tutkusuna sahip gibidir. O da Tuna kıyılarında Hindistan’da Ganj kıyılarına kadar en büyük istilaları başarıyla gerçekleştirmeye gücünü göstermiştir. Böylelikle bir kez daha Tuna’dan İndus-Ganj’a kadar Doğu-Batı uygarlık alanlarının ezici büyüklüğü Helen kültürüne açılmış olmaktadır. Bu istila temelinde çok sayıda köleci devlet kurulmuştur. Mısır uygarlığı **Ptoleme** hanedanlığında yeni bir aşamada varlığını sürdürür. Başşehir İskenderiye, dönemin başta gelen kültür merkezidir. Anadolu’da uygarlık ağırlıklı olarak **Bergama Krallığı** altında yaşamını sürdürür. **Selefkoslar** ağırlıklarını Mezopotamya’da merkezileştiren daha da geniş ve derinlikli bir İskender sonrası dönemi de oluştururlar. Tarihte Helenizm’in bu dönemi, M.Ö 30’dan M.S. 250’lere kadar, özellikle kültürel alan başta olmak üzere, Doğu-Batı sentezinin en görkemli çağıdır. Köleci uygarlığın en son yaratıcı gücüdür. Köleci Roma da özünde bu ruhu ve anlam gücünü temsil eder. Latinlerin bu döneme katkısı şekli olmaktan öteye gitmez. Büyük Roma ve Bizans İmparatorluklarının (yaklaşık M.Ö 500-M.S. 1450) Helenizm tarihindeki yerleri bir katkıdan ziyade, bu Doğu-Batı sentezini büyük bir iştahla yemidir. Doğunun

zenginlik alanlarında sınırsız istilalarla insanlık üzerinde en büyük baskı ve sömürü mekanizmalarını geliştirme bu dönemin çarpıcı özelliğidir. Hristiyanlık ve müslümanlık biçimindeki çıkışlar, özünde Doğu uygarlığının ideolojik, politik ve askeri olarak Batı’ya kayan Roma ve Bizans üstünlüğüne karşı bir başkaldırı, kurtuluş ve barış hareketidir.

b- Helen uygarlığının doğuş merkezi Atina sitesidir. Atina bir kent olmanın ötesinde, yeni bir devlet biçimi ve kültürel yaşam tarzıdır. İçte **Isparta**, dışta **Persepolis** merkezli devlete karşı kendine özgü bir biçimde mücadele etmiştir. Köleci sınıfın en gelişkin demokrasi silahını kullanmıştır. Sonuçta bu silah tüm Helen kentlerine karşı olduğu kadar, Doğu kentlerine karşı da üstünlük elde etmiş, köleci uygarlığın en olgun ve yaratıcı biçimlerinden birisi olmasını sağlamıştır. İnsanlık zihniyetinde binlerce yıl egemen olan mitolojik ve dinsel düşünce tarzından felsefi düşünce tarzına geçilmesine belirleyici bir katkıda bulunmuştur. **Sokrates, Platon ve Aristoteles** bu tarzın peygamberleri durumdadırlar. Sanat, dinsel törenlerden ilk defa kopup kendi bağımsızlığına kavuşmuştur. Felsefe ve sanat ekolleri çığ gibi büyümüş ve bütün Helen alanlarında yeni yaşam tarzlarının doğuşunda silinmez izler bırakmışlardır. Tıp, geometri, fizik, aritmetik, astronomi başta olmak üzere, bilim daha gelişkin bir aşamaya ulaşmıştır. Bu gelişmelerle **Atina demokrasisi** arasında bir ilişkinin varlığı yadsınamaz. Fakat bu uygarlığın adeta simgesi olan Sokrates’i de aynı Atina ölümüne mahkum etmekten çekinmemiştir. Bu çelişkiyi nasıl izah etmeliyiz? Çelişkili bir karakterini hemen yalamak zor değildir. Atina’da bir yandan insanlığın soylu çıkışlarının sentezini yapanlar varlık bulurken, diğer yandan köleci sömürü tarzının en kurnaz, en sinsi ve sadece köleci yönetim sanatının incelikleriyle uğraşan parazit bir aristokrasi tabakası da güçlü varlık bulmuştur. Öyle bir tabaka ki, yemeğini yerken belini doğrultma gereğini bile duymaz. Bu sınıfın, demokrasinin en demagojik ifade tarzını bulup Atina demosunu –halkını– koyun gibi gütmesi de gerçeğin diğer yüzüdür. Demokrasinin beşiği kadar, demagojinin, ince yalanın merkezi ve beşiği olması da karakterinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öyle bir duruma gelinir ki, demokrasiyle demagojinin sınırı ayırt edilemez olur. Atina’nın insanlığa böyle bir hediyesi de vardır. **Perikles’in** gerçek demokratiğinin zıddı olarak, alçakça birçok ihanete gözünü kırpmadan giden sayısız Atinalı politikacının varolduğuna da tarih tanıktır. Sokrates yargılanması bu gerçeğin küçük bir örneğidir. Adeta İlyada Destanı’nda geçen tanrıça **Athena’nın**, bir türlü yenilmeyen **Hektor’u** kardeşi **Deiphobos’un** kılığına girip yenileceği bir savaşa sürmesi gibi, Sokrateslere de aynı oyunu oynamıştır. Aslında bu gerçeklik, Helen kültüründeki aristokratik, despotik öğenin daha baştan beri bir özellik olarak oluştuğunu göstermektedir. Köleci sınıfın, –daha da genelleştirirsek– hakim sömürücü sınıfın, ancak komploculuğu eksik etmeyen demagojik bir kültürel öze halkı sömürüp yönetebileceğidir. **Zeus’un** Athena’yı alnından yarattığı söylenir. Zeus’u yükselen Helen despotizminin simgesi olarak görürsek, onun alnından doğan tanrıça Athena ve onun adıyla kurulan kent olan Atina’nın diğer bir yüzünün nasıl oluşabileceğini daha iyi anlayabiliriz. Sokrates gibi bir filozofun bile Atina’nın bu özelliğini çözemesine şaşmamak gerekir. Atina kişi ve sınıf despotizminin demokrasi cilası altındaki en gelişkin örneklerini hep sergilemiştir. Isparta’nın haklı ve büyük öfkesi boşuna değildir. Isparta, Atina’ya karşı sınıf soyluluğunu ve mertliğini krallık tarzında da olsa temsil etmektedir. Heredot’un kitabında şöyle cümleler geçmektedir: Büyük Darius Atina’nın sınıllıklarına çok öfkeli. Kendi aşçısına şöyle dediği aktarılmaktadır. “*Her bana yemek getirdiğinde şöyle diyeceksin: Ey Kral, Atinalıları unutma!*” Yine der ki, “*Ey Zeus, bırak şu Atinalılara*

haddini bildirelim!” Demek ki, Atina demokrasisinin bir yüzü Sokrates, Platon, Aristo ve Perikles iken, diğer yüzü sayısız demagog ve sinsi yalancılardan ibaret oluyor. Helen kültüründeki bu gelişkin karakterin bütün Batı kültürünün temelinde de yattığı belirtilebilir. Doğru söylemek Doğu kültürünün temel bir özelliği iken, yalan ve demagoji Batı kültüründe bunun zıddı olarak yansıma bulmaktadır. Diyalogik gelişmenin diğer bir cilvesi! Doğru kendi zıddını yaratarak gelişir. Bu gerçeğin de derininde yatan, Helen kültürünün dayandığı zengin kültür mirasıdır. Eğer bu kültür dört koldan aşırılmışsa (Anadolu, Fenike, Mısır ve Girit), bunu gizlemek için muazzam bir demagojiye ihtiyaç duymaktır. Helenler yaratıcılık göstermiş, başarılı bir özümsemeyle dönüşüme katkıda bulunmuştur, ama midesinde ve beyninde sindiremediği unsurları da demagojik ifadelerle kendine mal etmekten çekinmemiştir. Helen tanrılar sisteminde Sümer ve Mısır’ın basit bir taklitçiliği var iken, kendi katkıları da daha insan yüzü bir teolojidir. **Hesiodos** aslında Sümer ağırlıklı ilahiyatın Helen versiyonunun başta gelen peygamberidir. Homeros’un **İlyada** ve **Odyseea Destanları** da özünde **Gilgamesh Destanı’nın** Hurri-Hitit versiyonlarının daha geliştirilmiş bir biçimidir. Sümer mitolojisi ve ilahiyatı orijinal olmasına rağmen, dikkatlice değerlendirildiğinde, bunların yükselen köleci uygarlığın tanrı-kral simgelerini ifade ettikleri açıkça görülecektir. Daha sonraki tüm ilahiyatlar bu orijinal yapıyı allayıp pullamışlar, kendi yerel koşullarına uyarlayarak insanlarına sunmuşlardır. Başta edebiyat ve sanatın diğer biçimleri, hatta felsefe ve bilim bu geleneğin derin izlerini taşıyarak günümüze kadar gelebilmiştir. Saddam ve Bush’un ‘*benimki daha güçlüdür*’ diye savaş arenasına sürdükleri tanrıları da, acı bir tesadüftür ki, savaştıkları yerde doğmak gibi bir şans sahiptirler. İnsan emeği ve artı-ürünün değerleri üzerine kurulan tüm uygarlıkların, doğdukları günden beri özerliğini hiç yitirmeden tüm alt ve üst yapılarında yaşayabilmeleri gerçek bir dehşet ifade eder. Demagoji ve yalan sadece bu gerçeğin çaktırılmadan yutturulması içindir. Bilim, felsefe, din ve sanatı ise insanlığı daha katlanır hale getirmek içindir. Bu da yetmedi mi, binlerce kişilik çarşıya gemeler, arenalarda vahşi hayvanlara parçalatmalar, kopmuş insan başlarından harmanlar kurmaya dek giden bir katliam kültürü peşi sıra gelir. Katliam seferlerine rahatlıkla kahramanlık, tanrısal kutsallık sıfatları taktırlır. Zindan ve her türlü işkenceler eksik edilmez olur. Halkların ve insanlığın payına düşen, işte bu dehşet tarihine boyun eğmektir. Burada Helen hakim tabakasının yaptığı katkı, daha inceliklerle yüklü bir demokrasinin demagojik çarpıtmasıdır. Sokrates’in kendi eliyle baldıran zehrini içmesi, sistemin bu dehşet kültürünün Helencesi olmaktadır. Şaşırmamak gerekiyor: Apo olarak bu gerçeği anlamamanın, açık ki sınıflı toplum uygarlığını ve bunun bir parçası olarak Helenizm’i doğru anlamaktan geçtiğini, ancak içine ittikleri dehşet durumunu yaşadıkten sonra kavrayacaktır. Bazı gerçekler var ki, yaşanmadan anlaşılmıyor...

Şu sonucu da hemen eklemem gerekir: Tüm halklar, daha uygarlığın şafak vaktinde, yükselen efendi despot sınıfın bu yalanlı, demagojili, işkenceli ve katliamlı toplum yönetimini ve sömürü tarzlarını iliklerine kadar yaşamış olarak günümüze gelebilmişlerdir. Özgür birey ve halk olmak halen bir rüyadır. Sadece hiyerarşik otoritenin kendi aralarında göreceli bir özgürlüğü vardır. Halklara ve bireylere yansıttıkları, iflah olmaz umutlar, boş hayaller, aldatıcı sonuçlar vermenin sonu gelmez her tür çabalarıdır.

c- Helenizm’in Kürtlerle ilişkilerini Hititlerle bağlantılı kılmak mümkündür. Hititlerin, Sümer uygarlığının yukarı Mezopotamya’ya yayılma sürecinde, komşu dağlı halklardan olan ve en yakın proto Kürt halk olarak Hurrilerin Anadolu içlerine yansımış bir kolu olarak şekillendik-

leri anlaşılmaktadır. Kuzeyden gelen barbar kabilelerle yerel uygarlık öğelerinin karışımından bu şekillenmenin oluştuğu doğruya yakın bir bilimsel ifadedir. Dil ve kültür olarak Aryenler ve Hurrilerle akrabalıkları kanıtlanmış durumdadır. M.Ö 1700-1200’lere kadar **Hattuşaş** merkezli Hitit İmparatorluğu, Ege kıyılarına kadar dayanmış olup, uç noktasını da daha özerk bir konumda olan **Troya** kent devleti teşkil etmektedir. Ege kıyılarını ilkin uygarlaştıran güç Hititlerdir. M.Ö 1200’lerde ‘**su kavimleri**’ olarak da adlandırılan başta Helen kabile güçleri olmak üzere, Boğazlardan gelenlerle güneyden Sümer uygarlığının son temsilcisi Asurların saldırıları altında merkezi yapıları dağılan Hititlerin yerlerinde yeniden beylikleşme sürecine girilmiştir. Batıda **Frigya, Lidya, Karya ve Likya** adlarında daha merkezleşmiş siyasi yapılar oluşurken, Hurrilerin orta Mezopotamya’daki yerleşim alanlarında diğer bir proto Kürt kol olan **Mitanniler** tarih sahnesine çıkmışlardır. Asurlar tarafından Hititlerle birlikte onların da merkezi varlıkları dağılınca, **Van** merkezli **Urartu uygarlığı** (M.Ö 900-600) gelişme göstermiştir. Urartular döneminde Helenlerle ilk kez direkt karşılaşma ve etkilenmelerin oluştuğu görülmektedir. Batı Anadolu’daki tüm halk gruplarını eritme sürecine almalarına karşılık, Helenler Kürt kabile aşiret yaşamında aynı etkiyi gösterememişlerdir. Bunda belirleyici olan, çok eski bir geçmişe dayanan, yaklaşık M.Ö 10.000’lerde ilk neolitik yapıları kurmaları, bundan kaynaklanan sağlam bir kültür çekirdeğine ulaşmış olmalarıdır. Belki de tarihte hiçbir halk, Kürtlerin yaşadığı alanlarda bu kadar uzun süreli ve derinliğine neolitik kültürü yaşamamıştır. Bunda asi coğrafyanın da önemli rolü vardır. Dolayısıyla ne kuzeyden akan İskit kavimleri, ne güneyden gelen Semitik kabileler ve Sümer uygarlık güçleri, ne de batıdan akan Helen boyları Kürt kültürü ve coğrafyasına tam sahip olamamışlar ve kültür bünyelerine nüfuz edememişlerdir. Urartular ve ardından kurulan **Med Konfederasyonu**’yla Kürt boyları ileri düzeyde bir toplumsal ve siyasal birliğe doğru gelişme kaydetmişlerdir. Helenleri en çok etkileyen Medlerle temas aşamasıdır. Öyle ki, Med kaynaklı tüm olgular, Helen kültürünün en önemli öğelerini teşkil etmiştir. Atina kentinin kuruluş mitolojisinde adı geçen **Thesesus** adlı kahramanın Medya ilişkisi çok çarpıcı ve ilginçtir. Yine **Argonotlar** seferinde Medya’nın başına gelenler hayli düşündürücüdür. Her ne kadar mitolojik bir dille Medya olgusu kavramlaştırılmış olsa da, öзде Helenlerden çok Med gücünün kast edildiği açıktır. Helen kültürünün Hitit, Hurri, Mitanni, Urartu ve Med ilişkisi araştırılmaya değer bir konudur. Perslerle ilişki süreci de Heredot Tarihi’nde yoğunca işlendiği gibi, ağırlıklı olarak Med ilişkisi biçiminde somutlaşmaktadır. Bunda Medlerin Helenlerle komşu olmaları da önemli bir etken olmaktadır. İskender’in Helen-Med-Pers çelişkisini çözme tarzı, günümüzde bile incelenmeye ve ders çıkarılmaya değer bir deneydir. İki kültürü harmanlayıp tarihi bir sentezi başarmıştır. Doğu-Batı kültür sentezinin bu denli çarpıcı ve başarılı bir biçimde bir diğer örneğine tarihte ender rastlanmaktadır. Kürtlerin ağırlıklı olarak yaşadığı coğrafyada **Selefkoslardan** sonra yüzyıllarca varlığını sürdürmüş üç önemli siyasal ve kültürel oluşuma tanık olmaktayız. Bugünkü **Adıyaman** sınırlarında **Samosat** (Samsat) merkezli **Komagene, Urfa** merkezli **Abgar** ve Kuzey **Suriye’de Palmira**’ya dayalı bu oluşumlar, yaklaşık M.Ö 250-M.S. 250 yıllarına dek tarihlerinin en parlak kültürel dönemlerini yaşamışlardır. 500 yıllık bu tarihsel evre tüm kültürlerin iç içe geçtiği, dil ve kültür alışverişinin en zengin biçimde gerçekleştiği, sadece maddi değerlerin değil, manevi değerlerin –dinlerin, tanrıların, fikirlerin– alışverişinin de bolca yapıldığı gerçek

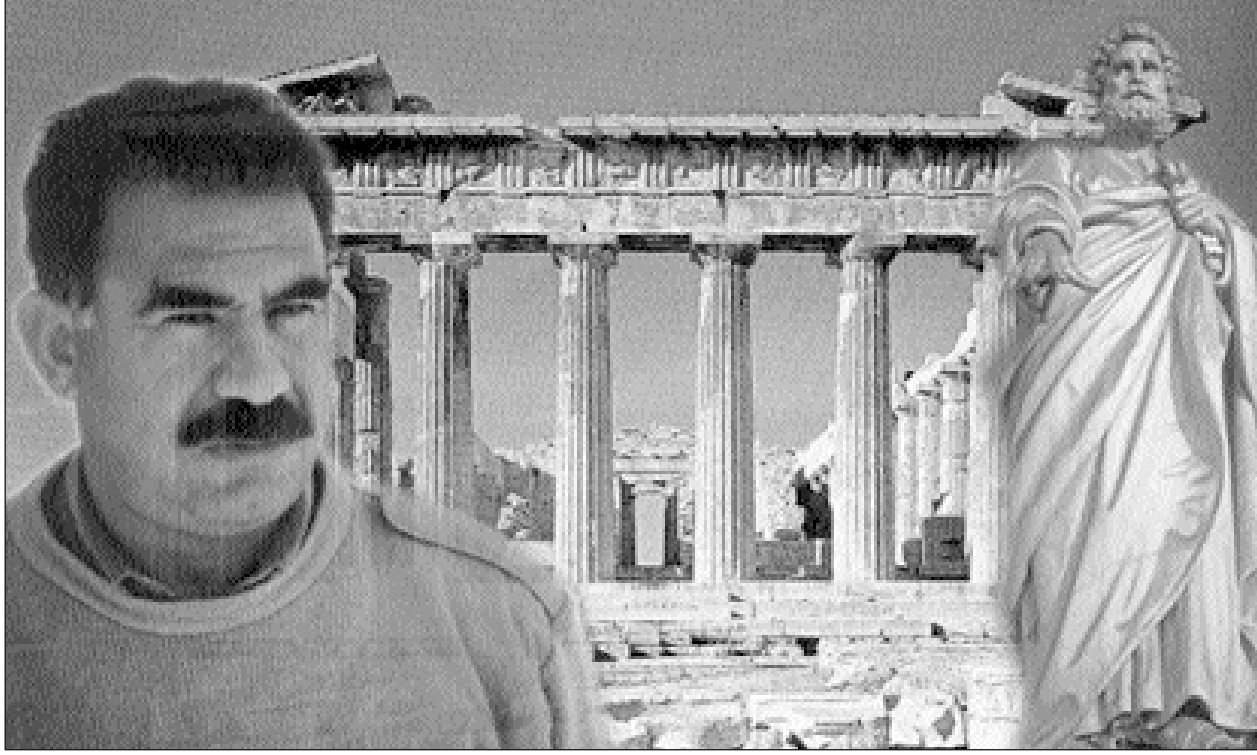

bir küreselleşme aşamasıdır. Hristiyanlık, çok sayıda gnostik mezhep ve çarpıcı **Mani** öğretisi bu dönemin ürünüdür. Çağın en ilerici dinsel öğretisi olan **Manicilik**, Roma-Sasani ayrımına kafa tutan evrensel bir akım özelliğindedir. Doğuş kaynağı Orta Dicle-Fırat havzası olup dünyanın dört yanına yayılma iddiası ve gücünü gösterebilmiştir.

Hristiyanlıkla Helenizm eski özünü yitirirken, Bizans'ın yükselişyle yeni bir aşama kaydetmiştir. İran'da **Part** hanedanlık döneminin yıkılıp **Sasani** hanedanlığının başa geçmesi, Doğu-Batı çatışmasını yeniden alevlendirmiş, M.S 200-640 yıllarında bu çatışma süreci her iki uygarlığa çok şey kaybettirmiştir. Çatışmanın tam ortasında yer alan Kürtler için bu bir yıkım süreci olmuştur. Ardı sıra gelen **Arap-islam** çıkışıyla **Bizans-hristiyan** çatışmaları, tüm Anadolu ve Yukarı Mezopotamya'yı bir savaş ve cihat alanına çevirmiştir. Bu dönem aynı zamanda köleci sınıflı toplum uygarlığı yerine, feodal sınıflı toplum uygarlığına dönüşün yaşandığı ortaçağdır. Artık Doğu-Batı ayrımı din düşmanlığıyla kalın bir perde haline bürünmektedir. Kültürel alışveriş yerini gittikçe derinleşen yabancılaşmaya bırakmaktadır. Kafir, gavur kavramları anlam bulmakta, komşu halklar arasına feodal duvarlar örülmektedir. İslamın **Arap Emevi** ve **Abbasi** dönemlerinde Bizans'a saldırılar, en kutsal cihat kavramlarıyla yeni bir yaşamın aracı haline gelmektedir. Bizans ise Roma'nın mirasını ısrarla korumaya çalışmaktadır. Sasanilerin yıkılışıyla tüm İran ve Orta Asya islama açılmış, Doğu-Batı ayrımı kalın bir hristiyan-islam ayrımına dönüşmüştür. Ayrışan dünyanın komşu dost halkları, kendilerini din ve mezhep düşmanlığıyla karşı karşıya bulmaktadır. Feodal güçler halkları en anlamsız bir düşmanlık içine iterek, çıkarlarını yeni sultanlık sistemleri altında güçlü bir ideolojik ve siyasi temelde sürdürmeyi başarmışlardır. Bu sürecin iki ucunda yer alan isламlaşmış Kürtlerle hristiyanlaşmış Asuri, Ermeni ve Anadolu Helenleri olan Rumlar en çok kaybeden halklar olmuşlardır. Din savaşları bu halkları kültürleriyle birlikte sürekli güçsüzleştirip hakimlerin potası altında erimeyle yüz yüze bırakmıştır. Buna M.S 11. yüzyılın sonlarında başlayan Haçlı Seferleri'nin eklenmesiyle daha da içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Zorlanan Arap egemenler, Kürt ve Türk feodal hanedanlarına birçok askeri komutanlık tanıyarak, onların komutası altında kendilerini güvence almaya çalışmışlardır. **Kürt Selahaddin Eyyubi** hanedanıyla **Selçuklu Türk** hanedanlığı artık Bizans, Haçlılar ve Moğollara karşı isламı koruyan temel güçler konumundadırlar. Kürtler açısından Helenler artık hatırlanmaz, yabancılaşmış bir unsur durumundadır. Yüzlerce yıllık iç içe olma durumu yerini dinsel yabancılaşmayla yürütülen bir düşmanlığa bırakmıştır. İslamın yayılma ve koruma görevini Anadolu'nun içlerine doğru Türkler devralmıştır. Kürtlerle Rumlar arasına giderek genişleyen kuşaklar halinde Türk boyları girmiştir.

d- Helen-Türk ilişkileri Ortadoğu tarihinin ortaçağdaki en önemli bir parçası, isламı koruma ve yayma gücü olan Türk sultan ve beylikleriyle, hristiyan-orto-

doksluğun koruma ve yayma gücü olan Helenler arasındaki ilişki ve çatışmalardan oluşmaktadır. M.S. 1071'deki **Malazgirt** zaferiyle bu ilişki ve çatışmalardaki denge Türk boyları lehine değişmiştir. Türk boyları Mezopotamya'dan geçerken, Kürtlerle işbirliği yanı ağır basan bir politikayı esas almışlardır. Hedef, Anadolu'da yayılmak için Kürtleri bir isلامي mütefrik olarak değerlendirmektir. **Alparslan'ın Malazgirt Savaşı'nda** bu politika çok nettir. Büyük Selçuklu sultanları daha çok İran içlerine yayılırken, **Anadolu Selçukluları** batıya doğru yayılmaya ağırlık vermişlerdir. Türklerin Anadolu'ya yayılması sürekli Hristiyan Rum ve Ermeniler aleyhine gelişirken, kültürel alan-

da da isلاميyet giderek başat bir konum arz etmiştir. Bunda Bizans'ın köhne feodal yapısı karşısında Türk boy beylerinin daha esnek ve nefes aldırıcı yönetimleri de oldukça etkili olmuştur. Gerek Selçuklular gerek hemen ardından gelen Osmanlı sultanları döneminde, Anadolu'nun Türkleşme ve isламlaşma kaderi artık belirginlik kazanmış durumdadır. Sıra Balkanlara gelmektedir. Bu dönemde Avrupa çok tutucu bir feodal dönemi yaşamaktadır. Türkleşme ve isламlaşma sadece siyasi ve ideolojik üst yapıda yürümekle kalmaz, tabanda da dağ ve ovalarda sürekli gelişim kaydederek. Üst hakim tabaka daha çok isламın **sünni** resmi mezhebinin ve Arapça-Farsça ifade edilen bir dili esas alırken, tabanda halk muhalif **alevi** mezhebinin benimsemekte ve arı Türkçe dilini kullanmaktadır. Yayılma sınıflaşmayla iç içe gelişmektedir. **İstanbul'un** 1453'te fethiyle Helenizm, tarihinde en büyük geri adımlarından birini daha yaşar. 2000 yıllık bir yerleşme yenilgiyle sonuçlanmıştır. Sıra Helenlerin tüm yerleşim alanlarının fethine gelmiştir. **Fatih Sultan Mehmet**'le bu süreç 1470'lerde tamamlanır. Karadeniz'deki Pontuslar da egemenlik altına alınır. Osmanlı politikası derinliğe işlemekten uzaktır. Dinsel ve kültürel özelliklerini ağırlıklı olarak korurlar. **Fener Patrikhanesi'ne** özgürlük tanınır. Kilise en güçlü kurum olarak varlığını sürdürür. Yunan köylüleri isyan konumundan uzaktır. Rum tüccarlar imparatorluk içinde etkilidirler. Batı Avrupa'da yükselen kapitalist uygarlık ilk elden He-

lenleri de etkisi altına alır. Avrupa'da belli bir saygınlığı olan ve gittikçe adeta yeniden keşfedilen Helen uygarlığı, milliyetçi duyguları kabartır. Kilisenin öncülüğünde **1821 Mora İsyanı**'yla modern çağı yeni bir aşama olarak yaşamaya başlar. Adeta uykudan yeni uyanmış sersem birisi gibidir Helenizm. Büyük tarihsel geçmişin ardından içine düştüğü durumu bir türlü kabullenemez. Gittikçe derinleşen bir Türk sendromuna tutulmuş gibidir. Türk-Helen ilişkileri hem Batı Avrupa'nın hem de Rusya'nın etkisiyle gittikçe gerginleşir. İlk fırsatlar ele düştüğünde kaybettiklerini yeniden kazanmaya çalışır. **Osmanlı İmparatorluğu'nun** çöküş çağında bu hırs daha da bilenir.

şısında görmek ne kadar yanlışsa, hareketin içinde oldukları, ama öz kimlikleri ve kültürel varlıkları için bir özgürlük talebinde bulunmadıkları varsayımı ve iddiaları da o denli yanlıştır. Kürtlerin bu süreçte eksikliği, özgürlükleri için geçerli olan bir **'özgürlük projesi'** geliştirmek yerine, dini ve aşiretsel yanı ağır basan niyetlerle savaşa katılım göstermeleri ve umdukları gerçekleşmeyince de hiç de çıkarlarına olmayacak isyanlara körce girişmeleridir. Bunda suçu daha yeni ve devrimci niyetlerle kurulan cumhuriyete yüklemek ne kadar yanlışsa, tüm isyanları gerici ve anlamsız olarak değerlendirmek de o denli yanlıştır. Bugün de gerçekleşen, aynı özde gelişen, emperya-

mektedir. Doğu-Batı çekişmesinin bu son hamlesinde bugün iki cumhuriyet varlığını sürdürmektedir: Türkiye Cumhuriyeti ve Helen Cumhuriyeti. Her ikisi de NATO üyesi olmalarına rağmen, birbirlerine kuşkuyla yaklaşımları bitmemiştir. AB üyeliği bile bunu sona erdiremez. Helenizm'in 'Megalo İdea'sıyla Türklerin imparatorluk hayalleri hatırlandıkça, kuşkuyla yaklaşım sıkça canlanmak durumundadır. Fakat eski tarz kavga ve savaşlarla sonuç alınmasına günümüz bilim ve teknolojiyle siyaset kurumları fırsat veremeyecek bir aşamadır. Ne kadar kan dökülse de, İsrail-Arap çekişmesinde görüldüğü gibi sonuç gerçekçi bir barışta karar kılmaktır. Kanlı uygarlık yöntemleriyle sonuç alma, 21. yüzyıl zihniyet, teknik ve siyaset olgusuna çok zor kılınmıştır. Tüm tarihsel sorunları **'demokratik siyaset'** yöntemleriyle yavaş da olsa çözüme kavuşturmak daha gerçekçi ve insanidir. Bu gerçeklik Helen-Türk ilişkisi ve çelişkileri için de geçerlidir.

Garip bir gelişmedir ki, bana karşı düzenlenen Atina ihanet ve komplosu, Helen-Türk ilişkilerinde yeni ve tarihi bir barış dostluk fırsatına çevrilmek istenmiştir. **Kocaeli** depreminin değil, bana dayatılan depremin 2000'lerdeki Helen-Türk ilişkilerine yeni bir düzen verdiği tartışmasıdır. Bunun da ABD'nin yönlendiriciliği altında yürütüldüğü iyi bilinmektedir. NATO politikası da bunda aracılık etmiştir. Bu gelişmeden rahatsız olmamakla birlikte, bana dayatılan komplo sonucu bir dostluk ve barış girişiminin ne kadar dürüst ve başarılı olacağı konusunda kuşku olduğumu da belirtmek durumundayım. Bütün göstergeler, bu dönem Helen-Türk ilişkilerinin taktik düzeyi aşmayacağını göstermektedir. Kıbrıs'ta olup bitenlere baktığımızda, bu sonucu çıkarmak hiç de zor değildir. Temel felsefi anlayışa göre, cumhuriyet rejimi altında da olsa, despotik ve oligarşik üst tabaka iktidarları halklar açısından kalıcı barış ve dostluklar sağlama yeteneğinde olamazlar. Bu iktidarların yaptıkları, fırsat düştüğünde bozulacak geçici ve aldatıcı ateşkes ittifakları ve sahte barış girişimleridir. Barışın ve dostluğun kalıcı zemini, kapsamlı demokrasi rejimlerinin varlığıdır. **'Ne kadar demokrasi, o kadar barış'** formülü gerçekçidir. Her alanda geçerli olan bu formül, Türk-Helen ilişki ve çelişki alanı için de fazlasıyla geçerlidir.

Sonuç olarak, tarihte karmaşık ve trajik bir yapıya sahip Helen-Kürt-Türk ilişkilerindeki diyalektiği göz ardı etmemek büyük önem taşır. Doğu-Batı çekişmesinin karşılıklı cephe kültürlerini temsil eden bu halklar, yoğun ilişki ve gelişmelerini günümüze kadar taşımışlardır. Binlerce yıllık Doğu mirasına dayanan Helen kültür oluşumu, insanlığın zihniyet yapısına felsefeyi yerleştirerek büyük bir katkının sahibidir. Doğu-Batı sentezini en kapsamlı gerçekleştiren kültürüdür. En son hristiyanlık dini düşünce biçimini Avrupa'ya taşıyarak, Avrupa uygarlığının doğuşuna beşiklik etmişlerdir. Türkler ise, feodal İslam Devrimi'nden güç alıp vererek, bununla Anadolu'dan Orta Avrupa'ya kadar feodal uygarlığın son ve en güçlü temsilini yapmışlardır. Helen uygarlığı nasıl köleci sistemin en son büyük yaratıcı gücü ise, Türk-İslam uygarlığı da feodal sistemin en son yaratıcı gücüdür. Bu iki gücün yaklaşık binyıl süren boğuşması, en son Helen ve Türkiye Cumhuriyeti'yle sonuçlanmıştır. Helen kültürünün şafak vaktinde Kürt-Medlerin rolü nasıl önemliyse, Türkiye kültürü ve cumhuriyetin kuruluşunda da o denli vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Günümüzde her iki cumhuriyet, Ege ve Kıbrıs konularında barış ve dostluk aramaktadır. Artık yıkıcılık dönemini aşmış yeni bir yaratıcılık dönemine geçiş, gerçekleşecek bu barış ve dostluğa bağlıdır. Bu ise, tarihsel diyalektiğin gösterdiği gibi, Kürtlerin özgürlüğünden geçmektedir. Bana yönelik komplonun çözülmesi ise bu özgürlüğün kaderini belirleyecektir.

“Temel felsefi anlayışımıza göre, cumhuriyet rejimi altında da olsa, despotik ve oligarşik üst tabaka iktidarları halklar açısından kalıcı barış ve dostluklar sağlama yeteneğinde olamazlar. Bu iktidarların yaptıkları, fırsat düştüğünde bozulacak geçici ve aldatıcı ateşkes ittifakları ve sahte barış girişimleridir. Barışın ve dostluğun kalıcı zemini, kapsamlı demokrasi rejimlerinin varlığıdır. **'Ne kadar demokrasi, o kadar barış'** formülü gerçekçidir.”

“OKULUMUZUN HEDEFİ YENİ MAZLUMLARI VE SEMALARI ORTAYA ÇIKARMAKTIR”

Yeniden yapılanma kapsamında yürütülen çalışmaları tamamlamak üzere oluşan kararlılık çerçevesinde, eğitim sistemimizin de kararlar doğrultusunda yenilenmesinin gereği olarak oluşan veya yeniden düzenlenen okulumuz, bir yıllık çalışma dönemi tamamlanmış oluyor. **Mazlum Doğan Kadro Okulu** ismiyle yürüttüğümüz eğitim faaliyetleri, birinci yılını dolduruyor. Dolayısıyla bir durum değerlendirmesi yapmak, bir anlamda rapor oluşturmak; neleri yaptığımızı veya yapamadığımızı, yine başarılı olup olamadığımızı muhasebe etmek gerekiyor.

VIII. Kongre kararları temelinde bütün çalışmalar yeniden gözden geçirilirken, eğitim faaliyetimizin de değişen koşullar, örgütümüzün yeniden yapılanması çerçevesinde nasıl yürütüleceğini tartıştık. Kongremiz bu hususları tartışarak eğitim üzerine kapsamlı ileri hedefler içeren kararlar almıştı. Kongreden sonra bunları nasıl hayata geçireceğimizi, yönetim olarak değişik düzeylerde tartıştık. Sonuçta yeni bir program anlayışı ve yeni bir eğitim sistemi gereği ortaya çıktı. Örgütümüzün yeniden yapılanmasına uygun, her alanda pratik çalışmaların ihtiyaç duyduğu kadroyu hazırlamak üzere değişik aşamalardan geçen, farklı programları olan eğitimlerin yürütülme gereği belirlendi. VII. Kongre sonrasındaki çalışmalar içerisinde, giderek belirginleşmiş okullar sistemimiz birçok alanda yürütülen çalışmalarla, deneyim düzeyindeki adımlarla belirli bir düzey kazanmıştı. Bunları program olarak birbiriyle daha uyumlu ve bütünlüklü, sistem olarak da birbirini tamamlar hale getirme gereğini, VIII. Kongre sonrasındaki tartışmalarda ortaya çıkardık. Bunun bir sonucu olarak daha önce değişik adlarla ve değişik mücadele aşamalarında yürütülmüş olan ideolojik ve siyasi eğitim okulumuzu, Mazlum Doğan Kadro Okulu ismiyle yeniden düzenlemeyi gerekli ve uygun gördük.

Bu okulun kökleri, '70'lerde evlerde yapılan grup çalışmasına dayanıyor. '80'lerde **Mahsum Korkmaz Akademisi** olarak işlev görmüş, '90'larda ise **Parti Merkez Okulu** olarak, Apocu hareketin ihtiyaç duyduğu kadroyu eğitmek üzere çalışma yürütmüş bulunuyor. 2000'lerde gelişen yeniden yapılanma süreciyle de, yeniden düzenleyerek, otuz yılın tecrübesinden çıkartılan dersler ve edinilen birikimi esas alarak, bir de yeni dönemin ihtiyaç duyduğu kadroyu bütün yönleriyle; ideolojik, sosyal, kültürel, askeri, siyasi, örgütsel ve çok yönlü mücadelenin ihtiyacına cevap verecek, halkın önderliğini yapacak düzeyde yetiştirmek üzere Mazlum Doğan Kadro Okulu temelinde yürütmeyi uygun gördük.

Mazlum Doğan, Çağdaş Kawa direnişçiliğini yaratandır

Mazlum arkadaş, bütün yoldaşların eğitimi açısından da durmadan çaba harcayan bir arkadaştı. Bu bilinç, O'nu erkenden 12 Eylül sürecini kavramaya, daha derin duymaya ve çözümlemeye, dolayısıyla 12 Eylül askeri faşist rejimi karşısındaki görevin –ki buna militan görev de demeyelim, bu insani bir görevdi– yerine getirilmesi için direnişe götürdü. Bilinçte, propagandada ve eğitimde öncülük misyonunu sömürgeciliğe ve gericiliğe karşı direnişte de öncü olmakla tamamladı. Zindanlarda başkalarının düdüğü program ve tüzüğün PKK'ye ait olduğu şeklinde gösterilme çabalarına karşı 12 Eylül hakimlerine “Ben, programını

ve tüzüğünü görmeden bir partiye katılacak kadar cahil değilim” dedi. Yüzlerce, hatta binlerce yoldaşın düzmece belgelerle yargılanma girişimlerini bu biçimde boşa çıkardı. Sonuçta Önderliğimiz bu kişiliği bir tanımla ifade ederek örgütümüzün ve halkın gündemine soktu; O'na “**Çağdaş Kawa**” dedi. Gerçekten de Mazlum Doğan yoldaş, Çağdaş Kawa direnişçiliğinin önünü açan, onun çizgisini oluşturan, fedakarlık ve cesaret ruhunu yaratan bir direnişin başlatıcısı oldu. Zindan direnişçiliği için Önderlik “*Teslimiyetten ve ölü duruştan yaşama geçiş için köprü oldular, bizim için ölümü kolaylaştırdılar*” dedi. Yani gerçekleştirilen direniş Kürdistan devrimciliğinin fedakarlık ve cesaret düzeyinin yenilmezliğini ortaya

siyim, ideolojik gıdımı buradan alacağım, mücadele kişiliğimi burada edineceğim” diyenler için nerede olduğunu, nasıl bir görev ve sorumluluk altına girdiğini iyi bilmek açısından gereklidir.

17 Haziran gerçeğine uygun bir bilinç ve davranış gücü kazanmamız gerekli

17 Haziran'da kurulmuş olmak, okulumuza ne tür görevler yüklüyor ve bu durum okulun öğrencilerini nasıl etkiliyor? Bu okulda bu temel değerlere bağlı olarak nasıl öğrenci olunacağını öngörüyor? Bunları doğru anlamamız gerekiyor. Herkesten önce de okulumuzun

“Mazlum Doğan, eğitim ve propaganda faaliyetlerine '70'li yıllarda en önde katılan, PKK'nin kuruluşuyla birlikte merkezde eğitim ve propaganda faaliyetlerinin yürütülmesine öncülük eden, eğitim ve propaganda örgütümüzü kuran ve yürüten bir arkadaştı. Sözlü propagandada, yazılı propagandaya geçişte harekete, Önderlikle birlikte öncülük etti. Önderlik, bunu “*günde beş yüz sayfalık kitabı etüt etmek*” olarak değerlendirdi.”

çıkartan bir direniş olarak tanımladı.

Bu nedenle otuz yıllık mücadele ardından, yeni bir stratejik mücadele sürecine girerek, eğitim ve propaganda faaliyetlerimizi, daha çok da onun eğitim ve okul sistemini Mazlum Doğan ismiyle yürütmek, büyük önem ve değer taşıyor. Bir kişiliği, O'nun örgüte ve halka sürekli hizmet veren yönünü bir okul olarak düzenleyip yürütmek hem anıya bağlılığın, dürüst ve samimi olmanın bir gereği, hem de büyük hizmet ortaya çıkartmak için güç bulmanın bir gereği oluyor. Eğitim sistemimiz en fazla Mazlum Doğan ismi ile anlam bulabilir, büyük hizmet verebilirdi.

Elbette bunun diğer yanı da var. Mazlum Doğan ismiyle okul olmak, orada öğrenci olmak, eğitim yapmak da kolay bir iş değildir. Bu, ancak günde beş yüz sayfayı etüt edecek bir bilinç gücünü, zeka keskinliğini ve çalışkanlığı edinmekle olur. Yine Çağdaş Kawa direnişçiliğini kişiliğine yedirmekle olur. Dolayısıyla, eğitim faaliyetlerimizi bu isimle yürütmek ne kadar gerekli idiyse, Mazlum Doğan Okulu'nda okumak, kişiye en az o kadar büyük görev ve sorumluluklar yükler. Böyle bir kuruluş gününde, bu hususlar “bu okulun öğrenci-

öğrencisi olmaya istekli olanların, böyle bir pozisyonunda bulunanların bu durumu anlamaları lazım. Dolayısıyla 17 Haziran gerçeğine uygun bir bilinç, tutum ve davranış gücü kazanmamız gerekli. Sıradan yaklaşamayız. Bunu, sadece anıya bağlılığın gereği olarak atılmış bir adım da sayamayız. 17 Haziran direnişçiliği, kendini bütün gücüyle örgütlemiş olarak Önderlik ve harekete saldırıya yönelen uluslararası gericiliğe karşı direnmeyi ifade ediyor. Yine komployu önceden fark ederek, büyük bir öngörüyle hissederek ona karşı direnmeyi; kendini ateş topu yaparak Önderliğe, örgüte ve halka yönelmiş saldırının önüne set çekmeyi ifade ediyor. Bu, büyük bir ruh ve duygu yüceliği, bilinç ve düşünce gücüdür. Burada büyük bir fedakarlık ve cesaret var. İnsan soyunun yarattığı en büyük gerçekleşme, cisimleşme veya değerleşme burada kendisini ifade ediyor. Bunu bu biçimde anlamamız, özümsememiz, bunun gerektirdiği düşünce ve davranış gücünü kendi kişiliğimizde oluşturmamız gerekiyor.

Demek ki, okulumuz, VIII. Kongre ile birlikte oluşan eğitim sistemimiz, hareketimizin yarattığı yüce değerlerin tümünü

çok iyi anlayan, birleştirip kendisinde cisimleştiren kadrolar yetiştirmeyi öngören bir okul oluyor. İsmi, kuruluşu ve çalışma sistemiyle böyledir. Bu, bize büyük duyarlılık içinde olmayı, deyim yerindeyse yirmi dört saat çalışmayı; büyümüş, Ortadoğu'ya yayılmış ve uluslararası sistemi etkiler düzeye ulaşmış hareketimizin ihtiyaç duyduğu, halkın mücadelesinin gerektirdiği kadro haline gelmeyi dayatıyor. Bunu böyle anlayacağız. Bu okulun öğrencisi nasıl olunur? Burada öğrenci olmak kişiye hangi görev ve sorumlulukları yükler, kişiden hangi özelliklere sahip olunmasını ister? Bu hususlarda derin bir bilinç edinmek gerekir. Kısacası Mazlumlaşmak, Semalaşmak gerekiyor. Bu büyük değerlerin; bir halkın özgürlük temelinde yeni-

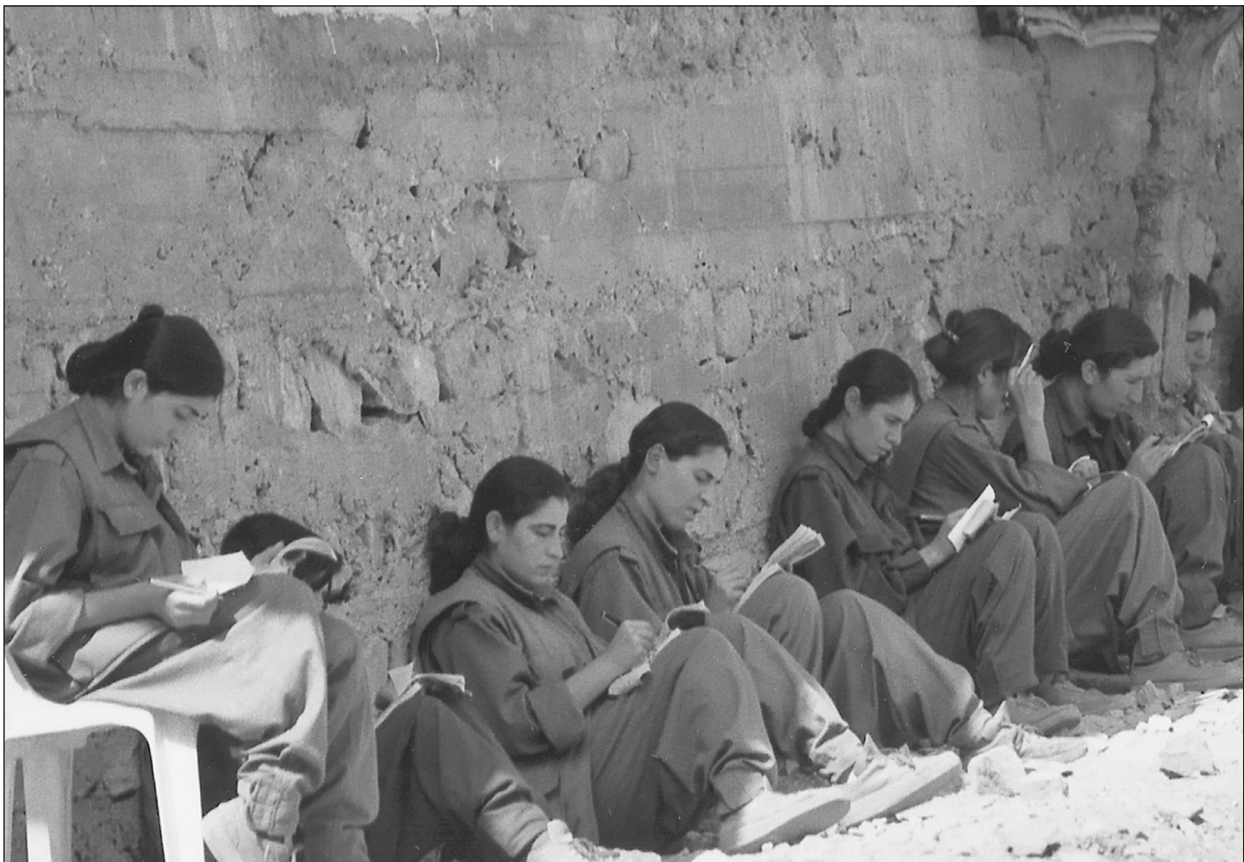
par, hatta ihanete götürür. O konuda yanılmamalıyız. İnsanın içine girebileceği en kötü yol, yüce değerlerden kopuş ve inkarcılığa düşmektir. Bir kere, bir kişi kendisini var eden değerleri anlamaz, bilmez ve duymaz hale gelirse, o kişi kötülük yoluna girmiş demektir. Ondan kendisine de, çevresine de büyük zararlar gelir. Bu nedenle biz, her şeyden önce okulumuzda cisimleşen büyük değerlere bağlılığın ne olduğunu, onları anlamanın ve uygulamanın nasıl olacağını idrak edeceğiz; onları duygu, düşünce ve davranışlarımızla en üst düzeyde yaşayan ve yaşatan konumunda olacağız.

Beritanlaşmak

her türlü gericiliğe karşı direnme iradesini yaratmak demektir

Bu temelde oluşan bir okulun birinci yılını tamamlıyoruz. Bu bir yılda çalışmalarımız bu gerçeğe ne kadar uygun oldu, bu temel değerleri ne kadar temsil etti, bunların üzerimize yüklediği temel görev ve sorumlulukları ne kadar yerine getirdi? Bunları ölçmek için yürütülen çalışmaların, örgütün ve mücadelenin ihtiyacına ne kadar cevap verdiğine bakmamız gerekiyor. Okulumuzda ne kadar yoğun ve temel ölçülere uygun çalışıldı? Bu çalışmalar dönem mücadelesinin ihtiyaç duyduğu kadronun hazırlanmasını ne kadar sağladı? Hem nitelik hem de nicelik bakımından dönem görevlerine cevap olacak kadroyu ne oranda yarattı? Okulumuzun temel değerlere bağlı bir çalışmayı ne kadar yürüttüğünün ölçütü, bu sonuçlardır. Belli bir çalışma yoğunluğunun olduğu belirtilebilir. Bir yıllık süreç, durmadan ve ara vermeden çalışılan bir süreç oldu. İki eğitim devresi tamamlandı, üçüncü devre sonuca gidiyor. Günlük çalışma yoğunluğu bakımından tarz tutturacak, kadroyu bir tempoya ulaştıracak düzeyi vardı. Eski ve yeni karışık olmak üzere, sekiz yüzden fazla bir kadro gücünün eğitim görerek örgütün ve mücadelenin değişik alanlarında görev almasını sağladı. Bu az bir güç değildir, hatta nicelik bakımından belli bir yoğunluğu da ifade ediyor. Kuşkusuz büyük bir hareketiz, çok yönlü örgütlenmelerimiz ve çalışmalarımız var. Kürdistan'ın dört parçasında, Ortadoğu'nun tümünde temel örgütsel çalışmalar yürütüyoruz. Hemen hemen dünyanın her alanında şu veya bu düzeyde faaliyetlerimiz var. Bütün bunlar önemli bir kadro gücüne ihtiyaç duyuyor. Apocu hareket, günümüzde az bir kadro ile örgütlenip yürütülecek bir hareket değildir, o bakımdan kadro ihtiyacı fazladır. Fakat bir yılda okulumuza gelmiş ve eğitim görmüş olan sekiz yüz kişilik kadro sayısı da böyle bir eğitimin oluşmasında, dönem görevlerinin üslenilip yürütülmesinde, az bir sayı değildir. Amaca uygun, temel değerlere bağlı, kendini çözümleyerek günün görevlerini iyi anlayan ve başarıyla uygulayan düzeye getirmiş sekiz yüz insan, hareketi büyük bir hamleye kaldırılabir, bunun öncülüğünü rahatlıkla yapabilir; kendini her türlü saldırıya karşı korur, halkı örgütleyip mücadeleye sevk etmenin öncülüğü haline getirebilir. Bu sayı, tekrar tekrar örgütler kurabilecek, kendini yenileyip yürütebilecek düzeyde bir sayıdır.

Bunlar ne kadar gerçekleşti? Henüz tam bir sonuç almış değiliz. **VIII. Kongre Çizgisinde Yeniden Yapılanma Devresi** olarak adlandırdığımız birinci devrede daha az bir sayıyla eğitim yürütüldü. Bu devre, okulun yeniden kuruluşunu sağlayan, örgütleyen ve ona sistem kazandıran bir

“Apocu hareket, günümüzde az bir kadro ile örgütlenip yürütülecek bir hareket değildir, o bakımdan kadro ihtiyacı fazladır. Fakat bir yılda okulumuza gelmiş ve eğitim görmüş olan sekiz yüz kişilik kadro sayısı da böyle bir eğitimin oluşmasında, dönem görevlerinin üslenilip yürütülmesinde, az bir sayı değildir. Amaca uygun, temel değerlere bağlı, sekiz yüz insan, hareketi büyük bir hamleye kaldırabilir, bunun öncülüğünü rahatlıkla yapabilir.”

devreydi. İçerisinden geçtiğimiz dönemin özellikleri itibarıyla, VIII. Kongre ardından yeniden yapılanmayı her alanda hakim kı-larken ortaya çıkan örgütsel sorunları çö-zmekle uğraştı. Her türlü bireyciliğe, grup-çuluğa, didiştirmeye ve kendine göreliğe karşı büyük mücadele yürüten bir devre oldu. Eğitim içerisinde tartışmalarla ve mücadeleyle ulaşılan sonuçları örgüte de-ğişik biçimlerde taşımaya çalıştı. Örgüt merkezimizin doğrudan yürüttüğü bir eği-tim devresiydi. Yine örgütümüzün genelinde, en başta yönetimimiz olmak üzere çe-şitli düzeylerde yürütülen tartışmaları, ya-şanan mücadeleleri ve ortaya çıkan so-runları çözmek üzere ulaşılan çözüm yol-larını anında yaşayan, kendine taşıran, dolayısıyla kendi içinde de bunlara denk bir mücadeleyi yaşayan bir devre idi. Birinci devremiz bireyciliğe, grupçuluğa ve kendine göreliğe; kendini aldatan, dolay-ısıyla örgütlü ve aktif çalışmaya, pratikleş-meye girmeyen tutum ve davranışlara kar-şı mücadele devresi idi. Tartışmalarda ula-şılan sonuçların çeşitli kitaplar, broşürler ve talimatlar olarak bütün örgüte mal edil-mesi, bu eğitimle paralel olarak sağlandı.

İkinci devremiz olan **Beritanlaşma Devresi**, nicelik bakımından daha çok, zaman bakımından daha imkanı, tartış-ma olarak da daha yoğun geçen bir dev-re oldu. Ortadoğu'da ayak sesleri duyulan savaşın gereklerine göre kendimizi hazırlamayı sağlamak üzere Beritanlaşma ismini aldı. Beritanlaşmak demek, her türlü gericiliğe karşı direnme iradesini ve gücünü kendinde yaratmak demektir. Bu devremiz, '92'de ABD yönlendirmesi altında bölge ve yerel gericiğin saldırılarına kar-şı, özgür kadını en yüce ölçülerde temsil etmek üzere ortaya çıkan direniş kişiliğini, 2002'de Irak ve Güney Kürdistan merkezli olarak gelişen ABD'nin Ortadoğu'ya dayattığı saldırı karşısında geliştirme, bu temelde halkların özgür iradesini ayakta tutma, yaşatma ve geliştirme mücadelesini yürütecek kişiliklere dönüştürme ama-cını güttü. Gericilik karşısındaki duruşu Beritan'dan öğrenerek, uluslararası gericiğin ve bölge gericiğinin Ortadoğu'ya dayattığı savaş gerçeği karşısında, başta Kürt halkı olmak üzere halkların özgürlük mücadelesinin öncü militanlığını yaratmayı öngördü. Bu, gerçekten de zor bir çalışmaydı. Bu iddiaya uygun, bu amacı gerçekleştirebilecek kadrolar yetiştirmeyi öngördü. Daha çok bu büyük amaçla gelişen, ona ulaşmayan, onun gerisinde kalan, zayıflıklara sığınan, irade, güç ve bilinç olarak kendini geliştirmeyen, zayıf kişilik özelliklerine karşı mücadele etti. İradesiz, iddiasız, dolayısıyla mücadelesiz duruşları mahkum etmeye, çözmeye ve aşmaya çalıştı. Bölgede ve Kürdistan'da yaşanan gelişmelere cevap verecek öncü militanı Beritan çizgisinde yaratabilmek için, her türlü iç gericiliği, zayıflığı ve kölelik belirtisini yok etmeyi hedefledi. Bu temelde, önemli bir tartışma ve mücadeleye sahne oldu. Öte yandan kış koşulları ve sayının yoğunluğu, böyle önemli bir çalışmada belli bir düzey alınsa da, varolan geriliklerin aşılmasında ve amaçlanan büyük hedefe ulaşılmasında ciddi zorlanmalar ortaya çıkardı. Eğitim devremiz genelde bir çözümleyiciliği yarattı, fakat bunun Beritanlaşmanın taşıdığı büyük hedefe göre ve genelde yürütülen geriliğe karşı mücadeleye denk düşecek şekilde kişilerde özümsetme noktasında zayıflıklar ulaşmadı. Bu durum biraz yoğunluktan, biraz da dönemin özelliklerinden kaynaklandı. Irak ve Ortadoğu'nun savaşa doğru gittiği, gözle görülen bir durumdu. Böyle bir ortamda, yetersiz de olsa, aylarca tartışma yürütmüş, kendini yeniden değerlendiren dönem görevlerine hazır-

lamaya çalışmış bir kadro topluluğunu sürecin dışında tutmak uygun olmazdı. Bu, hem eğitimle yapılan hazırlıkların pratikleşmesi bakımından hem de içine girilen büyük çatışma döneminde, hareketin duyduğu ihtiyacın karşılanması bakımından uygun düşmezdi. Çünkü eksiklikler ne olursa olsun, gelişen sürecin ihtiyaç duyduğu kadro öncülüğünü sağlamak, harekete ihtiyaç duyduğu kadro desteğini vermek gerekirdi. Böyle olmasaydı, okulumuz süreçten kopuk, dönemin ihtiyaç duyduğu çalışmayı yapamamış bir pozisyona düşerdi. O duruma düşmemek üzere, yetersizlikleri de olsa, önemli bir kadro gücümüz kapsamlı tartışmalar temelinde kendisini yenileyip gelişen savaş sürecinde mücadeleye ön saflarda katılarak harekete güç verme yönelimi içine girdi. Bu, önemli bir durumdu. Gelişen savaş durumu da bunu doğruladı. Büyük bir çalışmaya girerken, hareketimiz için hem bir moral gücü oldu hem de birçok görev ve sorumluluk üstlenerek önemli bir takviye sağlamayı içerdi.

Yeni dönem eğitimimiz kişilikte dönüşüm eğitimidir

Üçüncü devremiz, aynı zamanda okulumuzun kuruluşunun birinci yıldönümünü yaşayan devre. Kendisinden önce gerçekleşmiş iki devrenin derslerine dayanıyor. Program, tarz ve altyapı olarak sistem kazanmış bir okul düzeni içinde gerçekleşiyor. Daha fazla kendini geliştirme, militanlaşma gücüne ve imkanına dayanıyor. Sayı bakımından ise iki devreden çıkartılan sonuçlar temelinde daha makul bir düzeyi ifade ediyor. **Üçüncü Doğuş Devremizin** temel hedefi, Irak ile başlamış bölgesel dönüşüm sürecinde, bunun gerektirdiği kapsamlı siyasal ve askeri mücadele sürecine cevap verecek, bu mücadelede öncülük edecek kadroyu yetiştirmek; böylece bölgedeki demokratik değişim ve dönüşüm sürecine Kürt halkının öncülüğünü sağlayacak bir örgütü yaratmak, ABD'nin küresel düzeyde imparatorluk kurmak üzere Ortadoğu'yu ele geçirme, işbirlikçi gericiliği bütün bölge toplumlarına, kendisine bağlı olarak hakim kılma çalışmalarına karşı halkların özgürlüğünü, kardeşliğini ve demokratik birliğini yaratacak bir öncü mücadelenin kadrosunu ortaya çıkarmaktır. Demek ki, amaçlarımız büyük, hedeflerimiz kapsamlıdır. Devremizin anlamı ve görevleri de bu temelde kapsamlıdır. Okulumuzun kurulu-

şunun birinci yıldönümünde yaklaşık iki yüz kişi civarında bir kadro topluluğu ile yürüttüğümüz eğitim devresi, program, tarz ve sistem olarak bir düzey kazanmış; bileşim olarak da dönemin gerektirdiği bilinç düzeyini ortaya çıkartmak için gerekli tartışmaları yapacak niteliğe sahiptir. Yine nicelik bakımından üstleneceği görevlerle önümüzdeki dönemde, pratik faaliyetlerin yürütülmesine katkı sunacak, örgüte güç katacak bir yeterliliğe sahip.

Bu devreyi de bu amaca uygun olarak tamamlarsak, eğitim çalışmalarımız bakımından siyasal ve askeri mücadeleye büyük güç katacak sonuçlar aldığımızı söyleyebilirim. Fakat dönem görevleri bunu aşılıyor. Dikkat edilirse, yeni dönemin görevlerinin sadece bununla sınırlı olmadığı görülür. Geçmişte görev, daha çok askeri çalışmalarla sınırlıydı. Şimdi siyasal görevler buna eklendi. Fakat bu da yetmiyor. Mücadele, içinde bulunduğumuz süreçte çok yönlü ve çok kapsamlı hale gelmiş durumdadır. Propaganda ve ajitasyonda, eğitimde, sanatta, edebiyatta ve diğer

Kuşkusuz bu görev, sadece bu okulumuzun görevi veya hareketimizin eğitimi sadece burayla sınırlı değildir. Örgütümüzün eğitim çalışmaları geniş bir sistem halinde geldi. '70'li yıllarda ev çalışması şeklinde başlayan eğitimlerimiz, okuyup tartışma temelinde yürüyordu. '80'li yıllarda Mahsum Korkmaz Akademisi bir askeri ve siyasi akademi oldu. Fakat bir alandaydı, dar bir çalışmaydı. Ancak bir Önderlik çalışması olarak yürütülebildi. '90'lı yıllarda Parti Merkez Okulu olarak işlev gördü. Kısım onun uzantıları biçiminde değişik eyaletlerde, askeri yönü de olan parçalar oluşturulmaya çalışılsa da, esas sonuç veren eğitim, yine Önderliğin yürüttüğü eğitimdi. Bu okul bünyesinde yapılan eğitim, daha çok teorik ve ideolojik yönü ağır basan bir eğitimdi. Siyasi, askeri ve sosyal sorunların somut düzeyde çözülmesini sağlıyordu. Önderlik, bu eğitim sürecinde derin çözümler yaptı. Bunları hala kitaplaştırmaya çalışıyoruz, büyük bir materyal birikimi olarak önümüzde duruyor. Hazırlayabildiğimiz, yayınlayıp halka ulaştırabildiğimiz kadarıyla, o dönemin çözümlmeleri bu dönemde de ideolojik, siyasi, örgütsel, sosyal, kültürel ve askeri çalışmalarda kadronun bilinç dağarcığını oluşturuyor; kadroyu ve halkı eğitmeye, örgütlü bir çalışma içine çekmeye devam ediyor.

Yeni stratejimiz temelinde yürütülen eğitim çalışmalarımızın karakteri bunları aşılıyor. Çok teorik düzeyde yürütülen dar

dönem eğitim çalışmalarımız, geçen otuz yıllık süreçte yapılan bütün çalışmaları kendisine veri olarak ve bunlar temelinde halka her bakımdan öncülük edebilecek militan kişiliği yaratmayı hedefleyen bir çalışmadır. Sadece dar askeri pratik yapan kadroyu yetiştirmiyor veya Önderliğin bireyi ve toplumu çözümlediği, teorik yanı ağır basan çalışmalar olmuyor. Bunlar, elimizde veri olarak var. Askeri pratiği yaptık, on yıllarca savaştık, zengin bir tecrübe ve birikim ortaya çıktı. Önderlik hiçbir halka kolay nasip olmayacak kadar derinlikli ve kapsamlı çözümler geliştirdi. Bu anlamda, büyük bir düşünce hazinemiz var. Teorik bakımdan dünyadaki en zengin örgüt ve halk konumundayız; içinde bulunduğumuz dönemi iyi çözümleyip anlayabilen, kendine sağlam gelecek çizebilen bir bakış açımız var. Bunlar yapılmıştır.

Yeni sürecin eğitim sisteminin ve okullarımızda yürütülen eğitim çalışmalarının temel görevleri bunlardan çıkıyor. Birincisi, bu derin ve kapsamlı teorik düzeyi özümsetmek; ikincisi, otuz yıllık pratik örgütsel ve askeri mücadelenin zengin derslerini ortaya çıkartıp kişiye özümsetmek gerekiyor. Yani hem kapsamlı teorik çözümlerlerin hem de zengin pratiğin derslerinin özümsemesi temel görevler oluyor. Demek ki, yeni dönem eğitimimiz kişilikte dönüşüm eğitimi oluyor. Sadece dar pratiğe girebilecek, kadroya bu temelde coşku, moral ve heyecan verecek bir eğitim veya salt teorik çözümler yaptığımız, tartışmalar yürüttüğümüz bir eğitim değildir. Bu eğitim çalışmalarının temel hedefi derin düşünebilen, öngörüsü olan, geleceği görebilen, ufku açık, her türlü pratik görevi üstlenip yürütebilecek, yine halkı örgütleyip mücadelede öncülük edecek insanı yaratmak oluyor. Yine bireyde her türlü geriliği ve gericiği aştırarak Önderlik çizgisinde kesin bir değişim ve dönüşümü, yeniden yapılanmayı, yeniden doğuşu sağlama eğitimi oluyor. Dönemin eğitim mantığı budur. Okullarımızın başarısının ölçütü de kişilik değişiminde ve dönüşümünde alacağı sonuçlara bağlıdır.

Demek ki, her şeyden önce eğitimimizi bu noktada yoğunlaştırmamız ve yetkinleştirmemiz, yöntem ve içerik bakımından da buna uygun hale getirmemiz gerekiyor. Sadece pratik çalışmaya yönelme iradesi ve gücü kazanmış kadro yetiştirmek yetmez. Yine sadece bazı şeyleri ezberleyen ve konuşan insan yetiştirmek de eğitimin başarıyla sonuç aldığını göstermez. Eğitimimizin her türlü teorik soruna çözüm bulabilen, bu düzeyde araştırma ve inceleme yapabilen; anlayış, düşünme ve tartışma gücü olan, her türlü politik soruna çözüm bulabilecek taktik üretkenliğe ve yaratıcılığa sahip olan; diplomatik, siyasal, örgütsel, kültürel, sanatsal, eğitsel ve askeri her görevi omuzlayıp, karşısında hangi görev çıkarsa çıksın, üzerine alıp pratikte başarıyla yerine getirecek insanı yaratması gerekiyor. Eğitim sistemimizin, bunları yaratacak şekilde geliştirilmesi gereklidir. Bu da kadronun çok yönlü hale getirilmesi demektir. Bu da kişiliklerin, kesin değişim ve dönüşüme uğratılması, yani yeniden yaratılması anlamına geliyor. Eğitim çalışmalarımızı devreden devreye derinleştirerek yetkinleştirmemiz, bizi daha başarılı kılacak bir içeriğe kavuşturmamız gerekli. İlk iki devreden önemli sonuçlar çıkardık. Bu iki devrenin dersleri temelinde de yeni devremizi yürütüyoruz. Bu devrenin başarısı kişisel düzeyde dönüşümler sağlamaktan geçiyor.

“Ben yapamam” demek temel değerlerle çelişmektir

Çalışmalarımız sistem, işleyiş ve tartışma düzeyi olarak buna ne kadar uygundur? En önemlisi de, yaklaşımlar

“Yeni dönem eğitimimiz kişilikte dönüşüm eğitimi oluyor. Sadece dar pratiğe girebilecek, kadroya bu temelde coşku, moral ve heyecan verecek bir eğitim veya salt teorik çözümler yaptığımız, tartışmalar yürüttüğümüz bir eğitim değildir. Bu eğitim çalışmalarının temel hedefi derin düşünebilen, öngörüsü olan, geleceği görebilen, ufku açık, her türlü pratik görevi üstlenip yürütebilecek, yine halkı örgütleyip mücadelede öncülük edecek insanı yaratmak oluyor.”

buna ne kadar denktir? Bu devrenin topluluğu olarak okulumuzun adına, kurulduğu güne, dönem eğitiminin gereklerine ne kadar uygun yaklaşıyoruz? Üçüncü Doğuş Devresi, gerçekten de üçüncü doğuş fel-sefesine ne kadar yakın, kendisini bununla ne kadar donatıyor? Kişilik çözümlemelerini, bu dönemin eğitim hedeflerini ne kadar tutturuyor? Bu hususları sorgulama gücü olmalıdır. Her arkadaşımız bu soruları kendine çok somut bir biçimde sormalı ve cevaplamaya çalışmalıdır. Soru sormadan ya da sorulmuş soruyu cevaplamadan yaşayamaz, burada duramayız. Kendimize gerçekten Mazlum Doğan Kadro Okulu diyemeyiz. Üçüncü Doğuş Eğitim Devresi olamayız. Bir okul olacaksak, yine bir eğitim devresi olacaksak, bu ancak amaca uygunluğumuzla gerçekleşebilir. Böyle bir sıfat, ancak pratikte gerçekleşirse anlamlı olabilir. Diğer, bir kuruntu olarak kalabilir, kendini yanıltma olarak ortaya çıkabilir. “Şöyle iyi bir okuluz, böyle güçlü eğitim yapıyoruz, kendimizi eğittik” diye kendimizi aldatabiliriz. Bunu daha da ileri giderek “her türlü yetki ve imkanı elde etmeye hak kazandık” diye düşünebiliriz. Bunlar yanlış yaklaşımlardır. Okulumuzun anlamına, bu dönem eğitiminin hedeflerine ve amaçlarına uygun bir çalışma içinde olmamız gerekiyor. Eğitim sistemimizi ve tarzımızı herkese kazandıracak düzeye getirmeye çalışmalıyız, her arkadaşımız da bu noktaya gelmeye çalışmalıdır.

Bu noktada eleştirilmesi gereken yanlar var. Hala zayıflıklar var; çok vasat, ortayolcu duruşlar, zayıflığa sığınan tutumlar var. Bunları mahkum etmemiz gerekiyor. “Ben itirazcı değilim, sessizim. Elimden geleni yaparım, benden daha fazlası istenmez; örgütün de, halkın da benden yapamayacağım şeyleri istemeye hakkı yoktur” diyen, dolayısıyla vasat düzeyde kalan, ortayolcu olan, amaçtan, büyük iddiadan ve onun gerektirdiği hırs ve çabadan kopuk, kendini rahata kaptırmış, yeterli gören tutumlar var. Bunlar yanlıştır. Kölece bir tutum, geri bir zihniyettir. Bir defa, Mazlum ve Sema kişilikleriyle yüzde yüz çelişen bir tutumdur. Onlar, imkanların en az olduğu ortamlarda, büyük bir iddia ile çalışma yürüttüler. Bu hareketin on sayfalık yazılı belgesinin olmadığı bir ortamda günde beş yüz sayfa kitap okuyarak teori üretmeye çalıştılar. Hiçbir mücadele aracına sahip olunmadığı ortamlarda, kendi bedenlerini ateşleyerek mücadele ürettiler. “Ben yapamam” demek, bir defa bu temel değerlerle çalışmaktır. “Ben, ancak bu kadar yaparım” demek de öyledir. Dikkat edelim: Apocu hareket, bir defa bu kişiliği reddeden, ona savaş açan ve bu kişilikte devrimi esas alan bir harekettir. Böyle bir hareketin okul sisteminin, yine Mazlum ve Sema adıyla oluşmuş okulunun öğrencileri böyle düşünemez. Kendinden memnun, tartışmasız, çatışmasız, deyim yerindeyse biraz da kendini beğenen durumda kalmaz. Bu durumu aşmamız gerekiyor. Devremizin başarısının, kadronun kendisini eğitmesinin bu olduğu anlaşılmalıdır. “Ben itiraz etmem, ses çıkarmam, örgüt de benden fazla bir şey istememeli, arada uzlaşalım, gitsin. Sessiz kalarak ve itiraz etmeyecek biraz ben örgüte boyun eğmiş olayım, biraz da örgüt benim isteğimi kabul etsin, yani benden fazla bir şey istemeyerek bana boyun eğsin. Böylece iki boyun eğme uzlaşsın” denmemelidir. Boyun eğmek, köleleşmek demektir; özgürlükle ve iradeyle, yine özgür bireyin eylemiyle çelişir. Egemen sistemin yarattığı kişiliğin sürdürülmesi olur. Oysa bizim devrimimiz, bu kişiliği değiştirme devrimidir. Bunu en başta kadroda, yani mücadeleye öncülük eden kişilikte yaratamazsak, halkta hiç yaratamayız. Bu bakımdan vasat, geri, kendini belli bir sınırdan, baştan fazla gelişme sağlamaya çalışmamız gerekir. Bu tutumu, çok şiddetli bir eleştiriyile çözümlememiz ve mahkum etmemiz gerekiyor. Genel tartışmalarımız da, bireysel yoğunlaşmalarımız da bunun üzerinde olmalıdır. Böyle bir durumu asla ka-

bul etmemeliyiz. Bu kırıldığı ölçüde eğitimiz başarı sağlamış olacaktır.

Diğer yandan, bunun tersi olan, fakat özde bununla benzerlik arz eden ve bireysel tutumlarda ortaya çıkan bazı kendine görev davranışlar var. Genelde geriliğe razı olma, kendini mahkum görme yaklaşımı hakimken, istisna denebilecek, ama okullarımız içerisinde belli bir topluluk oluşturarak, birey olarak kendini çok mükemmel ve yeterli gören tutum ve davranışlar var. Birey, süreçle ve mücadeleyle ters düşmüş, çatışmalı olmuş ve birçok tartışmaya yol açmıştır. Bunlardan olumlu sonuçlar çıkarmak, kendini örgüt çizgisinde eğitip değiştirerek dönemin görevlerini örgüt ölçüleri ve çizgi gerekleri temelinde yerine getirmeye hazırlamak yerine, hep bir uç veya bir çıkıntı gibi kalma, kendini fazlasıyla esas alma tutumları var. Birinci tutum toplanılarda ve eğitimde daha çok tartışılan ve eleştirilen bir husus olmakla birlikte, ikincisi de tekmillerde ve toplanılarda tartışılan bir husus oluyor. Platformlara kadar götürüyoruz, ama bunu sürdürmede bir ısrar var. Neredeyse her birey üzerinde tek tek ve uzun süre mücadele etmeyi dayatan bir yaklaşım var. Halbuki bu gerekli değil. Uç nokta olmak, kendini beğenmiş konumda tutmak kesinlikle doğru değil. Bu, kendini bir biçimde tatmin etmeyi ifade ediyor, yani

yıflatmaz, geriletmez. Bu durumda kişi kaybolmaz, tam tersine örgütlenerek, örgütle bütünleşerek, çizgiyi özümseyerek ve onun gereklerine göre şekillenerek düşüncede, duyguda ve davranışta çok güçlü sonuçlar çıkartan, başarılı işler yapan bir konuma getirir. Örgütlü militan olmak bunu gerektiriyor.

Kendini bu temelde dayatan konumda ısrar, kesinlikle doğru değildir, arkadaşlarımızın kendilerine zarar verdiği gibi, eğitim ortamımızı da zorluyor. Sonuçta, eğer düzeltilmezse, pratikte kesinlikle başarılı olmayacak, örgüt çalışmalarına yönelemeyecek bir durumu ortaya çıkaracaktır. Daha da ısrar, kopuş gerektirir. Hiçbir arkadaş “ben iyi niyetliyim, benden bu tür şeyler olmaz” diyerek kendini yanıltmamalıdır. Burada niyetin hükmü yoktur. Anlayışlar, tutum ve davranışlar belirleyicidir. Ancak doğru tutumda olur, kendini örgüt içinde eritir, sonsuz derecede müthiş bir çabayla kendini örgütün günlük çalışmalarına katarsan yürürsün. O zaman senden örgüte zarar değil, büyük yarar gelir. Ama öyle yapmaz, hep örgütten ayrı bir nokta olarak kalırsan, Önderliğin deymiyle midemiz içerisinde erimeyen bir taş gibi durur, üstelik bunu marifet sayarsan, bu durum örgüt ortamında olursa da, örgüte katılımın sağlandığı anlamına

“İstemek meşru olabilir, insanların hakkı da olabilir, ama bugünün dünyasında bazı hakların sadece istemekle elde edilemeyeceğini de bilmek gerekir. Bunlar, ancak büyük mücadelelerle gerçekleşir. Bu bakımdan, “Ben isterim, başkaları da verir” biçimindeki bir gafleti yaşamak yerine, mevcut durumun somut analizini yaparak her türlü amaca mücadeleyle ulaşmayı esas almak daha doğru, gerçekçi ve sonuç vericidir. Esas almamız gereken budur.”

ters yönden bir irade gösterisi oluyor. Örgütle çelişerek, onun içinde erimeyerek kendini var etmek yerine, örgüt içinde mükemmel eriyen, örgütü mükemmel özümseyen ve her türlü gericiğe karşı mücadele bayrağını en önde taşıyarak kendini gösteren bir militan olmak gerekir. Güzel ve iyi olan budur, dolayısıyla insanı başarılı kılan da budur. Esas çizgi veya doğrultu bu olmalıdır. Kendini çok fazla beğenen ve abartan tutum, bu noktada geriliklerine ve zayıflıklarına sığınarak “benden daha fazla bir şey istenmesin” diyen tutumla birleşiyor. Diğer de “ben iyiyim, hatta mükemmelim. Örgüt benden başkasını istememeli. Ben kendi özelliklerimden feragat etmem” diyor. Bazen öyle bir noktaya geliyor ki, “örgüt bana göre düzenlense daha iyi olur demeye” varıyor. Bu tür dayatmalardan, böyle bireyci duruşlardan vazgeçilmelidir. Arkadaşlar anlamayacak veya çizgiyi bilemeyecek durumda değiller. Düşünceleri güçlü, zengin tecrübeye sahipler. Sadece tutum değiştirerek kendilerini örgüt içinde eriten, mücadelenin bir neferi haline getiren bir tutumun sahibi kılmaları gerekiyor. Çözüm için bu yeterlidir. Arkadaşların buna eksiksiz girmeleri gerekiyor. Buna girmek ve bu temelde örgüt içinde erimek kişiyi za-

gelmez. Örgüt bunu kabul etmez, görevler böyle bir duruşa fırsat vermez. Dolayısıyla ayrı bir taş gibi durmak giderek büyür ve kopuşa yol açar. Dolayısıyla “ben kopmam” diyerek o biçimde durmayı esas almak yerine, kendini nokta gibi ayrı bir yerde durduran, beğenilen, ama aslında bireye kaybettiren, temellerini egemen düzenden, gericiğinden ve kölelikten alan özellikleri aşmak, onları kötü, çirkin ve yanlış görerek mücadele gücünü kendinde bulmak ve onları aşmak doğru olan tutumdur. Bu tutum kişiyi kesinlikle militan gelişmeye ulaştırır.

Bu bakımdan arkadaşlarımız kendine göreliğin ve zayıflığın her türüne karşı savaş açmalı, kendini çizgi ve görev dışında tutmayı, kendini sınırlandırmayı asla kabul etmemeli, bu noktada hiçbir gerekçeye sığınmamalıdır. Büyük bir güç, tutku, heyecan, coşku, azim ve gayretle dönemin gerektirdiği görevleri başarıyla yürütmeye hazır, her türlü görevi üstlenmeyi kendine yediren, kendini çok yönlü hazırlayan, mücadeleye her bakımdan başarıyla katılabilecek hale getiren bir çaba içerisinde olmalıdır. Eğitimimiz bu anlayışla ve bu anlayışın doğurduğu çalışmayla sürmelidir. Eğitime doğru yaklaşım budur. Ancak bu

yaklaşım ile eğitime yaklaşıp, kendi geriliklerimizle bu temelde mücadele edersek, içinde bulunduğumuz dönemin gerektirdiği eğitim başarısını yakalayabilir, yani köklü bir değişim ve dönüşümle yeni militan kişiliğin yaratılmasını sağlayabiliriz. Bu görev, içerisinde bulunduğumuz dönem açısından sadece bir gereklilik değil, bir zorunluluktur. Mevcut gelişmeler, bu devremizde bu sonuçları almayı bize kesinlikle dayatıyor. Her türlü çıkıntının düzeltilmesi, örgütün tam bir bütünlülük içinde olması, hiçbir akortsuz ses çıkarmayan, ortak sesle yürüyen konuma getirilmesi gerekiyor. Büyük iddiaya sahip militanı ortaya çıkarmaya ihtiyaç duyuyor.

Eğitimsizlik sürecin temel karakterini görmemek demektir

Siyasal gelişmelere, pratik mücadeleye bakalım; Irak'ta başlayan savaş durumunu dikkate alalım ve çeşitli güçlerin yapmak istediklerini görelim. Türkiye, İran ve Suriye'nin, hepsinin üzerinde de Amerika'nın yapmak istedikleri açıktır. Elbette, onların haklı görülecek bir durumları yoktur. Biz haklıyız, hakkımızı istiyoruz. Diğerleri gericidirler. Onlara yaklaşımda “biz istersek verirler” gibi bir tutuma kesinlikle kapılmamalıyız. Bu,

gerekçeye sığınarak başarısızlığı izah etmek değil, gerekçeleri zamanında ortadan kaldırarak başarıyı garantilemek ve pratikte gerçekleştirmektir. Tutumumuzun bu olması gerekiyor. Dolayısıyla bir an bile çıkmadan, çok fazla sürece yaymadan, zamanı verimsiz geçirmeden, en hızlı bir biçimde, mevcut gelişme sürecinin temel özelliklerini de görerek, kendimizi büyük mücadeleye hazırlamamız lazım. “Biz ekşiğiz, beklesin, yeterli hale gelirsek mücadele edeceğiz” diyemeyiz. Her yerden saldırı var. Ortadoğu değişiyor, ABD bile ne kadar eğittiği belli olmayan bir sürü yerden insanı getirdi, Ortadoğu'ya koydu. Bunların hepsi yirmi dört saat görev başındadır. ABD ve İngiltere bile dünyanın öbür ucundan gelip burada bir yer tutmak için bu kadar çaba harcarken, bu toprağın insanları “biz hazırlıksızız, oturup kendimizi eğitemiz gerekiyor” diye yaşamdan koparabilirler mi? Bu, gafletin en büyüğü olur. Dolayısıyla eğitimsizlik diye bir durum olamaz. Eğitimsizlik, sürecin bu temel karakterini görmemek demektir. Bu da eğitimsizlik değil, aslında duyarsızlıktır. Hassasiyetlerini kaybetmek, duygu ve düşüncede zayıflamak demektir. Bu zayıflıklarımızı aşalım, kendimizi duyarlı hale getirelim. Çok şiddetli ve çok yönlü bir mücadele sürecine girdik. Bu sürecin özelliklerini görelim, kendimizi bu sürecin özelliklerine göre hızla hazırlayalım. En erkenden böyle bir mücadele sürecine katılarak görev üstlenip, bu görevleri başarıyla yerine getirme temelinde halka hizmet etmeyi esas alalım. Militan tutum budur. Mazlum Doğan'ın anısına sahip çıkmak, onun takipçisi olmak bununla olur. Yine Sema Yüce'nin büyük değerli anısına sahip çıkmak, O'nun izinde yürümek, ancak bunu gerçekleştirmekle olur.

Dikkat edilirse, bunun aslında çok da eğitim devrelerinden geçme meselesi olmadığı görülecektir. Nitekim bu kişilikler, dünyanın en büyük üniversitelerini bitiren ortaya çıkmadılar; halkın mücadelesi içerisinde, hiçbir eksikliği kendilerine gerekçe yapmadan pratiğe yürüme azmini, cesaret ve kararlılığını göstererek kendilerini yarattılar. Onlar bizden daha fazla imkana sahip değildi, biz Onlardan daha az imkana sahip değiliz. Zorluklarımız, engellerimiz kesinlikle daha fazla değil. Her bakımdan daha büyük avantajlara sahibiz. Dolayısıyla bunlara rağmen hala büyük duyamayan, göremeyen, değerlendiremeyen ve görevlere hazır olamayan bir konumda isek, bu bizim ne kadar ters durumda olduğumuzu gösterir. O zaman, kendimizi sorgulayalım. Herhangi bir yerde bahane aramayalım. Tutumumuzda, anlayışımızda bakalım ve gerekli sorgulama içinde olalım, özleştiriyi yapmayı bilelim. Mazlum Doğan kişiliği, karşısında her zaman sorgulama yapmayı gerektiren bir kişiliktir. Yine Sema Yüce kişiliği, en fazla karşısında sorgulama yapmayı gerektiren bir kişiliktir. Bu kişiliklerin kendisi, birer özleştirici harekettir. Onlar, başarının ve zaferin yolunu özleştiriyile açtılar, kendi zayıflıklarını özleştiriyile yendiler. Kendilerini özleştirici temelinde eğiterek her türlü gericiğe karşı büyük bir duygu, düşünce ve eylem gücü haline geldiler. Bizim yapmamız gereken de budur. Bunu esas aldığımızda yene-meyeceğimiz gerilik ve ulaşamayacağımız gelişme düzeyi yoktur.

Okulumuzun kuruluş yıldönümü, her arkadaşımızı böyle bir iç sorgulamaya götürmelidir. Önderlik çizgisini daha derinden özümsemeliyiz. Şehitlerimizin anılarına bağlılığın bir gereği olarak, bu temel değerler çerçevesinde kendimizi daha çok sorgulamalı, zayıflıklarımızla ve geri yanlarımızla daha cesaretle ve güçlü mücadele ederek kendimizi düzeltme, yetiştirme, Önderlik çizgisiyle, şehitler çizgisiyle bütünleşirken ve bu temelde her türlü görevi başarıyla yürütmeye hazır olan bir konuma getirmek gerek. Bu yıldönümünde ulaşmamız gereken düzey budur. Bu temelde okulumuzun kuruluş yıldönümü kutlu olsun diyor, arkadaşlara başarılar diliyoruz.

Ortadoğu Rönesansı'nın öncü gücü sanat hareketi olacaktır

II. Kültür Sanat Konferans gerçeğinin doğru anlaşılması, yeterince özümsemesi, derslerinin doğru çıkartılması gereği yanında, bunun kamuoyuna yeterince taşırılması gereği de önem kazanmaktadır.

II. Genel Kültür Sanat Konferansı'nın Amed Festivali ile eş zamanda yapılması önemliydi. Bu bakımdan hem konferans sonuçlarının özümsemesi, hem de festivalin sonuçlarının değerlendirilmesi iç içe, birlikte yürütülen bir çalışma olmalıdır. Bu noktada şu gerçek ortaya çıkıyor: Sanat alanı gelişme gösterecek; bu, toplumun derin bir ihtiyacı, sürecin gerektirdiği bir iş olmaktadır. Amed'deki festival bu bakımdan anlamlıydı. Her şeye rağmen sanat, içinde bulunduğumuz gerçeği önemli ölçüde yansıtıyordu. Bunun ne kadar gerekli olduğunu, ne denli zorluklarla, engellerle karşı karşıya olduğunu, o çalışmanın yürütülmesi için ne kadar çaba ve mücadele gerektiğini de iyi bir biçimde dile getiriyordu.

Konferans, bu gerçeği derinden yaşayan, hisseden, çalışmalarını buna göre ele alıp yürüten bir çalışma oldu. Bunlardan gerekli dersi çıkartmak, iyi anlamak, gereğini yerine getirmek, dürüst, ilerici, halka bağlı, tarih ve halk karşısında sorumluluk duyan her insanın, her sanatçının, bu alana hizmet etmek isteyen herkesin önemli görevi ve sorumluluğudur. İşin önemini, aciliyetini, tarih ve halk açısından değerini buradan yola çıkarak anlamalı, özellikleri iyi görülmelidir. Kolay olmadığını, ucuz elde edilemeyeceğini, basit yaklaşılamayacağını, kendini aldatan, yanıltan, bu işin basit, bireysel özele ve yaklaşımlarla yürüyemeyeceğini çok iyi anlamak, bilince çıkarmak gerekiyor.

Mademki böyle bir çalışma toplum için bu kadar ihtiyaç haline gelmiş, bu kadar önemseniyor –ki bunu Amed Festivali çok net gösterdi– o zaman bunun yapanları olmalıdır. Bu işe gönül verenler, ciddiye alanlar, kendini bu işe adayanlar olmalıdır. Tarihe, insanlık gelişimine baktığımız zaman bunun böyle olduğunu görüyoruz. Bu nedenle, tereddütsüz olarak bu işin gelişeceğine olan inancımızı belirtebiliriz. Felsefi açıdan, diyalektik bilimi açısından baktığımızda, yine bir başlangıç kabilinden ipucu olarak ortaya çıkan değerli çabaları, gelişmeleri göz önüne getirdiğimizde, bunu netlikle ifade edebiliriz. Başka türlü tarihin akışına, insanlığın yürüyüşüne uygun düşmez. Tarihsel süreç, onun bilimsel analizi, insanlığın gelişme çizgisi işin bir yanı; diğer yanı, bunun doğru, etkili ve hızlı yürütülmesi hususudur.

Biz, gelişmenin yönü şöyledir deyip de, 'nasıl olsa her şey kendiliğinden böyle olacaktır' yaklaşımına kapılıp, kendimizi rahatlatamayız. Tarih karşısında sorumsuz ve çabası bir tutum içine giremeyiz. İnsanlığın yürüyüşünde, tarihin akışında bilinçli ve örgütlü çabayı, bunda insan emeğini, rolünü hiçbir zaman göz ardı etmemiz gerekiyor. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz süreçte Kültür Sanat Hareketi'nin gelişeceği, bunun Kürt Rönesansı'nı, Ortadoğu Rönesansı'nı güçlü bir biçimde yaratacağı ne kadar gerçekse, tarihsel gelişme açısından bir zorunluluksa, bunu geliştirmede insan emeğinin, bilincinin, duygusunun ve örgütlülüğünün tayin edici rolü de o denli önemli bir yer tutmaktadır. Bu işin kendiliğinden olmayacağı, sanatçının varlığı ve çabasıyla gerçekleşeceği de o kadar kesin bir olgudur. Bu gerçekleri böyle kabul etmemiz gerekiyor.

Halkın çığlığı Amed Festivali'nde yankılandı

Üçüncüsü gerçekleşen Diyarbakır Festivali bir ilan oldu. Bir çağı ifade ediyor. Halkın çığlığı durumundadır. Mezopotamya gerçeğinin acılardan süzülüp gelmiş gerçeğinin dile gelmesi oluyor. Onu duymamız, iyi hissetmemiz, bütün Kürdistan'a yaymamız, bütün Yukarı ve Aşağı Mezopotamya'ya taşırmamız, sürekli kılmamız gerekli. Festivalden çıkarılabilecek en önemli derslerden biri budur. Bu çığlığın iyi anlaşılması, sahiplenilmesi gerekiyor. Yeni süreç dediğimiz **“demokratik değişim ve özgürlüsel gelişme”** sürecinde son üç yılda biraz da kendiliğinden ortaya çıkan bu gelişme, gerçeği açıkça ifade ediyor. Belki başlangıçta çok iddiasızdı, nasıl olacağı belli değildi. Ama üçüncüsü düzenlenen festival gösterdi ki, bu, büyük bir ihtiyaç durumundadır. Mezopotamya'nın, Ortadoğu'nun buna ihtiyacı var. Bu, insanlık için yeni bir çıkış, yeni bir umut alanı oluyor. Ondan uzak ele almak gerekiyor.

Bölgemizdeki gelişmeler dikkate alındığında, gericiliğin şiddeti dayatma durumu göz önüne getirildiğinde, bütün bunlara karşı sanat, aydınlanma ve yeniden doğuş, değerli bir gerçeği; insanlık için, toplumsal gelişme açısından daha çok önemsenmesi gereken bir durumu ifade ediyor. Gericiliğin dıştan ve içten bütün engelleyici, bastırıcı, daraltıcı çabalarına rağmen sanatta, yani aydınlanmada ve Rönesansta, yeni özgür insanı ve toplumu yaratmak

ta ısrar etmek, bütün varlığını buna adanmak; bunun gerektirdiği duyguyu, düşüncüyü, davranışı yaratmak, bunun gerçek bir hizmetçisi olmak, tarihe cevap vermenin en iyi yolu olmalıdır. Bunlar, konferansın sonuçlarıyla da bağlantılı olan, küçümsememesi gereken gerçekliklerdir.

Amed'deki festival, bir anlamda insanlık tarihinin dillendirilmesi oluyor. Çok hazırlıksız bir biçimde ve zayıf ürünlerle yürütülmesine rağmen, gerçeğin böyle olduğu inkar edilemez bir durumdur. Söz konusu festival, işin başarıyla yürüyebileceğinin de açık kanıtı oldu. Toplum yaşamında yer tuttu. Kendisini hızla, inkarcı siyasetin bütün baskıcı yöntemlerine karşın kabul ettirdi. O siyasi yapıda bir gedik açtı. Önemli bir çekicilik yarattı. Bu anlamda bir coşkuyu, heyecanı ifade ediyor. Yüz binler, büyük bir haz duyarak katılıyor. Türkiye açısından bir çıkış kapısı olmak kadar, Amed'in, özgürlüklerin ve demokrasinin gelişmesinde önemli bir yer tuttuğunun da göstergesi oluyor. Anadolu'nun aydınlanmasında, ilerlemesinde, Mezopotamya'nın tarihsel olarak yönlendirici gerçeğini bir kere daha pratikte gösteriyor. Bu anlamda, sadece tarihin kadim olan, ama unutturulmaya çalışılan, en ağır imha süreci içerisine alınmış olan halkın çığlığı olmakla kalmıyor, ilerici, demokrat, özgürlükçü tüm kesimleri kendine çekiyor.

Bazı maksatlı yaklaşımlar; daraltıcı, engelleyici tutumlar olabilir. Bu hiç önemli değil. Onları abartmamak gerekli, ama yeni bir ruh halini, insanın ve toplumun

demokrasi ve özgürlük temelinde yenden doğuşunu temsil ettiği kesindir. Bundan kuşku duymamak gerekli. O açıdan da konferansın, bütün Mezopotamya şehirlerini festivaller şehri haline getirme yaklaşımı, doğru bir yaklaşımdı. Amed'i, bunlar içerisinde hepsini ifade eden genel bir alan olarak ele alma, bunların kalbi olarak görme yaklaşımı da doğru bir yaklaşımdı. Bu anlamda üçüncü festival, bu işin gelenekselleştiğini, oturduğunu, tuttuğunu, sanat çevreleri ve toplum tarafından benimsendiğini açıkça gösterdi. Hiçbir gerici çabanın, bunun geliştirilmesi önünde engel oluşturmayacağını da açık ifadesi oldu.

Bundan sonra bu anlayışla, bu ruhla ele almak, yürütmek, geliştirmek, gerçek anlamda Ortadoğu Rönesansı'nın ivme kazandırın öncü gücü yapmak önemli ve gereklidir. Bu, hem mümkün hem de değerlidir. Bunun için ne kadar çaba harcanırsa, emek tüketilse yerinde olur. Festivali böyle ele almak, onun büyük değiştirici, dönüştürücü, çözümleyici rolünü anlamlandırmak gerekli. Tabii kendiliğinden olmaz. Bu, doğru bir yaklaşım içerisinde olmayı, büyük emek harcamayı gerektiriyor. Derinden duymayı, hissetmeyi, büyük düşünmeyi ve olağanüstü çabayı istiyor. Dolayısıyla bunu, kendiliğinden gerçekleşecek, rol oynayacak bir husus olarak düşünmemek lazım. Yaşamın diğer alanları öyle olabilir, ama sanat öyle olmaz.

Sanat, her şeyden fazla insanın yüce duygularının, derin düşüncesinin ve emeğinin ürünüdür. Yüzde yüz insan ürünü

oluyor. İnsanlığı ifade ediyor, insanın yaratılmasını içeriyor. O nedenle de büyük yaratıcı çabaya, tutarlı yaklaşıma ihtiyaç var. Bunu doğru anlamak, doğru yaklaşmak gerekiyor. Basite alamayız, ucuz yaklaşamayız. Çok yüzeysel, dar, yenilik içermeyen, kendini aldatan, başkalarını da aldatmayı ifade eden yaklaşımlarla, sözde ürünlerle bu işi ele alamayız. Bu, tarihsel sürece, insanlığın, halkın özlemine, böyle bir süreci geliştirmek için kendini feda eden binlerce kahramana karşı yapılabilecek en büyük kötülük olur.

Kültür Sanat Konferansı'nın ortaya çıkardığı gerçekler, büyük gerçeklerdir. Üzerinde düşünmeyi, araştırmayı, yoğunlaşmayı ve bütün sonuçları ciddiye alarak özümseyip, kendini o temelde düzeltmeyi gerektiren sonuçlardır. Ancak o sonuçlar özümsemez, o gerçekler benimsenir, onun gereği yerine getirilirse bu büyük ihtiyaca cevap verilebilir. Dolayısıyla da yeni doğuş, Kürdistan'da ve Ortadoğu'da gerçekleştirilebilir. Bunun başka yolu yoktur. Başka tür yaklaşımlarla da insanlığın ilerleyebileceğini, tarihin yaratılabileceğini iddia edenler yalan söylüyor, bilimsel yaklaşmıyorlar. Tarihsel gerçeği, insanın tarih bilinciyle ortaya çıkardığı bilimsel bakış açısını reddediyorlar. Biz öyle yaklaşamayız. Dolayısıyla bu işi ciddiye alacağız, ağırlığını hissedeceğiz. İnsanın büyük özelemlerini, duygularını, düşüncelerini, özgürlüğe ve eşitliğe olan tutkusunu iyi hissedeceğiz, iyi dillendireceğiz. Başka türlü ilerlenemez, bu gerçeğin yaratıcısı olunamaz.

Bu bakımdan konferans sonuçları üzerinde yeniden yeniden durmak, yoğunlaşmak, onun sanata, sanatçıya, sanat politikasına, günümüzde Mezopotamya ve Ortadoğu Rönesansı'nı geliştirmek için ele almamız gereken örgüt ve yaşam tarzına dair ortaya çıkardığı sonuçları derinliğine özümsememiz gerekli. Kim böyle yaparsa, önümüzdeki sürecin sanatçısı olur, yaratıcı olur. Büyük toplumsal dönüşümün öncüsü haline gelir. Ona hizmet eden, bu temelde yeni insan ve toplumun yaratılmasında katkı sunan konumuna gelir. Böyle olmadan bu işi yapmak, böyle bir sıfatı taşımak mümkün olmaz. Omuzuna apolet takarsın, 'general' oldum dersin; çıkar bir meydanda birkaç nutuk atarsın, 'propagandacı' oldum dersin ya da siyasetçi oldum, ama 'ben sanatçı oldum' demekle sanatçı olunmaz. Sanatçılık yapılır, yaşanır.

Sanatçı, sanatçı olduğunu sanmaz; öyle bir iddiası olmaz. O kendini, sadece insanı anlamaya ve yeniden yaratmaya çalışan, onun hizmetine koşan bir kişi olarak görür ve tanımlar. İşin özü kesinlikle budur. O nedenle basit, ucuz yaklaşımlar, kendini aldatan, yanıltan, sanat ve sanatçılıkla alakası olmayan duygu, düşünce ve davranışlar aşılacak durumundadır. Bunun başka çaresi yoktur. Bunu aşmadan, bu işin özüne ulaşmak için gerekli derinleşmeyi, yoğunlaşmayı sağlamadan, iyiliklerin, güzelliklerin yaratıcısı olunamaz. Böyle olmaz da bu iddiada bulunulursa, o zaman çok kötü duruma düşülür, zarar verici olunur. Bu biçimde sanat faaliyeti yürütülemez. Çünkü, nihayetinde ürün gereklidir. Derler ya "aynası iştir kişinin, lafına bakılmaz." Bu, en çok sanat hareketi için geçerlidir. Sanat, lafla hiçbir biçimde örtbas edilemeyecek, ifadelendirilemeyecek bir durumdur. Sanatçı, kendini tümüyle ürünleriyle dillendirir. Sanatçı boş konuşmaz, yapar; yaptığıyla konuşur. Ürünleriyle varolur, onlarla tanımlanır.

“Diyarbakır Festivali bir ilan oldu. Halkın çığlığı durumundadır. Mezopotamya gerçeğinin acılardan süzülüp gelmiş gerçeğinin dile gelmesi oluyor. Onu duymamız, iyi hissetmemiz, bütün Kürdistan'a yaymamız, bütün Yukarı ve Aşağı Mezopotamya'ya taşırmamız, sürekli kılmamız gerekli. Festivalden çıkarılabilecek en önemli derslerden biri budur. Bu çığlığın iyi anlaşılması, sahiplenilmesi gerekiyor.”

“Sanatçı, sanatçı olduğunu sanmaz; öyle bir iddiası olmaz.

O kendini, sadece insanı anlamaya ve yeniden yaratmaya çalışan, onun hizmetine koşan bir kişi olarak görür ve tanımlar. İşin özü kesinlikle budur. O nedenle basit, ucuz yaklaşımlar, kendini aldatan, yanıltan, sanat ve sanatçılıkla alakası olmayan duygu, düşünce ve davranışlar aşılacak durumundadır. Bunun başka çaresi yoktur.”

Sanat yaşamı yeniden yaratma gerçeğidir

Taklitçilikten, inkarcılıktan uzak durmamız lazım. Birileri bir şeyler yapıyor; nasıl yaptığını, neyi duyduğunu, hissettiğini, ne kadar çalıştığını, yoğunlaştığını hiç duymadan, 'ben de ona benzer şeyler yaparım, olurum büyük sanatçı' demekle olmaz. Her iş taklit edilebilir; askerlik taklitte olabilir, ekonomi taklitte, tekrarla olabilir, siyasette taklitçilik olabilir, ama sanatta olmaz. Sanatçılık, taklitçilik değil, bir yaratma işidir. Sanatçı, bir başka karakteri canlandırabilir, oyun oynayabilir ama taklitçilik yapamaz. Sanat, yaşamın yeniden yaratılmasını ifade eder. Ancak bu düzeye ulaştığı zaman bir ürün sanat değeri taşır. Yoksa taklitçilikle sanatçılık olmaz. Taklit edilen bir şey sanat ürünü değildir. Oyun oynamayı da taklit olarak ele almamalıyız; o, ifadelendirmektir. Yaşamın herhangi bir kesitini, belli bir amaçla, yaşam ölçülerini doğrultusunda yeniden üretmek, yeniden ifadeye kavuşturmaktr.

İnsanı, toplumu, insanın ve toplumun temel değerlerini, insanlığı ilerleten temel özü inkar ederek, görmeyerek, hissetmeyerek, onunla dopdolu olmayarak sanat ve sanatçılık olmaz. Sanat, insan ruhunun, duygularının, özlemlerinin en yoğunlaşmış ifadesidir. İnsan emeğinin en güzel üretimini ifade ediyor. Dolayısıyla insanı anlamayı, insan ve toplum yaşamını çözümülemeyi gerektiriyor. Bu da çok derin duymayı, hissetmeyi, çözümleyici bir bilinci, çok sistemli, yöntemli bir emeği gerektirir. Bunlar temelinde çalışmayı ister. Kendiliğinden sanat ürünü ortaya çıkmaz. Kim çıkacağını söylüyorsa, o, bu işe en çok kötülük yapandır. Buna engel olmamız, meydan vermememiz lazım. Bu açıdan işin özüyle yoğrulmak, gerçekçi yaklaşım içinde olmak, basit, dar, kendine göre, işin özünden yaklaşımları aşmak, bertaraf etmek lazım. Bu olunursa ilerlenebilir, böyle bir yaklaşım içinde olunursa gelişme sağlanabilir.

Kültür Sanat Hareketi'nin böyle bir derinleşmeye, yoğunlaşmaya ihtiyacı var. Bu temelde kendini yeniden değerlendirmeye, düzenleme ve bir hamlesel çıkışa yönelmeye ihtiyaç var. Belirtilen özellikleri ifade eden, sanatçılıkla çelişen ya da çok geri bir durumu içeren düzeyleri aşmak gerekiyor. Sanat hareketinin büyümesi, gelişmesi gerekiyor. Bunun için büyük düşünme ve çok yoğun çaba harcamak lazım. Sanat hareketinin, içinde bulunduğu dar, keyfi, amatör, bireyci yaklaşımlardan kurtulması lazım. Özgür bireyin en değerli ürünü olarak birey ve toplum örgütlülüğüne dayanmak, onun yaşamını güzelleştirecek, değerli kılacak yönlere üzerinde yoğunlaşmasını sağlamak lazım.

Konferans tartışmaları neyi ortaya çıkardı, neyi kanıtladı? Gerçekler neyi dillendiriyor? Her şeye rağmen sanat şiarıyla özgür Kürt'ün dillenmesi olan, mevcut düzene en çok hizmet ediyor gibi görünen çevreleri bile kendine çekip getiren festival gerçeği neyi kanıtlıyor? Bunlar üzerinde yoğunlaşmalıyız. Bunları doğru değerlendirmezsek, ilerleyemeyiz. Amatör yaklaşımı, bireyci yaklaşımı, inkarcı yaklaşımı bütün yönleriyle irdeleyip, mahkum etmemiz, aşmamız gerekiyor. Amatörlük, bir zavallılıktır.

Yaratmak, eleştirmek demektir; eleştirel olalım. İnsanı çözümleme, çok köklü bir eleştiri ve özeleştiriyile gerçekleştirilebilir. O bakımdan eleştirel bakış açısını güçlü bir biçimde gerçekleştirelim. Kendimizi, yeni özgür insanın doğuşuna katk edelim. Çok amatörlük içinde kalan, keyfi kalan, fukaralık içinde kalan, derin düşünemeyen, duymayan, gerekli çabayı harcayamayan, bunun gerektirdiği disiplini, örgütlülüğü, terbiyeyi gösteremeyenler sanatçı olamazlar. İçinde bulunduğumuz dönem, bu biçimdeki bir durumu kabul etmez. Kendimizi sel gibi çoşan bir duyguya, ruh haline ulaştıramazsak, yaşamı böyle ele alıp yaşayamazsak, insanı ve onun yaşam gerçeğini bu düzeyde çözümleyemeyiz, birakalım sanatçı olmayı, kendini yaşatan ortalama bir birey bile olamayız.

Neden bu kadar bireycilik, neden bu

kadar amatörlük, keyfiyet, örgütsüzlük, disiplinsizlik? Burada inkarcılık var. İnsan gerçeğini, yaşam gerçeğini, mücadele gerçeğini, ülke ve halk gerçeğini inkar etme var. Adına ne kadar gerçekçilik dense bile, gerçeklerden yüz milyon kez kopma var. Son derece sübjektivizm, hayalcilik, ayakları yerden kopmuşluk da değil, baş üstüne durmak var. Bu biçimde yaşayarak, bu kadar yaşam gerçeğinden koparak, basit güdülerin bu kadar esiri olarak bir şey üretilmez. O söz, duygu, davranışın ne çekiciliği olabilir.

Özgürlük hareketini, yürütülen mücadeleyi halk dikkate alıyor, itibar ediyor ise, bunu sadece kendi geleceği için değil, burada temel bazı değerler gördüğündendir. Böyle olmazsa kimse 'merhaba' bile demez, beş kuruş vermez. Öyle sahalarla koşmaz, 'hizmet edeyim, dinleyeyim' diye çaba harcamaz. Bunların kendiliğinden olduğu sanılmamalıdır. Demek ki bir üretim gücü haline

çok özgür, yeni, büyük kahramanlıklarla yeniyi yaratan insanın ruhu, davranışı bir ölçü, bir benzetme olarak alınmıyor da, hayaletler alınıyor! Burada bir sapma, bir saptırma var. Saptırılmış bilincin, psikolojinin, ruh halinin yansması var.

Demek ki inkarcılık deyip geçmemek lazım. Bu sistemden, düzenden kopmak kolay bir iş değildir. Ulusal demokratik hareket, birden bire, kendiliğinden bu düzeye gelmedi. Sistemden öyle kolay kopmadı. Mevcut durumuyla sistem özelliklerini yaşayan, çok farklı olmayan bir hareket de değildir. Üzerine bu kadar saldırılıyor, dünya, bölge ve yerel gericilik el birliği ederek bu dünyada yaşatmamak istiyorlarsa, bu bir tek şeyi doğruluyor: Bu hareket, bu dünya sisteminden ayrıdır, ondan kopuşu gerçekleştirmiştir. Bu, inkar edilemeyecek, gözler önünde olan bir gerçektir. Kim öyle olmadığını söylerse, yalan söylemiş olur. Eski sistemden bu denli koptuysa, bir yeniliği ifade

özümsemiş ruh hali, duygular, davranışlar rol oynuyor. Bu yaklaşım, sanat hareketine musallat olmuş durumda. En güçlü sanatçı topluluklarının bu kadar zayıf, üretimsiz kalmasında bu gerçek vardır. Adeta iğdiş edilmiş; üretilmiyor, yaratamıyor. Sadece çok alt düzeyde başkalarını taklit etmek geliştiriyor. Inkarcılıktan doğan bu taklitçiliğin reddedilmesi gerekiyor. Kemalist solculuğun sözde düşünlülüğü, siyasetçiliği, sosyalistliği topluma ne verdi ki, sanatçılığı ne verecek? Ama o sanatçılığa sapıp kalma, ona bağlanma, ruhuyla, duygularıyla içten içe onu yaşama çok fazla var. Buna karşı mücadele verilmesi gerekir. O, bir marjinallik idi, amatörlükte çakılıp kalmak idi. Ne o siyasetçilik bir özgürlük hareketi yaratabildi, ne o solculuğun sanatçılığı bir şey geliştirebildi. Ortada, halktan kopuk, kendini beğenen bir fukara topluluğu olarak yaşıyor. Onun bir türevi, taklidi olan bir yapı ne yapabilir? Aslı nasıl ki, taklidi nasıl olacak?

yönlendirmeye de çalışıyor. Fakat ona öykünen, kendini solcu da sayan küçük burjuvalık neyi yaşıyor, marjinalliği yaşıyor; siyaset ve sanatta marjinallik. Amatörlükte çakılıp kalma, yeteneklerini adeta kurutma, dondurma ortaya çıkıyor. Çünkü sahtelik ve ikiyeüzürlük içindedir. Elinde olmayan bir yaşama öykünüyor, kendi gerçeğini görüyor; ondan kopmuştu, inkarcıdır. Bu durumda onun üretmesi, yaratması, verimli olması beklenebilir mi, beklenemez. Bu durum, bir hastalık gibi Kültür Sanat Hareketi'nin içinde yer etmiş durumdadır. Bunlar, çoğunlukla iyi ve doğru yolda yapıldığı sanılarak yapılıyor. Zaten işin trajedisi buradadır. Çok iyi olunduğu sanılarak, kendini çok abartıp beğenerek bu duruma düşüyor. Neredeyse bir hiç noktasında olduğu halde, kendisini dev aynasında sanıyor. Bu kadar gerçekten kopuk, bu kadar sübjektif, bu kadar hayalci, kendini bu kadar beğenen, abartan duruma düşüyor ve bu, sanat hareketini tıklatıyor. Sanat hareketi önündeki bu büyük ve ciddi engelin kırılması gerekiyor. Ancak bu yapıldığı oranda bir hamle gelişir. Rönesans, ancak bu biçimde bir gerçeklik haline gelir.

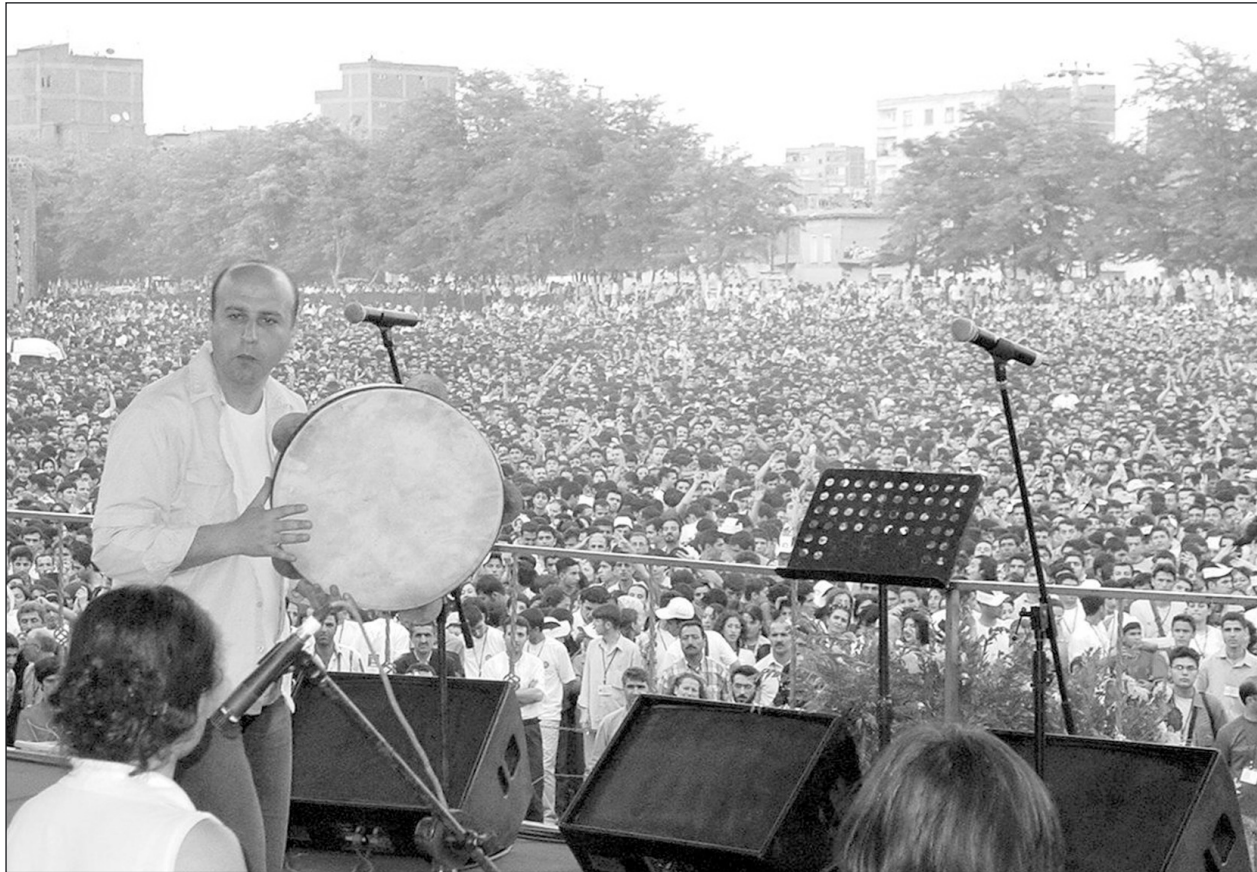
Bunlar basit iddialar değildir. Bütün alanlara baktığımızda bir yandan süreç güçlü bir sanat hareketinin gelişmesini istiyor, halkta büyük bir ilgi var; gelişmeler bunu zorluyor. Diğer yandan inkarcı düzenin ruhundan, duygusundan, davranışından kopamayan sözde, sahte sanatçının, sanat hareketinin önünü tıkatması durumu var. Bu çelişkiyi çözmemiz, bu durumu değiştirmemiz gerekiyor. Biz, toplumsal ilerlemenin, toplumun özgür demokratik gelişiminin sanat hareketinden kopuşunu kabul edemeyiz. İkiyüzlü yaklaşımları kırmamız gerekiyor.

Eleştiri, burada gerekli. Ne kadar eleştirebiliyoruz o sistemi? Ne kadar mahkum edebiliyoruz? Görünen o ki, eleştiri çok mahkumiyet yok. İçten içe ona özlem duyma, onu yaşama var. Biraz fırsatını bulunca oraya kaçış var. Eğer üretimsizlik varsa, bunun altında içten içe onu yaşamak yatıyor. Sen istediğin başka mekanda ol! Fizik olarak bir yerde olmak da fazla bir anlam ifade etmiyor. Ruh, duygu, düşünce nerededir? İnsan manevi olarak nerede yaşıyor? Hangi ölçüler, hangi değerleri esas alıyor? Bunlar önemli. Yüzde yüz inkarcı düzene özümsemesi altında kal, onu aşma, onunla yoğrul, ondan sonra 'halk için, Kürt için, özgürlük için duygu, davranış, düşünce üreteceğim' de! Bu mümkün değil. Ne kadar iyi niyetli olursan ol, ne kadar istekli olursan ol, orada kurur kalırsın, bir fukara durumuna düşersin. Sanat hareketinin yaşadığı tıkanmaların, zayıflıkların, fukaralığın altında kesinlikle bu yatıyor. Üretimsizlik buradan kaynaklanıyor. Üretimsiz olunca, zayıf düşünce, örgütlenemeyince didişmeye gidiyor. Bu, aşılması gereken bir durumdur.

Sanatçı çözümsüz olamaz, kördüğüm olmuş halde kalamaz. Sanatçı ne yapmak istediğini, ne yaptığını, ne yapacağını bilemez bir konumda olamaz. Sanatçı zavallı olamaz. Herkes zavallılığa düşebilir, ama sanatçı düşemez. Mütevazı yaşayabilir, yoksulluk içinde de olabilir, ama ikiyeüzü; sözü ayrı eylemi ayrı, üretimsiz, kurumsuz, kendini yaşatmaktan aciz, kendini aldatan, başkasını aldatmaya çalışan, kandırma üzerine kurulmuş bir felsefeyi, zihniyeti temsil edemez. Öyle oldu mu, sanatçı olamaz. Bu nedenle bu inkarcı yaklaşımı kırmamız gerekiyor. Kesinlikle bütün kültür-sanat camiamızda Kürd'ü inkar eden, insanlık değerlerini yozlaştırmaya çalışan, baskı, sömürü ve egemenlik ifade eden bu düzenden kopuşu sağlamak gerekiyor.

Bu düzenein çok güçlü bir eleştirisi gerekiyor. Kopuş, reddetme, örgütleşmenin başlangıcıdır. Her şeyden önce düzenden kendimizi koparak, düzeni reddederek özgürlüğe adım atmamız. Biz özgürlüğe adım atmamız ki, duyguda, düşüncede, ruhta, davranışta özgür insan özelliklerini yaratalım. Başka nasıl özgür insan yaratıcısı olabiliriz! "Biz sanatçınız, özgürlükçünüz, halkçınız" deyip de, bu hareket içeri-

“Gerilla, sıradan bir siyasal veya askerlik olayı değildir. Güçlü bir kültür, sanat olayıdır. İnsan ve toplumun değişimi ile ilişkilidir, bu değişimin yaratılmasını ifade ediyor. Düzenden, inkarcı sistemden koparak, yeni özgür insanın yaratılmasını ifade ediyor. Gerilla, bir yaşam tarzı ve var oluş tarzıdır; yeni özgür Kürt'ün varolma gerçeğidir. Siyasetiyle, ideolojisiyle, felsefesiyle, örgüt yapısıyla kendini var etme tarzıdır. Dolayısıyla gerillasız sanat olmaz.”

gelinebilmesi lazım. Bu inkar gerçeğinin aşabilmesi lazım. Kesinlikle amatörlükte, darlıkta çakılıp kalmanın, profesyonelleşmemenin, büyümemenin, örgütlenememenin, büyük plan, proje ortaya koyup ona yönelememenin altında inkarcılık var. İnsana inkarcı yaklaşım, topluma inkarcı yaklaşım, mücadeleye inkarcı yaklaşım, özgürlüğe ve demokrasiye inkarcı yaklaşım, gerillaya inkarcı yaklaşım var. Bu inkarcılık tehlikelidir. İster işbirlikçi Kürt aşiretçi feodal yaşamından kaynaklansın, isterse egemen, inkarcı, sömürgeci gerçeklikten kaynaklansın; ister feodal aşiretçi düzenin etkilerini, isterse egemen inkarcı burjuva düzenin etkilerini taşıсын, hepsi aynıdır.

Televizyonda, cinler üzerine bir tiyatro vardı, ki bu bir gerçeği ifade ediyor. Bazı davranışlara, giyim kuşamlara bakıldığında, bu dünyadaki insanları içermeyen, görülüyor. Hep hayaletleri, cinleri yani insan olmayan şeyleri içeriyor. Neden "Kürt sanatı" denildiğinde böyle oluyor? Burada bir gerçek saklı. Türk egemen gerçeği onlarca kitap yayınladı. Bazıları, Kürtlerin cinler taifesinden geldiğini iddia ediyorlar. Onun için de 'bu dünyada yok edilmeliler' diyorlar. Bu bir teori. Üretilenler, bu teorinin üretilmesi oluyor. Burada inkarcı gerçeği özümsemek yok mu? Çeşitli benzetmeler olabilir. Elbetteki sanat, bire bir yaşamın ifadesi olmaz. Öyle olursa, zaten sanat olmaz. Bin tane yaşam kesiti bir araya getirilirse, sanat, insanı yoğun ve etkili kılmak için oradan bir yaşam özelliği yaratır. Bu bakımdan benzetmeler gerekli, ama niye

ettiyse, bu kendiliğinden olmadı; uzun bir mücadeleyle, büyük bir çabayla oldu. Çok şiddetli bir mücadele içerisinde yeniden yaratılmayı ifade etti. 15 Ağustos Kurşunu'nu bilim adamları, " Kürd'ün kendi köleliğini öldürmesi" olarak değerlendirdiler. O kurşun köle Kürd'ü öldürdüyse, o zaman yeni Kürt nasıl yaratıldı, kim temsil ediyor, hangi özelliklere sahiptir? özgür oluşu ne demektir? Bunları anlamamız lazım.

Bu bir sistem oluyor. Bu sistemi, onun gelişim gerçeğini anlamak gerekiyor. Burjuvazinin inkar sistemi, ona işbirlikçilik yapan aşiretçi feodal yapı bunu inkar edebilir, ama onlar da yeniliği temsil edemezler, gelişimin sahibi olamazlar. Onların bu gerçeği reddetmesi, inkar etmesi anlaşılırdır, ama 'ben halkçıyım, emekçiğim, ulusalcıyım, demokratım, özgürlükçüyüm' deyip de aynı durumu yaşamak anlaşılır değil, kabul edilir değildir. Bu bakımdan inkarcılığı aşmamız gerekiyor.

Kültür Sanat Hareketi'nde amatörlüğün ve inkarcılığın olduğunu konferans tartışmaları açığa çıkardı. "Neden bu kadar fukaralık, zayıflık, örgütsüzlük, didişme, parçalanma, neden bu kadar imkan varken, onun gerektirdiği üretimi yaratamama?" diye sorulduğunda, kendimizi bu gerçeğe sorguladığımızda, önümüze inkarcılık çıkıyor. Eski sistemden kopamama; aşiretçi feodal düzenden, daha çok da burjuva-inkarcı düzenden kopamama var. Onu özümseme gerçeği var. İlkel milliyetçi etkiler de bu zayıflıkta var, ama şu reddedilemez, göz ardı edilemez bir gerçek: Inkarcı sistem tarafından

O açıdan sanat hareketinin bu inkar sisteminden tümüyle kopması büyük önem arz ediyor. Buna "kaynağa dönüş" demiştik; ülkeyle, halkla, mücadeleyle buluşma. Bunu yapabilmek için, deyim yerindeyse, biraz da mekan olarak 'Kürdistan'a taşınma' demiştik, ama kopuşun, kaçışın, Kürdistan'dan sadece mekan olarak kopuş olmadığı görülüyor. Çok daha derindenmiş. Inkarcı sistemin daha içten özümsemesi gerçeği var. Ruhuyla, duygularıyla, düşünceleriyle onu özümseme durumu var. İstediyin kadar mekan olarak odağa taşın, halkın içine götür, Kürdistan'ın merkezine getir, silah ver, üniforma tak, dağa çıkar, 'gerillacısın' de, yine değişmiyor. Neden İstanbul'a o kadar bağlanılıyor? Neden üretim yapılamıyor? Neden bu kadar çekişme, didişme, kopuş oluyor? Onu iyi gördük, iyi anladık. Çünkü benimsenmemiştir; inkarcılık vardır. Ulusal değerleri, demokrasiyi, özgürlüğü reddetme vardır. Yüzde yüz inkarcı burjuva düzeninin özelliklerini yaşama, onun değer ölçülerinde, yaşam ölçülerinde donup kalma var.

İnkarcı düzenin etkileri sanat hareketine musallat olmuştur

Burjuva sanatçılığı çok zayıf değil, çünkü kendi yaşam özellikleri var. Onlar iyi yapıyorlar da, onlara öykünen küçük burjuvalar, allahın fukarası gibi ortada kalıyorlar. Burjuva sanatçılığı küçümsenecek bir durum değil. Bir sınıf yaratıyor ve eğlendiriyor onları. Toplumu bu temelde

sinde inkarcı burjuva sisteminin ajanları olarak kalınmayacak. İçimizi, çevremizi temizlememiz gerekiyor. Aydınlik, öncelikle hareket içinde olmalıdır. Kendimizde netleşme olsun ki ondan sonra toplumu aydınlatacak değerler üretebilelim. Kendisi aydın olamayan, netleşemeyen, kendisi ruhta, duyguda, davranışta iyiliklerle, güzelliklerle dolu olamayan, bunları nasıl üretecek!

Müthiş bir üretimsel patlama yapamamak, çok keyfi, dar bir çalışma içerisinde kalmayı ifade eder. Nitekim böyle bir durum var. Bütün bu zayıflıklar, festival hareketinin çok güçlü gelişmesinin önünde de engel oluşturuyor. Demek ki çok çekici, geliştirici olan, gerçekten de toplumun kültürel patlamasına yol açacak özgür yenden doğuşu ruhta, düşüncede ve davranışta yaratacak büyük kültür patlamasının sağlanması için, güçlü bir üretim, yani amatörlüğün her biçimini aşarak sanatta güçlü bir profesyonelleşme gerekli. Profesyonelleşebilmek, yetkinleşebilmek, deyim yerindeyse gürül gürül akan bir sanatçı düzeyi yaratabilmek, sanat hareketini bu düzeye getirebilmek için de, inkarcı sistemden kopmak, onu aşmak gerekiyor. Yani kendini özgür birey düzeyine yükseltmek lazım. Özgür birey özellikleriyle, davranışlarıyla dolu hale gelmek, öyle olmak için çalışmak lazım. Bu iş, içten içe her türlü geriliği, köleliği, örgütsüzlüğü, kendi zayıflıklarına mahkumiyeti yaşayıp, ondan sonra da 'özgür oldum' demekle olmuyor.

Kendini zavallılaştırmış, köleleştirmiş, geriliğe bağlamış, inkarcı olmuş birisi sanatçı olabilir mi, olamaz. Ülkeden, mücadeleden, halktan kopukluk, kendiliğinden olmuyor. Basit bir iş değil. Bu, egemen düzenin, inkar düzeninin bireydeki kazanımları, bireyi fethetme, ele geçirme düzeyi oluyor. Böyle bir ele geçirme durumu var, kimse bunu inkar etmemelidir. Ve bu, bir dayatma olarak sürdürülüyor. Bu nedenle halk içine inilmiyor, ülkeye gelinmiyor, gerilla araştırılmıyor, incelenmiyor, basit görülüyor, gerilla üzerinde yoğunlaşma olmuyor. Bunu kesinlikle kırmamız gerekiyor. Oysa ki gerilla romantizmi çok güçlüdür. Kürdistan'daki gerilla dağ ile birlikte en güçlü sanat hammaddesini ortaya çıkardı. Bunu göremeyen, anlayamayan, bunun böyle olduğunu inkar eden en büyük yalancıdır, en büyük inkarcıdır. Bu, emeği inkar, büyük yaratışı inkardır. Bunun ciddiye alınacak, kabul edilecek bir yanı yoktur. Bu duruşu, bu zihniyeti mahkum etmek gerekiyor.

Gerillasız sanat olmaz

'Gerilla' deyip geçmemek gerekiyor. Gerilla düzeyine kendiliğinden gelmedi bu hareket. Gerilla, sıradan bir siyasal veya askerlik olayı değildir. Güçlü bir kültür, sanat olayıdır. İnsan ve toplumun değişimi ile ilişkilidir, bu değişimin yaratılmasını ifade ediyor. Düzenlen, inkarcı sistemden kopmayı; sisteme bağlanmayı, uşaklaşmayı, köleşmeyi aşmayı, yeni özgür insanın yaratılmasını ifade ediyor. Gerilla, bir yaşam tarzı, bir var oluş tarzı, duygu-ruh-düşünce-davranış toplamı; yeni özgür var olma gerçeğidir. Siyasetiyle, ideolojisiyle, felsefesiyle, örgüt yapısıyla kendini bir etme tarzıdır. Dolayısıyla gerillasız sanat olmaz. Kimse bu zoraki bir yaklaşımla bakmasın.

Şunu net iddia ediyoruz: Bütün sanat, PKK'nin ortaya çıkardığı değerler ve KADEK'in yürüttüğü mücadele üzerinden gelişecektir; kimileri buna tepki gösterecek, kimileri ise bunu benimseyecektir. Fakat bu gerçeklikten kopuk bir sanat olmayacaktır. Çünkü Kürdistan'da, Türkiye'de, Ortadoğu'da insan ve toplum sahteliğinin çözümlenmesi, yaşamın gerçek ayakları üzerinde yeniden kurulması, bu mücadeleyle gerçekleşiyor. Bu, sadece Kürt'e, Kürdistan'a özgü bir olay değil, bir bölgesel olaydır. Milliyetçilik, Kürd'ü ve bölgeyi bölüp parçalayarak bir sahtelikler düzeni ortaya çıkarmıştır. Mevcut statüko dediğimiz gerçeklik budur. İnsan zihniyeti, davranışları, toplum şekillenmesi, siyasi örgütlenme,

devlet ve aile düzeni bunu ifade ediyor. PKK, bütün bunların aşılmasını ifade eden bir mücadeleyi yarattı. Gerilla, sahtelikler düzenini, inkar ve yalan düzenine saplanmış insanı çözmeyi ve onu kendi özyle birlikte çağdaş gelişmelerle donanmış olarak yeniden yaratmayı ifade ediyor. Bu bir gerçek, abartı değil. Öyle anlaşıyor ki içimizde bazıları, bu tanımları bir abartı, bir kendini övme olarak algılıyorlar. Anlamıyorlar, anlamak istemiyorlar. Onun için de gerillanın ruhunu bilemiyorlar. Dolayısıyla da özgürlükten yoksundurlar, özgürlüğe ulaşamıyorlar. Özgür bireyin ruhuna, duygusuna, davranışına ulaşamıyorlar, onun kendini nasıl yarattığını anlayamıyorlar. Böyle olamayan ne üretebilir veya hangi sanatı yaratabilir? Hiçbir şey üretemez. Üretmeye kalkarsa, ancak taklit yapar.

Taklit varsa, fukaralık varsa, didişme varsa, bunun altında inkar vardır; özgürlüğü, insanın tarihsel birikimini reddediş vardır. Başka hiçbir biçimde izah edemeyiz. O zaman gerçekleri olduğu gibi ortaya koymalıyız. Örtbas etmek, maskeleyerek doğru değildir. Netleşmek çok önemlidir. Her şeyi netçe ortaya çıkarmamız önemlidir. Bunu başka türlü ele almak mümkün değildir.

Bu çerçevede yeni sanatçı hareketini yaratmak önem taşıyor, değer kazanıyor. Her türlü geriliği, tersliği aşmanın yolu, bu çerçevede hareket etmeyi gerektiriyor. Her türlü amatör, bireyci, inkarcı, taklitçi yaklaşıma karşı kaynakla –halk, mücadele ve ülke kaynağıyla–, insanlık değerleriyle, gerillanın eskiyi çözen, köleliği yıkan, yeni özgür bireyi yaratan gerçeğiyle birleşme hamlesini geliştirmek gerekiyor. Sanat, bununla olacaktır. Yeni sanat hareketi böyle gelişecektir. Sanat hareketinin amatörlük devri böyle aşılacaktır. Bu amatör süreci, düzenden kopamama sürecini fazla uzatmamak gerekiyor. Bunda ısrarlı olunmamalıdır. Öyle anlaşıyor ki, ısrar var. İster anlamamaktan, ister beğenmekten, isterse gerçekten fukaralıktan, yoksunluktan kaynaklansın, ama gerilikler içerisinde çakılıp kalmak, ısrar etmek tehlikelidir. Sanat hareketi neredeyse on yıldır bu durumu yaşıyor.

Hiç de sanatçı olamadığı, sanat hareketinin öncüsü olamadığı halde, çoğu birey kendisini öyle sandı. Sahte bir biçimde, sanat öncüsü olarak tanımlamalar ortaya çıktı. Bunları şimdi daha net görüyoruz. Bu, amatörlük devrini uzatmaktan ileri geldi. Amatörlüğe çakılıp kalmak, dolayısıyla en azı, en geri olanı çok ileri bir durummuş gibi benimsemeyi, kabul etmeyi ortaya çıkardı. Şimdi büyük bir cesaretle, kararlılıkla bu durumu reddetmeliyiz, savaş açmalıyız. Böyle geri durumlar kabul lenilmemelidir. Geri otoriteleri esas almalı, onlara değer biçilmemelidir. Tersine, bunları yıkma savaşı başlatmalıyız.

Görülüyor ki, bir Rönesans başlangıcı

var. Sanat hareketi bir patlamanın eşliğindedir. Amed Festivali, bunun en güçlü çağırısı oldu. Böyle bir durumda olduğunu en açık biçimde gösterdi, ama buna ulaşabilmek için büyük bir mücadele, büyük bir çaba gerekli, gerçekleri doğru bir biçimde anlamak gerekli. Bu, kendiliğinden olmayacaktır; insanın çok derin duyması, düşünmesi ve büyük mücadelesiyle yaratılacak bir husustur. Böyle bir mücadeleyi göze almalı, benimsemeliyiz. Böyle bir mücadele içerisine girmekten korkmamalı, çekinmemeliyiz. Konferansın aldığı büyük kararlar, önüne koyduğu büyük hedefler, ancak böyle bir mücadeleyle başarılabılır. Bu mücadele de, ancak çok bilinçli ve çok örgütlü olunursa başarılı yürütülebilir. Demek ki bileceğiz, anlayacağız, öğreneceğiz, eğiteceğiz kendimizi. Kendimizi ikiye bölümler, gerilikler, sahtelikler dünyasından koparacağız. Özgürlükler, güzellikler dünyasına adım atacağız. Onu sağlamak için kendi geriliklerimize karşı da, dışımızdaki geriliğe karşı da kararlı, net, derin bir mücadele içerisinde olacağız. Bu mücadeleyi başarmak için de örgütleneceğiz. Birbirini iten, kovan, didişten değil, birbirine büyük hürmetle, sevgiyle yaklaşan, yanındakini kendinden daha değerli gören, sanata en küçük hizmeti dokunan birisini baş tacı yapan bir yaklaşımın sahibi olacağız.

Konferans gerçeği her türlü sahteliğe karşı mücadele gerçeğidir

II. Konferans gerçeğini doğru anlamak lazım. Konferans yeni mücadele süreci başlattı. Bu, her türlü sahteliklere karşı amansız bir mücadele başlatma gerçeğidir. İçerik olarak da davranış olarak da böyledir. Bu nedenle nazlanma, sızlanma, kendini fukaralığa vurma devri geçmiştir. O, amatörlük devriydi. Şimdi kendini büyük duyan ve büyük üretmeye veren, her türlü geriliğe karşı amansız bir mücadeleyle büyük sanat hamlesini başlatmak isteyen insanların devri açıldı. Sanat hareketi buna yürüyor. Birlikten yanayız; en geniş birliği ve iş birliğini istiyoruz. Kürt ile Ortadoğu Rönesansını geliştirme temelinde, yeni özgür insanı ve toplumu yaratma amacına bağlı olarak, her türlü insani gelişmeyi ortaya çıkarıp iletme temelinde bunu yapıyoruz. Bununla çelişen, bu amaçlara bağlı olmayan her türlü bağı mücadeleyle kırmak, sanatçı olmanın ve sanat üretimi yapmanın temel koşullarından biridir.

Bu bağları kıramayanlar, gerilikten, gerilikten, eski düzenden kopamayanlar, sanat üretimi yapamazlar, yeniyi geliştiremezler, ilerleme sağlayamazlar. Dolayısıyla biz kendimizi, her türlü gerilikten, inkar düzeninden –küfür düzeni veya kölelik dü-

zeni demek daha gerçekçi olabilir– mücadele ile koparmayı esas alıyoruz. Başka yöntem geliştirici olamaz. Mücadele, bizi geriliklerden koparır, ama ileri olan, güzel ve eşit olanda da en güçlü birliği, dayanışmayı, ittifakı yaratır. Bu anlamda birlikçi olacağız, dayanışmacı olacağız. En sağlam, en üretken, en samimi birlikleri yaratılmak için sahteliklere karşı savaş açacağız, yıkacağız. Ne kadar acı da olsa, zor da olsa, bu sahtelik dünyasını büyük mücadele ile parçalayacağız.

İşin özü bu, gerçeği budur. Bunu yaptığımız ölçüde ilerleyebiliriz; bu yapıldığı ölçüde gerçek sanat ve sanatçı ortaya çıkabilir. Halk için üretim yapan, halka ulaşan, halkın ilerlemesine hizmet eden, bütün bunları gerçekleştirecek bireyi özgür ölçüler temelinde yeniden yaratan bir hareket ortaya çıkabilir. İşte Demokratik Kültür Sanat Hareketi kendisini böyle tanımlıyor, özelliklerini böyle ortaya koyuyor. Kendisine böyle büyük bir hedef belirliyor, amaç biçiyor. Onu gerçekleştirmenin, ona ulaşmanın yol ve yöntemi olarak da böyle bir mücadeleyi esas alıyor. Böyle mücadele etmekten korkmamak lazım. Geriliklerimizin, sahteliklerimizin kırılıp atılması bizi zayıflatmaz, tam tersine yükten kurtarır ve müthiş gelişmemize yol açar. Burada cesaret, girişkenlik, irade, yiğitlik gerekiyor. Her türlü mızımlığın, zavallılığın sökülüp atılması, reddedilmesi gerekiyor.

Sanatçı camiamız net, yiğit, açık, samimi, paylaşımcı insanların topluluğu olmalıdır. Böyle olduğu zaman, o sifata layık olunur. Böyle olundu mu, gürül gürül akılır, müthiş üretim ortaya çıkar. Mevcut birikim ve değerler müthiş kullanılır. Bunun başka yolu yoktur. Bu konuda başka yerde çözüm aramamak lazım. İster yurtdışında olsun, ister metropollerde olsun, nereden olursa olunsun, günümüz gerçeğiyle sanatçı olmak, sanat ürününü verebilmek, bir Rönesansı gerçekleştirebilmek buradan geçiyor. Herkes böyle düşünür, bu ölçüleri esas alırsa, o zaman biz, birbirini anlayan, birbirine güç veren bir topluluk haline gelir, doğrular dünyasına girer, iş yapan, üretim veren bir konuma ulaşırız.

Burjuvazi bir sınıf, reddetmiyoruz onu. Kendine göre ölçüleri, gücü, duyguları, yaşamı var, dolayısıyla aydınları var, sanatçıları var; onlar o dünyayı yaşıyorlar. Oraya hizmet edilmek isteniyorsa, hiç gecikmeden o dünyaya gidilebilir. Ama ne orada, ne burada, kararsız Kasım gibi iki arada bir derede kalmak tehlikelidir. Bu iki arada bir derede kalma durumuna son vermemiz lazım. Bu da lafla olmuyor. Bir yerde olmak, bir tarafın hizmetinde olmak, onu özümsemekle, yaşamakla, yaşatmakla, onunla bütünleşmekle oluyor.

Konferansın sonuçları üzerinde tartışır-

ken, konferans gerçeğini özümserken, en çok bu hususlar üzerinde durmak gerekiyor. Konferansın her alanda doğru özümsemesi, bu temelde bir netleşmenin, yenilenmenin, sahteliklerden arınmanın ve yeniden örgütlenerek, yapılanarak güçlü bir pratikleşmeye yönelmenin gelişmesi gerekiyor. Böyle olursa konferans doğru anlaşılmış, doğru özümsemiş, onun gereklerine uygun hareket edilmiş olur. Böyle olmazsa, konferansın ruhuna uygun hareket edilemez. Herkes kendi istediği gibi konferansa yaklaşmamalı, kendine göre değerlendirmemelidir. Kendi bireyciliğini konferans gerçeğinin önüne koymamalıdır. Kendini, konferans gerçeği, ölçüleri, değerlendirmeleri, kararları çerçevesinde değiştirmeyi, yenilemeyi esas almalıdır. Bu temelde özeleştirir vererek, kendini yenileyip eğiterek, deyim yerindeyse yenden yaratarak bu büyük sanat yürüyüşüne katılmalıdır. Hizmet etmek, değer katmak, bütün gücünü buraya vermek üzere katılım sağlamalıdır. Doğru ve saygın olan, yapılması gereken budur.

Sanatçı günümüz toplumsal devriminin öncü gücüdür

Böyle bir yaklaşım gösterdiğimiz ölçüde zayıflıkları açacağız. Çünkü bizi zayıflatan düzenden kopacağız. Uygulamamız açılacak, ruhumuz temizlenecek, düşüncemiz derinleşecek, sistemleşecek, müthiş bir enerjiyle sonsuz güzellikte ve değişkenlikte davranış göstereceğiz. Bu, üretim patlaması olacaktır. Rönesans böyle gelişecektir. Bunu yaratan, geliştiren, buna hizmet eden insan haline geleceğiz. Kendini bu çerçevede müthiş eğitmiş, örgütlemiş birey ortaya çıkacaktır. Kültür sanat camiası bu temelde örgütlenecektir. Büyük dayanışma içerisinde, her alanda kendisini örgütleyip yürütecek güçlü bir sanatçı topluluğu ortaya çıkacak, gelişecektir. Yürüyüşü buraya doğrudur. İşler doğru ele alınırsa, gelişecek olan kesinlikle budur. Doğru bir yaklaşım temelinde, bunun gerçekleşeceğine dair güçlü bir inanç, umut, güven oluşturmak lazım. Başka türlü yaklaşılmamalıdır. Ortadoğu'yu aydınlatacak, yeniden yapılandırarak, her türlü ezici, bastırıcı, tahrip edici yaklaşımları boş çıkartacak, içteki gericiliği, dıştan gerici saldırıları boş çıkartıp yenilgiye uğratacak, barış içerisinde özgürlükçü, demokratik, paylaşımcı bir toplumsal yaşamın gelişmesi böyle ortaya çıkacaktır. Bu gelişmenin öncüsü sanat hareketidir. Ortadoğu'da bu biçimde bir yeniden yapılanmayı, yeniden doğuşu sanat hareketi yaratacaktır.

Görülüyor ki Kültür Sanat Hareketi, büyük bir sosyal devrim olarak, toplumun siyasal askeri sorunlarını çözümleyen, içinde bulunduğumuz süreçte toplumun ilerleyişine öncülük eden bir hareket oluyor. Siyasal devrimlerde sıkı örgütlenmiş partiler nasıl rol oynuyorlar, bu devrimlerin öncülüğünü yapıyorlarsa, kültür sanat devrimi de Rönesans diye tanımladığımız sosyal ve kültürel devriminde de Demokratik Kültür-Sanat Hareketi, böyle bir öncü örgüt olma anlamına geliyor. Sanatçıların topluluğu, böyle bir öncülük misyonuyla yüküldür. Demek ki Kürt toplumunun ve Ortadoğu toplumlarının bu sosyal devrim, demokratik devrim, yine birlik yönünde ilerleyişleri içerisinde öncü rol, sanat hareketine düşüyor. Öncülük sanatçıdır. Sanatçı, günümüz toplumsal devriminin, ilerleyişinin öncü gücü oluyor; öncü örgüt, öncü militan, öncü kadrosu olarak ortaya çıkıyor.

Kendisini böyle görmek, böyle şekillendirmek durumundadır. Doğru ölçülerle donatılırsa, kendisini aldatmazsa, geriliklere sığınmazsa, düzen içerisinde kalmazsa, böyle bir öncü haline geleceğine sonuna kadar inanmak gerekli. Bunun verileri var, ortam buna uygundur. Dolayısıyla bize düşen ve yapmamız gereken, bunu bu biçimde gerçekleştirmektir. Bu döneme doğru yaklaşmanın, konferans sonuçlarını doğru ele alıp özümsemenin yegane yolu budur. Bizi başarılı kılacak yol da budur.

Tüm basın yayın kadroları ve çalışanlarına

II. Konferans sonuçlarını doğru bir örgüt çalışma tarzı ve hamle ruhuyla hayata geçirelim

● Koordinasyona Gıştı ya YRD (Yekîtiya Rewşengeriya Demokratîk)

Değerli yoldaşlar

Basın Yayın II. Genel Konferansı'nı 6-14 Mayıs tarihleri arasında başarıyla yaptık. 160 civarında delegenin katıldığı Konferansımız, oluşturduğu gündem, yürüttüğü tartışmalar ve ortaya çıkardığı kararlarla propaganda ve ajitasyon faaliyetlerimizde yeni bir hamle sürecini başlatmış durumdadır. KADEK Yönetim Kurulu Toplantısının ardından gerçekleşen Konferansımız, Ortadoğu çapında Kürt sorununa çözüm için sunulan temel bildirimler ışığında, basın yayın alanında yürütülmesi gereken temel görevleri kapsamlı bir biçimde belirlemiştir. Bölgemizin ve dünyanın çok hızlı bir değişimi yaşadığı günümüzde siyasi sürece halklar cephesinden cevap oluşturan Konferansımız, propaganda ve ajitasyon alanında, yine edebiyatın geliştirilmesi noktasında yürüttüğü tartışmalar ve aldığı kapsamlı kararlarla gerçek bir örgütsel büyüme ve halka açılım konferansı olmayı bilmiştir.

Değerli yoldaşlar

Tahmin edileceği gibi, Konferansımızın birinci ve önemli gündem maddesini yoğun ve hızlı bir tempoda ilerleyen siyasi gelişme süreci oluşturmuştur. Özellikle ABD'nin Irak müdahalesi ve ardından Irak'ta Saddam Hüseyin rejiminin çözülmesi temelinde Kürdistan'da, Ortadoğu'da ve uluslararası alanda ortaya çıkan yeni durumu kapsamlı bir biçimde bir kere daha değerlendirmek, herkes açısından olduğu gibi bizim için de temel bir gündem olmuştur.

Konferansımız, bu konuda başta Başkan Apo'nun Demokratik Uygarlık Manifestosu'nun ve görüşmelerde ifade ettiği özlü ve değerli düşüncelerin aydınlatıcı yolu olmak üzere, KADEK Yönetim Kurulu Toplantısı'nın siyasi sürece ilişkin kapsamlı ve aydınlatıcı değerlendirmelerini esas alırken, bu temelde önümüzdeki süreçte olası siyasi gelişme yönlerini ayrıntılı bir biçimde değerlendirmiş ve bu çerçevede özellikle medya dediğimiz basın yayın alanının yüklediği rolü kapsamlı bir biçimde çözümlemeye çalışmıştır.

Irak Savaşı'nda da açıkça görüldüğü gibi, yaşanan mücadelenin yüzde yetmişinin basın yayın araçları yoluyla bir pro-

paganda ve ajitasyon savaşı olması gerçeğinden yola çıkarak, siyasi gelişme sürecini çeşitli yönleriyle tahlil etmekle kalmamış; bu temelde özellikle bu mücadelede basın yayının oynayacağı rolü, üzerine düşen görevleri değerlendirmeye ve buradan hareketle Demokratik Aydınlanma Hareketimizin, yani basın yayın faaliyetlerimizin üzerine düşen görevleri kapsamlı bir biçimde ortaya çıkarıp kararlaştırmayı bilmiştir.

Irak Savaşı Ortadoğu'ya müdahalenin başlangıcıdır

ABD'nin Irak müdahalesinin ve Irak'ta siyasi rejim değişikliği ile ortaya çıkan durumun, bu temelde yaşanan siyasi sürecin tarihsel nedenleri, uluslararası boyutları, bölgesel çerçevesi ve bütün bunların Kürt sorunu ile ilişkisi bilinmektedir. Bu gerçeklik, Önderliğimiz tarafından AİHM'me sunulan savunmalarda tarihsel, uluslararası ve bölgesel boyutları ile çok kapsamlı bir teorik tahlile tabi tutulmuştur. Yine hareketimi-

ginliğin ve çatışmaların giderek yoğunlaşacağını, Ortadoğu mücadelesi içerisinde de Mezopotamya'nın Irak ve Kürdistan kapsamında birincil alan olacağını net bir biçimde değerlendirmiştir. Bu nedenle savaş, birçoklarının aksine, bizim için bir tesadüf, yani beklenmeyen bir olay olmamıştır. Aynı zaman ABD gibi bir gücün askeri müdahalesi karşısında Saddam Hüseyin rejiminin çözüleceği, bunun da bütün Ortadoğu açısından köklü bir değişim sürecinin başlangıcı haline geleceği tespitini daha önceden yapmıştır. Nitekim gelişmeler büyük ölçüde bu doğrultuda gerçekleşmiş, esas itibariyle Önderliğimizin Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda ortaya koyduğu teorik çerçeve doğrulanmıştır.

Bunları bir kere daha tekrarlamak gerekli değildir. Nitekim hareketimizin bütün kadro ve sempatanları ideolojik siyasi görüşle kendini önemli ölçüde donatmış durumdadır. Bunu içeren yazılı belgeler fazlasıyla vardır. İhtiyaç duyan ve isteyen, o belgeleri açarak sürecin temel özelliklerini kavrayabilir. Nitekim Konferansımız

çalanmasını ifade edip, bölge çapında bu statükonun aşılması sürecinin başladığını göstermektedir. Dolayısıyla, 11 Eylül olayları ardından ABD'nin ilan ettiği 'III. Dünya Savaşı,' Irak müdahalesi ile birlikte Ortadoğu çapında günümüz koşullarına özgü bir savaş olarak sürmektedir. Irak rejiminin çözülmesi ve ABD'nin Irak üzerinde askeri işgalini gerçekleştirmesi, bölgenin diğer alanlarında devam edecek bir mücadelenin başlangıcını oluşturmaktadır. Bu bakımdan bölge önlenemez bir biçimde eski statükonun aşılp yeni bir sistemin kurulacağı köklü bir siyasi değişim sürecine girmiştir. Bu aynı zamanda 20. yüzyıl uluslararası sisteminin kökten aşılması, I. Dünya Savaşı ile oluşan uluslararası statükonun parçalanması, yeni yüzyılda yeni bir uluslararası sistemin oluşma mücadelesinin hızlı bir biçimde gelişmesi anlamına gelmektedir.

İkinci olarak, Irak'ta ve Ortadoğu'da gelişen yeni bir uluslararası sistem yaratmayı öngören bu köklü siyasi değişim süreci kapsamlı bir mücadeleyle gerçekleşmektedir. 11 Eylül'den sonra ABD bu-

çözülürken, Batı sistemi reformcu yollarla değiştirilmeye çalışılmıştır. AB'nin ve ABD'de ise Clinton yönetiminin uzlaşma ve reform yoluyla Batı bloğunu değiştirme ve yeniden yapılandırma çalışmaları sonuç vermeyince, ciddi bir tıkanma ve kilitleme gündeme gelmiştir. 11 Eylül olayları denilen o çok ve dehşet yaratıcı şiddet kullanımı bu tıkanmanın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla ABD öncülüğündeki Batı sisteminde 20. yüzyılda yaşanan gelişmeler temelinde değişim ve yeniden yapılanma olgusu reformcu yollarla gerçekleşmemiş; gündeme günümüzdeki düzeyi ile gerçekleştirmekte olan çatışma ve savaş olgusu girmiştir.

Dikkat edilirse, dünya savaşı adıyla yaşanan mücadelenin çok büyük bölümü siyasi olmakta, askeri boyutu sınırlı kalmaktadır. Siyasi mücadelenin çok büyük kesimi, yüzde yetmişten fazlası ise medya yoluyla gerçekleşmektedir. Ortadoğu'da ve uluslararası alandaki değişim ve yeniden yapılanmanın, içinde kısmi bir şiddet kullanımına da yer veren kapsamlı

“Irak rejiminin çözülmesi ve Irak'ta yaşanan mücadele şu olguları çok somut olarak herkese göstermiştir: Aşılan bir statüko vardır. Bu, I. ve II. Dünya Savaşları ile oluşan 20. yüzyıl statükosudur. Uluslararası sistem dediğimiz bu statüko, esas itibariyle I. Dünya Savaşı'nda Ortadoğu'nun bölünüp parçalanması ve paylaşılması temelinde oluşmuştur. Şimdi bu statüko parçalanmakta, bu statükoyu temsil eden güçler aşılmaktadır.”

bir siyasi mücadele temelinde gerçekleşeceği net olarak açığa çıkmıştır.

Üçüncü olarak, bu değişim ve mücadele sürecinin çok karmaşık ve bütün güçleri içine alan bir gerçekliği vardır. Nitekim dikkat edilirse, dünyanın bütün güçleri, yine Ortadoğu'da bölgenin tüm güçleri Irak'taki mücadelenin içinde olmuştur ve bu durum hala devam etmektedir. Ortadoğu çapında süren mücadelede herkese yer vardır. Bu mücadeleyle ilgisiz ve ilişkisiz hemen hemen hiçbir güç bulunmamaktadır. Yine mücadele karmaşıktır. Bir yandan uluslararası sermayenin kozmopolit temsilcileri ile ulusal devletin diktatoryal sahipleri arasında bir savaş olmakta; diğer yandan bu güçlerle halklar arasındaki bir mücadeleyi ifade etmektedir. Yani Ortadoğu'da görüldüğü gibi bir yandan uluslararası gericilikle bölge gericiliği arasında, diğer yandan uluslararası gericilikle bölge halkları arasında, yine bir başka yönden bölge gericiliği ile bölge halkları arasında çok yönlü ve karmaşık bir mücadele vardır. Dolayısıyla bu mücadeleyi tek bir çelişkiye indirgemek ve düz bir bakış açısı ile ele almak doğru olmayacaktır.

“Kongremiz, özellikle '90'ların başından itibaren başlayan uluslararası sistemdeki değişim sürecini, ilk etaptaki Doğu bloğunun Körfez Savaşı ardından çözülüşünü takiben 11 Eylül sürecinin de 20. yüzyıl sisteminin Batı ucunun çözülüşü olduğunu, dolayısıyla uygarlıksal gelişmede hızlı bir değişim sürecinin gündeme girdiğini, 21. yüzyılda yeni bir uluslararası sistemin yaratılması yönünde insanlığın hızla ilerlediğini netçe tespit etmiştir.”

zin çeşitli biçimlerde yürüttüğü tartışmalar ve yaptığı değerlendirmeler siyasi gelişme sürecini günü gününe aydınlatmayı bilmiştir. Özellikle 11 Eylül sürecini doğruya en yakın tahlil eden güçlerin başında geldiğimizi herkes kabul etmek durumundadır. Birçok gücün 11 Eylül sürecini yanlış tanımlamasına karşın, Demokratik Uygarlık Manifestosu ışığında hareketimiz bu süreci en doğru bir şekilde değerlendirmeyi bilmiştir. Özellikle '90'ların başından itibaren başlayan uluslararası sistemdeki değişim sürecini, ilk etaptaki Doğu bloğunun Körfez Savaşı ardından çözülüşünü takiben 11 Eylül sürecinin de 20. yüzyıl sisteminin Batı ucunun çözülüşü olduğunu, dolayısıyla uygarlıksal gelişmede hızlı bir değişim sürecinin gündeme girdiğini, 21.yüzyılda yeni bir uluslararası sistemin yaratılması yönünde insanlığın hızla ilerlediğini netçe tespit etmiştir. Bu doğrultuda Ortadoğu'da ger-

da bunları çok kapsamlı bir biçimde bu temel veriler ışığında değerlendirerek, siyasi sürecin temel özelliklerini çizmeyi ve bu çerçevede medyanın oynayacağı rolü doğru bir biçimde tespit etmeyi başarmıştır. Bu tartışma belgeleri de tüm kadro ve çalışanlarımıza sunulmaktadır. Bunlar incelendiğinde, Konferansımızın süreci aydınlatma bakımından, yine ondan görev ve sorumluluklarımızı doğru ve yeterli bir biçimde çıkarma noktasında ne denli derinlikli ve başarılı olduğunu görecektir. Bu çerçevede bir kaç ana başlık halinde Irak rejiminin çözülüşü ile birlikte başlayan süreci tanımlamak gerekirse, kısaca şunlar söylenebilir:

Birincisi, Irak rejiminin çözülüşü ile birlikte başlayan süreç, çok köklü ve geri dönüşü olmayan bir siyasi değişim sürecidir. Bu sadece Irak'taki bir siyasi iktidar değişimini içermekle kalmamakta, aynı zamanda bölgedeki eski statükonun par-

nu III. Dünya Savaşı olarak ilan etmiştir. Şimdiye kadar ki kapsamı ile zaman zaman ve parça parça gelişmesi nedeniyle I. ve II. Dünya Savaşlarına benzemese de, yine daha çok siyasi çerçeveli olup askeri güç kullanımı kullananların deyimiyle *'şok ve dehşet'* yaratmayı içerecek düzeyde, anlamı, hedefleri ve gerçekleştirdikleri ile bu da bir dünya savaşı özelliği taşımaktadır.

Statükoyu temsil eden güçler aşılmaktadır

Bu, elbette 20. yüzyıl savaşlarına benzememektedir. Ama günümüz koşullarında bunu da oynamakta olduğu siyasi rol gereği bir dünya savaşı olarak ele almak hatalı değildir. Dolayısıyla şu ortaya çıkmaktadır: I. Körfez Savaşı'nın ardından Doğu bloğu, yani Sovyet sistemi daha çok kendi içinde çöker ve

“Toplumların kendi içinde çelişkileri sürse de, Irak Savaşı karşısındaki tepkiler gösterdi ki, barış ve demokrasi alanında da küresel boyutta halkların ortak tutumu ve dayanışma istemi giderek gelişme göstermektedir. En azından zemin böyle bir küresel demokratik ittifak için uygun hale gelmiştir. Demek ki, aşılın milliyetçilik temelinde oluşan ulusal devletçilik olurken, yeni sistemi yaratma iddiasında olan güçler ise süper sermayenin imparatorluk özlemi taşıyan sahipleri ile halkların küresel demokrasiyi yaratma güçleri olmaktadır.”

Dördüncüsü, bu köklü değişim ve kapsamlı mücadele süreci Kürdistan'ı ve Kürt sorununu çok yakından, hatta birinci dereceden etkilemekte ve içine almaktadır. Şunu bir kere daha net olarak gördük ki, Kürdistan üzerindeki paylaşım savaşı gerçekten de bölge sistemini, hatta uluslararası sistemi belirleyen bir gerçekliğe sahiptir. Daha şimdiden Kürdistan üzerindeki mücadele, bütün çelişki ve çatışmaların neredeyse odağı haline gelmiş durumdadır. Irak rejiminin çözülmesi ve Irak'ta yaşanan mücadele şu olguları çok somut olarak herkese göstermiştir: Aşılın bir statüko vardır. Bu, I. ve II. Dünya Savaşları ile oluşan 20. yüzyıl statükosudur. Uluslararası sistem dediğimiz bu statüko, esas itibarıyla I. Dünya Savaşı'nda Ortadoğu'nun bölünüp parçalanması ve paylaşılması temelinde oluşmuştur. Şimdi bu statüko parçalanmakta, bu statükoyu temsil eden güçler aşılacaktır.

Dolayısıyla değişim sürecinde bu güçler aşılın güçler olmaktadır. Karmaşık çelişkiler içerisinde süren çatışmada ulusal devletçilik artık miadını doldurmuş, aşılması zorunlu olan bir statüko olmaktadır. Milliyetçiliğin halklar açısından yaratacağı gelişmenin artık son sınırına ulaşılmıştır. Milliyetçilik temelinde gelişen ulusal devletçilik anlayışı ne halklar açısından bir gelişmeye imkan vermekte ne de uluslararası sermayenin daha fazla sömürü ve kar hırslarının gereğini yerine getirebilmektedir. Dolayısıyla iki yönlü baskı altında parçalanıp aşılın güç olmaktadır. Bu bakımdan Irak devleti gibi milliyetçilik temelinde oluşan benzer bütün devletlerin artık yaşama şansı kalmamıştır. Çünkü toplumsal gelişmeye, ekonomik ve siyasal sürece hizmet eden ve onu kolaylaştıran değil, onun önünde engel oluşturan bir yapı arz etmektedir.

Buna karşılık, uluslararası sermayenin sahipleri daha geniş çaplı küresel baskı ve egemenlik peşinde koşarak bir dünya imparatorluğu yaratmak istemektedir. Buna göre ABD, 20. yüzyılın ikinci yarısında Sovyetler karşısında Batı sistemi çerçevesinde sağladığı liderliği, Sovyet sisteminin çözülüşü ardından bütün dünyaya hükmeden bir liderliğe götürmek istemektedir. Buna daha o zamandan 'yeni dünya düzeni' adını vermişlerdi. Bu strateji doğrultusunda şimdi çok yönlü bir kavga içine girmiş durumdadır. Çünkü ABD önünde kesin iki yol var: Ya geçmişte elde ettiği Batı'nın liderliği pozisyonundan geriye düşüp daha demokratik ve paylaşımcı bir noktaya gelecek ya da bir dünya imparatorluğu yaratacaktır. ABD geri plana düşmemek, başkaları ile egemenliği ve sömürüyü paylaşmamak için, kendi öncülüğünde bir küresel imparatorluk yaratmak amacıyla, İngiltere ve İsrail ile ittifak temelinde dünya çapında bir savaşı

girmiştir. Bu, ABD için artık geri dönüşmez bir savaştır. Ortadoğu'ya ve Irak'a müdahalesi de öyle gelip geçici, Saddam Hüseyin kişiliğinden kaynaklanan bir müdahale değildir ve bu çerçevededir. Dolayısıyla ABD küresel imparatorluk diyeceğimiz bir egemenliği yaratmak için bölge statükosunu yeniden şekillendirmek istemektedir. Bu, eskiyi değiştirmede bir yan olmaktadır.

Tabii bir de bunun karşıtı vardır, o da halkların demokrasi ve özgürlük istemleridir; demokrasi ve özgürlük için halkların bitmez tükenmez mücadeleleridir. Günümüzde ulusal devletçiliğin ve ideolojik planda milliyetçiliğin artık bir gerici-lik haline gelmesi, halklar ve toplumlar için ilerleten değil donduran ve geriletan konuma düşmesi, bunlara karşı demokrasi ve özgürlük çerçevesinde halkların yeni ve etkili bir mücadeleye yönelmesine yol açmaktadır. Bunun da ulusal çerçeveyi aşarak küresel bir boyut kazandığı ve küresel demokrasi mücadelesi haline geldiği açıktır. Çünkü ulusal-cılık ve ulusal devlet sınırları halklar için hiçbir bakımdan artık ciddi bir gelişmeyi sağlamamaktadır. Dolayısıyla demokrasi mücadelesi ve yeni bir demokratik sistem arayışı da küresel boyutta olmaktadır.

Ortadoğu'nun demokratikleştirilmesinin öncü gücü Kürtlerdir

Toplumların kendi içindeki çelişkileri sürse de, Irak savaşı karşısındaki tepkiler gösterdi ki, barış ve demokrasi alanında da küresel boyutta halkların ortak tutumu ve dayanışma istemi giderek gelişme göstermektedir. En azından zemin böyle bir küresel demokratik ittifak için uygun hale gelmiştir. Demek ki, aşılın milliyetçilik temelinde oluşan ulusal devletçilik olurken, yeni sistemi yaratma iddiasında olan güçler ise süper sermayenin imparatorluk özlemi taşıyan sahipleri ile halkların küresel demokrasiyi yaratma güçleri olmaktadır. Yeni sistemi kurma iddiası taşıyan temel iki güç bunlardır. Giderek eski statüko aşılrken, mücadele yeniye yaratma hedefi ve amacı taşıyan bu iki güç arasında yoğunlaşacaktır.

Burada herkes için şöyle bir ikilem gündeme gelmektedir: Ya ABD'nin dünya imparatorluğunun bir parçası haline gelecek ya da küresel düzeyde halkların demokratik ittifakına katılım sağlanacaktır. Halkların demokrasi arayışları da bunu gerektirmektedir. İmparatorluk kurmak isteyen ABD de böyle bir ikilemi zaten herkese dayatmaktadır. ABD, Irak Savaşı'nda açıkça *“ya benden yana olacaksınız, ya da karşımda yer alacaksınız”* dedi. Bunun dışında bir yerde kalınmayacağıını ifade etti. Bu çerçevede ABD'nin bütün güçlere, Başkan Apo'nun deyimi ile Kostarikalılaşmayı, yani muz cumhuriyeti haline gelmeyi dayattığı açıktır. ABD şöyle demektedir: *“Ya benim bir eyaletim olacak ve birer muz cumhuriyetine dönüşeceksiniz, ya da karşımda olacaksınız”*.

ABD'nin karşısında olmak demek, kuşkusuz Saddam Hüseyin rejimi veya bölgenin diğer devletleri gibi olmak değildir. Bu bir saptırma olmaktadır. Esas karşısında olmak, halktan yana ve halkların küresel demokrasi bloğu içinde olmak anlamına gelmektedir. Böyle bir ikilem bugün Türkiye'nin, Suriye'nin, bütün Arap devletlerinin ve İran'ın olduğu gibi, bütün Kürt örgütlerinin ve siyasi çevrelerinin de önündedir. Mevcut çatışmanın giderek Kürdistan'da odaklaşması, böyle bir ikilem içeren stratejik savaşında Kürdistan'ın ve Kürt toplumunun stratejik yerini ve rolünü artırmaktadır. ABD stratejisi içerisinde de, yani ABD'nin bölgede kendi egemenlik sistemini kurma yaklaşımında da, halkların Demokratik Ortadoğu Birliği stratejisinde de Kürtler öncü, birincil ve stratejik bir güç olma konumu arz etmektedir. Nitekim ABD Kürdistan'a dayanarak Irak'ı çözdüğü gi-

bi, bölgenin diğer güçlerine karşı mücadelede de en çok Kürtlere dayanmak istemektedir.

Bunun karşısında Ortadoğu'yu demokratikleştirmede, bütün Ortadoğu toplumlarının demokratik değişimini yaşamada ve demokratik temellerde birleşmede en öncü güç Kürt toplumu ve onun ulusal demokratik hareketi olmaktadır. Kürt demokrasisinin geliştirilmesi, demokratik Kürt birliğinin oluşturulması, Kürt sorununun demokratik çözümünün Türkiye'ye, Irak'a, İran'a ve Suriye'ye dayatılması, bütün bu alanlarda demokratik değişim ve dönüşümün gerçekleşmesi, eşittir, **Demokratik Ortadoğu** ve **Demokratik Ortadoğu Birliği** olmaktadır. Dolayısıyla Kürt sorununun demokratik çözümü ve Kürtlerin demokratik birliği temelinde yürütülen mücadele ve geliştirilen inisiyatif, Ortadoğu'nun demokratik dönüşümü ve demokratik birliği olmaktadır. Bu, Kürt toplumunu ve onun özgürlük ve demokrasi hareketini bu düzeyde stratejik öncü konuma ulaştırmıştır.

Demek ki, günümüzde diğer güçler gibi Kürtlerin önünde de iki yol vardır: Birincisi, ABD'nin çıkarlarına hizmet edecek olan ve daha çok dış güçlerin tahrik ettiği milliyetçi çıkmaz yol; ikincisi, halkların kardeşliğine, birliğine ve demokratik devrime dayanan demokratik değişim ve çözüm yolu. Kürtlerin bu stratejik yollardan hangisi yönünde yürüyecekleri, adeta Ortadoğu sistemini ve bu da yeni uluslararası sistemi belirleyecektir. Bu bakımdan Kürtler oldukça stratejik önem kazanan bir tarihsel durumu elde etmiş bulunmaktadırlar. Adeta nasıl tutum alırlarsa, Ortadoğu ve dünya ona göre şekillenecek bir hale gelmiştir. Bu da Kürdistan'daki mücadelenin, Kürt toplumunun stratejik ilerleyişinin sadece Kürtleri ilgilendirmedigini, bölge halklarını ve insanlığı ilgilendiren bir durum haline geldiğini açıkça göstermektedir.

Bütün bunları değerlendiren Konferansımız, yaptığı çözümler ve aldığı kararlarla, ortaya çıkardığı irade ve kararlılıkla, halklar cephesinden halkların küresel demokrasi stratejisinde tuttuğu yol ve oluşturduğu tarafa, uluslararası gerici-iliğin imparatorluk kurma amaçlarına en kapsamlı ve en güçlü siyasi cevabı oluşturmayı bilmiştir. Diğer yandan Konferansımız böyle kapsamlı bir sürecin yetersiz, dar, tek yanlı ve kendine göre ele alınmasını hatalı ve tehlikeli bulmuştur. Özellikle mücadelenin yüzde yetmişinin propaganda ve ajitasyon mücadelesi olduğu gerçeğinden hareketle, bu yeni dönemde basın yayın çalışmalarına mevcut siyasi sürece ve olası gelişmelere denk düşecek bir politik yaklaşımın gösterilmesini kesinlikle gerekli görmüştür.

Bu noktada hem siyasi sürece hem de onunla birlikte basın yayın faaliyetlerine dar ve tek yanlı yaklaşımı mahkum etmiştir. Özellikle bir cepheden bakan ve tek yanlı olan, ya güncel politikayı görüp stratejik doğrultuyu dikkate almayan ya da stratejik doğrultuyu öngören teorik ilkeleri esas alarak ideolojik çerçeveden bakıp güncel politikanın gereklerini görmeyen tek yanlı yaklaşımların yetersiz bir bakış açısı oluşturduğunu, dolayısıyla propaganda ve ajitasyon mücadelesinde halkların demokrasi hareketine güçlü aydınlatıcılık ve katılımcılık yapamayacağını ifade etmiştir. Bu durum aşılarak, sürece ideolojik politik bütünlük içinde stratejik doğrultuyu görmek kadar, güncel yaratıcı taktikleri de bulup gündemleştirmeyi birlikte yürütme yaklaşımını doğru ve başarıyı getirecek bakış açısı olarak tespit etmiştir.

Konferansımız bu temelde ilkel milliyetçiliğe düşmemeyi ve stratejik doğrultunun gerektirdiği çalışmaları yaratıcı taktik yöntemlerle uygulamayı, propaganda ve ajitasyonu böyle bir yaratıcı değerlendirmeye ve yaratıcı düşünce çerçevesine kavuşturmayı önemle vurgulamıştır. Buna göre halkların demokrasi hareketinin geliştirilmesi doğrultusunda stratejik çizginin gerektirdiği, başta kadınlar ve gençler olmak üzere, emekçi kesimlerin duruma-

rını, çıkarlarını, sorunlarını ve bunların çözüm yollarını birinci planda ele alarak basın yayın içine taşımayı önemle ifade etmiştir. Özellikle stratejik öncülüğün hem kitlesel hem de örgütsel ve taktiksel eylemsel boyutta ele alınıp işlenerek güç haline getirilmesini değerli bulmuştur. Kadın kitlesinin özgürlük çizgisinde örgütlenmesinin ve kitlesel eylemliliğinin sorunlarını çözülürken, onunla birlikte gençlik hareketinin öncü ittifak dahilinde sorunlarının çözülüp gelişme yollarının ortaya çıkarılmasını temel önemde görmüştür. Emekçilerin örgütsel sorunlarını, eylemselliklerini ve yaşam sorunlarını aydınlatmayı benzer bir biçimde değerli bulmuştur. Bu temelde toplumun diğer kesimlerini –aydınları, sanatçıları, esnafı, serbest meslek sahiplerini, küçük burjuva çeşitli çevreleri– işlemeyi gerekli görmüştür. Böylece doğru bir stratejik ittifak çerçevesinde kitlelerin durumunu inceleyip onları aydınlatarak, demokrasi hareketinin örgütlü ve kitlesel bir güç haline gelmesi doğrultusunda çalışıp hizmet etmeyi temel doğrultu olarak belirlemiştir.

Önümüzdeki altı aylık süreç pratik ve örgütsel düzeltme sürecidir

Konferansımız bu yeni dönemin yayın politikasını stratejik çerçevede böyle bir doğrultuya oturturken, esas olarak karmaşık ve çok yönlü mücadelenin gerektirdiği politik taktik yaklaşımların anı anına ve yeterli düzeyde gösterilmesini de başarı açısından mutlak gerekli görmüştür. Böyle karmaşık bir mücadele sürecinde sadece ideolojik çizgiyle, stratejik doğrultuyla sınırlı kalan bir propaganda ve ajitasyonun oldukça dar, düz ve dogmatik bir durum arz edeceği ve güncel politikanın karmaşık sorunlarına çözüm üretmeyeceği, başta kadınlar ve gençler olmak üzere, emekçilere ve tüm halk kesimlerine nasıl bir örgütlenmeye gitmeleri ve mücadele yürütmeleri gerektiği doğrultusunda gerekli perspektifi oluşturmayacağı tespitini yapmıştır. Bu çerçevede değişik güçler arasındaki çelişki ve çatışmaları dikkate alan ve politika yapmayı öngören, hiç kimseyi peşinen reddetmeyen, cepheden kimseyi karşıya almayan, herkesi çok yönlü değerlendirirken mücadeleyi içten yürütmeyi esas alan bir anlayışın savunuculuğunu yapmayı doğru bulmuştur.

Konferansımız bunu öngören bir dili, üslubu ve yaklaşımı duyarlı bir biçimde geliştirmeyi, bu çerçevede mücadele ve birlik ikilemini bir arada yürütürken, mücadelenin eleştiri boyutunu pozitif eleştiri çizgisinde ele alıp uygulamayı; sadece teşhir eden, eleştiren ve yanlışı veya ekşiği ortaya çıkarıp mahkum eden değil, bunu yaparken aynı zamanda doğru olanı ve çözüm içereni de ortaya koyan ve çıkış yolunu her zaman açık tutan bir yaklaşımı esas almayı öngörmüştür.

Bu politik yaklaşımlar Kürdistan'da, Kürt toplumu içinde böyle olurken; Türkiye, İran, Irak ve Suriye gibi tüm bölge sahalarında da benzer bir politik yaklaşımı bu dönemin yayın politikası olarak sürdürmeyi doğru ve başarı kazandıracak bir yöntem olarak tespit etmiştir.

Değerli yoldaşlar

Konferansımız mevcut siyasal durumun temel özelliklerini belirleme ve burada basın yayının oynayacağı rolü tespit etme ve değerlendirmesiyle birlikte, esas itibarıyla pratik örgütsel çalışmalarımızı ve bu temelde yeni dönemin örgütlenme görevlerini netleştirmeyi de gündemine koymuştur. Yani temel bir gündemi politik gelişmelerin analizi ve buradan kalkarak yayın politikamızın tespiti olurken, ikinci ana gündemimiz de geçmiş pratik örgütsel faaliyetlerin değerlendirilmesi temelinde önümüzdeki sürecin pratik örgütsel görevlerinin kapsamlı bir biçimde ortaya çıkartılıp kararlaştırılması ve bunun gerektirdiği örgüt ve çalışma tarzının tespit edilmesi olmuştur.

Bu çerçevede Konferansımız geçen süreçte her alanda yürütülen basın yayın faaliyetlerinin pratik örgütsel boyutlarını çok kapsamlı bir temelde tartışıp irdelemiştir. Yürütülen çalışmalarla birlikte, yerine getirilemeyen görevleri ve bunun nedenlerini ayrıntılı bir biçimde tespit etmeye çalışmıştır. Bu çalışmada belli bir görev yürütmekle birlikte, temel birçok görevin de yerine getirilemediğini, bunun da kadro ve çalışanların durumundan, anlayışlarından, pratiğe ve örgüte yaklaşımlarından kaynaklandığını tespit etmiştir. Bu çerçevede pratik örgütsel faaliyetlere hatalı ve yetersiz yaklaşımları açığa çıkartarak mahkum etmiştir. Özellikle örgüt ve mücadele gerçeğimize inkarcı yaklaşım, yine kendini abartan, kendini beğenen, halkı ve kadroları küçümseyen, bireyci, didişmeci, örgütlü yaşama ve çalışmaya gelmeyen, kendisini beğenip başkasına değer biçmeyen, görevi tam anlamıyla sahiplenmeyen, deyim yerindeyse memurvari yaklaşım ve tutumları, pratik örgütsel görevleri başarıyla yürütmeyi engelleyen temel unsurlar olarak tespit edip mahkum etmiştir.

Bu çerçevede Konferansımız en üstten en alta kadar her alandaki örgüt yapımızı ve kadro duruşumuzu çözümlyerek örgüt çizgimizle uyumayan yanları açığa çıkarıp mahkum ederken; doğru, geliştirici ve bizi başarıya götürececek olan ölçüleride açığa çıkarmıştır. Buradan kalkarak geçmiş çalışma sürecinde başarımızı gölgeleyen hata ve eksiklikleri aşmak üzere, önümüzdeki altı aylık süre içerisinde örgütsel ve pratik düzeltme kampanyası yürütmeyi karar altına almıştır. Bu yanlış ve yetersiz anlayışlar, tutumların aşılması için, bütün kadro ve çalışanların eleştiriden çok özeleştirisel yaklaşım içinde olmaları doğru olacaktır. Kapsamlı bir özeleştirisel yaklaşımla yenilenerek, çizgi doğrultusunda örgütsel yaşam ve çalışma tarzında tam bir düzeltmeyi gerçekleştirmek önemlidir. Böylece Konferansımız pratik faaliyetleri ve belirlenen görevleri başarıyla yürütecek ve hamle düzeyinde geliştirecek bir noktaya ulaşmayı gerekli görmüştür. Bu bakımdan önümüzdeki süreci pratik örgütsel açıdan hem bir düzeltme süreci, hem de pratik-örgütsel faaliyeti geliştirme ve büyüme süreci olarak tespit etmiştir.

Bu bakımdan bütün alanlarda basın yayın çalışmalarımız için bir örgütsel düzeltme, pratikleşme ve halka açılma kampanyası başlatmıştır. İster gerilla sahasında olsun, ister Kürdistan parçalarında ve yurtdışındaki alanlarda olsun, bu altı aylık kampanya döneminde, yönetim düzeyinde ve bireysel alanda söz konusu anlayışları kapsamlı bir özeleştiriyile aşıp tam bir taktik çizgiye girmeyi, örgüt çizgisi ve disiplinine ulaşmayı hedeflemiştir. Böylece gerçek bir düzeltme temelinde iyi işleyen, görevleri sahiplenilen, kolektif çalışan, görev ve sorumluluğunun bilincinde olan ve bunun gereklerini anı anına yerine getiren birbiriyle dayanışmalı olan bir örgüt yapısına ve pratik çalışma düzeyine ulaşmayı gerekli görmüştür.

“ABD’nin karşısında olmak demek, kuşkusuz Saddam Hüseyin rejimi veya bölgenin diğer devletleri gibi olmak değildir. Bu bir saptırma olmaktadır. Esas karşısında olmak, halktan yana ve halkların küresel demokrasi bloğu içinde olmak anlamına gelmektedir. Böyle bir ikilem bugün Türkiye’nin, Suriye’nin, bütün Arap devletlerinin ve İran’ın olduğu gibi, bütün Kürt örgütlerinin ve siyasi çevrelerinin de önündedir.”

Konferansımız aydınlanma hareketimizin örgütlenmesi açısından tarihsel önemde sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu çerçevede ilk defa propaganda ve ajitasyon çalışmaları açısından temel ilkeleri veren bir program tartışması yürütmüş; önümüzdeki süreçte temel çalışma ilkele-rimizi ve amaçlarımızı içeren ve aydınlanma ilkelerimizi veren kapsamlı bir programı tartışarak kabul etmiştir. Aydınlanma birliğinin örgütlenmesi bakımından bu oldukça önem arz eden bir gelişme olmaktadır. İlk defa basın yayın çalışmaları programa dayalı bir düzeye gelmiş olmaktadır. Aydınlanma hareketi gibi çok iddialı ve çok kapsamlı bir çalışmayı programa dayalı bir örgütle yürütmeyi esas almak, başarıyı sağlamak açısından önemli bir adım atmayı içermektedir. Nitekim II. Konferansımız hareketimizi böyle kalıcı ve sağlam temelleri olan bir düzeye ulaştırmıştır.

Konferansımız programla birlikte örgütlenme ilkeleri ve sistemi konusunu da kapsamlı bir biçimde tartışmıştır. Özellikle örgüte gelmeyen, disipline girmeyen, dayanışma ve ortak başarı yerine başkalarının başarısızlığında kendi başarısını gören, dolayısıyla hep didişen, başkasına destek vermek yerine onu geriye iten; alanlar açısından uyumsuzluk yaratan, yardımlaşma ve destek yerine birbirini köstekleyen ve birbiri önünde engel gören, eleştiri karşısında ürkek ve savunmacı; yine görevleri üstlenip şevkle ve istekle yerine getirmek yerine hep başkasından bekleyen anlayış, tutum ve tarzları eleştirip mahkum ederek, kadronun kendini düzeltip doğru bir örgüt ve çalışma tarzına ulaşması çerçevesinde örgüt ve yaşam tarzımızın düzeltilip yetkinleştirilmesi öngörülmüştür.

Bu önemli bir durumdur. Buna göre Konferansımız, her şeyi merkezden bekleyen ve fazlaca merkezleşmeyi öngören anlayış yerine, farklı alanlar olması ve her alanın da kendine has somut koşulları bulunması nedeniyle, böyle değişik alanlarda kendi somutuna göre örgütlenip merkezleşmeyi esas alan bir sistemi daha doğru bulmuştur. Buna göre bir genel yönlendirme olmakla birlikte, daha çok farklı alanlarda merkezleşen ve o alanlarda adeta bir parti gibi örgütlenen bir sistemi öngörmüştür. Bu merkezler arasındaki dayanışmayı, irtibatı ve örgütsel sorumluluğu esas alıp yürüten bir çalışma sistemini başarı açısından daha doğru bulmuştur. Yine her alanda farklı yayın organlarının kendisini kapsamlı bir biçimde örgütlemesini esas alırken, birbiriyle bir koordinasyon çerçevesinde tutarlı bir ilişki ve dayanışma içinde olmayı gerekli görmüştür. Böylece örgütsel bakımdan alanların birbiriyle çektiği, her alanda farklı yayın organlarının birbirinden kopuk olduğu, bir yayın organında neredeyse her kişinin ya da birimin birbiriyle didiştigi bir örgütsel anarşi ortamını tümüyle yok ederek, temel örgütsel ilke ve tarz çerçevesinde tam bir uyum ve bütünlük içe-

risinde çalışan bir örgütsel sisteme ulaşmayı bir zorunluluk olarak belirlemiştir. Bu temelde her organın kendi örgütsel sistemini, tarzını ve işleyişini geliştirip bütünlük sağlarken, her alanda tam bir parti örgütlülüğü esprisinde bir örgütsel bütünlüğü sağlayıp bütün alanlarda dayanışma ve bütünlük içerisinde bir aydınlanma hareketini ortaya çıkarmayı başarı açısından doğru bir örgütsel yaklaşım olarak benimsemiştir.

Apocu çizginin basın militanı olmak gerekiyor

Bütün bu tartışma ve perspektifler temelinde, Konferansımız önümüzdeki süreçte yapmamız gereken görevleri kapsamlı ve ayrıntılı bir biçimde belirleyen çok yönlü kararlar almıştır. Değişik başlıklar altında düzenlenen bu kararlar her alanda basın yayın faaliyetlerinin çerçevesini içermektedir. Her yerde ne tür görevlerin beklediği ve bunların nasıl yürütüleceği sorusuna bu kararlarda cevap bulunabilir. En başta Önderlik gerçeğinin yeterli ve doğru yansıtılmasını, bunun için Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun yeniden okunup incelenmesini ve iyi özümsemesini, bu özümseme temelinde çok güçlü bir biçimde yeniden halka ulaştırmayı hedefleyen bir çalışmanın yürütülmesini karar altına almıştır. Benzer bir biçimde Önderlik çözümlemelerinin tasnif edilip yayınlanarak halka ulaştırılması çalışmasının devam ettirilmesini karar gerekli görmüştür. Yine şehitler gerçeğimizin ve mücadele birikimimizin işlenip halka etkili bir biçimde ulaştırılması çalışmasını yürütmeyi bu dönem açısından önemli bulmuştur.

Konferansımız diğer yandan araştırma ve inceleme, edebiyat, Kürtçe yayıncılık, yine yayın organlarının geliştirilmesi vb konularda ayrıntılı ve kapsamlı görevleri belirlerken, bütün bunlar içerisinde kadın özgürlük çizgisinin tam yansıtılmasını ve kadın renginin çalışmalara güçlü ve etkili bir biçimde katılmasını gerekli görmüştür. Konferansımızın bu temelde aldığı kararlar, aydınlanma hareketimizin bu yeni dönemde yürüteceği tüm görevleri kapsamlı bir biçimde ortaya koyan bir çerçeve ve içeriğe sahiptir.

Değerli yoldaşlar

Belirttiklerimizden de açıkça anlaşılıyor ki, II. Basın Yayın Konferansı siyasi sürecin kapsamlı analizi temelinde önümüzdeki dönemin doğru yayın politikasını tespit etmekle birlikte, bu politikayı başarıyla hayata geçirecek örgüt gerçeğini, onun yönetim ve kadro düzeyi ile örgüt, çalışma ve yaşam tarzını da net bir biçimde ortaya çıkarmıştır. Bütün bunları yeni dönem görevlerini kapsamlı bir biçimde tespit eden kararlarla tamamlamıştır. Şimdi oldukça net ve derin değerlendirmeler ve somut kararlar temelinde neleri nasıl yapması gerektiği konusunda oldukça netleşmiş olan aydınlanma hareketimizin, belirlenen görevleri başarıyla pratikleştirmek üzere çok yönlü ve aktif bir pratik örgütsel hamle sürecine girmesi gerekmektedir. Bütün yapılanlar oldukça önemli ve değerlidir ve asla küçümsememelidir. Ortadoğu'nun kapsamlı bir savaşçı girmiş olduğu bir süreçte, bu denli derin değerlendirmelerin yapıldığı ve kapsamlı kararların alındığı bir toplantının yapılabilmesinin önemi asla küçümsemez. Hiçbir biçimde böyle küçümseyici ve önemini anlamayan bir tutuma girilmemelidir.

Bütün bunlar sadece işin bir yanındır, önümüzün aydınlatılmasını ifade etmektedir ve önemlidir; ancak sonuç almak açısından yeterli değildir. Yapılanlarla birlikte daha önemlisi ise, ortaya çıkartılan anlayışın, öngörülen örgütsel çalışmanın ve alınan kararların pratiğe geçirilmesidir; bunları pratiğe geçirecek bir çalışma tarzına, üslubuna ve temposuna ulaşmaktır. Başkan Apo'nun pratikleşme seferberliğine gerekli yanıtı vermektir. Gerçekten de Önderliğin öngördüğü gibi pratik çalışmayı tam bir seferberlik ru-

huyla ele alıp yürütmektir. Her türlü zayıf, ikircikli, deyim yerindeyse oportünist ruh halini bir yana atarak, tam bir cesaret ve fedakarlık içerisinde, günün 24 saatini bile az bularak kendini pratikleştiren üretken bir çalışma içerisine sokabilmektir. Başarının sırrı burada yatmaktadır. Yapılan değerlendirmeler ve alınan kararların değer bulması böyle bir pratik çalışma yürütmekle mümkündür. Bu bakımdan kararlar alınmış, değerlendirmeler yapılmış, Konferansımız süreci başarıyla aydınlatmış diyerek yetinemeyiz. Bunlar bir gerçektir, ama sonuç değildir, sadece bir başlangıçtır.

Bunlar aynı zamanda bize çok kapsamlı görev ve sorumluluklar yüklemektedir. Bu da yapılan değerlendirmeler ve alınan kararların yerinde, zamanında ve başarıyla hayata geçirilmesi görevidir. Bu sorumluluğu taşıyanlar ve bunun gereğini yerine getirenler ancak Apocu çizginin basın militanı, Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun propaganda gücü olabilirler. Yoksa diğerlerinin hepsi sözde kalır. Dolayısıyla pratikleşmeyen ve eyleme dökülmeyen sözün de bir etkisi ve değeri olmaz.

Bu açıdan Konferansımızın bütün alanlardaki basın yayın örgütlerimiz, yine bu örgütler içerisinde yer alan tüm kadro ve çalışanlar açısından oldukça önemli ve tarihi görevler yüklediği kesindir. Bu temelde görevinin ve sorumluluğunun bilincinde olarak, herkesin kendisini tam bir hamle ruhu ile, doğru bir örgüt ve çalışma tarzıyla pratikleştirmesi gerekir. Bu açıdan bir kere yanlış ve hatalı tutumlar ve anlayışların hiçbir tereddüt, endişe ve kaygı gözetmeksizin yapılacak bir vicdani sorgulama ve özeleştirme temelinde düzeltilmesi; bu çerçevede her kadronun örgüte, çalışmaya ve sürece doğru katılımının sağlanması gereklidir.

Düzeltilme hareketi esastır; örgütsel düzeltme kampanyası her alanda yürütülmek ve bunun gerektirdiği başarılar sağlanmak zorundadır. Bu iki yönlü olmaktadır: Birincisi, her kadro ve sempo-tizanın kendini düzeltmesini, doğru bir anlayış, tarz ve üslup edinmesini gerektirir; dolayısıyla üstün başarılarla görevleri yürüten bir çalışan haline gelmesini içerir. İkinci olarak ise, bütün alanlarda basın yayın örgütlerinin oluşması ve Aydınlanma Birliğimizin bütün organlarının ve örgütlerinin yeterince işler kılınması, bütün alanlarda kendi kendine yeterli, görevleri başarıyla yürüten, oldukça iyi işleyen, birbiriyle dayanışma içinde olan bir örgüt yapısının ortaya çıkartılmasını ifade eder. Altı ay içerisinde böyle bir örgütsel düzey kazanan ve buna bağlı olarak pratik görevleri yürüten alanlar başarılı olmuş, başarı çizgisine ulaşmış sayılacaklardır. Böyle olamayanların başarısından asla söz edilemez; dolayısı-

la pratik yürütmeyen ve başarı kazanmayanın da çok fazla söz hakkı olmaya-caktır.

İkinci olarak, bu düzeltme ile birlikte aktif bir pratikleşme gerekmektedir. Dur-gun, en azla yetinen, kendini yormayan, çalıştırmayan, işi başkasından bekleyen, ürkek, iddiasız ve iradesiz tutumların kırılması ve aşılması gereklidir. Oldukça aktif bir pratikleşme gerekmektedir.

****Üçüncü olarak, her alanın Konferansımızın perspektifleri, çözümlemeleri ve kararları temelinde toplantılar yaparak durum değerlendirmesini gerçekleştirmesidir. Toplantımızın sonuçlarının bütün alanlara ve tüm kadro ve çalışanlara doğru ve yeterince taşırılması ve özümsetilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede biz Konferansa katılanları birinci dereceden sorumlu tuttuk. Ancak Konferans belgelerini yazılı olarak herkese ulaştırıyoruz ki, bu durum herkesin bu değerlendirme ve kararları pratiğe aktarmakla görevli ve sorumlu hale gelmesini ifade eder. Bu nedenle biz Konferansımızın aldığı kararları hayata geçirmekte herkesi görevli kılıyoruz. Sonuçlarından da kuşkusuz herkes sorumlu olacaktır. Bu nedenle Konferans sonuçlarının çalışma alanlarına doğru taşırılması ve görevlerin başarıyla yürütülür hale gelebilmesi için öncelikle özümsemeleri gerekir. Bütün kadro ve çalışanların incelemesi, tartışması ve özümsemesi, bunları hayata geçirebilmek açısından temel önemdedir.

Diğer yandan alınan kararların her alanda, yine her yayın organında zamanında ve yeterli bir biçimde doğru bir tarzla pratikleştirilebilmesi için somut planlara kavuşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede herkes kendi planlamasını yapacaktır. Her alan Konferans sonuçları temelinde kendi toplantılarını yapacak, alınan kararları tartışacak, bu kararlardan kendine ait olanları çıkartacak ve bunları nasıl hayata geçireceğini, nerede ve ne zaman hangi görevleri yürüteceğini kapsamlı ve ayrıntılı planlamalara kavuşturacaktır. Bu sadece alanlarla sınırlı kalmayacaktır. Yine her yayın organı, bir yayın organının örgüt yapısı içerisinde her büro benzer bir biçimde toplantılar yaparak, Konferans sonuçlarının kendilerine ait olanlarını çıkartıp ayrıntılı planlamalara kavuşturacaktır.

Başarılı bir pratikleşmenin sağlanabilmesi için planlı çalışmak, Konferans kararlarını kapsamlı planlamalara kavuşturarak bu temelde bir pratik çalışmaya yönelmek esastır. Önce Konferans sonuçlarını inceleme ve özümseme, ardından kendi alanına ilişkin görevleri kapsamlı ve ayrıntılı planlara kavuşturma, daha sonra da bu planlama çerçevesinde gerekli işbölümünü ve örgütlenmeyi sağlayarak tam bir seferberlik ruhuyla pratik

çalışmaya yürüme bizi başarılı kılacak; her alanda Konferansımızın başarıyla hayata geçirilmesini sağlayacak tek doğru yoldur.

Değerli yoldaşlar

Görülüyor ki, Demokratik Aydınlanma Hareketi olarak, yeni sürecin üzerimize yüklediği görevleri başarıyla yerine getirmek bakımından oldukça kararlaşmış ve netleşmiş durumdayız. Pratiğe tam bir hamle ruhu ile yürüyoruz. Önderliğimizin pratikleşme seferberliği çağrısına cevap oluşturan bir tutum içinde olduğumuz için de oldukça coşkulu ve heyecanlıyız. Bu temelde iddiamız daha büyük ve irade-miz daha keskindir. Kürt aydınlanmasını geliştirerek, uygarlığın beşiği olan Ortadoğu aydınlanma hareketini başlatmak bize büyük coşku ve heyecan veriyor. Başarma kararlılığımızı ve azmimizi katbekat artırıyor. Demokratik Uyarlık Manifestosu'nun ışığında, Kürt aydınlanmasının yarattığı **YRD**'yi (Yektiya Rewşengeriya Demoqratik) Ortadoğu aydınlanmasının öncüsü haline getirme kararlılığımız ve azmimiz çok daha gelişmiş durumdadır.

Bu temelde iddiamız ve kararlılığımız çok daha büyüktür. Çünkü Apocu aydınlanma hareketinin yürütücüsüyüz. Çünkü Demokratik Uyarlık Manifestosu gibi bir ışığa sahibiz. Çünkü haklılığımızdan ve başaracağımızdan kesin eminiz. Çünkü büyük bir çalışma fedakarlığı ve cesareti-ne sahibiz. Çünkü hiçbir çıkar gözetmeden, tam bir fedakarlık ruhu ve görevlerimizi yerine getirme tutkusuyula doluyuz. Çünkü bütün bunları bize öğreten ve zorlandığımız her anda ve her yerde güç aldığımız şehitlerimiz var ve bizler binlerce kahraman şehidin ardıllarıyız. Onlara dayanarak her zorluğu yeniyor ve her sorunu çözüyoruz. Her türlü görevi pratikte başarıyla yerine getirmenin tarzını, üslubunu ve temposunu yakalıyoruz. Bu çerçevede aydınlanma hareketimizin Kürdistan'da ve Ortadoğu'da başarı kazana-cağından kesin olarak eminiz.

Bunlar temelinde tüm yoldaşları II. Konferans gerçeğine sahip çıkmaya, II. Konferans değerlendirme ve sonuçlarını özümsemeye, Konferans kararlarını başarıyla hayata geçirmek için kendini ve çevresini örgütleyerek aktif bir pratikleşme sürecine girmeye ve Önderlik çizgisinde doğru bir tarzı, üslubu ve tempoyu yakalayarak görevlerimizi yerine getirmek için pratik seferberliğe yönelmeye çağırıyor, başarının bu temelde yürüyenlerin olacağına inanıyor, tüm alan örgütlemize ve tüm yoldaşlara bu yeni dönemde üstün başarılar diliyoruz.

Kitle çalışması ve yaşadığımız sorunlar

YDK IV. Kongresi, Avrupa sahasında yaşadığımız sorunları derin bir biçimde tartışarak, mücadelemizin yeni dönemde hamle yapmasının perspektifini ortaya çıkarmış ve bu temelde önemli kararlaşmaları gerçekleştirmiş bulunmaktadır. İçinden geçtiğimiz sürecin yakıcılığı göz önüne alındığında Avrupa çalışmalarımız daha fazla önem kazanmış ve Kürt sorununun çözümünde rolü artmıştır. Siyasal mücadele stratejisinin geliştirilmesi ile birlikte Avrupa çalışmalarının, çözümün daha fazla gündeme girdiği bu dönemde önemli sorumluluklarla karşı karşıya bulunduğu açıktır. YDK IV. Kongresi'nde bu durum değerlendirilmiş ve oynanması gereken rol açık bir biçimde ortaya konulmuştur. Bütün kadro, çalışan ve yurtsever yapımıza yeni dönem görevlerinin yerine getirilmesinde önemli rol düşmektedir. Eğer bu rol yerinde oynanırsa özgürlük ve Kürt sorununun çözümü daha da yakınlaşacaktır. Sorunlarımızın çözümünü doğru temelde ele alarak sürecin gereklerine ve Apocu hareketin özelliklerine uygun bir cevabın ortaya konulması zorunludur. Bu temelde geçmiş bir yıllık çalışmalarımıza ilişkin tespitler yapmak ve çözümler üretmek gereklidir.

Avrupa çalışmaları bir yıl önce KADEK'in Kuruluş Kongresi kararlarından hareketle yeniden yapılanma temelinde örgütlendirilmeye başlandı. Geçtiğimiz bir yıllık süreç yeniden yapılanmanın pratikleştirilmeye çalışıldığı bir süreç oldu. Yeni örgütlenme modeli temelini Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda almakta ve yeni stratejinin örgütsel ifadesine kavuşmasını içermektedir. Siyasal mücadele stratejisi diriliş sürecinin dar ve aşırı merkezi örgüt modelini aşarak çok geniş yelpazede bir örgütü ortaya çıkarmayı bir görev olarak önümüze koymaktaydı. Toplumu bütün renkleri ve zenginlikleriyle örgütleme yaşamın her alanındaki ihtiyaçlara cevap veren, toplumu demokratik temelde geliştirerek bütün sahalarda örgütlü kılan bir model, bu yaklaşım temelinde geliştirildi. Halk örgütlenmesinin merkezi hiyerarşik yapısını zayıflatarak yerele dayalı örgütlenme esas alındı. Daha önceden varolan ve çalışmalarımızı dayandırdığımız eyalet sistemi çerçevesindeki örgütlenme ortadan kaldırılarak, inisiyatif artırılmış bölgelerle ve bütün özgün örgütlenmeleri geliştirme temelinde yerel yönetimlere dayalı örgütlenme perspektifi esas alındı. Eyalet sisteminin ortadan kaldırılması hiyerarşik örgütlenmeyi zayıflatıp bölgelerin inisiyatif ve öncülük rolünü arttırırken, bölgeler önemli bir karar ve öncülük kimliği kazandı. Bölge birimleri bütün renklerin kendisini ifade edebileceği, iradesi ile katılabileceği bir biçimde örgütlendirildi. Bütün Kürtlere ulaşma, onları kendi zenginlikleri te-

melinde örgütlenme içerisine çekme ve buna dayalı olarak siyasal serhildan çalışmalarını ile sürece müdahalede bulunma hedeflenmekteydi.

Dikey örgütlenmeyi giderek zayıflatan ve yerelde yatay örgütlenmeleri geliştiren örgüt modelini oturtmak yeniden yapılanma çalışmalarımızın önemli bir parçasıydı. Temel çalışma sahaları kendi içinde örgütlendirilerek, merkezileşmenin zayıflatılması ve bu sahaların güçlü, inisiyatifli ve kolektif yönetimlere kavuşturarak bu temelde çalışmaların büyümesi ve açılım yapması hedeflendiği gibi, büyük bir öncülük gücü de ortaya çıkarılmaya çalışıldı. Halk hareketi, DAB, Kültür hareketi, Dış ilişki çalışmaları, Kürt Dili Eğitimi çalışmaları kendi içinde örgütlendirilen stratejik çalışmalar oldu. Yine temel çalışmaların bünyesinde özgünlüklerin geliştirilmesi biçiminde çok önemli alt çalışmalar hedeflendi.

Demokratik yönetim anlayışını yaşamsallaştırmak zorunludur

Bütün çalışmalarımızın iskeleti olan Halk hareketi sahasının bünyesinde oldukça stratejik çalışmalar örgütlendirildi. Kadın, gençlik, kurumların ve birliklerin geliştirilmesi, stratejik çalışmalar olarak

Başta kadronun kendi yönetim anlayışında ısrar etmesi ve bu konuda oldukça tutucu davranması, halkın yönetime katılma yönündeki isteksizliğini sürekli gerekçe olarak kullanması yeni yönetim modelinin pratikleşmesini engellemiştir. Oysa bu konuda eskiyi uygulama yerine halkı bu görevlere hazırlama ve adım adım sürece katmayı gerçekleştirmek gerekiyordu. Bu yapılamadığı için üstte giderek daraltılmış ve belli ellerde toplanmış yetki ile iş yapma anlayışı ortaya çıkmış ve bu varolan sorunların çözümünü engellemiştir. Aynı zamanda kadın, gençlik, dernekler ve birlikler gibi stratejik çalışma sahalarına da bu yönetim gerçeği fazla önem vermemiş, bu çalışmaların geliştirilmesine, yönetim ve irade gücü kazanmalarına olanak tanımamış ve giderek çok stratejik olan bu çalışmalar gerileme ile karşı karşıya bırakılmıştır. Bölgelerde ise kendini dar tutan, kendine göre bir tarz uygulayan marjinal bir yönetim düzeyi ortaya çıkarılmıştır. Yeniden yapılanma temelinde oluşturulan örgütlenme ve yönetim modeli, her şeyden önce bütün kesimlerin demokratik temeldeki katılımını ve irade sahibi olmasını hedeflemektedir. Ancak buna rağmen, yönetimler ısrarla özgünlüklerin kendini örgütlemesine önem vermemiştir. Diğer taraf-

demek sorunları ortaya çıkararak bunları çözmek ve çözüm gücünü her alana hakim kılmaktır. Alışkanlıklara ve eski tecrübeye dayalı çalışma ve bildiğini okuma artık günün ihtiyaçlarına cevap olmamaktadır. Dolayısıyla sorunlar üst üste birikmekte ve tıkanmaya yol açmaktadır. Geçmişteki örgütlenme modeli üzerinden çalışma yürütme ve kendini değiştirmemenin ortaya çıkardığı sonuç, kongre planlama ve kararlarının boşa çıkarılması ve hedeflere ulaşılmaması anlamına da gelmektedir. Şematik anlamda yeni örgüt modeli esas alınmasına rağmen, KADEK'in ve YDK'nin kararlarının pratikleştirilmesinde, gereklerinin yerine getirilmesinde başarılı olunmadığı açıktır. Söz ile pratiğin uyumadığı ve bunun da giderek normalleştirildiği, kanıksandığı oportünist bir duruş pratiğe damgasını vurmaktadır.

Gerilla mücadelesi sürecinde bütün çalışmalar savaşa endeksli bulunmaktaydı. Mücadelenin halkta yarattığı etki ve ortaya çıkardığı sonuçlar bizim sahamızda da önemli bir güç ortaya çıkarabilmekteydi. Stratejinin değişmesi siyasal mücadele ve serhildanın başat konuma geçmesi yönetim ve çalışma tarzında değişimi zorunlu kılmaktaydı. Daha önce tali olan çalışmalar temel konuma geldi, Avrupa sahasının

la kendisini izah etmeye çalışma, örgütsel anlamda sonuç almayı engellediği gibi boş koşturma yanı ağır basan bir pratikçilik öne çıkmaktadır. Pratik çalışmalarda yeterli sonuçların alınması, ideolojik ve politik olarak kendisini yetkinleştirmemiş, stratejik kavrayışını geliştirmemiş yönetim ve kadrolarda irade kırılmasına, çalışmalarda boş vermişliğe yol açabilmektedir. İdeolojik çalışmanın yoğunlaştırılması, kadronun kendisini ve kitleleri eğitmesine ihtiyaç vardır. Stratejiyi doğru kavramamaktan kaynaklı olarak yeni dönemi normal bir süreçmiş gibi karşılama ve olağanüstü yönünü görmeme çalışmalarda zorlayıcı olmaktadır. Savaş sırasında bu olağanüstü durumun his edilmesinde sorun yaşanmaktaydı, ancak yeni dönemde savaşın durmasıyla birlikte düşman kavramını unutma, göz ardı etme ve sorunun olağanüstü boyutlarını unutma kısmen de olsa yaşanabilmektedir.

Yaşamda, tarzda ve ilişkilerde normalleşme ve olağan hale gelme eğilimi en çok üzerinde durulması, müdahale edilmesi gereken bir özellik haline gelmiş bulunmaktadır. Sanki sorun çözülmüş olağan bir süreçten geçiliyormuş gibi düzen ilişkisine eğilim yaşanmaktadır. Başta yönetimimizde olmak üzere kadro yapımızda süreci kendisine göre algılama ve yeni süreci doğru kavramama sistem içi arayışlara yöneltmektedir. Demokratik uygarlık çizgisini esas almayan ve normal düzene kayan yaklaşım mahkum edilmesine rağmen, bunun kendisini inceltirerek tüm çalışma sahalarımıza hakim kılması durumunu yaşamaktayız. Bu durum olağanüstü koşullarda ciddi bir biçimde örgütün mücadele ve hareket gücünde zaafı meydana getirmekte, rahatlamalara, kendini yaşatmalara teorik izah olmaktadır. Alta doğru inildiğinde ise sorun daha da derinleşmekte, tamamen düzene angaje olmuş, onu örgüte dayatan ve kabul ettirmeye çalışan bir durum ortaya çıkmaktadır.

Mevcut sorunların aşılmasında ve gelişmelerin ortaya çıkarılmasında kadronun rolü belirleyicidir. Yeni stratejinin başarılı olup olmaması kesinlikle kadro ile bağlantılıdır. Stratejik önderlik rolünü oynamıştır. Bu stratejiyi kitlelere taşımak kadronun taktik önderlik görevi olmaktadır. Muğlaklaşma dönemin kadrosunun temel duruşu haline gelmiştir. Yönetim üyelerindeki her türlü davranışı meşru sayan muğlak tarz alta daha ciddi yansıma bulmaktadır. Keskinlik, kararlılık ve militan duruş yerine muğlak duruş, kendi geriliklerini meşrulaştıran tarz birçok çalışma sahasında görülebilmektedir.

Apocu hareketin bugüne kadar bütün saldırılara rağmen ayakta kalmasının bir nedeni de perspektifleri çok hızlı bir biçimde tüm alanlara talimatlar ve örgütlenme biçiminde aktarmasıdır. Apocu harekette sözle pratik arasında paralellik her zaman vardır. Söylediğini yapan bir tarz hakimdir. Ancak bu dönemki çalışmalarımızda üstten güçlü perspektifler olmasına rağmen kadro bunları halka taşırmıyor ve kendinde tutarak çürütüyor. Adeta örgütle halk arasında bir barajlama rolü oynamaktadır. Okumadığı, kendisini geliştirmediği, süreç ve strateji hakkında yeterli donanımına sahip olmadığı için halka gitmiyor ve dar bir alanda hareket ediyor. Günlük politika izlenmesi zayıf olduğundan, bunu yorumlamak, halka doğru taşımak olmadığından ve ideolojik gıdası zayıf olduğundan halktan kaçıyor. Günlük politikayı izlemeyen kadro, halkla ilişkilerde ya geleneksel ya da maddi ilişkilerle yaklaşmakta ve örgüt sisteminin içini boşaltmaktadır. Kadro günlük yaşamın alışkanlıklarına çok çabuk kapılıp gidiyor, dolayısıyla kitle içerisinde karizma bırakmıyor. Karizması kalmayan öncülük yapamaz.

rollerini oynamalarının sağlanması, yine örgütü açılım temelinde büyüten yaklaşım esas alındı ve bunun planlaması yapıldı. Model içinde esas alınan temel sahalarda güçlü yönetimlere kavuşturulduğu gibi, en üstte bunların koordinelelerinden oluşan yürütme bileşimi de ortaya çıkarıldı. Kolektif ve doğru anlayış kazanmış, tarzda ve uygulamada yenilenme yaratmış yönetimlerin geliştirilmesi, açılıma ve gelişmeye yol açacağı gibi, strateji temelinde yeniden yapılanma hamlesinin de başarı ile pratikleştirilmesi gibi bir sonuç ortaya çıkaracaktır. Planlanan ve hedeflenen böyle olmasına rağmen, pratikte ortaya çıkan sonuç ile hedeflenen arasında tezat bir durumun olduğu kongremiz tarafından tespit edilmiş ve yeniden yapılanma çalışmalarının güçlü bir biçimde geliştirilmediği tespitine ulaşmıştır. Yönetimlerde bürokratik, halk ile bütünleşmeyen, kolektif irade gücü ortaya çıkaramayan, güçlü bir sınıf mücadelesi yürütmeyen tarz oldukça zorlayıcı olmuştur. Sadece kadroya dayalı yönetim yerine halkın da içinde yer aldığı yönetimleri geliştirme hedefi büyük oranda başarısızdır. Elbette bunun nedenleri var.

tan kadın ve gençlik yönetimi ve örgütlenmesinde de bu geri tarzlarla uzlaşan ve bu yönetim anlayışını besleyen, irade ve güç olma noktasında çabası kalan, tabanda güç olmayı esas almayan yaklaşım adeta stratejinin uygulanmamasının işbirliğini oluşturmuştur.

Çok açık bir biçimde söylenebilir ki, yeniden yapılanma hedeflerinden uzak duruş ve sürece girmeme durumu mevcuttur. Geliştirilmek istenen model kadrolar tarafından yeterince anlaşılmadığı gibi, geliştirme çabası da gösterilmemiş, değişim ve dönüşümü sözde bırakan, pratik uygulamada eskiyi ve sürekli tekrarı yaşayan bir durum ortaya çıkmıştır. Yetkiye dayalı hareket eden, dar yönetim anlayışı ile bütün özgünlüklerin iradesini kıran, geliştirmeyen ve onları kendisine tabi kılan anlayış, çalışmaları alabildiğine daltarak stratejik çalışmaları sekteye uğratmıştır. Yoğun pratik yapıyorum adı altında daha çok boş pratikçilik yapılmıştır. Boş pratikçilik aslında pratiğe girmemek ve zaman kaybetmek gibi bir anlama da gelmektedir. Pratikleşme sadece günlük koşturma değildir. Yoğun pratik yapmak

rolü, yönetim ve kadronun öncülük görevleri daha da arttı. Öncülüğün doğan boşluğu doldurması ve siyasal çalışmaları kendi çalışma sahasına dayalı olarak geliştirme gündeme geldi. Ancak öncülük bu noktada dönemin gerektirdiği anlayış ve yaklaşımı kendisinde oturtamadı ve eski alışkanlıklara dayalı tarz sürdürüldü. Eskiğin tekrarı gelişme için yeterli görüldü ve tecrübelerle sonuç alınmak istendi. Gerilla mücadelesi aktif olmadığı için siyasal öncülük görevleri de yerine getirilemeyince boşluk ortaya çıktı ve açmaz ile karşı karşıya kalındı. Eylemlerde, ekonomik ve siyasal kampanyada, açılım ve büyümede, kültürel ve diplomatik faaliyetlerde bunlar yaşanmaktadır.

Yeni stratejinin başarısı kadroya bağlıdır

Dört yıllık bir süredir yaşanan stratejik yenilenmenin, sahamızda kavranması noktasında gerilikler yaşanmakta ve strateji kavranmadığı için de pratikleşmesi yetersiz kalmaktadır. İdeolojik politik eğitime önem vermeme, pratik çalışmalar-

“Çok açık bir biçimde söylenebilir ki, yeniden yapılanma hedeflerinden uzak duruş ve sürece girmeme durumu mevcuttur. Geliştirilmek istenen model kadrolar tarafından yeterince anlaşılmadığı gibi, geliştirme çabası da gösterilmemiş, değişim ve dönüşümü sözde bırakan, pratik uygulamada eskiyi ve sürekli tekrarı yaşayan bir durum ortaya çıkmıştır.”

Kadro öğreniyor, ancak öğrendiğini partiye karşı kullanıyor. Kadrolar yan yana geldiğinde siyasal konuları konuşmak, gündemlerini bununla doldurmak yerine, hiç de siyasal olmayan bir ilişki gelişebilmekte, çokça eleştirilmesine rağmen ah-bap çavuşluk vb ilişkiler saflarımızda etkili olmaya devam etmektedir. Kadronun siyasete ilgi düzeyi giderek zayıflamakta, örgüt düşüncesini yansıtan panelleri bile dinlenmemektedir. Halka gitme gibi bir çaba gösterilmediği gibi, gidildiğinde ise teknik sorunlarla uğraşıldığı için, siyasal ve örgütsel sorunlara girilmemektedir. Bu kadrosal duruş, kitlelerle bağlarımızı zayıflatmaktadır. Kadronun kadro olabilmesi için halkçı olması, halkın nabzını iyi tutması, sorunlara çözüm geliştirmesi ve önüne çıkacak tüm parti dışı yaşam imkanlarını reddetmesi gerekir. Kadro böyle olmadığı için çekim merkezi ve yaptırım gücü olmaktan çıkmıştır. Parti yaşamı ve ilkeleri çalışmada gözeltmediği için büyük bir tüketicilik ortaya çıkmakta, partinin imkanlarına dayanarak yaşama yaklaşımı gelişmektedir. Yeni dönemde yapmamız gereken kadro örgütünün ayrıcalıklarını ortadan kaldırarak, halkın daha fazla çalışmalara ve yönetime katıldığı, örgüt değerlerini sahiplenip geliştirdiği bir sistem yaratmaktır.

Kadronun aynı zamanda kendisini oto kontrole tabi tutması ve frenlemesi gerekmektedir. ‘Ya ben yönetim ya da bırakırım başarısız kalsın’ anlayışı çok tehlikelidir. Kadro yönetici güç değil, öncü güç olmak durumundadır. Yetki bir imkandır, o halka aittir, ancak hizmet etmek kadroya aittir. Bizde ortaya çıkan durum tersidir, hizmeti halka yaptırıyoruz, yetkiyi ise kendimize alıyoruz. O zaman da öncü kalmıyor ve çizgi sapması geliyor. Kafası net olmayan bir kadro ve çalışan yeni sürecin örgütünü yaratamaz. Dolayısıyla örgütümüzün ve Önderliğin istediği örgüt ile kadronun ve çalışanın pratikte ortaya çıkardığı örgüt arasında büyük farklar mevcuttur.

Devrimci kendisi için değil mücadele ve halk için yaşar

Yeni dönemin kadrosunu yaratma temelinde savunma eğitimleri yapılmış olsa da, demokratik kurtuluş sürecinin kadrolaşması başırlanamamıştır. Her ne kadar eğitimler temelinde kısmi bir gelişme görölse de, stratejik anlamda köklü değişim sağlanamamıştır. Gerek kadro gerekse çalışan yapımız ideolojik bakımdan sürecin gerisindedir. Bu yüzden örgütsel yapımız faaliyetlerde başarılı olmamakta, bir tekrarı yaşamaktadır. İdeolojik düzeyin geliştirilmesi faaliyetlerin karşı karşıya bulunduğu sorunların aşılması için şarttır. Ancak sağlanan eğitim imkanları da yeterince değerlendirilmemektedir. Önümüzdeki dönemde yapılması gereken yapının ideolojik çalışmaya yöneltilesidir. İdeolojik yetersizliğe bağlı olarak örgütsel yapımızın pratik ve örgütsel çalışmalarda so-

nuç alma yönündeki çabası asgari ölçülerin altındadır. Uluslararası komplo örgütsel yapımıza anlayış boyutunda darbe vurduğu tartışma götürmez bir gerçekliktir. Komplo amacına ulaşmamakla birlikte, en üstten en alta kadar, örgütsel yapımızı ciddi bir biçimde zayıflatmıştır. Mücadelenin bir türlü aşama yapmaması, durgunluğun yaşanması, anlayışta yaşanan zayıflıkla ilgilidir. Gelineen noktada, örgütsel yapımızın silkinip anlayışta düzeltme ve güçlenmeyi geciktirmeden başarması hayati önemdedir. Bunun gereği olarak, örgütsel yapı içinde yer alan herkesin, düzeyi ne olursa olsun yanlışlıklara müdahale etmesi, atılımcı bir tarzı esas alması ve bir bütünen pratikleşmesi gerekmektedir.

Kadro yapımızda sınıf perspektifinin zayıflaması, sınıf mücadelesinin adeta dondurulmasının sonuçları çok ağır tahribatlara neden olmaktadır. Sosyalist kimlik göz ardı edilince kadroda kimliksizlik ve şekilsizlik geliyor. Düşman kavramının muğlaklaşması, ihanet karşısında tutum almama, parti değerlerini korumama ve çarçur etme, bu kimliksizleşme ile bağlantılıdır. Kimliksizlik yaşayan kadro ya düzene ya da ilkel milliyetçiliğe kayma gibi bir biçimsizliğe girebilmektedir. Sınıf perspektifinin zayıflaması, değişik alanlarda başka sınıf anlayışlarının pratiğe damgasını vurması sonucunda dejenerasyonu getirmektedir. Genel kadro yapımızda gelişen halkçı karakterin zayıflaması da bununla bağlantılıdır. Halktan kopuk, bürokratik, memurvari kadro tipi egemen sistemin bir yansımasıdır. YDK kadrosu her şeyden önce halkçı olmak ve halkla birlikte yaşamak durumundadır. Devrimci kendisi için değil, mücadele ve halk için yaşar prensibinden hareketle yaşanan bu yönlü dejener olmayı mücadelemiz açısından bir tehlike olarak görerek, mutlaka bu konuda halkçı özelliklerin egemen hale getirilmesi gerekmektedir. Bir kadro kendisinin yaşamını esas aldığı ve daha rahat ettiği ilişkilerle dayandığı noktada kaybetmiş ve kendi mücadele gerçeğine yabancılaşmış demektir. Kadro her şeyden önce mütevazı yaşamayı bilmek durumundadır, bizde bununla çelişen pratikler oldukça fazladır. Mütevazı yaşam yerine halkımızın standartlarının üzerinde bir yaşam arayışı gelişebilmektedir. Böyle olunca da değerlere sahiplik etmede zayıflıklar yaşanmaktadır. Parti değerlerinin savunucusu olunmadığı gibi birçok yerde çarçur edilmesine ses çıkarılmamakta ve büyük zararlara yol açılmaktadır. Elbette sadece maddi değerler anlamında değil, parti ilkelerini ve yaşamını savunmamak da bu yanlış yaklaşımın bir parçasıdır. Avrupa sahasında değerlere saldırılara ve rantçılara karşı mücadelede zayıf kalmaktadır. Bu da büyük maddi kayıplara ve manevi örgütsel değerlerimizin çarçur edilmesine yol açmaktadır. Bunun mutlaka giderilmesi, değerler savasçısı olunması gerekmektedir.

Kadroda varolan ve üzerinde mutlaka durulması gereken başka bir husus da; kendini yormama ve pratik çalışmalara randımanlı katılmama yaklaşımıdır. Kadromuz kapasitesinin çok çok altında çalışmalar yürütmektedir. Günlük yaşam içerisinde yaptığı çalışmalara sarf ettiği zaman çok fazla değildir. Bireyci, rahat yaşayan ve kendini yormayan kadronun ortaya çıkarabileceği sonuçlar da elbette sınırlı olmaktadır. Çalışma tarzında düzeltme yapmak, planlı, programlı, disiplinli ve denetimli bir pratik ile mevcut kadro yapısıyla iki kat daha fazla örgütsel ve pratik çalışma yürütmek mümkündür. Bu konudaki yanlışlıklardan ve yanlış bakış açılarından kurtularak, kadrodaki keyfiyet ve rahat yaşam arayışlarıyla mücadele yürütmek hamle yapma imkanını sağlayacaktır.

Kadroda giderek derinleşen örgüt denetimi ve disiplininden kaçış, değerler üretmeden ziyade tüketme eğilimi çalışmalarımızda hamle yapamamanın en önemli nedenlerinden biridir. Doğru devrimci yaklaşım, Apocu militan duruş yerine dönemin modası olan teknik araçlarla işi idare etmeye çalışan, bürokratik, bireyci ve keyfiyetçi kadro tipi oldukça zorlayıcı olmakta-

dır. Partinin perspektifi ile uygulama arasında ciddi bir farklılık vardır. Özgünlüklerin zenginlik olarak katılması, halkın yönetime katılmasının perspektifi olmasına rağmen pratikte kadro tamamen kendisini esas alıyor. Kendisini eleştirenleri de bir çırpıda süreç karşıtı ilan ederek dışlayabiliyor. Son derece adalet ölçülerinden uzak ve örgütsel gerçeğimize yabancı bir tarz görülebilmektedir.

Tüketicilik bir yıkım gibi çalışmalarımızı tehdit etmektedir

Belirtilen bu yetersizliklerin aşılmasında savunmalar temelinde kadronun eğitilmesi ve anlayışın oturtulmasına önem vermek ve herkesi savunmalar temelinde eğitimlere tabi tutmak gerekmektedir. Hem genel hem de bireysel eğitimler oldukça önemli olmasına rağmen eğitimlere yaklaşımda yetersizlikler devam etmektedir. Eğitimlerin bizzat pratik içinde yaşam ve çalışma sisteminin bir parçası haline getirilmesi gerekmektedir. Eğitim denince çalışma sahasından kopmuş, belli alanlarda toplanmış bir biçim akla gelmektedir ki, bu doğru değildir. Eğitim her yerde yapılır.

Önderlik bulunduğu zor koşullara rağmen yoğun tahliller ve perspektiflerle süreç müdahale etmekte, Kongre yönetimi olarak bu tahlillerle pratikte cevap olma çabası gösterilmektedir. Bu durum önemli gelişmeleri de ortaya çıkarmıştır. Ancak bunun pratikleşmesi için örgüt kadrolarının rollerini oynaması ve militan bir duruş göstermesi zorunludur. Bu süreçte kadronun bunu büyük bir coşku ve moralle halka yansıtmada ciddi sorunlar yaşanmıştır. Halk ile Önderlik ve örgütün genel merkezi arasında bir boşluk meydana gelmekte ve kadro bu boşluğu dolduramamaktadır. Elimizde onca araç olmasına rağmen kendimizi halka duyurma gücünü gösteremediğimiz için hamle yapmada zayıf kalmaktadır. Kendisini eğitmeyen bir kadro; cepheciyi eğitemez, cepheci de halka bir şey veremez.

Halk hareketi çalışmalarını bütün örgütsel çalışmalarımızın iskeleti konumundadır. Diğer çalışmalardaki gelişme ve gerileme bu alandaki çalışmalar ve yaratılacak moral düzeyiyle direkt bağlantılı olmaktadır. Yeni dönem örgütlenme ve yeniden yapılanma çalışmaları anlamında geliştirilmesi gereken temel çalışma halk hareketidir. Siyasal mücadele stratejisi halkın örgütlenmesi ve mücadeleye seferber edilmesi temelinde gelişeceğinden, bu alandaki çalışmaların yeni strateji temelinde örgütlülüğe kavuşması oldukça hayatidir. Bu çalışma alanında kitlelerin siyasal örgütlenmesi yeni strateji ve taktik yaklaşıma göre geliştirilememiştir. Halkın mücadelenin öncülüğüne katılması konusunda yeterli mesafe alınmadığı gibi siyasal faaliyetlerin örgüt yapısı, geçmiş süreçte olduğu gibi kadro yapısına dayalı olarak kalmıştır. Gerek kadro yapısının alışkanlıkları, gerekse halkın örgütsel sorumluluk üstlenmekten çekinmesinden kaynaklanan zorluklar geçmişte çakılıp kalmaya yol açmıştır.

Bu sürecin kesin yerine getirilmesi gereken bir görevi de, varolan kitle tabanının açılım temelinde büyütülmesiyle yeni bir kitlesel tabanın yaratılmasıydı. Hazır kitle tabanı psikolojik, ideolojik, örgütsel ve eylemsel bakımlardan yeni çizginin ihtiyaçlarına göre donatılırken, yeni bir kitle tabanının yaratılması sürecin başarılı gelişmesi için gerekliydi. Bu konuda da belirgin bir başarıdan söz edilemez.

Halk hareketi yönetiminde örgütsel görevleri temel çalışma olarak önüne koymama, uzun vadeli yaklaşımdan ziyade sadece günlük pratik görevlerle uğraşma yaşandı. Örgütsel görevler yerine gelmediği ve mevcut örgütlenme işletilmediği için de pratik sonuçlarda gelişme ortaya çıkarılmadı. Halk hareketi yönetimi, oluşturulan bölge yönetimi bileşimini esas almadığı ve kendisini sadece bölge koordineleri ve alta da cephe çalış-

şanları ile sınırlı tuttuğundan, yeni model oturtulamadı. Sadece bölge koordinelerinin iradelerini esas alıp diğer yönetim bileşenlerinin iradelerini etkisizleştiren bu tarz, bölge koordinelerinde tekleşmiş yetki düzeyinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yeniden yapılanma çalışmaları örgütsel açılımı hedeflerken ve yönetim bileşimleri buna göre oluşturulurken, en üstten bunun boşa çıkarılması örgütsel daralmanın nedeni olmaktadır. Bu sistem bölge koordinesinden sonra da sadece cephecilere dayanmakta ve günlük pratik görevler cepheci tarafından yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Bölge koordineleri bütün çalışmanın koordinesi olduğu halde kendisini sadece cepheci çalışması ile sınırlandırmakta, kadın, gençlik, dernek ve birlik çalışmalarını göz ardı etmektedir. Yine cephe çalışanlarına ilişkin olarak da sistemde ciddi anlamda uygulama sorunları yaşanmakta ve adeta, örgütümüz orta yaş erkek örgütüne dönüşmektedir. Oysa biz bir halk hareketiyiz; halkın bütün sınıf ve katmanlarını, bütün farklılıklarını temsil etmesi ve hepsinin aktif katılım göstermesini gerektirmektedir. Örneğin cephe çalışanlarımız, derneğe, eylemlere, etkinliklere gelmekte, ancak eşini ve çocuklarını getirmemektedir. Yerel çalışmalarımızın gelişmemesinin tek nedeni kadro ve çalışanların sıradan yaklaşımları ile kendilerinin, eşlerinin ve çocuklarının aktif bir biçimde etkinliklerin içine dahil olmamalarından kaynaklanmaktadır. Orta yaş erkeğe dayalı örgütlenmeyi aşmayan tarz, kadına, gençliğe ve derneklere stratejik yaklaşım temelinde değil de günlük ihtiyaçları karşılamak için değer vermektedir. Bunun hesabı istendiğinde ise kadınların ve kurumların yetersizlikleri gerekçe gösterilmekte ve bunların ardına sığınılmaktadır.

Başta gençlik ve kadın olmak üzere stratejik rolü olan örgütlenmelerinin iradelerini hiçleştirerek genel bölge sisteminin içinde bitiş noktasına getiren ve mücadelenin gelişim dinamiklerini öldüren çok tehlikeli bir örgütlenme tarzı pratikte ortaya çıkarılmıştır. Kadının, gençliğin ve kurum yönetimlerinin iradesinin inkar edilmesi ve kırılması kabul edilemez. Pratikte de bunun çok ağır sonuçlara yol açtığı görülmektedir. Her gün gerileme yaşanmasına rağmen açılım dinamiklerini esas almamak, çürüme ve intihardır. Herkes kendi özgün sahasında çalışsa ilişkilenecek kimse kalmaz. Ancak yapılmıyor, yapılmayınca da örgütten boşluk doldurulmaya çalışılıyor, bu da boş pratikçiliği açığa çıkarıyor.

Tüketicilik bir yıkım gibi çalışmalarımızı tehdit etmektedir. Yeni cephe çalışanları ve kadro adayları çıkarılmıyor. Adeta bir statüko oluşturulmuş ve korunmaya çalışılıyor. İkna edemeyince yetkiye dayanan, bastıran, kestirmeci yaklaşım ve tartışmaya gelmeyen yaklaşımlar bireyin donanımsız ve güvensiz yaklaşımlarından kaynaklı almaktadır. Kadronun örgüte karşı açık ve samimi olmaması yoldaşlık ilişkilerini de zayıflatmaktadır.

Süreci kazanmanın temel taktiği siyasal serhildanı geliştirmektir

Kitleler içerisinde parçacılığı, bölgecililiği, aşiretçiliği, mezhepçiliği mahkum ederek ulusal demokratik birliği geliştirmek önemlidir. Düşmanlarımızın on yıllarca çelişki yaratarak halkımızı bölme, parçalama ve sömürme yaklaşımlarını olduğu gibi devam ettirerek kitleler arasında ayrımcılığı ortaya çıkaran ve ulusal birliğin gelişmesini engelleyen anlayışlar bilerek veya bilmeyerek düşmana en büyük hizmet sunmaktadır. Kürdistan tarihinde ilk kez Apocu hareket düşmanın bu oyunlarını bozarak halkımızı, tek yumruk halinde düşmanın karşısına çıkarmış ve Kürt sorununu çözüm aşamasına getirmiştir. Son dönemlerde özellikle bazı çevrelerin etkisi ile de halkımız arasına ayrımlar konulmaya çalışıldığı görülmektedir. Bununla mücadele edilmesi, ulusal demokratik

“Kadronun kadro olabilmesi için halkçı olması, halkın nabzını iyi tutması, sorunlara çözüm geliştirmesi ve önüne çıkacak tüm parti dışı yaşam imkanlarını reddetmesi gerekir. Yeni dönemde yapmamız gereken kadro örgütünün ayrıcalıklarını ortadan kaldırarak, halkın daha fazla çalışmalara ve yönetime katıldığı, örgüt değerlerini sahiplenip, geliştirdiği bir sistem yaratmaktır.”

birliği geliştirerek bu çevrelere karşı tavır alınması birincil yurtseverlik görevi olmaktadır. Düşman cephesinden gelişen bu uygulamalara karşı herkesin duyarlı olması ve bu gibi durumların gelişmesine fırsat vermemesi gerekmektedir.

Sürece müdahale etmenin ve süreci kazanmanın temel taktiği siyasal serhildanı geliştirmektir. Geçtiğimiz süreç içerisinde Avrupa çalışmalarında serhildanı geliştirme anlamında yoğun eylemsel pratik yaşandı. Ancak bu eylemlerde öncü olması gereken güçler rollerini yeterince oynamadıkları gibi, eylemlere katılım belli yurtsever kesimlerle sınırlı kaldı ve zayıf bir katılım gerçekleşti. İçine girdiğimiz süreçte ortaya çıkan tehlikeleri bertaraf etme ve fırsatları değerlendirme kabilinde sürece dahil olmanın en somut ifadesi siyasal serhildanı geliştirme çalışmaları olmaktadır. Bunun yanında meşru savunma çizgisini derinleştirmek de gerekir. Bu çalışmaları aksatmak bizi büyük tehlikelerle karşı karşıya getirecektir. Bir taraftan gerillaya katılımı güçlendirmek ve her türlü ihtiyaçlarını karşılamak gerekirken, diğer taraftan da siyasal serhildanı geliştirerek sürecin üzerimize yüklediği rolü oynamak gerekmektedir. Bütün çalışma sahalarının bu temelde hareket etmesi zorunludur. 1 Haziran-15 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan **‘Toplumsal Barış İçin Demokratik Katılım Yasası’** kampanyası bizim için siyasal serhildan çalışmalarını geliştirme, devrimci hamle süreci yaratma ve çözüme katkı sunma açısından oldukça önemlidir. Bütün çalışma sahalarının kendisini bu temelde planlaması ve Kürt halkının sesini her tarafa duyuracak bir dönemi geliştirmeleri zorunludur. Her kurumun önünde somut planlamalar olmalı ve bunlar pratikleştirilmelidir.

Sonuç olarak: Avrupa çalışmalarımızda herkesin kendisine göre yaklaşım içerisinde girme durumları artık kabul edilemez. Uluslararası konponun yarattığı etkiler halen devam etmektedir. Kadrodaki silikliğin bir sonucu olarak çalışmalar üzerinde de etkisi bulunmaktadır. Bunu bilerek ve buna karşı direnişimizi sürdürerek mücadelemizi ilerletmek ve yeni bir hamle yaparak hedefimizi yakınlaştırmak durumundayız.

Bu gelişmeler karşısında başta ideolojik ve politik olarak net bir duruş gereklidir. Çok önemli bir süreci yaşamaktayız; bu nokta, varolma ile yok olma noktasıdır. Rolümüzü doğru oynamamız ve görevlerimize sahip çıkmamız kesin kazanmamızın kapılarını açacaktır. Kendimizi ara duruştan kurtararak Apocu militan özelliklerini kendimizde hakim kılarak görevlerin üzerine yürümeliyiz. Görevler ne olursa olsun ve tehlikeler ne kadar büyük olursa olsun bunu göğüslemeyi bilmeli ve fırsatları değerlendirecek örgütü, gücü, tempoyu, tarzı ve kişiliği kendimizde geliştirmeliyiz. Bunu yapabildiğimiz oranda Önderliğe, halka ve kongremize bağlılığımızı göstermiş olacağız. Dönem bizden yeni bir hamle yapmamızı beklemektedir. Bu temelde hazırlanmalı ve başarmalıyız.

ZİLAN ve SEMA ÇİZGİSİ

ÖZGÜR YAŞAMLA YAPILAN SÖZLEŞMEDİR

Baştarafı sayfa 36'da

Zilan arkadaşı gerçekleşen, yaşam-daki zayıflıkların korkunç dayatıcılığı karşısında kadın yüreğindeki aşkın filizlenmesidir. Bu aşkı Başkan Apo şöyle ifade ediyor:

“İnsanlığı tercih etmek Zilanların dilinden olmak, düşüncesinden olmakla mümkündür. Şehadetlerin toplam ifadesi, ideolojik donanımın üst düzeyde temsili, duygunun, düşüncenin bireyi aşarak, toplumun örgütlü dili haline geldiği Zilan gerçeği ile kurumlaşarak, kurtuluş çizgisinin somut ifadesi olmuştur. Bu nedenle özgür yaşam uğruna ne varsa; ulusal aşk, özgür kadın ve erkek, her türlü geriliğin reddine dayalı ilkeli bir yaşam, bunun için de düşmana karşı müthiş bir kin ve kıyasıya savaşım Zilanlaşma çizgisinin kapsamıdır. Bu çizgi, ideolojik ve felsefik olduğu kadar, duygunun en üst düzeyde temsili-dir. Onunla yürüyenler eylemde, yaşamda, örgütlülükte, sevgi anlayışında, tarz ve tempoda militanca yaklaşımların sahibi olmaya çalışanlardır.”

Zilan arkadaş, tarihin ilerleyişindeki di-yalektiği çok iyi çözümlyerek her halkın tarihinde döneme damgasını vuran lider kişiliklerin ortaya çıktığını görmüş, hiçbir mücadelenin öndersiz başarıya ulaşma-yacağı gerçeğini yakından hissetmiştir. Bu doğruyu Kürt halk gerçekliği özgülünde ele alarak Önderliğin temel özelliklerini bi-lince çıkarmıştır. “Hayati gerçekliği olma-yan, her alanda bitirilmiş, hiçbir halkla kı-yaslanmayacak kadar kendisine yabancı-laştırılmış, ulusal, kültürel, sosyal, siyasal değerleri sömürülen bir halk gerçekliği karşısında PKK Önderliği kuşkusuz çok farklı olmak zorundadır. Bu anlamda Parti Önderliği birçok yönüyle daha özgün, da-ha yeni, daha gelişkin yaşamıyla yaşatan ve kendi yaşamını adeta koskoca bir in-sanlığın yaşamına adayan bir durumdur. Belirleyiciliği ve önemi bu noktada kesin ve tartışmasızdır.”

Zilan arkadaş, bu özgünlüğü militan ile önder arasındaki bağda da kurarak Başkan Apo ile yoldaş olmanın, Onunla sözleşmenin gereklerini yerine getirmeyi esas almıştır. “PKK, Parti Önderliği’nin şahsında ifadesini bulmuştur. Kürdistan tarihinde sağlanan bu gelişme, O’nun emeği, O’nun gelişmesidir. Kendisi sevgi kaynağı, birleştirici ve bütünleştiricidir. Kendi şahsında yeni insan tipini profilini çizmiştir. Bir insanın ne kadar gelişebile-ceğini kanıtlamıştır.”

9 Ekim’le başlayıp 15 Şubat 1998 tari-hinde Önderliğimizin esareti ile en üst noktaya varan uluslararası komplo saldı-rısı, uluslararası gericiliğin mücadelemez gerçeğindeki bu özgünlüğü tespit etme-siyle harekete geçmiştir. Mücadelenin sü-rekliliğini ve her koşulda yenilmezliğini sağlayan temel etken olarak Önderlik gerçeğinin yenilmezliğini tespit eden geri-cilik, bu gerçeği temel hedef olarak belir-lemiştir. Burada, Başkan Apo ile yetersiz yoldaşlığın sonuçlarını bir kez daha gö-rüp kendimizi yeniden sorgulamamız ge-rekıyor. Eğer Zilan arkadaşın yaptığı gibi, Başkan Apo ile yoldaş olmanın gerekleri-ni yerine getirebilseydik, Önderliğimizi tek hedef haline getirmeyecektik. Bu nok-tada özeleştirici gerçeği, Zilan arkadaşta şöyle somutlaşıyor: “Zaferin öngünlerini yaşadığımız yeni süreçte halkın kurtuluş umutları olan bizlerin, Parti Önderliğimi-zin yaşamı, düşünceleri ve mücadelesine yakışır bir biçimde, dönemsel bütün gö-revlerimizi en iyi bir şekilde yerine getir-memiz gerekiyor. Sıkça tekrarlanan kü-

çük burjuva, köylülük, feodal anlayışların kişiliklerimizdeki yer etmişliği, düşmanın şekillendirmesi, özel savaşın etkileri ve buna benzer gerekçelere sığınarak çeşit-li özeleştirilerin bizleri ilerletmediği açıklık kazanmıştır. Verilecek en iyi özeleştirinin doğru bir pratikten geçtiğine inanıyorum.”

Ruhunu bireysel kaygılardan, hesap-lardan ve bencilliklerden kurtarmayı ba-şarmak, kendi varlığını bir halkın varlığına adama yüceliğinin ilk adımıdır. Bu özellik-ler, aslında egemen sistemin insan ruhun-da oluşturduğu putlardır. İnsan ruhu, onu işgal etmiş olan bu putları kırmayı başar-dıkça özgürleşir. Özgürleşen bireyde, tüm insani yeteneklerin ayaklanarak en sağ-lam ve renkli bileşimi oluşturması imkan dahiline girer. Zilan arkadaşın böyle bir arınmayı gerçekleştirmesi, düşüncesine engelsiz bir akışkanlık kazandırmış, bu da tüm yeteneklerini bir araya getirerek en doğru ve etkili eylem tarzını tespit etmesi-ne, ardından planını başarıyla hayata ge-çirmesini sağlamış-tır. “PKK, akıl sınırla-rının almakta zorlan-dığı büyük kahra-manlık, direniş, emek, kararlılık ve inançla yaratılmıştır. Direniş, PKK’nin tem-el karakteri olmuştur. Bizlerin bu tarihi mirasa sahip çıkma-mız ve sürecin ge-reklerini yerine getir-memiz gerekiyor. Süreç, intihar eylem-lerini gerekli kılıyor. Bu hem bir taktiksel çıkış olacak hem de bizim açımızdan bu süreçte düşmana ve-rilecek en iyi cevap olacaktır.”

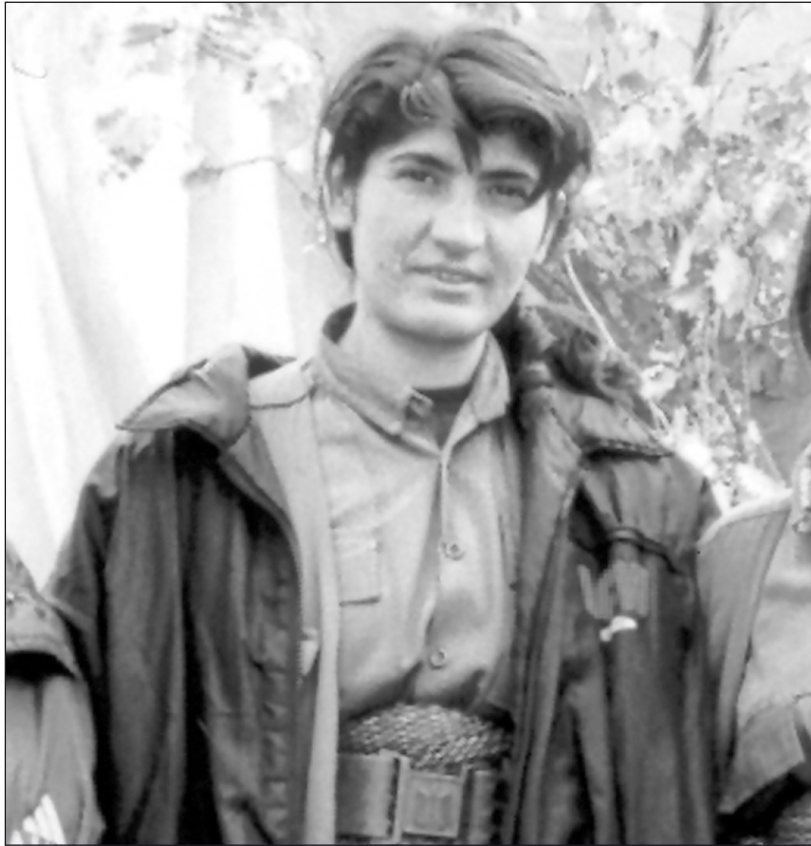
Tüm bu özellikle-riyle Zilan arkadaş, beş bin yıllık erkek egemenlikli sistemin özellikleriyle kuşatıl-mış geriliklerden sıy-rılarak, neolitiğin ya-ratıcısı olan tarıncı-lara uzanan bir köp-rü olmuş, böylelikle geleceğin güvence-si, özgür kadın kişili-ğinin sembolü olmuştur. Zilan arkadaş şahsında neolitik devrimin yaratıcısı, do-layısıyla insanlaşmanın öncüsü olan, fa-kat erkek egemenlikli sistemin gelişimi ile beş binyıl boyunca karanlığa gömülen ka-dın cinsi ile ezilenlerin insanlık tarihi ile aynı yaşta olan ve son olarak Apocu hare-kette ifadeye kavuşan fedai özün buluş-ması gerçekleşmiştir. Bu buluşma, Mezo-potamya topraklarında ve Başkan Apo’nun mimarı olduğu özgürlük hareketi içerisinde gerçekleşmiştir. Bunun sonu-cunda Kürt kadını şahsında dünya kadın-larının mücadelesi yeni bir aşamaya girer-ken, Apocu hareket de Başkan Apo ön-derliğinde giderek daha fazla cins mü-cadelesi eksenine oturmuştur.

Apocu hareketin gelişim diyalektiğinde, teori ile pratik birbirinden farklı olan iki ay-rı olgu değil, birbirini kapsayan ve birlikte ilerleyen olgulardır. Teorik gelişme pratikle sınılandıkça yeniden teorileşir, yani yeni-den yaratılır ve tekrar pratiğin yakıcı ger-çeği içerisinde çelikleşir. Apocu felsefenin gelişimi de bu şekilde olmuştur. Başkan

Apo’nun militanı olmayı başaranlar, bu ideolojik ve felsefik derinleşme sürecinde nitel bir sıçramanın gerçekleşmesini sağ-lamışlardır. Bu yönüyle de Zilan yoldaş, Apocu dünya görüşünün giderek daha fazla kadın eksenli gelişme rotasına ka-vuşmasında belirleyici bir role sahip ol-muştur. “Zilan’ın vasiyetine uymalıyız. Tanrıça emridir onun ki, unutmak en büyük ihanettir” diyen Önderliğimiz, bu çizgiye cevap olarak 8 Mart 1998 tarihinde kadın kurtuluş ideolojisini ilan etmiştir.

Sema Yüce gerçeği vasiyete bağlılığın eylemidir

Bu çağrı, o süreçte zindanda bulunan Sema Yüce yoldaşa da ulaşmıştır. 1998 yılı, uluslararası komplonun yeni boyutlar kazandığı bir yıldır. Komplonun

“Gulan arkadaş her türlü iç zorlanmaya rağmen Zilan çizgisini fedaiye sürdürmenin ısrarlı kişiliğiydi. Nerede ve nasıl olursa olsun, onun temsil gücü olma kararlılığıydı.

Bu yönüyle de Sema Yüce kişiliğiyle bütünleşmenin ifadesiydi. Kadın özgürlük hareketini fedai çizgisinde barış, özgürlüğü ve adaleti gerçekleştirme yolunda ilerletmek için atacığımız her adım Gulan arkadaş şahsında Zilan ve Sema kişiliklerine ulaşmanın pratiği olacaktır.”

zemini ise emperyalist merkezlerde hazırlanmış olan, bölge gericiliğinin desteğiyle ve Türkiye oligarşisinin eliyle uygulanan marjinalleştirme politikasıyla hazırlanma-yaya çalışılmaktadır. Bununla Başkan Apo’nun özgürlük öğretisinin Kürdistan’la sınırlı, Kürdistan içerisinde de tek tek bi-reylerle sınırlı tutulması hedeflenmiş, bö-yüce içten çürüyerek yozlaşacağı umudu beslenmiştir. Bu politikanın temel dayana-ğı, köle Kürt kişiliği ve onun geri sosyal dü-zeyidir. Sema yoldaş, bu politikanın Avru-pa, metropol ve dağ ayaklarını kapsamlı bir biçimde çözümlemiş, zindandaki aya-ğının da rehabilitasyon politikası olduğunu tespit etmiştir.

“Zindanda marjinalleştirme Mazlumla-rın, Hayrilerin, Kemallerin ve dörtlerin yak-tığı yaşam ateşini söndürmek, tek tek bi-reylerin beyinde ve yüreğinde duvarlar örerek dağların doruklarında yanan mü-ca-dele ateşiyle buluşmasını engellemek, par-timizin çözümlene silahını, düşmanın ide-olojik, kültürel kuşatmasıyla tersine çevir-mek, atomlarına dek çözerek düşkünleştiri-

mektir. Zindanlarda birikmiş olan on binleri kendi kendini içten içe tüketen bir yapı ha-line getirerek, tüm moral değerlerimizden kopartma ve kendi işbirlikçi seçeneklerini sosyal dayanağı haline getirmektedir.”

İşima, atom çekirdeğindeki elektronla-rın enerji fazlasını dışa verip atom çekirde-ğine dönmeleri, yani kendi enerji seviyele-rine yeniden yaklaşmaları olayıdır. Öncü kadro veya militan, atom çekirdeğinde ön-derinin yer aldığı, çevresinde gezen sayı-sız elektrondan biridir. Onu diğerlerinden ayıran fark, atomla bütünleşme anı, yani enerjisini dışa vererek ait olduğu enerji yö-rüngesine girme anıdır. Bunu gerçekleştirdikten sonra O, kalıcı yerini bulmuştur ve sonsuza kadar orada kalacaktır. Şehitleri-miz, bu eylemi gerçekleştirerek insanlık tarihinin tüm zamanlarında layık oldukları yeri edinenlerdir. Şehitlerin her zaman ve her koşulda mutlaka ardılları olacaktır. Bu

durum, bu doğa ka-nununun sürekliliği kadar kesin ve sü-rekli bir eylemdir.

Sema Yüce yol-daş vasiyete bağlılı-ğın ve onun gerekle-rini pratikte yerine getirmenin ifadesi ol-muştur. Bunu sade-ce eylem anında göstermemiş, kendi-sini eyleme götüren aşamaya varıncaya kadar yoğunlaşma-sının merkezine Baş-kan Apo’yu ve onunla yoldaş olma-yı gerçek anlamda başaran yüce şehit-lerimizi koymuş, günlük yaşamda On-ları yaşatmak için gereken mücadelecili-ği esas almıştır. Se-ma Yüce yoldaş, bu yoğunlaşmayı mek-tubunda şöyle dile getiriyor:

“Başkan Apo’nun öğretisi ve Zilan yol-daşın vasiyeti bizle-re yürünmesi gere-ken yolu göstermiş-tir. Bize düşen görev anlamak, kavramak, sorgulamaktır. Bu-nun yolu parti içi sı-

nıf mücadelesini yürütmek, kadın savaş-çılar olarak bu mücadelenin öznesi hali-ne gelmektir.”

“Öğrencisi olmaya çalıştığım şehitlerin eylemleri üstünde çok düşündüm. Her gün, her an devrim ateşinde yürüyerek yanmayı, bunun sırrını kavramayı çok ist-edim. Gördüm ki bu, kendini aşan insanın eylemidir. Bu kararı verdikten sonra, tekrar tekrar büyük bir iç savaşı yaşadım. Ken-dimde bütün beşeri zaafaların ayartıcı gü-cünü son bir kez gördüm ve yendim. Öz-gür yaşam, özgür kadın tutkum bana bunu emrediyor. Başkan Apo’ya bağlılık andımı bu tutkunun ateşinde kül olmak ve bu kül-lerden yeniden kendini yaratmak oldu-ğu şimdi daha iyi kavıyorum.”

Vasiyete bağlılık, içerisinde bulundu-ğu koşulların yarattığı engellere takılma-dan, özgürlük tutkusunu her koşulda ey-leme dökmeyi gerektirir. Sema arkada-şın, dört duvar arasında iken varlığını, bütün hücreleriyle Başkan Apo’nun öğre-tisine adanması, bunun sonucudur.

“Başkanım;

Zafer tanrıçamız Zilan yoldaşın vasi-yetine bağlılığımıla, O’nun görkemli eyle-mine sadece özülle değil, biçim itibarıyla de cevap olmak isterdim. Fakat zindan koşullarında bu mümkün değil. Bu New-roz’da ayağa kalkan binlerce çocuk yüre-ğinin masumiyetiyle buluşmak, bu vasi-yetin takipçisi olmakla mümkündür. Öz-gürlük tutkum çok büyük. Bu tutkuyu ya-şam gücüne dönüştürebilmek için tek varlığımı, kendimi Başkan Apo’ya adıyo-rum. Kadınlar, küllenen Kürt ateşinin kı-ıvılcımlarıdır. Küllerinden yeniden doğma-yı başaran, bunun kıvılcımı olan her ka-dın özgür Kürdistan’ın dokuyucusu ola-caktır. Ancak bu bile Başkan Apo’ya ce-vap olmaya yetmez. Cevap olabilmek için, karartılan her yüreğin ateşte arınma-sı gerekir. Ben ancak kendi yüreğimi ve-rebilecek güçteyim.

Kendimi Newrozlaştırmak beynimi ve yüreğimi, bedenimin her hücresini bu öğ-retinin yoluna adadığımı bir kez daha be-lirtiyor, bağlılık andını yineliyorum.”

Bütün bu özellikleriyle Sema yoldaş, Zilan arkadaşın teorik ve ilkesel düzeyde ortaya koyduğu, eylemi ile de taçlandırdı-ğı gerçeklikleri yaşam içerisindeki sorun-larla boğuşma ve pratikleşmeye doğru ta-mamlama mücadelesi içinde olmuş, Baş-kan Apo’nun Zilan arkadaşına verdiği yanıtı en derinlikli bir biçimde görerek Zilan ar-kadaşın vasiyetine ve Başkan Apo’nun çağrısına cevap olmayı başarmıştır. Bö-yülikle Başkan Apo’nun formüle ettiği Ka-dın kurtuluş ideolojisinin pratikçi bir milita-nı olmayı başarmış, bu yönüyle de erkeği özgürleşme düzeyine çekmede öncülük rolü oynamıştır.

Bu öncülüğe Fikri Baygeldi arkadaş “Eylemiyle komutanlaşan Kürt kadınının sade bir askeri olmak” iddiası ile yanıt ver-miştir. Öyle ki Başkan Apo “dikkat edilirse sevgi, aşk sözcüklerini çok değerli anlam-da kullanmıştır. Bu kadın yoldaşları da çok incelemiş ve onları özümsemiştir. Öyle ca-hil birisi değildir. Ulusalık derecesinde gö-rüyor ve bağlanıyor. İşte bizim özlediğimiz bağlılık bu temeldedir” diyor.

Gulan arkadaş fedailikle ısrar ve kurumlaşmanın öncüsü olmuştur

Zilan arkadaşın daha ‘96 yılında iken karşı sistemin saldırılarını öngörerek buna karşı en güçlü eylemi gerçekleştirmesine, yine Sema arkadaşın 1998 Newro-zu’nda oligarşik sistemin yeni konseptini çözümlyerek saldırılar karşısında kendisi-ni Önderlikle düşman arasında siper etme-sine, böylece saldırıların Önderliğimize ulaşmasına engel olmasına rağmen, 9 Ekim komplosunun gelişmesi ve 15 Şu-bat’la birlikte belli bir düzey kazanması, yoldaşların önmüze koydukları ödevleri başarıyla yerine getiremememizin sonucudur. Başkan Apo’nun birçok kez “*yetersiz yoldaşlık*” olarak tanımladığı gerçekliğimi-zin özeleştirisini, bu kahraman yoldaşlar vermiş, adeta bizim eksikliklerimizin bedeli-ni ödemişlerdir. Bu nedenle Zilan ve Se-ma gerçeği, karşısında vicdani sorgulama-nın en cesur ve kaygısızca yapılması gere-ken gerçekliklerdir. Onlar, binlerce yıl ön-cesinde kalan ana tanrıçanın günümüzde-ki sesi olmuş, bizi de onlarla buluşmaya çağırılmışlardır.

Uluslararası komplonun önderini esir aldıktan sonra Apocu hareketin de dağıla-cağını, iç gelişmelerin, didişme ve çatışma-ların örgüt bileşimini asıl hedeften ve fedai-likten uzaklaştıracağını hesapladığı, böy-le bir beklenti içerisinde olduğu bir süreçte fedailleşmede ısrar, Zilan ve Sema arka-

daşların önümüze koyduğu ödevleri her koşulda yerine getirme iddiası, Gulan arkadaşın pratiğinde somutlaşmıştır. Gulan arkadaş bütün mücadele pratiğinde, en zorlu süreçlerde bile kişiliğindeki dürüstlük, sarsılmaz bağlılık ve özgür kadın cesaretiyle örgütü korumayı bildi. Uluslararası komplo sürecinde de hem örgüt içindeki tasfiyeci provokatif anlayışlara karşı sağlam duruşu ortaya koymuş hem de fedailikte kararlaşmayı ve pratikleşmeyi başarabilmiştir. O dönemin kafa karışıklığı, bireycilik ve güvensizlik ortamında savrulmak yerine, duruşu ve pratiğiyle Önderliğe bağlılıkta en önde olmuştur. Bunun içindir ki, o süreçten itibaren çok çeşitli zorlamalara rağmen fedailiği Zilan çizgisinde bir kurumlaşma sahası haline getirmede en ısrarlı ve kararlı tavrı göstermiştir. Çünkü o, her şeye rağmen örgütümüzün karşı karşıya geldiği zorlukları görebilme ve hissedebilme gücünün göstermiştir. Her türlü bozgunculuktan şüphe duyabilmiş, yine düşman cephesinden gelebilecek saldırıları önceden sezinleyebilmiştir.

Gulan arkadaşın şahsında bu özelliklerle anlamak yerine, baştan önyargılarla yaklaşım, kadının kendi değerlerine sahip lenememesinin ve onun yüzeyselliğini halen aşamamasının sonucu olmuştur. Bu zaaf, örgütü çok farklı şekillerde hedefleyen güçlere bir saldırı vesilesi olmuş, özelde ise kadını öz dinamiğinden yoksun bırakmaya varacak kadar ucuz saldırıların önünü açmıştır. Kadın boyutunda sorgulayıcılığı ve ona göre pratikleşmenin önemini Gulan arkadaşın şahadeti bizlere bir kez daha öğretmiştir. Çünkü bu saldırının olduğu süreçte örgüt, dıştan yapılan birçok saldırıya rağmen içte en sağlam dönemlerinden birini yaşıyordu. Yani ne spekülasyon yapılsa yapılsın, hangi provokasyonlara başvurulursa başvurulsun, kazanan yine örgüt oluyordu. O zaman geriye kalan tek yöntem, örgütsel mücadele ile çözüme kavuşturulan ve geride kalan bazı çelişkileri tekrar alevlendirmek, böylelikle yeni bir provokasyona yol açmaktı.

Bunun için en uygun zemin olarak IV. Kadın Kongre'si ve en uygun kişi olarak Gulan arkadaş seçilmişti.

Gulan arkadaş, bunun farkında ve bilincinde olarak kongrenin ruhunu ve kararlılığını oluşturmada büyük bir çaba içine girdi. Büyük özeleştirilerin yanı sıra, kadın çalışmalarının hata ve eksikliklerini çok güçlü eleştirdi. Bunlarla da yetinmeyip çok değişik konulardaki öneri ve görüşleriyle kongreye güç katmayı bildi. Örneğin çocukların ve gençlerin eğitimi, Güney kadınının özgüleştirilmesi ve buna dayalı olarak Güney'de toplumsal dönüşümü ve örgütsel açılımı sağlama, yine örgüt işleyişini geliştirmede çok yönlü görüşler oluşturdu. Öyle ki, Gulan arkadaş kadının neolitikte bilgisiyile tanrıçalaştığını, bilgi yapmanın ya da öğrendiğini yapmanın bir erdem olduğunu belirtti. Kadının bu erdemi yitirek hem cins olarak kaybettiğini hem de insanlığın kaybedişinin buradan başladığını dile getirdi. “Yeniden kadın bilgiyi ele geçirdi, yani kadın öğrendiklerini yapmanın erdemine ulaşmak için burada toplandı” dedi ve IV. Kongremizin tanımlamasını en çarpıcı bir biçimde şu sözlerle ortaya koydu: “Eğer yeniden bir köprü oluşturulacaksa öğrendiklerimizi eyleme dökmenin somut modelini bulmak, pratik iş yapmak ve onun yüceliğine kavuşmak için burada bulunuyoruz. Önderliğin manifestosunu bu biçimde bütünlükle değerlendirmek, benim için çok anlamlı. IV. Kongremizi de bu anlamda tanımlamak istiyorum.” Bu temelde Gulan arkadaş PJA gerçeğini “PJA bir çizgi ve yaşamdır, ideolojidir ve bizim varlığımızın bir bütünüdür” şeklinde ifade-lendirdi. Burada özellikle PJA gerçeğini çok daraltan, yaşamın bütününe taşıramayan, ya birbirinden kopuk ele alan ya da sadece bazı zeminlerde ve kurumlarda gören bakış açısını eleştiriyordu. Bunun kadın gerçeğini daralttığını, asıl anlamından uzaklaştırdığını ve pratikleşme zeminini önemli oranda ortadan kaldırdığını ifade ediyordu. Açılımın, her yere ulaşabilmenin ve her yerde temsili sağlayabilme-

nin ancak doğru anlamda PJA'lılaşmayla olabileceğini belirtiyordu.

Bu şahadet gerçeği karşısında kararlı bir özeleştirri vererek pratikleşmek, O'nun anısına gerçek anlamda layık olmamızı sağlayacaktır. Nitekim PJA 4. Kongremiz Gulan arkadaş onur üyeliği ile taçlandırırken, kongreyi bu aşağılık komployu boşa çıkarma ve kadının cevabını oluşturma temelinde “**Özgür Yaşamda Israr ve Açılım**” kongresi olarak adlandırdı. Kongre pratikleşmesinde ısrar ise Gulan arkadaşın kişilik duruşuna layık olma temelinde oldu. Halen de o çizgiye layık bir yürüyüşün sahibi olmak temel görevimizdir. Bu görev, Önderliğimizin Zilan sözleşmesinin PJA tarafından Gulan arkadaş şahsında tazelenmesidir. Çünkü Gulan arkadaş her türlü iç zorlamaya rağmen Zilan çizgisini fedaice sürdürmenin ısrarlı kişiliğiydi. Nerede ve nasıl olursa olsun, onun temsil gücü olma kararlılığıydı. Aynı zamanda içine girdiği eksik duruşların güçlü özeleştirisini vermekten çekinmeyen bir netliğin sahibiydi. Bu yönüyle de Sema Yüce kişiliğiyle bütünleşmenin ifadesiydi. Kadın özgürlük hareketini fedai çizgisinde barışı, özgürlüğü ve adaleti gerçekleştirme yolunda ilerletmek için atacağımız her adım Gulan arkadaş şahsında Zilan ve Sema kişiliklerine ulaşmanın pratiği olacaktır.

Komploya karşı mücadele, ancak fedai özle gelişir

Zilan ve Sema arkadaşların şahadetlerinin yıldönümü, bu yıl Önderliğimizi yargılamak üzere açılan Atina mahkemesiyle aynı zamana denk geldi. Mahkeme, her ne kadar Yunan Başsavcılığı tarafından Önderliğimizi yargılamak ve komplocuların gerçek yüzünü maskelemek amacıyla açılmış olsa da, Önderliğimizin sunduğu savunma ve tanıkların tavırları ile tersine döndü ve kompлонun iç yüzünü açığa çıkartan bir platform haline geldi.

Bununla eş zamanlı olarak Kürdistan'ın

dört parçasında ve yurtdışında geniş bir kampanya yürütülüyor. Fakat kadınların ve gençlerin demokrasi talepleri akıl almaz şiddet uygulamalarıyla bastırılmaya çalışılıyor. **Gülbahar Gündüz** şahsında, binlerce özgürlük savaşçısının mücadele azmi ve direnişçiliği törpülenmek, Zilanlar ve Semalarla gelişen kadın baharlaşması çöl kuraklığında kurutulmak isteniyor. Saldırganlığın bu denli şiddetli ve vahşet boyutunda olması, Zilanların ve Semaların yaktığı özgürlük kıvılcımlarının, her yaştan ve her ulustan kadınlara sıçraması nedeniyledir. Her yerde ve kesintisiz bir biçimde demokratik eylemlerle taleplerini dile getiren kadınlar, sistemi temellerinden sarsma gücünde olduklarını ortaya koyuyorlar. Böyle bir kalkışın karşı saldırı olmadan sürmesi beklenemezdi. Ancak Apocu felsefede bir ilke olan, her saldırıyı mutlaka bir sıçramanın gerekçesi yapma tutumu, bu yönelimleri boşa çıkarmaktadır. Saldırıları karşısında duyulan öfke, serhildanları çeşitlendirerek, yaygınlaştırarak ve daha fazla sistemin bağrına yönelterek sürdürmek için gereken gücü içinde barındırıyor. Kadın yüreği, dünyanın herhangi bir yerindeki bir insanın acısını bile kendi benliğinin derinliklerinde hissedecek kadar geniştir. Bu his ve onun kaynaklık ettiği dayanışma gücü, Başkan Apo'nun öğretisi ile mücadeleye aktıldığı müddetçe, özgür geleceği yakınlaştıracaktır.

Mücadelemizin son dört yılı stratejik değişim dönüşüm ve yeniden yapılanmayı gerçekleştirme, bunun gerektirdiği tartışmaları yürüterek hazırlık yapma süreci idi. Kuşkusuz bu dönem boyunca hem hareketimizin kendisini yeniden yapılandırması, hem de karşısında savaştığı sistemin çelişkilerini açığa çıkartması açısından önemli gelişmeler yaşandı. Ancak özellikle Türkiye'deki oligarşik sistemde köklü bir değişiklik yaşanmadığı açıktır. Esas alınan politika, daha çok kısmi ve biçimsel bazı demokratikleşme adımları atarak demokrasiden yana olan güçleri sürekli bir beklenti içinde tutmak, bu beklentili konumda hem mücadeleyi daha ileri bir aşamaya yükseltmeleri-

ni engellemek hem de giderek içte bir çürümeyi yaşamalarını sağlamaktır. Halkın demokratik eylemlerinin yükseldiği dönemlerde baskı yoğunlaştırılarak bu kesimlerin iradesinin kırılması hedeflenmekte, geliştirilen saldırılara karşı içte ve dışta tepki yükseldiğinde ise biçimsel bazı adımlar atılarak demokratikleşmenin gerçekleşeceğine dair beklentiler yeniden yükseltilmektedir. Böylelikle hedeflenen, kitleleri pasivize etmektir. Güncel olaylara yansıyan bu inişli çıkışlı gelişmeler, yürütme politikasının görüntüsü olmaktadır.

Bu nedenle Önderliğimiz son olarak 1 Eylül 2003 tarihine kadar ateşkesin sürdürülmesi gerektiğini, bu zamana kadar Kürt sorununun çözümü yönünde somut adımlar atılmadığı takdirde, yeni bir gerilla hamlesinin başlayacağını açıkladı ve bütün kesimleri bu konuda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye çağırdı. Bu çağrı karşısında herkesten fazla üzerine sorumluluk düşen kesim, Zilanların ve Semaların mirasına sahip çıkmakla yükümlü olan kadınlardır. Sema arkadaş, kompлонun dayanağının, köle ve sosyalitesi geri Kürt kişiliği üzerinde etkin olan marjinalleştirme politikası olduğunu tespit etmişti. İçerisinden geçtiğimiz süreçte de, bu zihniyetin farklı bir uygulama biçimi olarak ortaya çıkan çürütme politikasına karşı ancak Sema tarzında bir iç sorgulayıcılık, yoğunlaşma düzeyi, maneviyat güçlenmesi ve kaynağını bunlardan alan bir pratik eylemcilikle başarılı olabiliriz.

Zilan, Sema ve Gulan arkadaşlarda pratikleşen komploya karşı mücadele gerçeğini temsil etmek için beynini ve yüreğini onların yaktığı özgürlük ateşinde yakmak, sınırsız bir adanmışlık duygusu ile yeniden kararlaşmak ve ileri bir yaratıcılıkla sürecin özelliklerine denk düşen eylemlilikleri geliştirmek, bu yoldaşların anısına sahip çıkmanın yegane yoludur. Özgürleşen Kürt kadınında ifadeye kavuşan fedai öz, her zaman yeni temsilcilerine kavuşacak ve insanlığı özgür geleceğe taşıyan bir köprü olmaya devam edecektir.

TOPLUMSAL BARIŞ DEMOKRATİK KATILIM

Baştarafı sayfa 2'de

Artık önümüzdeki aylar, değerlendirilmeyen dört yıl gibi ele alınamaz. Dolayısıyla demokratik güçler bu sürece müdahale etmelidirler. Eğer tutukluların ve gerillaların sorununu çözmek bir ihtiyaç haline gelmişse, bu ihtiyaca doğru cevap verilmesi gerektiği dayatılmalıdır.

Pişmanlık yasasının sonuç vermeyeceği anlaşılmıştır. Tüm demokratik güçler bir araya gelip ilk önce bir bildirge yayınlarak, sorunların çözümünün nasıl olacağını ortaya koymalıdır. Yine aydınlar, yazarlar, sanatçılar gerçek ve kalıcı barış için düşüncelerini ortaklaşa kamuoyuna açıklamalıdır. Tam demokrasi ve düşünce özgürlüğünün olmadığı bir yerde siyasetin ve mücadelenin yasa dışı olmaya devam edeceğini ortaya koymalıdır. Silahlı mücadelenin, hakların ve özgürlüklerin başka türlü elde edilmesinin olmadığı koşullarda ortaya çıktığını tüm kamuoyuna açıklamalıdır. Bunu tek tek söyleyip, yazıyor ve çiziyorlar. Önemli olan bunun ortak irade ve ortak bir tavır olarak ortaya konulmasıdır.

Türkiye bir yol ayrımına gelmiştir

Eğer güçlü bir demokratik irade ortaya çıkarsa demokratik reformların kapsamlı gerçekleşmesi mümkündür. Türkiye böyle bir yol ayrımına gelmiştir. Birçok çevre böyle bir ihtiyacı görmektedir. Hatta ordu içinde bile bu yönlü farklı eğilimler var. İş adamları reform yapılması gerektiği eğilimindedir. Ancak demokratik iradenin zayıf kalması, bazı güçlerin ayak diretmesine yol

açıyor. Demokratik güçler, ağırlığını ortaya koyarsa bu direnişler de zayıflayacak demokratik reform yapılması gerektiğine inanan güçlerin eli daha da güçlenecektir. Bu nedenle, bu dönemdeki tutumların tarihsel değeri vardır. Bugünkü çabalar eskisinden on kat fazla verim alacak koşullara sahiptir. Demokratik mücadelenin sonuç vermesini sağlayacak birçok koşul bugün bir arada bulunmaktadır. Bunun bilincinde olarak sorumluluk duyulmalı ve bu zaman diliminin ortaya çıkardığı fırsatlar iyi kullanılmalıdır.

Demokratik güçlerin hareketliliğini cesaretlendirecek ise Kürt demokratik gücü başta olmak üzere, sol demokratik güçlerdir. Sol demokratik güçleri sürükleyecek güç ise, Kürt demokratik güçüdür. Kürt demokratik gücünün kadrolarıdır. Bu kampanyada süreklilik arz eden ve geniş kitlelerin katılacağı bir eylem çizgisi geliştirilirse, Türkiye'nin siyasal ortamında barış ve demokratik katılım yasası gündeme oturabilir. Türkiye'de reformların tartışıldığı bir süreçte “paket adı” altında çıkarılan yasaların içeriğine daha demokratik bir nitelik kazandırılabilir.

Bu kampanya, Kürt demokratik gücünün geniş açılım yapmasına fırsat veriyor. Özellikle kadroların çok iş yapabileceği bir kampanyadır. Bu kampanyanın taleplerine hiç kimse “hayır” diyemez. Bu kampanyanın amacını Kürt ve Türk halkına anlatmak kolaydır. Hem geniş eylemler yapmak, hem de geniş kitlelere ulaşmak iç içe yürütülmelidir. Türkiye toplumuna mesajlarımızı doğru ulaştırmak ve ikna etmek için bu süreç çok iyi değerlendirilmelidir.

Kadrolar bazen kendi örgütsel kabuklarını kıramıyorlar. Kendi çevreleriyle sınırlı kalıyorlar. Bir hareket buna düştüğü an gerileme ve kaybetmeyle karşılaşabilir. Bir hareketin sürekli açılmaya ve önüne yeni

hedefler koymaya ihtiyacı vardır. Bu kampanya, Kürt demokratik hareketinin kendisini geniş çevrelere taşımasına imkan sunuyor. Kampanyanın niteliği, kadroların ve tüm çalışanların çok dar kesim dışında sağ çevrelere bile ulaşarak bu kampanyanın amacını anlatma imkanı vermektedir. En azından imzasını alır. Bu bile şovenizmin kırılması ve demokratik adımların atılması ve yerleşmesinde kolaylık sağlar.

Yalnız kadrolar, çalışanlar değil, tüm yurtseverler de bu kampanyada aktif çalışabilirler. Çünkü her Kürt, bu kampanyanın amacını anlatacak güçtedir. Dolayısıyla böyle bir kampanyanın çalışanı yüz binler olabilir. Bu kampanyada gözetilmesi gereken en önemli hususlardan biri de budur.

Bu kampanya ile Kürt demokratik birikimi, kadrosu, çalışanı ve yurtseveriyle ataleten çıkarak bir eylemsel ve örgütsel hamle başlatılabilir. Bu yaz, demokratik mücadelenin yükseldiği yaz haline getirilebilir. Bütün Kürtleri demokratik mücadele seferberliğine sokabilir. Bu kampanya mutlaka böyle bir yaklaşımla ele alınmalıdır.

Yalnız Türkiye'de değil, Avrupa'daki Kürt demokratik gücünün de böyle bir hamle düzeyinde kampanya gerçekleştirilmesi gerekir. Avrupa kitlesini de yakından ilgilendiren bir kampanyadır. Demokratik katılım yasası çıkar ve demokratik reformlar gerçekleşirse Kürdistan'a serbest gitme, özgürlük ve demokrasi çalışmasını yerinde yapma imkanı da doğacaktır. En önemlisi de şimdiye kadar verilen emekler, demokratik mücadelenin yeni kazanımları elde etmesiyle sonuçlanacaktır. Özellikle Türkiye'nin AB'ye girmek istediği bir süreçte taleplerimizi net ve açık ortaya koymamız AB'nin Türkiye için ileri süreceği ilkele-ri de netleştirmeye yardımcı olur. AB, Tür-

kiye'ye sunduğu yol haritası olan Katılım Ortaklığı Belgesi'nde Kürt kimliğine yer vermemiştir. Bu kampanyayla Avrupa'nın Kürt kimliğinin kabulü dil, kültürünün önündeki engellerin kaldırılması konusunda daha olumlu tutuma çekilmesi önemlidir.

Avrupa'daki Türk kitlesine ulaşmak ve kampanyanın amacını anlatmak bu dönemde sonuç verebilir. Avrupa'daki Türk halkının önemli bir bölümü demokrasi istemektedir. Avrupa ortamında yaşamaları onları demokrasi kültürüne yakın hale getirmiştir. Bugüne kadar özel savaş yöntemleriyle burada da şovenizmi körükliyorlardı. Şimdi bunun zemini olmadığından Avrupa'da yaşayan Türklerin mücadelemizi daha doğru anlaması mümkündür. Bu kampanya bu konuda da iyi değerlendirilmelidir.

Kürdistan'ın diğer parçalarındaki halkımızın bu kampanyaya güçlü katılımı, bulunan parçalardaki demokrasi mücadelesine önemli bir ivme kazandıracaktır. İran ve Suriye'de de demokratikleşme eğilimleri giderek yükselmektedir. Bu kampanyalar demokratik öncülüğü yakalamada önemli etki- de bulunur. Kürt halkının demokratik gücü Türkiye'de olduğu gibi oralarda da demokrasinin motoru durumundadır.

Irak için bu durum daha fazla geçerlidir. Mevcut durum da Irak'ta demokrasi hareketini ve demokratik birliği yaratmada en güçlü potansiyel Kürt demokratik gücüne aittir. Arap demokratik kamuoyu bugün en fazla da Başkan Apo'nun çizgisine ilgi göstermektedir. Demokratik kurtuluş bu çizgi- de görülmektedir. Özgürlük hareketimizin Irak'ta istikrarın temel gücü olacağı önümüzdeki dönemde daha fazla görülecektir. KDP ve YNK'nin bu gücü gösteremeyeceği şimdiden anlaşılmıştır.

Milliyetçi yaklaşım ister Arap, ister Kürt

tarafından gelsin Irak'ın istikrarını sağlayamayacağı her geçen gün daha iyi görülmektedir. Bağnaz islamcı yaklaşımlar işi daha da içinden çıkılmaz hale getirmekten başka rol oynamayacaktır. Demokratik çizgi dışında bu çıkmazları aşmanın yolu görülmektedir. Kürt demokratik gücünün her parçada, başlatılan bu kampanyayla bütünleşmesi ve kendi özgünlüğündeki sorunlarla bütünleştirerek bu kampanyaları yürütmele-ri Ortadoğu'nun genel demokratikleşmesinde olumlu rol oynayacaktır.

Türkiye'nin demokratikleşmesi tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesine hizmet edecektir. Bu yönüyle Kuzey Kürdistan'daki Kürt demokratik gücü yalnız Türkiye'nin değil, tüm Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde en büyük kuvvettir. Bu nedenle Türkiye'de yürütülen kampanyanın değeri büyüktür. Demokratik güçlerin de, Kürt özgürlük hareketinin kadroları ve çalışanlarının bu bilinçle hareket etmeleri gerekmektedir. Türkiye'de demokrasinin kazanması, tüm Ortadoğu'da demokrasinin zafer kazanması olacaktır.

Bu kampanyanın başarıyla yürütülmesi, Türkiye'deki siyasal gelişmeleri hızlandıracaktır. Nitekim şimdiden Türkiye siyasetini etkilemiştir. Eğer daha iyi çalışılır ve demokratik mücadele yükseltilirse, Türkiye'de kampanyanın amacına ulaşmak zor olmayacaktır. Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım Yasası'nın çıkması Türkiye için büyük bir değişim ve dönüşüm dönemi olacaktır. Dolayısıyla sorunların savaşla değil de, demokratik ve barışçıl yoldan çözülmesi için değeri yüksek olan bir kampanyadır.

İçinden geçtiğimiz dönem düşünüldüğünde bu kampanya ciddiyetle ele alınır ve güçlendirilerek sürdürülürse büyük sonuçlar elde edilmesi kesin gözükmektedir.

KÜRT SORUNUNDA TAKVİM 1 EYLÜL'E KİLİTLENDİ

Baştarafı sayfa 3'te

ABD, Irak üzerinde askeri olarak ege-men olmuş durumdadır, fakat ortada bir siyasi yapı ve iktidar yoktur. Bu sorun önümüzdeki süreçte çözümlenecek. Onun için Irak, etkili siyasi mücadelelere sahne olacak. Siyasi mücadele sürdüğü için değişik güçler kendi siyasi etkinlikleri-ni arttırmaya çalışıyor, bunun için yoğun bir örgütlenme çalışması yürütüyorlar. YNK, KDP ve diğer güçler örgütlerini bü-yüterek siyasi yapılanma süreci üzerinde etkili olmaya çalışıyorlar. Bu noktada her-kes eşit şansa sahiptir. Eski ilişkiler da-ğıldı, eski güçler aşıldı. Kimse eski gücü-yle hareket edemiyor. Mesela askeri güçler aşıldı. Sadece ABD'nin askeri gücü var, onun dışındaki güçler silah kullanamıyor-lar, dolayısıyla peşmergenin güç olma du-rumu sona ermiştir. Onun yerine ideolojik, siyasi, örgütsel ve kültürel çalışmalar güç sahibi yapıyor. Dolayısıyla ne kadar halkı örgütleyecek, halkın yaşamını düzenleye-cek siyasi projeler üretiyorsan, o kadar güç sahibi oluyorsun demektir. Irak, böyle bir süreçten geçiyor.

Şiiler parça parçadır. Araplar çok ör-gütlü değiller. KDP ve YNK, birer çapulcu ve soyguncu güçtür. Kuzey'deki çeteciliğe denk düşüyorlar. On sene silah gücüyle halkı soyup soğana çevirdiler. Onlar, Sad-dam'la vardılar, Saddam'ın askerlerine karşı, çapulculuğu örgütlemişlerdi. Bir ta-rafı onlar, diğer tarafı Saddam soyuyordu. Saddam gitti, onlar da aşıldılar. Ağalar baskı yapamıyor, zor kullanamıyorlar. Bir sorun oldu mu, insanların gidip Amerikalı-lara şikayet ettiği, hatta Amerikalıların bazı ağalara "bu kadar serveti nereden edindi-niz" diye hesap sordukları şeklinde bilgiler var. Irak'ta ağalık sistemine ve peşmerge şiddetine dayanan egemenlik devri sona eriyor. Düşüncesi olan, halka hizmet eden ve siyaset üreten, güç sahibi olur. Peşmer-

geler, bu noktalarda geri durumdalar, bu nedenle fazla güçleri yoktur. Bir de onlar milliyetçilik yaptılar, bu nedenle Araplarla çelişkilidirler. Araplar, onları, Amerika'ya kılavuzluk etmekle suçluyor. Bu bakımdan da ilerleme şansları zayıftır.

36. Paralel'in güneyinde yönetim için seçim yapılıyor, fakat Kuzey'de ABD doğ-rudan kendi vatandaşlarını görevlendiriyor. Bu kasabalara Amerikalı vali ve kay-makamlar atıyorlar. Diyana'dan öteye bü-tün kaymakam ve valiler, Amerikan kadın-larından oluşuyor. ABD ağalara dayana-rak bir şey yapamayacaklarını, onların çap-ulcu ve işbirlikçi olduklarını gördü. Kim güçlü olursa ona dayanırlar. ABD biraz zayıflasın, arkadan hançeri vururlar. O nedenle ABD, o sisteme dayanmak ye-rine, onları çözmek istiyor. Onları çözmenin önemli bir yanı da halka iyi davranmaktır. Bunun için halka yiyecek, çocuklara oyun-cak, kadınlara da her ay bir ev eşyası da-ğıttıkları söyleniyor. Erkeklerle maaş ba-ğ-larken, yönetim olarak da kadınları görev-lendirmişler. Böylelikle, aşiretçi feodal ya-pıyı çözmeye, kendilerini benimsenir kı-lmaya çalışıyorlar.

Bu adımları küçümsememek gerekir. Önderlik, Clinton için *"bize karşı komplo tezgahladı, şimdi de bizim yapmak iste-diklerimizi kendi çıkarları doğrultusunda yapmaya çalışıyor"* demişti. Amerika, bu siyaseti izliyor. Önderlik, *"Güney'de çalış-maları PJA yürütsün, Güney devrimi ka-dın devrimi olacak"* demişti. Amerika da siyasi yönetimi kadınla kurmaya çalışıyor. Güney'de neyin etkili olacağının, onlar da farkındalar. Kendine göre çalışmıyor, bi-limsel çalışıyor; çözümlüyor, inceliyor ve neyle etkili olacaksa, onu deniyor. Böyle bir ortamda bizim çok daha güçlü olma, özgürlük devrimini geliştirme imkanımız var. Bizim yapmamız gerekenleri ABD ya-pıyor. Önderlik Irak müdahalesini de böy-le değerlendirdi ve *"muahalefetin yapama-*

diğini Amerika yapıyor" dedi. Sistemi sol-cular yıkacaklardı. Yirmi dört senedir Sad-dam Hüseyin'i iktidardan devirmeye çalış-tıkları halde bunu başarmadılar.

Bu ortamda bizim de buna uygun ola-rak kendimizi örgütleyip güçlendirme ça-lışmamız var. Bu önemlidir. Yöntemde da-ralma veya tek yanlılık olmazsa, orada en güçlü örgüt haline gelebilir, halkı en geniş çaplı kendine kazanan konumda olabiliriz. Bu, aynı zamanda o temelde pratik çalış-ma yürütme gücü kazanmamız anlamına geliyor. Pratik çabalarımızı arttırdık. Örgütlenme çalışmalarımız var. Kadın der-neği, kültür derneği ve insan hakları der-neği gibi dernekler kuruluyor. Basın-yayın ve kültür çalışmaları gelişiyor.

Öte yandan Suriye, dar bir pozisyon-da; doğudan ve batıdan kuşatma altında, içten de zorlanıyor. Suriyeli aydınlar de-mokratikleşme bildirisi yayınladılar. Bu alandaki çalışmalar son dönemde yoğun-laştı. Irak Savaşı da bunun ne kadar ge-rekli ve kaçınılmaz olduğunu ortaya çı-kardı. Çalışmalarımız, önemli düzeyde değişimi yaşadı. Bu temelde bir yenilen-me ve kısmi gelişme içinde bulunuyor. Devlet bunu engellemek için baskı ya-pıyor, tutuklamalar yapıyor, bunlarla halka gözdağı vermeye çalışıyorlar. Buna karşı halk serhildana kalkıyor. Newroz'da baş-layan hareketlenme bütün engellere ra-ğ-men durdurulmuyor. Kadınlar ve gençler, önemli bir demokratik eylem güçüleri. İç-ten dayatılan demokratik dönüşüm etkili oluyor. Mücadele konumu giderek gelişe-cektir. Kürt halkı, demokratik haklarını el-de etmek ve Suriye demokrasisini geliştirmek üzere kendi kimliği ile örgütlenip mü-cadeleyi yükseltecektir.

Doğu çalışmaları üzerinde baskı uygu-lanıyor. İran, Türkiye ile birlikte savaş dü-zeyinde saldırı başlattı. Birçok noktada operasyonlar oldu. Halkın demokratik ör-gütlülüğünü geliştirme kararlılığına karşı

İran, şiddeti arttırarak karşılık verdi. Bir yandan Türkiye'nin ABD ile nasıl ittifak yapmaya çalıştığını görüyor, diğer yan-dan kendisi Türkiye ile ittifak kurmaya ça-lışıyor. Yani, aslında zayıftır. Türkiye ile ilişkilerine dayanıyor, ama Türkiye daya-nılacak bir güç pozisyonunda değil. Eski durumu da sürdürüyor. Bu alanda mü-cadele kapsamlı olarak gelişecektir.

Demokratik siyasetin tıkanıdığı yer-de gerilla devreye girer

Kürdistan'ın dört parçasında ve yurtdı-şında geniş bir kampanya yürütülü-yor. Bununla aynı zamana denk gelen Ati-na Mahkemesi, yeniden bir tartışma duru-mu yarattı. Aslında bu dönemin en etkili kampanyası, Atina mahkemesi çerçeve-sinde bir kitle hareketini geliştirmek olma-lydı. Fakat öncesinden böyle bir mahkeme olacağını varsayamadık. Mahkemenin çok kısa bir duruşmayla geçirileceği, onun için fazla sürmeyeceği bekleniyordu. Oysa durum bunun tersi oldu. Komplonun yeni-den tartışıldığı, üzerinde durulursa komplo-yu mahkum edecek, hatta AİHM kararlarını etkileyecek kararların çıkartılmasının im-kan dahilinde olduğu bir süreç gelişti. Yine de böyle bir davanın neden açıldığı konu-su tartışılıyor. Yunanistan suç işlemişt-i. Uluslararası hukuka göre ona karşı bir da-va açılabilirdi. Kendisi dava açarak ve er-kenden istediği gibi bir karar çıkartarak Ön-derliğin dava açmasının önünü kapatmaya çalıştı. Önderlik dava açsa da, bu mahke-menin vereceği karar emsal gösterilecek, "zaten dava görülmüş, şu karar verilmiş, yenisine gerek yoktur" denilerek geçirile-cekti. Böylelikle hükümet korunacak, mev-cut politikalar savunulacaktı. Onun için böyle bir dava açıldı. Mahkeme kapsamın-da farklı tartışmalar ortaya çıkınca bazıları şaşırıyor; "madem böyle idi, bu davayı kim açtı, niye açtı?" diye soruyorlar. Davayı

açan, Yunanistan başsavcılığıdır, yani hü-kümettir. Fakat işler tersine döndü; komp-loyu teşhir eden bir gelişme yaşanıyor. Bu, önemli bir durumdur. Bu çerçevede komp-loyu mahkum eden, Önderliğe özgürlük iste-yen bir kampanyayı daha etkili geliştirmek mümkündür.

Kitle hareketliliği sürüyor. Değişik çev-reler özgürlük taleplerini dile getiriyor, haklarını istiyorlar. Bu durum Atina'daki mahkeme ile birleşiyor, komplo lanetleni-yor, Önderliğe özgürlük isteniyor. Bu önemli bir kampanyadır. Fakat süreci kar-sılamaktan uzaktır. Bu açıdan zayıflıklar var. Dikkat edilirse, siyasi sürece yön ver-meddiği görülür. İnkarcı sistemini ve oligar-şiyi zorluyor, ama onu değiştiremiyor. Onu değiştirecek gücü, birliği ve bloğu ortaya çıkarmıyor. Öncülüğü zayıftır. Bu konuda serhildan çalışmalarının zayıflıkları var.

Bununla birlikte gerillanın serhildana desteği yetersizdir. Serhildanla ön açıcılık, yönlendiricilik, demokratik değişimi barış içinde gerçekleştirmek gerekiyor. Mevcut beklenti konumundaki süreci uzatmamak, bu sürece son verecek taktikle izlemek du-rumundayız. Tercihimiz değişim sürecinin barış içerisinde demokratik yöntemlerle yaşanmasıdır. Ama eğer demokratik serhil-dan değişimin önünü açamaz, tıkanma ve çözümsüzlük gelişirse, bu tıkanmayı kıra-cak bir gerilla etkinliğine ihtiyaç olur. Geril-lanın, meşru savunma çizgisinde böyle bir rolü var. Siyasi serhildana, demokratik si-yasal mücadele stratejisine bağlı olarak gerillanın, demokratik siyasetin tıkanıdığı, şiddetle önünün kesildiği yerde, şiddeti kır-ma görev ve sorumluluğu var. Demokratik siyasetin zayıf düştüğü, tıkanıdığı noktada şiddet zorunlu olarak devreye girecektir. Esas mücadele serhildandır ve bu durum değişmiyor. Serhildan, sürekli gelişecek, gerilla serhildanın teminatı olarak, gerekti-ği yerde devreye girecektir. Böyle bir süre-ce doğru gidiyoruz.

Halkların çözüm alternatifi demokrasi ve özgürlük çizgisindedir

Baştarafı sayfa 6'da

Yüzyıllık mücadeleden

İleri bir sentez yaratabilmek için barış ve demokrasi

Türkiye'nin toplumsal barışa ihtiyacı var. 20. yüzyıl, Türkiye'de iç savaş yüzyılıydı aslında. Meşrutiyet, cumhuriyet bir iç savaştı. '50'den bu yana da, oligar-şî ile demokrasi arasında uzun süre silah-lı çatışmayı içeren bir iç savaş yaşandı. Bu savaşa herkes katıldı. Türk, Kürt, di-ğer azınlıklar, alevî, sünnî, solcu, sağcı, kadın, gençlik bunun içindeydi. Solcusu, milliyetçisi, islamcısı, liberali var. Bu iç sa-vaşta yer almayan, bundan etkilenmeyen kimse yok. Dolayısıyla herkes savaşmış-tır ya da savaştan etkilenmiştir. Barış bü-tün toplumun, bütün kesimlerin sorunu olurken hiç kimse, "barış, benim değil başkalarının sorunudur" diyemez. Hayır! Mevcut durumda Türkiye'de barışı kazan-mak herkesin sorunudur. Çatışma içinde herkes var, herkese zarar veriyor. Dolayı-sıyla bir toplumsal barış gerekli. Bu, top-lum içi mücadeleyi yeni yöntemlerle, de-mokratik siyaset yöntemiyle yürütmek için gerekli. Yoksa mücadeleyi durduracak değiliz. Mücadelesizlikte toplum durur, ölür. Mücadele olacak, ama demokratik siyasal yöntemlerle olmalı, yeni bir düzey kazanmalı, yeni yöntemler içermeli. Bari-şî sağlayabilmek için de demokrasiye ih-tiyaç var. Demokrasi, demokratik katılım gelişmeden toplumsal barış olmaz. Sa-vaş, antidemokratizmden doğuyor. Bu ça-tışma, küçük bir grubun imkanları ele ge-

çirip toplumun çok büyük bir kesimini ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ya-şamdan dışlamasından doğuyor. Dolayı-sıyla "çatışmayı önleyelim, aşalım, barışı yaratalım" diyorsak, o zaman antidemok-ratizmi aşacağız, demokratik katılımı ger-çekleştireceğiz. Herkesin yaşamın bütün alanlarına katılım sağladığı demokratik bir sistem geliştireceğiz. Bu nedenle top-lumsal barışla demokratik katılım çok iç içe geçmiş, biri olmadan diğerinin olma-yacağı iki olgu. Yüzyıllık mücadeleden ileri bir sentez çıkarabilmek, yeni bir top-lumsal ilerleyişin önünü açmak, böyle bir yürüyüşü gerçekleştirebilmek açısından barış ve demokrasi gerekli.

Bunu sağlayabilmek için çatışan tarafların hoşgörülü, birbirini affedicî yaklaşım içinde olması anlamlı olacaktır. Yoksa, biri-leri suç işlemiş, birileri de doğruyu yürüt-müş, o zaman doğruyu temsil edenler suç-luları affetsinler denilemez. Öyle denilirse, bunu herkes reddeder. Özellikle sol-de-mokratik hareket, Kürt özgürlük hareketi bunu tümüyle reddeder. Bu nedenle halkın büyük tepkisi gelişiyor. Kürtler, Türkiye'nin pişmanlık yasasını bir mücadele yöntemi olarak kullandığını hissettiği için, Kürdis-tan'ın her tarafında, dünyanın dört bir ya-nında büyük tepki duyuyorlar. Bu işle hiç il-gisi olmayanlar bile, "pişman olmayacağız, bizi pişmanlık kapsamına sokamazlar" di-yerek bu yaklaşımı reddediyor. Büyük bir tepki var. Tepki buradan ortaya çıktı. Her-kes birbirine hoşgörülle yaklaşırsa, affedi-cilik bütünlüklü ve karşılıklı gelişebilir. O da daha üst düzeyde bir sentez yaratabilmek, barış ve demokrasiyi sağlamak açısından gereklidir. Yoksa birilerinin af dilediği, birile-

rinin birilerini affedeceği bir pozisyon söz konusu değil. O tür afların, pişmanlık ka-nunlarından hiçbir farkı olmayacaktır. Bu nedenle doğrultuyu da şaşırmamak gereki-yor. Bunu daha iyi formüle etmek, daha iyi izah etmek, en önemlisi de güçlü bir eylem çizgisine ve örgütlenmeye kavuşturabil-mek gerekiyor. Girişimlerimiz, arayışları-mız bunu içeriyordu. Son dönemlerdeki halk hareketlenmelerinin temel bir hedefi; kendisine bir eylem ve örgüt çizgisi yarat-mak. Toplumu çatışmaya götürecek bir sü-recin önünü almaya, demokratik değişimi sağlayarak barışı korumaya çalışıyor. Bu-nun halk gücünü yaratmayı hedefliyor. Do-layısıyla bunu sahiplenmek, büyütmek ge-rekiyor. Eksikliği varsa, eylem içinde, mü-cadele içinde telafi etmek, yeterli kılmak gerekli. Bu çerçevede ele almak, sürece cevap olacak bir demokratik halk eylemili-ğini, hareketini güçlü bir biçimde yaratıp Türkiye'de çözümü üretmek gerekiyor.

Irak'a dışarıdan bakıldığında, yoğun bir örgütsel çalışma süreci yaşandığı görülü-yor. Bu herkes açısından geçerli. Rejim çö-züldü, ABD askeri denetim kurdu, ama or-tada bir siyasi yapılanma yok. Bu sorun çö-zülmüş değil. Bunun çözümlenme süreci yaşanıyor, dolayısıyla kim iktidar olacak, nasıl bir siyasi yapılanma olacak, bunun arayışları var. Böyle bir ortamda, herkes si-yasi yapılanma sürecinde en etkili olmak için yoğun bir örgütlenme çalışması içinde. Siyasi yapı çözüldüğü için ortam herkes için açık, herkes de harıl harıl çalışıyor. Şi-iler büyük gösteriler yapıyorlar, kendilerini örgütleyiyorlar. İçte parçalanmışlıkları aşma-ya çalıştılar, çatışmalar bile yürüttüler. Yeni bir sistem yaratmak üzere aşiret meclisleri

topluyorlar. Kürdistan'da da benzer bir ha-reketlilik ve örgütlenme var. KDP bir yan-dan, YNK bir yandan çalışıyor. Diğer bütün örgütler çalışıyorlar. Etnik gruplar hareket-li; Süryaniler, Türkmenler, yezidiler, diğer aşiret toplulukları bu süreçte etkili olmak, kendilerini inisiyatifli ve iradeli kılmak için yoğun bir çalışma ve hareketlilik içindeler. Önümüzdeki zaman diliminde bu mücade-lenin keskinleşeceğini hesaplamak da ge-rekli. Askeri denetim ve işgal nedeniyle bir çatışmaya gitmeyebilir. Ama bir siyasi mü-cadele ve çekişme ortaya çıkar. Irak'taki si-yasi yapılanmanın nasıl olacağının belir-lenmesi açısından bu olur, ancak onunla belirlenir. Bu noktada demokrasi ve özgür-lük çizgisinin kendini örgütlenme yönünde çalışmaları da var. PÇDK'nin bu yönlü adımları var. Ortama uyabilmek için önem-li kararlar aldı. Mevcut gelişmeler ışığında, silahlı örgütlenme ve duruşu sona erdire-rek, tamamen siyasi örgütlenme ve çalış-ma içinde olacağını deklare etti. Sürece bu temelde katılma durumu var. Farklı biçim-lerde kendini örgütleyip yürütme çabasın-da. Propaganda ve ajitasyonu, sanat ve edebiyatı geliştirmeye çalışıyor. Bu sahada önemli bir yoğunlaşma ve hareketlilik arta-rak sürüyor. Ne kadar örgütlü, düzenli, ne kadar etkiliyor, kendini ne kadar güç sahibi kılıyor, şimdiden bir şey denemez. Bu, önümüzdeki süreçte görülecek. Zorlukları, çözümlenmesi gereken sorunları var. Ama yoğun bir çaba da var. Siyasi çekişmeler sürecine girildiğinde, ne kadar etkili olduğu belli olacak. Yine gösteriler, demokratik ey-lemlilikler içinde belli olacak. Eleştirme, de-ğerlendirme, iş yapma, görüş oluşturma sadece yapılan işin üzerinde oluyor. Yani

yapılması gerekenler var, hedefler belli. Bu yönlü çalışmalar ilerlerse, Irak'taki durumu oldukça köklü etkileyebilir. Bunun Arap ale-mi üzerinde etkisi olur.

İran'a yönelik çalışmalar da sürüyor, önemli bir örgütsel hazırlık ve bazı giri-şimler var. İran'ın da kapsamlı karşı saldı-rımları var. Her alanda askeri çabaları, onunla birlikte örgütsel çalışmaları, giri-şimleri engellemek için baskı ve tutukla-maları var. İran bu durumun farkında ve yanıtı, engellemek, bastırmaktır. İlişki ve mücadele politikamız devam ediyor. Mü-cadelesiz bu işin olmayacağı açık. Önem-li olan, uygun ve başarı getiren yöntem-lelerle mücadele etmek, onları doğru bir tarz ve üslupla, etkili bir biçimde hayata geçirmek. Aslında Doğu ve İran çalışma-larımızın böyle bir çözüme ihtiyacı var. Eleştirirler, özeleştirirler de oldu, önemli örgütlenme kararları da alındı. O temelde, eskiden daha fazla uygulamalar gelişiyor.

Avrupa, kendini yeniden toparlamaya ve aktiveleştirmeye çalışıyor. YDK Kongre-si yapıldı. Orada da zayıflıklar var. Özel-likle doğru bir bakış açısı, sorunların doğ-ru değerlendirilmesi geliştirilmeye çalışılı-yor. Bu yönlü tartışmalar, mücadeleler, girişimler var. Gerçekleştirdiğimiz konfe-ransların olumlu etkisinin olacağını umut ediyoruz. Bu, Avrupa'daki çalışmaların gelişmesinin önemli bir yanı olacak. Bas-ın yayını ve kültürel sanat doğru bir çizgi-ye girer, etkili hale gelirse; o çalışmalar büyük ölçüde düzelir ve gelişme kayde-der. Tabii hepsi o değil. Kitle çalışmalarını, diplomasi çalışmalarımız var. Bu, bir anlayış ve örgütlenme meselesi, onların da geliştirilmesi gerekiyor.

DİNO özgürlük savaşçısıydı ve hep öyle kalacak

Dino, kültürlü bir ailenin çocuğu olarak '52 yılında İtalya'nın Foggia şehrinde dünyaya gözlerini açar. Babası felsefe öğretmeni, annesi de lise dengi düzeyde öğretmendir. Dino'nun çocukluğu bir döneme kadar Foggia da geçer. Daha sonra ailece Peruggiaya taşınırlar. İki kız, iki de erkek kardeşi olan Dino, ailenin en büyük çocuğudur.

Dino, okuma ve yazmaya başladığı dönemlerden itibaren şiire ilgi duyar. Belli ki duygusal bir çocuktur. Ama işin ilginç olan yanı daha küçük yaşlarda yazdığı şiirlerde özgürlük, adalet, barış ve kardeşlik gibi evrensel değerlere eğilim duymasıdır. Gelecekteki güzel, özgür bir dünya Dino'nun en büyük özlemidir. Ayrıca yakın tarihlerde faşizmin Avrupa'da yarattığı tahribatlar özellikle de Almanya ve İtalya açısından düşünüldüğünde, Dino'nun daha çocuk yaşlarda özgürlük tutkunu olmasını anlamak hiç de zor olmasa gerek.

Annesi ve babası doktor olmasını ister, ama Dino'nun hayali ezilen halklara yardımcı olmaktır. Çocukluk arkadaşlarına Afrika'ya gidip oradaki aç insanlara yardım etmek istediğinden söz eder. Sonuçta tıp okur, fakat bir yıl tıp okuduktan sonra felsefe bölümüne geçer ve doktorasını yapmadan okulunu bitirir. O'nun ilgi alanı daha çok politikadır.

1968'li yıllar devrimci gençliğin başta Avrupa olmak üzere, dünyanın her yanında mücadelesini yükselttiği yıllardır. Dino bu yıllarda gençliğin içinde bulunduğu ortamı büyük bir dikkatle ve heyecanla izler. Politik gelişmeler ve gençliğin kalkışı O'nun ideallerine uygundur. Silahsızlanma, savaş karşıtlığı, emperyalizme karşı radikal çıkışlar vb hepsi Dino'nun da düşünceleridir. Bu temelde ayağa kalkan gençlik içerisinde yerini alır.

Dino gençlik yıllarında bir grup arkadaş ile Democrasia Proletaria (Proleter Demokrasi) adlı bir örgüt kurar. Ancak grubun ilk üyeleri giderek reformizme kayınca örgüt uzun ömürlü olmaz. Çünkü Dino'ya göre o koşullarda bir meslek sahibi olmak, düzene entegre olmak anlamına geliyordu. Grubun ilk üyeleri doktor, mühendis, profesör, avukat ve parlamenter gibi bürokratik çalışmalarda yerlerini alırken, Dino, politik çalışmalarını sürdürür. Örgütün maddi durumu da zayıftır. Ama Dino, zorluklar karşısında yılmıyarak göstermez. Yüzlerce kilometrelik yolları aşındırır durur. Gideri fazla olmasın diye çoğu zaman uzun yolları bile bisikletiyle geçer. Roma-Bari arası çok uzun bir yol olmasına rağmen oraya da bisiklet ile gidip gelir. Aslında maddi sıkıntılar olsa da Dino'nun amacı yol boyunca örgütlemeye yapmaktır.

Dino, inançlı bir devrimcidir. Düşüncelelerini yaymak için her zorluğa katlanır. Dönemin havarilerine benzer. Yaptığı çalışmayı kutsal sayar. Haksızlıklara karşı kesin ve kararlı bir duruşu vardır. Devamlı olarak araştırır, inceler ve okur. Bu açıdan Dino, bilinçli bir özgürlük savaşçısıdır da. Ulusal sorunlara ilgi duyduğu gibi, uluslararası gelişmeleri de izler. Kendi ülkesine gelen politik sığınmacılarla ilgilenir. Onlara her açıdan yardımcı olur. Hatta bunun için SENZA CONFINE adlı bir dernek bile kurar. Derneğin amacı İtalya yasalarından yararlanıp haksızlıklara karşı mücadele etmektir.

Ama Dino'nun asıl enternasyonalist çalışması, Filistin halkı ile geliştirdiği dayanışmadır. '80'li yılların başında İtalya'dan bir heyetle Filistinlileri ziyarete gider. Savaşın en kızıştığı anlardır. İsrail askerlerinin attığı bir mermi kafasını sıyrır. Dino burada ölümden döner. Bu durum Dino'nun gözünü korkutmaz, aksine mücadeleye daha çok bağlar.

Halklar için adalet ve özgürlük Dino'nun temel tutkusudur. O bir kere bu yola kendisini adamıştır. Güzel bir dünya barış ve kardeşlik O'nun en büyük idealidir. Dolayısıyla Dino özülle de, sözülle de sosyalisttir. Ama herhangi bir partiye de üye olmamıştır. Daha çok bireysel temelde yapar bütün çalışmalarını. Her çevre ile ilgilidir. Sağcı, solcu, dinci, ateist, çevreci, yeşilci, savaş karşıtları, kiliseler vb... Bir ara Komünist Partisi'ne de üye olur, ama kısa sürede oradan da ayrılır. Dino'ya göre dönemin komünist partileri çizgi sapması içindedir. Özellikle Avrupa komünist partilerini ol-

temsilcilik de açılır. Dino'nun Kürt halkının mücadelesine ilgisi bu temsilciliğin açılmasıyla daha da artar. Dino temsilciliğe gidip gelmeye başlar. İyice tanıdıktan sonra da '97'lerden itibaren tamamen aktif biçimde Kürt halkı için çalışmaya başlar. Filistin halkı ile olan dayanışmasını sürdürür, ama Dino'ya göre bu dünyada en büyük zulmü Kürtler yaşamaktadır. Filistinlilerin hiç değilse yaşadıkları bir toprak parçası vardır, dillerini konuşabiliyor, kültürlerini sürdürabiliyorlar. Ama Kürtlerin dil ve kültürleri bile yasak. Dino bütün bunların bilincine varınca *"ben artık Kürt mücadelesi ile evliyim"* diyordu. Bu aralar Dino'nun birlikte yaşadığı bir kız arkadaşı vardı. Israrla "ya ben ya Kürtler" biçiminde bir dayatması vardı. Sonunda Dino tercihini Kürt halkından yana koydu ve arkadaşı ile bir kopuşu yaşadı.

Dino artık geceli gündüzlü bir çalışma içine girdi. Yoğun bir tempo ile işlere sarılıyor, koparıcı ve ısrarlı bir tarzla çalıştığı için de sonuç alabiliyordu. Umutunu yitirmiyor, her çalışmada kararlılığını koruyordu. İtalya'da gittiği her yerde kurduğu her dost ilişkisinde, Dino, Kürtlerin haklı mücadelesini anlatıyor, kamuoyu yaratıyordu. Herkesten Kürtler için bir şeyler yapmasını istiyordu. Dünyada meşru görülmeyen sesi soluğu bastırılan bir halkın sesi oluyordu adeta.

Dino ilk kez '97 yılında Avrupa'dan kalan barış treni ile Kürdistan'a gitti. Aslında bir İtalyan heyetiyle oradan da Etruş kampını ziyaret etmek istiyordu. Ama buna izin verilmez. Bununla birlikte barış treni sebe-

“Dino, inançlı bir devrimcidir. Düşüncelerini yaymak için her zorluğa katlanır. Dönemin havarilerine benzer. Yaptığı çalışmayı kutsal sayar. Haksızlıklara karşı kesin ve kararlı bir duruşu vardır. Devamlı olarak araştırır, inceler ve okur. Bu açıdan Dino, bilinçli bir özgürlük savaşçısıdır da. Ulusal sorunlara ilgi duyduğu gibi, uluslararası gelişmeleri de izler. Kendi ülkesine gelen politik sığınmacılarla ilgilenir. Onlara her açıdan yardımcı olur.”

dukça reformist bulur. Bu partilerin söz ve pratiklerinin bir olmadığını gördüğü için onlara katılmaz, ama elinden gelen yardımı da esirgemez.

“Ben artık Kürt mücadelesi ile evliyim”

1994-95 yılları Kürdistan'da yaşanan en kızıştığı yıllardır. Dino bu yıllarda Kürt davasına ilgi duymaya başlar. Tabii bu yıllarda İtalya'da bir

biyle yargılanır. Mahkeme sürecinde beyaz bir bezin üzerine hem Türk hem de Kürt bayrağını yan yana çizer. Bu tavrı Türk milliyetçi çevrelerince büyük tepki alır. Amacı aslında sorun çıkartmak veya bu çevreleri rahatsız etmek değil, Kürt ve Türk halkının kardeşliğini, ortak çıkarlarını göstermektir. Yine bazı sembollerin o kadar korkutucu olmaması gerektiğini anlatmaya çalışır. Daha sonra '98 Newroz'u'nda tekrar Kürdistan'a, Amed'e gider. Ama burada halkı isyana teşvik suçu ile İtalyan arkadaşları ile birlikte göz altına alınır. İki arkadaşı serbest bırakılırken Dino tutuklanır. Önce adli tutukluların kaldığı yere götürülür. Dino bunun üzerine protesto amaçlı açlık grevine girer. Bu dönem İtalya kendi vatandaşı için harekete geçmiş, kamuoyu duyarlı hale gelmişti. Sonunda Türk devleti Dino'yu serbest bırakmış, ama istenmeyen adam ilan ederek, bir daha Türkiye'ye girmesine müsaade etmemiştir. Bu dönemden sonra da bir daha Kürdistan'ı görememiştir.

Birçok konuşmasında "Mardin'e aşık oldum" diyordu. Tekrar Kürdistan'a gidememenin acısını yaşıyordu. Son nefesinde bile Kürdistan'a gitmek istediğini belirtiyordu.

Dino, '99 yılında Başkan Apo'nun İtalya ya gelişinde CELIO meydanında toplanan Kürt halkının arasındaydı. Gece gündüz demeden halkla birlikte kalıyor, onlara yardım ediyor, açlık grevine giriyor, eylemlerde hep en ön saflarda yer alıyordu. Meydanı en son terk eden de Oydu. Başkan için hep ayaktaydı. Tam da o dönemlerde Pelermo'da Dino'ya barış ödülü veriliyordu. Dino büyük bir mütevazılık ile bu ödülünü "bu ödül bana değil, bir halka öncülük eden, barış, demokrasi ve özgürlük için her

şeyini feda eden sizin gibi bir insana layıktır" diyerek Başkan Apo'ya verdi. Dino böylesine duyarlı ve mütevazıydı. Başkan'ın İtalya'dan gitmesini de hiç istemiyordu. Birçok İtalyan dostu gibi Dino da Başkan'ın İtalya'dan çıkması durumunda can güvenliğinin kalmayacağını düşünüyordu. Yunanistan ve Rusya'ya hiç güvenmiyorlardı. Bu yüzden Dino ve diğer İtalyan dostlara da bir tepki gelişmişti.

sizler, beni sevenler, siz ki yaşamı ve özgürlüğü sevenler, barış dünyaya egemen olana kadar hiçbir zaman durmamalı, sürekli mücadele etmelisiniz. Özgürlüğe samimi olarak inananlar ve bu uğurda mücadeleden edenler, sevenler hiçbir zaman durmayacak, durmamalı... Benim şimdiye kadar yaptığım sadece bir ütopya için değildi. Bütün ezilen ve sömürülen halkların özgürlüğü ve daha iyi yaşamı içindi... Ben dünyayı Kudüs'ün sokaklarında, Filistin göçmen kamplarında tanıdım. Ama Kürdistan'da ve özellikle de Amed Zindan'ında dünyayı daha iyi tanıdım diyebilirim... Benim bu halka -Kürdistan halkına- hepimizin olduğu gibi büyük bir borcum var. Ben onlardan çok önemli şeyler öğrendim. Bu nedenle çok kıvançlıyım. Başkan Öcalan'ın dediği gibi taştan çiçek yeşertilmişti. Bunu gözlerimle görebiliyordum. Bu ütopyanın gerçek olmasıdır. Bizim bir zamanlar kendimize söylediğimiz gibi... Umut ederim ki çabalarım sizi başı dik alnı açık tutmaya yardımcı olur. Benim sürekli yaşadığım gibi..."

Dino gerçekten hep başı dik yaşadı. Onurlu bir duruşu vardı. Yazdığı mektuptan bu daha iyi anlaşılıyor.

Dino'nun birçok çalışması vardı, hepsini burada dile getirmek çok zor. Çok sayıda köşe yazıları yazdı. Sabahlara kadar görüşme yazıları, notlar kaleme aldı. İki kitap çalışması yaptı. -Birisi Diyarbakır Zindan'ına ilişkin, diğeri ise PKK üzerine bir araştırma, inceleme kitabıydı. Kitabın adını da Kürtçe "Serhildan" koymuştu. Dino bu kitabını PKK'nin terörist ilan edilmesine karşı yazmıştı. -Birçok gerilla şiirini İtalyanca'ya çevirdi... Son olarak CELIO meydanını PIAZZA KURDISTAN olarak değiştirme girişimleri oldu. Bu çabalar sonucunda Roma Belediyesi de bu yönlü bir karar aldı.

Dino son dönemlerde oldukça hastaydı, ama o yine kimseye bir şey belli etmek istemiyordu. Ayakta kalmaya çalışıyordu. Doktor olan kız kardeşi O'nu hastaneye kaldıracaya kadar da böyle devam etti. Teşhis, Dino kanserdi... ve bu hastalık vücudunun her tarafına yayılmıştı. Bu yüzden yapılacak çok fazla bir şey kalmamıştı.

Dino kendi doğum tarihi olan 5 Haziran'da hayata gözlerini yumdu. Bir insanın kendi doğum gününde ölmesi, yeniden doğuş anlamına gelir. Bu nedenle Dino özgür doğdu özgür yaşadı, özgür öldü.

Aslında Dino ölmedi O her zaman Kürt halkının ve dünya ezilen halklarının kalbinde, bilincinde sonsuza kadar yaşayacak. O bir özgürlük savaşçısıydı ve hep öyle kalacak.

Benim anne; GULAN

(Kandil'den anneme mektup)

Bugün sana bir mektup yazmak istedim anne. Yıllardır bana korumalık yapan dağların en güzeline sırtımı dayadım ve yüreğimi Kandil dağının en doruklarında, sevgimle yaptığım bir iple uçurmaya başladım. Çünkü kalem bulamadım, kağıdım yoktu zaten. Hem onları bulsaydım anne sana mektubumu ulaştıracak bir postacı da bulamazdım. Turnaları sorarsan anne, hainlik çıktıktan beri onların kanatları kırıktır. Bilirsin anne her yol kapanabilir, ama yürekteki sevginin yolunu asla kimse kapatamaz. Baktım bu özlem, bu hasret artık çok olmaya başladı, yüreğimi sana göndermeye başladım.

Anne, hatırlıyormusun, beni Ankar'a'dan ülkemin kalbine uğurladığında kendi kendine bir şeyler mırıldanmıştın, hani demiştin ki, 'eğer arkasına bakarsa geri gelecek, yok bakmazsa geri gelmeyecek' ve ben arkama bakmadan gitmiştim. Tabii bu kendi kendine mırıldandıklarını kulaklarım duymamıştı, sadece yüreğim bunları bana fısıldamıştı.

Mektubuma öncelikle birkaç soru ile başlamak istiyorum. Ankara nasıl anne? Hani ben olmadığım zamanlarda; Karanfil sokağı, Sakarya, sonra Tuzluçayır, Mamak, Abidinpaşa ve de Mutlu mahallesi. Hepsi yerli yerinde mi?

Nedendir bilinmez anne, genellikle egemenler her şeyi tersinden adlandırır. Mutlu mahallesi diyorlar senin kaldığın yere. Yani aç insanların yaşadıkları o mahalleye mutlu adını vermişler. Peki anne, açlık yoksa mutluluk mu? Yoksa karnı aç olanlar mı mutluluğu biliyorlar. Ya sen anne, sen mutlu musun? Umarım en kısa zamanda bu konularda merakımı giderirsin.

Şimdiden sana kendimden bahsetmek istiyorum anne. Orden ayrılalı tamı tamına on bir yıl oldu. Bu süre zarfında sevdalı olduğum dağlarda deli bir tay gibi durmadan özgürlüğe koştum. Dağ dağ, vadi vadi do-laştıktan sonra en son Kandil dağında konaklamaya karar verdim.

Sana biraz Kandil dağını anlatayım anne. Keskin bir kekik kokusu her mevsimde vardır. Rengarenk çiçeklere bezenir her bahar, bir genç kız gibi. Hem çok nazlı, hem alımlı, güzel ve de bir kısrağ kadar asidir duruşu. Geldiğimden beri hiç kükkürt kokusu genzimi yakmadı. En çok su kenarındaki dere otu beni alır götürür.

Sonra kuşların civıltısı ve şakır şakır

kayalıklardan akan su sesiydi en çok yüreğime işleyen. Bir tek, zaman zaman bomba ve uçak sesleri bu doğal olan ortamı bozardı. Sonra sevgi ve seveda için söylenen şarkılarla çekilen halayların ardından günün doğal akışı yerini alır.

Güneş yeni ışıklarını Kandil dağının doruklarına uzattığında yüreğim her zamankinden daha çok sevgi ile taşmaya başladı. Sonra dudaklarımı hafiften bir gülümseme aldı ve ellerimi hiç bırakmayan silahımı bir kenara bıraktım. Yattığımız yerin 20 metre kadar uzağındaki kar suları ile yıkanan ve ısıtılar saçan kumlara basarak dere kenarına indim. İtina ile yetiştir-diğin yüzümü, avuçlarıma buz gibi soğuk, ama yüreğinin sevgisi kadar temiz su ile yudum. Yüzümü iyice yuduktan sonra iki avuç kadar da içtim. Her şey çok güzeldi anne; güneş, gün, hava, su, kuş sesi, doğa ve de yüreğim.

Ben dönünceye kadar arkadaşlar kahvaltayı hazırlamışlardı. Yer sofrasına bağdaş kurdum, otlu peyniri ekmek arasına sıkıştırdım ve sonra misk û amber kokan tavşan kanı çayı peşpeşe yudumladım. Karnımı biraz olsun doyurduktan sonra, tabancamı belime bir aksesuar gibi taktım. Yıllardır taşıdığım silahıma son bir bakış attım ve takım arkadaşlarımla özgür kadın savaşçılarının toplantısının yapıldığı vadiye inmek için hareketlendik.

Salonda toplanan özgür kadınların arasına karıştığmda kendimi daha güçlü ve daha emin hissetmeye başladım. Saat 8.00 gibi toplantı resmi olarak başladı. İki arkadaş konuştuktan sonra söz aldım ve özgür kadından ne anladığımı, yaklaşık iki saat anlattım anne. Biliyor musun anne ben bunları anlatırken bazen sen oluyorsen gibi bakıyordum ve konuşmam senin bakışlarında son buldu.

Gözlerimi bütün arkadaşların üzerinde gezdirerek, onların sevgi dolu bakışlarını yüreğime almaya çalıştım. Bu sevgi dolu bakışlarla dopdoluyken, nasıl oldu bilmiyorum anne, ama sanki burnuma kötü bir koku geldi. Sanki kem bir göz durmadan beni izliyordu.

Bir süre sonra anne bu gözün kokusunu aldım. Evet anne bunlar karanlıkta koşmak isteyenlerin gözleri idi. Onlar karanlıktan koşmaktan hoşlanıyorlar ve bu yüzden de anne, karanlığı seviyorlar. Ama anne senin bana verdiğin bu yürek, bu gözler karanlığa tahammül edemez ki, onları karanlığı anlatayım diye bana vermedin mi? Ama benim karanlığa taham-

mülsüzlüğümün onları rahatsız ettiğini biliyordum ve bu yüzden o kem gözü üzerimde hissediyordum. Ama onlar istedikleri gibi karanlıkta koşsunlar diye bırakmazdım ki! Sonra ben Zilan'a, Sema'ya, Zekiye'ye, Mazlum'a, Hayri'ye, Kemal'a Agit'e... ne diyecektim. Ben onların yol-daşı değil miydim? Onlar karanlıkta koşanlara izin verdiler mi ki, ben de vereyim. Neyse anne anlatmak istediğim, her zaman ve her yerde kem gözlü hain takımını bulmak mümkündür.

Sonra anne saat 11.30'da toplantıya ara verdik ve ben arkadaşlarımla yine bağdaş kurdum toprağa, öğle yemeğimi yedim. Yemek bana dokunmuştu, herhalde biraz yağlı gelmişti. Arkadaşlardan izin isteyerek, kaldığımız çadırlara, uzanmaya gittim.

Tatlı bir uyku arasındaydım anne, düşlerimde saçlarım ellerinin arasında, çocukluk günlerimdeydim, başım ise dizlerimdeydi. Oysa daha birkaç saat önce sana hasret ve özlem dolu yüreğimi göndermek için neler düşlemiştim.

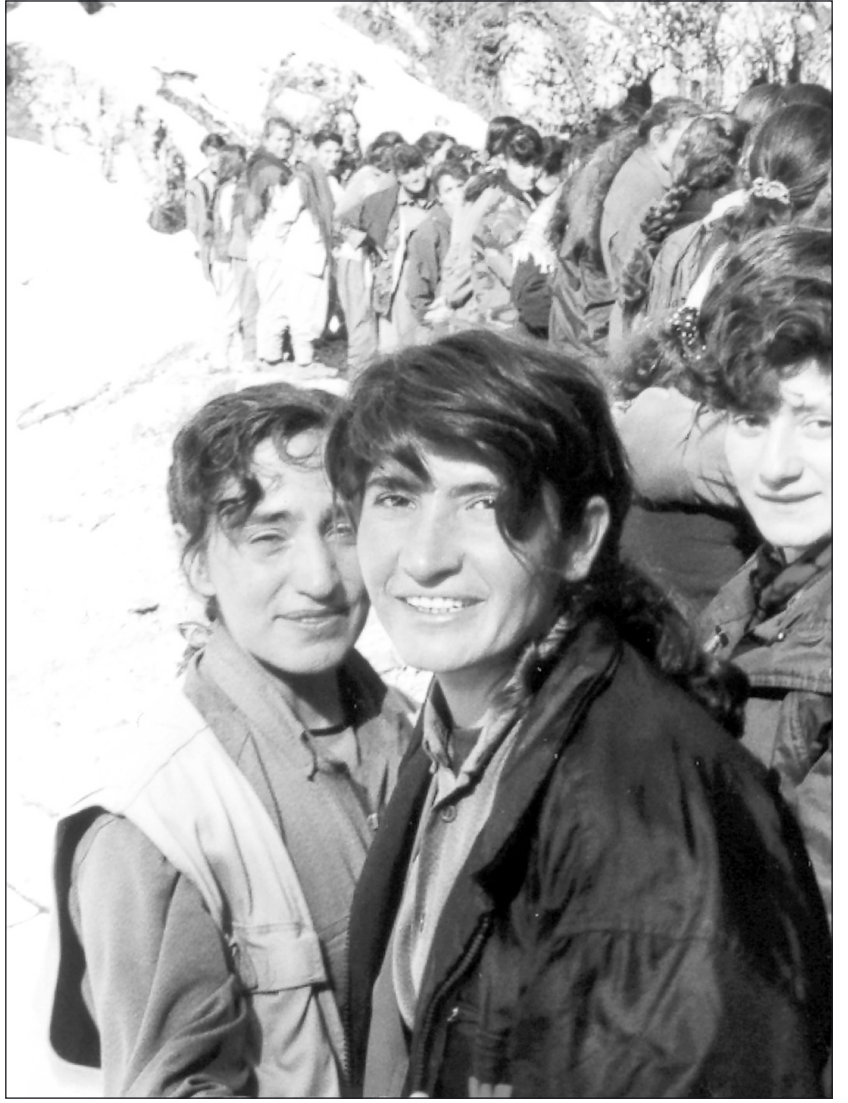
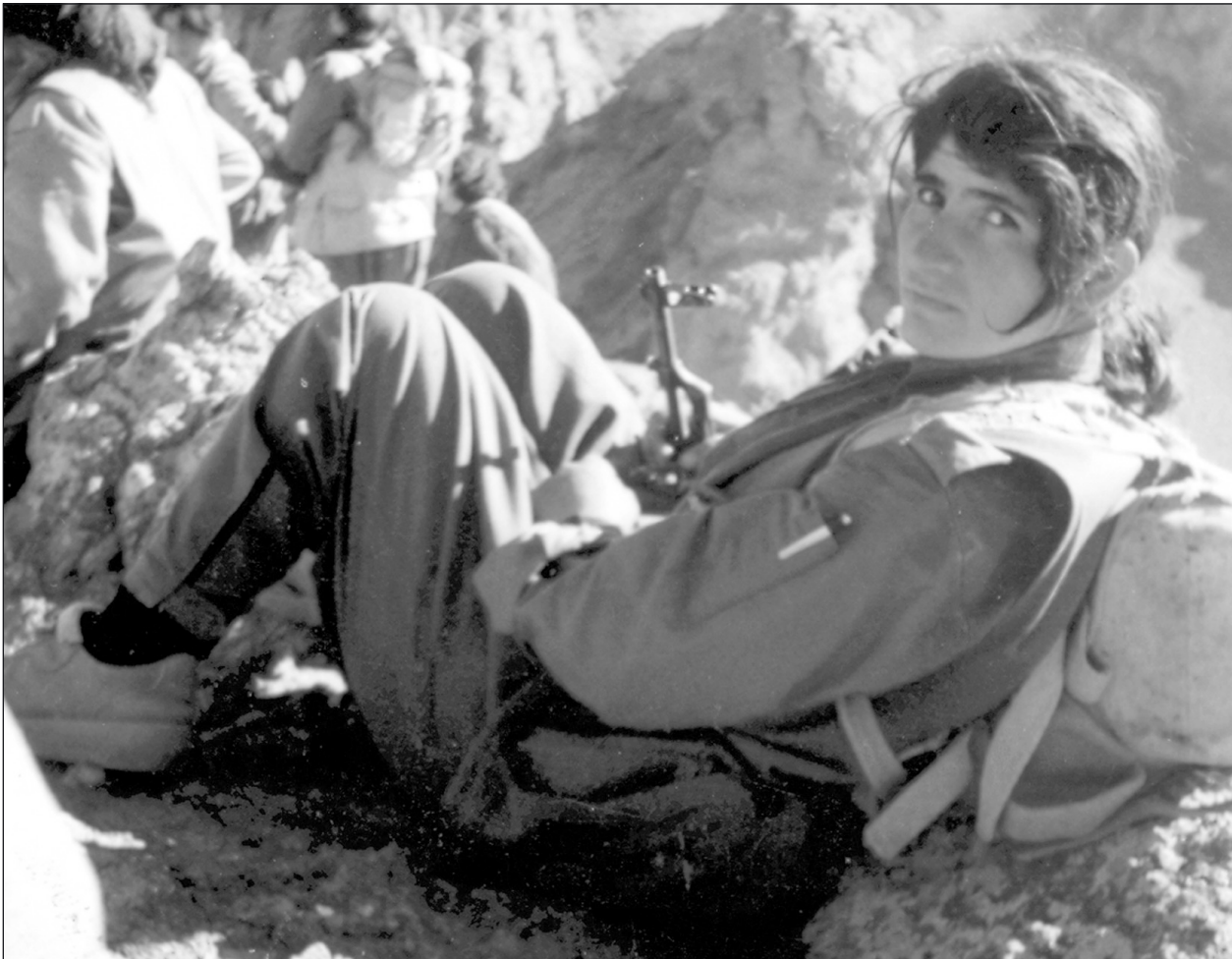
Hasretim o anda nokta koydum anne ve sonsuzluk uykusuna yattım.

Karanlıkta koşmak isteyen hain takımı bu düşümden de uyandırmak istedi anne, ama güçleri yetmedi ve ben her 7 Haziran geldiğinde Kandil'de yeniden çiçeklerle filizleneceğim. Her çiçek benim gözlerimden bakacak ve her çiçek yüreğim-de filizlenecek.

İşte böyle anne, karanlığı seven hain takımı, gözlerim ve yüreğimi çalacaklarını sandılar ve böylece karanlıkta rahat bir şekilde koşmaya devam edecekler. Ve o hain takımı gözlerim ve yüreğimi çalmak için daha çok yollar deneyecek anne, biliyorum. Ama yılgınlık yok, panik yok, hele teslim olmak ise hiç yok. Bilesin ki anne ben GULAN olduktan sonra, bu hain takımdan hiç korkmadım. Çünkü ben biliyorum ki anne her bahar çiçeklerle açacağım, ama onlar ise bir hazan yaprağı gibi her rüzgarda savrulacaklar ve işleri bittiği anda da unutulacaklar.

Evet anne tam sana özlem ve hasret dolu yüreğimi göndermeye karar vermiştim ki, o hain takımı ansızın, bir ikindi vakti canımı aldı ecelsiz. Ama inanıyorum ki, anne, yolu sevgiden geçen her yolcu, bir gün buluşacak. Bu yolculukta ve en güzel mutluluklar işte o zaman yaşanacak! Sana son olarak yazdığım şiirimle veda etmek istiyorum, seni çok özledim anne..!

Hoşça kal...

Benim anne; Gulan

Gözlerimi çalmaya gelmişler anne
Ama onları veremem ki
Onlar senin

emanetindir anne
Onları bana sen verdin ki
Onlar senin şefkatindir anne
Onlar senin hasretin özlemin
Onlar senin sevgindir anne
Onlar benim sevdam ülkemdir anne
Onları çaldıramam ki

Bak şuracıkta duruyor bain takımı
Azrail gibi iğrenç nefesleri ensemdede
Çalmak istiyorlar bana verdiğin
gözleri

Peki ben sonra nasıl bakarım
çocuklar gibi
Hayır anne onları çaldıramam ki
Onlar senin eserini

Çaldırısam gözlerimi
Sonra nasıl yatıracağım gözlerimi
Kandil'den uraklara
Sen uyurken nasıl göndereceğim
gözlerimi usulcaık koynuna
Ve her GULAN nasıl açacağım
oradan SOSIN SOSIN anne
Gözlerimi çaldırmam ki
Onlar çocuklardan bana emanet

Biliyor musun anne bir de
Yüreğimi çalmak istiyorlar
Ama benim yüreğim
onların içine yaramaz ki
Yüreğim seveda ve sevgi dolu anne
Tıpkı senin yüreğin gibi
Peki çaldırısam yüreğimi
bu bain takımına
Kim şevkat dağıtacak çocuklara
Sonra
kim yetiyecek gariban
bikeslerin imdadına
Peki çaldırısam bu yüreğimi kim
sevgi taşıyacak anne

Ben gözlerimi ve yüreğimi
çaldıramam anne
Yoksa ben nasıl koşarım
Aç kalmış bir çocuğun sesine
Nasıl kurtarabilirim bir çocuğun
çığlığını
Mayına basmaması için
Kürdistan'da

Çaldıramam ki ben bu bain
takımına gözlerimi anne
Onlar bana lazım
Peki çaldırısam gözlerimi

Sonra
kim su taşıyacak annelerin
Yangın yeri yüreklerine
Ya kanayan yüreklerle kim
kim merhem çalacak anne
Ben çaldırısam bu bain takımına
gözlerimi
Nasıl oynarım seksek
Körebe saklambaç
Sonra onlar senden emanettir bana
Yarunki çocuklara

Çaldırısam gözlerimi anne
O zaman ben GULAN olamam ki
GULAN olamazsam
şeker dağıtamam ki çocuklara
Ve de uçurtma uçuramam ki
bozkırlarda
Deli tay gibi koşamam ki özgürlüğe

Biliyor musun anne
Gözlerimi ve yüreğimi çalmak için
Bir ikindi vakti sapladılar yüreğime
bir bain kurşunu
Aldılar canımı anne
vakitsiz ve ecelsiz
Ama bain takımı bilmiyordu ki
Ben her GULAN açacağım çiçeklerle
Ve ben doğacağım her şafak
Her çocuğun ilk çığlığında
Her annenin ilk sancısı ben olacağım
Ve ben anne
Aydınlığa açılan her çocuğun
ilk bakışı olacağım

Çaldıramam ki bu bain
takımına gözlerimi
Çaldırısam gözlerimi
GULAN olamam ki
GULAN olamazsam
açamam ki SOSIN SOSIN
Al yüreğine gözlerimi anne
O bain takımı oraya
giremez ki
O zaman her GULAN
açacağım SOSIN SOSIN
Aç kapıyı anne
Benim; GULAN...

Şerif KAPLAN

ZİLAN ve SEMA ÇİZGİSİ

ÖZGÜR YAŞAMLA YAPILAN SÖZLEŞMEDİR

Fedailik
Apoculuğun yaşayan özüdür

Sonundaki ışığı sadece sezgileriyle hissettiği halde, o ışığa ulaşmak için zifiri karanlık bir tünele girmek, rutubetli ve boğucu havaya, bedeni ve yüreği dört bir yandan kuşatmaya çalışan çirkinliklere rağmen tünelde ilerlemek fedai bir ruhu gerektirir. İşte Apocu hareketin mayalanmaya başladığı '70'li yıllarda Kürdistan'ın içinde bulunduğu koşullarda, bölge ve dünya koşullarını da tahlil ederek bir devrim teorisine ulaşmak, mücadele stratejisi çizmek ve bunu hayata geçirmek için örgüt kurmak, böyle bir ruha sahip olmayı gerektiriyordu. Bu da ancak kendisini en ileri düzeyde insanı erdemlerle donatmayı başarmış kişilerin yapabileceği bir işti. Bu yapıldı. Kendi geleceklerinin, ancak özgürleşen bir halkın geleceği içerisinde varlık bulacağını gören insanlar, kendilerini bu yolda adanmaktan çekinmediler. Böylece Kürdistan Devrimi'nin yolu çizilmeye, bu günleri

ilk eylemi olan Hilvan-Siverek eyleminden, tüm uluslararası gericiliği hedefleyen ve onun varlığını en tehlikeli boyutlarda tehdit eder bir eylem gücüne ulaştığı bugüne kadar değişen pek çok yönü olmuş, fakat onu ortaya çıkaran ilk fedai öz her zaman varolmuştur. Apocu hareketin otuz yıllık mücadele tarihi, özde bir fedailik tarihidir. Grup aşamasından günümüze kadar fedailik, halkaları arasında en sağlam ve kopmaz bağların olduğu bir zincir gibi işlenmiş ve bu zincir hareketin belkemiğini oluşturmuştur.

Öte yandan bu öz, her zaman karşıtlarını en acımasız yöntemlerle saldırmaya itmiştir. Otuz yıllık mücadele tarihi, aynı zamanda en acımasız saldırıların, hiçbir hak ve hukuk tanımayan komploların yaşanmasına tanıklık etmiştir. Hareketimiz henüz yeni olduğu ve bir örgüt gücü haline gelmeye çalıştığı yıllardan itibaren sistemin dikkatlerini üzerine çekmeye başladı. Kürt halkı içerisinde erkenden belli bir kitle gücüne ulaşması ve halkı eyleme çekmeyi başarması nedeniyle rejim karşıi tedbirler geliştirdi. 12 Eylül faşist

çıkmasını sağlamıştır. Nitekim yoldaşların mücadeleyi her koşulda ve mutlaka sürdürecekleri inancı, **15 Ağustos Atılımı** ile doğrulanmış, daha sonra da **Agit** arkadaşın mücadelecisi kişiliği ve gerilla çizgisini oturtmada sergilediği çaba ile bir örgüt gücüne dönüştürülmüştür.

Devrimin giderek geliştiği, Kürt halkı içerisinde genişliğine ve derinliğine yayıldığı süreç olan '90'lı yıllar, Kürt kadınlarının da bu gelişmeden yoğun olarak etkilendiği yıllardır. Neolitiğin ilk yaratıcısı olan Kürt kadını, kendisine miras kalan, fakat açılan yaşayamadığı, yüreğinin derinliklerinde, en kuytu köşelerinde hep sakladığı, ama bir türlü açığa çıkaramadığı ışıklı özü Başkan Apo'da ve O'nun öncülüğünde yükselen özgürlük mücadelesinde görmüş, böylece bu özü açığa çıkartıp onunla yaşamayı yeniden katılma, kendini ifade etme ve mevcut potansiyelini mücadele gücüne dönüştürme imkanını yakalamıştır. Böylece mücadelemize nicel ve nitel olarak önemli bir kadın katılımı gerçekleşmiştir. Toplumun en fazla sömürülen ve baskı gören kesimi olarak kadınların dirilişi, mücadeleye önemli bir ivme kazandırmıştır. Mücadele gerekçesi en fazla olan kesimin, devrim içerisindeki konumlanışı da buna denk oluyordu. Özgürlük hareketinin gelişimi ile bilinci aydınlanan kadın, binlerce yılın bencini kuşatmış dogmalarından, toplumun geriye çeken geleneklerinden ve klasik cins ayrımcılıklarından kurtulmakla karşı karşıyaydı. Bu gelişki, mücadele safalarında belli zorlanmalar yaratmış olsa da, önder kişiliklerde somutlaşan özgürlük arayışı, kadının düşmanı hep ön mevzide karşılamak kararlılığını ortaya çıkarmıştır. **Zekiye, Ronahi** ve **Berivan** arkadaşlar bedenlerini ateşe vererek gerçekleştirdikleri eylemlerle bu gerçeği ortaya koymuşlardır.

Mücadelemizin giderek kapsamlılaşması, kitleselleşmesi, muhalif bir güç olarak varlık göstermekten öte bir gelişme kaydederek rejimi tehdit eder, ona alternatif teşkil eder hale gelmesi, bu durumu yakından izleyen karşıtlarını daha farklı yöntemler aramaya itmiştir. Oligarşik sistem gerillaya yönelik yapılan bütün operasyonlara, halka karşı geliştirilen tutuklama, işkence ve yargısız infazlara rağmen, Özgürlük hareketinin varlığını sürdürmesinin nedeni olarak tükenmez bir kaynaktan beslendiği gerçeğini tespit etmiş, ilk PKK itirafçısı olan Şahin Dönmez'in yıllar önce verdiği ifadeyi yeniden göz önüne getirerek saldırının yönünü Başkan Apo'ya çevirmiştir. Dönmez, daha PKK'nin grup aşamasında iken devlete verdiği bilgide, PKK'nin tüm üyeleri tutuklansa dahi, Başkan Apo'nun PKK'yi tekrar tekrar kuracak güce sahip olduğunu, bu nedenle eğer bu hareket yok edilmek isteniyorsa, saldırının bu kaynağa yöneltilmesi gerektiğini belirtmişti. '96 yılı, devlet içerisinde çeteci kesimlerin etkinliğinin arttığı ve böyle bir konseptin Çiller-Güreş ikilisi eliyle planlanıp hayata geçirilmeye çalışıldığı bir yıldır. 6 Mayıs 1996 yılında Şam'da Önderliği hedefleyen bombalı saldırı, bu planın bir parçası olarak hayata geçirilmiştir.

Zilan gerçeği
özgürlük tutkusunun eseridir

Başkan Apo ile yoldaş olmak, devrimci yönelik ciddi bir saldırının olgunlaştığını erkenden öngörebilmek, onun yönünü tespit ederek kendini siper etmeyi başarmak demektir. İşte Zilan yoldaş, henüz bir buçuk yıllık devrimcilik yaşamına rağmen içerisinde bulunduğu or-

tamın zorluklarına, günlük yaşamın meşgul edici ayrıntılarına takılmadan, onlar içerisinde boğulmadan Özgürlük hareketinin karşı karşıya olduğu tehlikeleri görmeyi başarmış, '96 yılı içerisinde gelişen operasyonların bilincine varmış ve bunun karşısında PKK militanının geliştirmesi gereken eylem tarzının nasıl olması gerektiğini tespit etmiştir. Ulaştığı sonuçların bir gerçeği olarak da kaynağını ideolojik derinleşmeden alan bir inanç ve mücadelenin yenilmezliğine duyduğu güvenle devrim tarihimize ilk kez bedenini patlatacak düzeyde yüce bir kahramanlık eylemini gerçekleştirmiştir. Zilan arkadaşı, bu kararlaşmayı şöyle ifade ediyor:

"Başkanım;

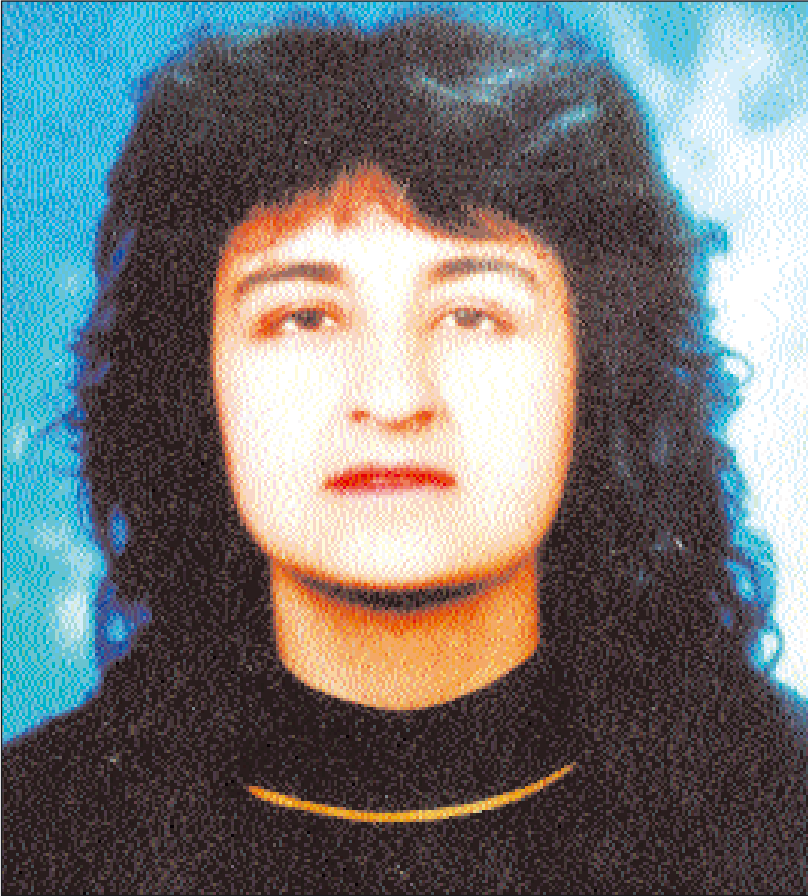
Kendimi intihar eylemini gerçekleştirmek için aday görüyorum. Bizler, sizin bitmez tükenmez emek ve çabalarınıza karşılık canımızı bile versek yeterli değildir. Keşke canımızdan başka verecek şeylerimiz olsaydı. Siz yaşamınızla bir halkı yeniden yarattınız. Bizler sizin eseriniziz. Tüm Kürdistan halkının ve dünya insanlı-

kipçisi olmak istiyorum. Halkımın özgürlük isteminin ifadesi olmak istiyorum. Emperyalizmin kadını köleleştiren politikalarına karşı, bombayı kendimde patlatarak hincimin ve öfkemin büyüklüğünü göstermek ve Kürt kadınının dirilişinin sembolü olmak istiyorum.

Yaşam iddiam çok büyük. Anlamalı bir yaşamın ve büyük bir eylemin sahibi olmak istiyorum. Başkan Apo önderliğinde yürütülen Ulusal kurtuluş mücadelemiz çok yakında zafere ulaşacak ve mazlum halkım dünya insanlık ailesi içerisinde hak ettiği yerini alacaktır."

Apocu hareketin ortaya koyduğu mücadele çok zorlu bir mücadeledir ve dünyada eşine ender rastlanır kahramanlıklar, adanmışlıklar ortaya çıkarmıştır. Bu zorluk, kadın açısından kendisini çok daha yakıcı bir biçimde hissettirmiştir. Bunun nedeni, kölelik düzeyinin derinliği, yaşam dışına itilmişliğin yoğunluğu, düşünceden uzaklaştırılmışlığın ve iradesizliğin alabildiğine köklü hale getirilmiş olmasıdır. Bu gerçeği yerle bir edecek özgür kadını yaratmak, kadını yaşamın ve siyasetin dışına

"Hayati gerçekliği olmayan, her alanda bitirilmiş, hiçbir halkla kıyaslanmayacak kadar kendisine yabancılaştırılmış, ulusal, kültürel, sosyal, siyasal değerleri sömürülen bir halk gerçekliği karşısında PKK Önderliği kuşkusuz çok farklı olmak zorundadır. Bu anlamda Parti Önderliği birçok yönüyle daha özgün, daha yeni, daha gelişkin yaşamıyla yaşayan ve kendi yaşamını adeta koskoca bir insanlığın yaşamına adayın bir durumdadır. Belirleyiciliği ve önemi bu noktada kesin ve tartışılmazdır."

uzanan zorlu mücadele serüvenin ilk taşları döşenmeye başlandı.

Mücadelemiz, son dört yıldır stratejik değişim dönüşüm ve yeniden yapılanma sürecinden geçiyor. Bu süreç, birçok şeyin değiştiği, eskiye ait birçok özelliğin aşılıp yerine yenilerinin geliştiği bir süreç olarak geçti. Bununla birlikte otuz yıllık mücadele ile yaratılan birikim, Başkan Apo'nun Demokratik Uygarlık Manifestosu'nda ortaya koyduğu biçimiyle yeniden formüle edildi. Kuşkusuz değişimi görmek için kalıcı olanı da görmek gerekir. Aksi takdirde değişim, sadece soyut bir ifade olarak kalır. İşte hareketimizin henüz hiçbir kitle desteğine sahip olmadığı günlerden, milyonlarca insanı bağrında taşıyor hale geldiği günümüze kadar, yine bir grup feodal kompradoru hedef aldığı

darbesi, bu tedbirlerden biriydi. Buna karşı Önderliğin ülke dışına çıktığı, kadroları eğiterek yeni bir hamleyle geri dönüş hazırlıkları yaptığı bir sırada, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de mücadelenin kesintiye uğramadan sürmesini sağlama, Apocular olarak bilinen grubun direniş gücünü ve iddiasını ortaya koyma görevini Amed Zindanı'ndaki yoldaşlar üstlenmişti. **Mazlum Doğan**'la başlayan, **Dörtler** ve **Büyük Ölüm Orucu** ile devam eden bu direniş, fedailiğin zindan koşullarında temsilini ifade ediyordu. Bırakalım örgütle organik bağlı düzenli olarak sürdürme imkanını, dışarıya ilişkin en ufak bir bilgi edinme imkanının bile bulunmadığı bir ortamda, mücadelenin sürekliliğine duyulan sarsılmaz inanç ve militanlık görevlerini yerine getirme duygusu en yüce direnişlerin ortaya

ğının geleceğinin teminatısınız. Yaşamınız bize onur veriyor; sevgi, cesaret, inanç veriyor. Tüm Kürdistan halkı ve milyonlarca insan size ölümüne bağlıdır. Sizin bu çekiciliğiniz bizi de oldukça etkilemektedir. En zorlandığımız anlarda sizin bizlere olan sevginizi düşünüyor ve manevi güç alıyoruz. Şehide en çok bağlı olan sizsiniz. Bu temelde gözümüz kesinlikle arkada kalmayacaktır. Bu eylemi, gerçekleştirmem gereken bir görev olarak görüyorum ve kendimi sorumlu hissediyorum. Mevcut geriliklerimi aşmanın, özgürleşmenin ve kendini gerçekleştirmenin savaştan geçtiğini ve bu savaşın da gereğinin yerine getirilmesinin gereğine inanıyorum.

Mazlum, Hayri, Kemal, Ferhat, Bese, Beritan, Berivan ve Ronahi yoldaşların direnişlerine sahip çıkmak ve Onların ta-

iterek küçük dünyalara hapseden gelenekleri parçalamak, bu geleneklerin kadın zihninde ve yüreğinde kendisini kurumsallaştırdığı kaleleri yıkmakla mümkündür. Bu, bedeli en ağır olan süreçleri gerektiren bir gerçekliktir. Zayıflığın tersi olan güçlülük, diyalektik bütünlüğü böyle oluşturmaktadır, zayıflığa duyulan öfke bir enerji yaratmakta, bu da eyleme götürmekte ve eylem zayıflığı kendi karşıtına dönüştürerek ortadan kaldırmaktadır. Düzenin sunduğu yaşamın özündeki kimliksizleştirmeyi, ilişki adına sunduğu sahtekarlıkları görmek, onlara öfke duymak, diğer yandan alternatifini kendi kişiliğinde tam yaratamamak; Zilan arkadaşın eylemdeki kahramanlık düzeyi, bu şiddetli çelişkiye gizlidir.

Devamı 31'de